

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (andra avdelningen)

den 8 juli 2004 *

I de förenade målen T-67/00, T-68/00, T-71/00 och T-78/00,

JFE Engineering Corp., tidigare NKK Corp., Tokyo (Japan), inledningsvis företrätt av M. Smith och C. Maguire, solicitors, därefter av advokaterna A. Vandencastele och V. Dehin, samt A.-L. Marmagioli, solicitor, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande i mål T-67/00,

Nippon Steel Corp., Tokyo, företrätt av advokaterna J.-F. Bellis och K. Van Hove, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande i mål T-68/00,

JFE Steel Corp., tidigare Kawasaki Steel Corp., Tokyo, företrätt av advokaten A. Vandencastele, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande i mål T-71/00,

* Rättegångsspråk:engelska.

Sumitomo Metal Industries Ltd, Tokyo, företrätt av C. Vajda, QC, G. Sproul och F. Weitzman, solicitors, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande i mål T-78/00,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av M. Erhart och A. Whelan, båda i egenskap av ombud, biträdda av N. Khan, barrister, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

med stöd av

Eftas övervakningsmyndighet, företrädd av D. Sif Tynes och P. Bjørgan, båda i egenskap av ombud,

intervenient i mål T-68/00, T-71/00 et T-78/00,

angående en begäran om ogiltigförklaring av kommissionens beslut 2003/382/EG av den 8 december 1999 om ett förfarande enligt artikel 81 i EG-fördraget (Ärende IV/E-1/35.860-B — Sömlösa stålrör) EUT L 140, s. 1, eller i andra hand begäran att det bötesbelopp som påförts sökandena skall sättas ned,

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (andra avdelningen)

sammansatt av ordföranden N.J. Forwood samt domarna J. Pirrung och A.W. H. Meij,

justitiesekreterare: byrådirektör J. Plingers,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter det muntliga förfarandet den 19, 20 och 21 mars 2003,

följande

Dom

Bakgrund och förfarande

- 1 Förevarande mål avser kommissionens beslut 2003/382/EG av den 8 december 1999 om ett förfarande enligt artikel 81 i EG-fördraget (Ärende IV/E-1/35.860-B — Sömlösa stålrör) (EUT L 140, s. 1, nedan kallat det ifrågasatta beslutet).
- 2 Kommissionen riktade beslutet till åtta tillverkare av sömlösa rör av kolstål (nedan kallade de företag som det ifrågasatta beslutet riktades till). Bland dessa företag finns fyra europeiska företag (nedan kallade de europeiska tillverkarna eller gemenskap-

stillverkarna). Dessa var Mannesmannröhren-Werke AG (nedan kallat Mannesmann), Vallourec SA, Corus UK Ltd (tidigare British Steel plc, senare British Steel Ltd, nedan kallat Corus) och Dalmine SpA. De fyra övriga företag som beslutet riktades till var japanska företag (nedan kallade de japanska tillverkarna eller de japanska sökandena) Dessa var NKK Corp., Nippon Steel Corp. (nedan kallat Nippon), Kawasaki Steel Corp. och Sumitomo Metal Industries Ltd (nedan kallat Sumitomo).

A — Administrativt förfarande

- 3 Med stöd av artikel 8.3 i protokoll 23 till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, vilket godkänts genom rådets och kommissionens beslut av den 13 december 1993 om ingående av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet mellan Europeiska gemenskaperna, deras medlemsstater och Finland, Island, Liechtenstein, Norge, Schweiz, Sverige och Österrike (EGT L 1, s. 1; svensk specialutgåva, område 2, volym 11, s. 37), beslutade Europeiska frihandelsorganisationens (Efta) övervakningsmyndighet den 17 november 1994 att bevilja den av organisationens medlemmar som var ansvarig för konkurrensärenden dess begäran att kommissionen skulle genomföra en undersökning inom gemenskapen, i syfte att utröna huruvida konkurrensbegränsande förfaranden förekommit med avseende på rör av kolstål som den norska oljeindustrin använder vid oljeborrning och oljetransport.
- 4 Genom ett icke offentligtgjort beslut av den 25 november 1994 (ärende IV/35.304, nedan kallat beslutet av den 25 november 1994), vilket tagits upp på sidan tre i handlingarna i kommissionens akt och vilket antagits med artikel 14.3 i rådets förordning nr 17 av den 6 februari 1962, första förordningen om tillämpning av fördragets artiklar [81] och [82] (EGT P 13, 1962, s. 204; svensk specialutgåva, område 8, volym 1, s. 8) och med Eftas övervakningsmyndighets beslut av den 17 november 1994 som dubbel rättslig grund, beslutade kommissionen att inleda en undersökning. Denna undersökning skulle avse de förfaranden som angetts i Eftas

övervakningsmyndighets beslut av den 17 november 1994, eftersom både artikel 53 i EES-avtalet (nedan kallad artikel 53 EES) och artikel 81 EG skulle kunna åsidosättas genom dessa förfaranden. Den 25 november 1994 sände kommissionen beslutet till åtta företag, däribland Mannesmann, Corus, Vallourec och Sumitomo Deutschland GmbH, som är ett företag i Sumitomo-gruppen. Den 1 och den 2 december 1994 inledde tjänstemän från kommissionen och företrädare för konkurrensmyndigheterna i de berörda medlemsstaterna undersökningar hos dessa företag på grundval av det ovannämnda beslutet.

- 5 Eftas övervakningsmyndighet konstaterade i beslut av den 6 december 1995 att det aktuella ärendet enligt artikel 56.1 c i EES-avtalet omfattades av kommissionens behörighet, eftersom den avsevärt berörde handeln mellan gemenskapens medlemsstater. Eftas övervakningsmyndighet beslutade därför att överföra ärendet till kommissionen i enlighet med artikel 10.3 i protokoll 23 till EES-avtalet. Kommissionen registrerade ärendet under ett nytt nummer från denna dag (IV/E-1/35.860).
- 6 Kommissionen genomförde kompletterande undersökningar enligt artikel 14.2 i förordning nr 17 mellan september 1996 och december 1997 hos Vallourec, Dalmine och Mannesmann. Kommissionen genomförde i synnerhet en undersökning hos Vallourec den 17 september 1996. Vid detta tillfälle gjorde ordföranden för Vallourec Oil & Gas, Verluca, det uttalande som förts in på sidan 6356 i kommissionens handlingar i ärendet (nedan kallat Verlucas uttalande av den 17 september 1996). Kommissionen grundade det ifrågasatta beslutet på detta uttalande. Med stöd av artikel 11 i förordning nr 17 begärde kommissionen därefter upplysningar från samtliga företag som det ifrågasatta beslutet riktats till och från vissa andra företag.
- 7 Eftersom Dalmine och de argentinska företagen Siderca SAIC (nedan kallat Siderca) och Techint Group vägrade att lämna vissa av de begärda upplysningarna, riktade kommissionen beslut av den 6 oktober 1997 (K(1997) 3036, IV/35.860, stålrör, ej publicerat), vilket antagits med stöd av artikel 11.5 i förordning nr 17, till dessa företag. Siderca SAIC och Dalmine SpA väckte talan om ogiltigförklaring av beslutet

vid förstainstansrätten. Med hänsyn till att förstainstansrätten ansåg det vara uppenbart att talan inte kunde upptas till sakprövning avvisades Dalmines talan om delvis ogiltigförklaring genom beslut av den 24 juni 1998 i mål T-596/97, Dalmine mot kommissionen (REG 1998, s. II-2383). Eftersom Siderca återkallade sin talan om ogiltigförklaring avskrevs emellertid det målet genom förstainstansrättens beslut av den 7 juni 1998 i mål T-8/98, Siderca mot kommissionen (ej publicerat i rättsfallssamlingen).

- 8 Mannesmann vägrade också att inkomma med vissa av de upplysningar kommissionen begärt. Mannesmann vidhöll sin vägran trots att kommissionen med stöd av artikel 11.5 i förordning nr 17 den 15 maj 1998 antog beslut (K(1998) 1204 IV/35.860, stålrör, ej publicerat) med avseende på Mannesmann. Även Mannesmann väckte talan vid förstainstansrätten mot detta beslut. I dom av den 20 februari 2001 i mål T-112/98, Mannesmannröhren-Werke mot kommissionen (REG 2001, s. II-729), ogiltigförklarade förstainstansrätten delvis det ifrågasatt beslutet och ogillade talan i övrigt.
- 9 Kommissionen utfärdade två meddelanden om anmärkningar i januari 1999. Det ena av dessa avsåg svetsade rör av kolstål och det andra sömlösa rör av kolstål. Kommissionen delade således upp ärendet i två, ärende nr IV/E-1/35.860-A avseende svetsade rör av kolstål och ärende nr IV/E-1/35.860-B avseende sömlösa rör av kolstål.
- 10 I ärendet avseende sömlösa rör av kolstål sände kommissionen meddelandet om anmärkningar till åtta företag som det ifrågasatta beslutet riktats till samt till Siderca och det mexikanska företaget Tubos de Acero de México SA. Dessa företag fick ta del av kommissionens handlingar i ärendet mellan den 11 februari och den 22 april 1999. I skrivelser av den 11 maj 1999 sände kommissionen vidare kopior av besluten från november 1994 avseende undersökningar till de företag som dessa beslut inte riktats till och som följaktligen inte kände till dessa.

- 11 Efter att ha avgivit skriftliga yttranden gavs de företag som meddelandena om anmärkningar riktades till tillfälle att avge muntliga yttranden till kommissionen, den 9 juni 1999 i ärendet avseende svetsade rör av kolstål och den 10 juni 1999 i ärendet avseende sömlösa rör av kolstål. I juli 1999 upplyste kommissionen de företag som meddelandet om anmärkningar i ärende IV/E-1/35.860-A avseende svetsade rör av kolstål riktats till att kommissionen hade lagt ner det ärende som avsåg dessa produkter. Kommissionen fullföljde däremot ärende IV/E-1/35.860-B.

- 12 Mot bakgrund av dessa omständigheter fattade kommissionen det ifrågasatta beslutet den 8 december 1999.

B — *Ifrågavarande varor*

- 13 Ärende IV/E-1/35.860-B gäller sömlösa rör av kolstål som används av olje- och gasindustrin. Dessa rör kan indelas i två stora produktkategorier.

- 14 Den första av dessa kategorier utgörs av rör för oljeborring, i allmänhet betecknade Oil Country Tubular Goods eller OCTG. Sådana rör säljs ogångade (slåta rör) eller gängade. Gängning är avsedd att möjliggöra sammansättning av OCTG-rör och kan göras i enlighet med den standard som anges av American Petroleum Institute (API) (rör som gängats i enlighet med denna metod kallas nedan OCTG-standardrör) eller i enlighet med särskilda tekniker som i allmänhet är patenterade. I det sistnämnda fallet talas om gängning eller i förekommande fall om gängskarvar av högsta kvalitet eller av premiumtyp (rör som gängats i enlighet med denna metod kallas nedan OCTG-premiumrör).

- 15 Den andra av dessa produktkategorier utgörs av sömlösa rör av kolstål för transport av olja och gas (pipeline). Bland dessa finns dels rör som är tillverkade i enlighet med standardnormer, dels rör som är måttbeställda för att genomföra särskilda projekt (nedan kallade projekttransportrör).

C — Överträdelser som kommissionen beaktat i det ifrågasatta beslutet

- 16 I det ifrågasatta beslutet bedömde kommissionen i första hand att de åtta företag som beslutet riktades till hade slutit ett avtal som bland annat hade till syfte att utgöra ett ömsesidigt skydd för företagens nationella marknader (skälen 62–67 i det ifrågasatta beslutet). Enligt avtalets lydelse skulle varje företag avstå från att sälja OCTG-standardrör och projekttransportrör på en annan avtalsparts nationella marknad. Avtalet slöts i samband med möten mellan tillverkare i gemenskapen och Japan som var kända under namnet Europa–Japan-klubben. Principen att de nationella marknaderna skulle skyddas angavs genom uttrycket grundregler (fundamentals). Kommissionen gjorde i andra hand gällande att dessa grundregler verkligen iakttagits och att avtalet därigenom haft konkurrensbegränsande inverkan på den gemensamma marknaden (skäl 68 i det ifrågasatta beslutet).
- 17 Kommissionen ansåg att avtalet omfattas av förbudet i artikel 81.1 EG (skäl 109 i det ifrågasatta beslutet). I artikel 1 i det ifrågasatta beslutet konstaterade kommissionen därför att denna bestämmelse överträts, och de åtta företag som beslutet riktades till ålades böter.
- 18 Med hänsyn till de avtal om frivillig exportbegränsning mellan Europeiska gemenskapen och Japan som funnits under åren 1977 till 1990 (nedan kallade avtalen om frivillig exportbegränsning) (skäl 108 i det ifrågasatta beslutet) ansåg

kommissionen med avseende på överträdelsens varaktighet att år 1990 skulle anses utgöra utgångspunkt för överträdelsen vad gäller beräkning av bötesbelopp trots att Europa-Japan-klubben hållit möten sedan år 1977 (skäl 55 i det ifrågasatta beslutet). Enligt kommissionen upphörde överträdelsen år 1995 (skälen 96 och 97 i det ifrågasatta beslutet).

- 19 När kommissionen fastställde de bötesbelopp som ålades de åtta företag som det ifrågasatta beslutet riktades till angav den att överträdelsen var mycket allvarlig, eftersom det i det ifrågavarande avtalet angavs att de nationella marknaderna skulle skyddas, vilket således skapade hinder för en väl fungerande inre marknad (skälen 161 och 162 i det ifrågasatta beslutet). Kommissionen angav emellertid att de aktuella företagens försäljning av sömlösa rör av kolstål endast uppgick till omkring 73 miljoner euro per år i de berörda fyra medlemsstaterna. Med hänsyn till överträdelsens allvar fastställde kommissionen därför bötesbeloppet till 10 miljoner euro för vart och ett av de åtta företag som det ifrågasatta beslutet riktades till. Eftersom alla dessa företag var stora ansåg kommissionen att det inte fanns någon anledning att differentiera bötesbeloppen (skälen 162, 163 och 165 i det ifrågasatta beslutet).
- 20 Eftersom kommissionen ansåg att överträdelsen hade haft medellång varaktighet ökade den det belopp som fastslagits på grund av överträdelsens allvar med tio procent för varje år som företagen deltagit i överträdelsen i syfte att fastställa grundbeloppet för de böter som påfördes vart och ett av de ifrågavarande företagen (skäl 166 i det ifrågasatta beslutet). Med hänsyn till att marknaden för stålrör undergått en långvarig kris och med hänsyn till att situationen inom denna bransch förvärrats från och med år 1991 minskade kommissionen emellertid de ovannämnda grundbeloppen med tio procent på grund av förmildrande omständigheter (skälen 168 och 169 i det ifrågasatta beslutet). Kommissionen minskade slutligen det bötesbelopp som påförts Vallourec med 40 procent och det bötesbelopp som påförts Dalmine med 20 procent med beaktande av punkt D 2 i kommissionens meddelande 96/C 207/04 om befrielse från eller nedsättning av böter i kartellärenden (EGT C 207, s. 4, nedan kallat meddelandet om samarbete), med hänsyn till att dessa företag samarbetat med kommissionen under det administrativa förfarandet (skälen 170–173 i det ifrågasatta beslutet).

- 21 Det bötesbelopp som påfördes vart och ett av de ifrågavarande företagen, beräknade i enlighet med den beräkningsmetod som angivits i de två föregående punkterna, angavs i artikel 4 i det ifrågasatta beslutet (se nedan punkt 33).
- 22 För det andra angav kommissionen i artikel 2 i det ifrågasatta beslutet att de avtal som ingåtts mellan producenterna i gemenskapen och som avsåg försäljning av släta rör på den brittiska marknaden utgjorde överträdelser (skäl 116 i det ifrågasatta beslutet). Kommissionen påförde emellertid inte ytterligare bötesbelopp på grund av denna överträdelse, eftersom dessa avtal endast var ett sätt att genomföra det principiella skyddet av de nationella marknaderna som beslutats i Europa-Japan-klubben (skäl 164 i det ifrågasatta beslutet).

D — Väsentliga omständigheter som kommissionen beaktat i det ifrågasatta beslutet

- 23 Europa-Japan-klubben började hålla möten år 1977 och dessa ägde rum ungefär två gånger per år fram till år 1994 (skäl 60 i det ifrågasatta beslutet). Kommissionen har särskilt angett att sådana möten, enligt Verlucas uttalande av den 17 september 1996, ägde rum i Florens den 14 april 1992, i Tokyo den 23 oktober 1992, i Paris den 19 maj 1993, i Tokyo den 5 november 1993 och i Cannes den 16 mars 1994. Kommissionen har dessutom gjort gällande att det framgår av Vallourecs anteckningar med rubriken "Upplysningar avseende Europa-Japan-klubben" av den 4 november 1991, vilka upptagits på sidan 4350 i kommissionens handlingar i ärendet (nedan kallade anteckningarna Upplysningar), och av anteckningar av den 24 juli 1990, vilka upptagits på sidan 15586 i handlingarna i ärendet, med rubriken "Möte den 24.7.90 med British Steel" (nedan kallade anteckningar Möte 24.7.90), att möten även ägde rum under åren 1989 och 1991.
- 24 Det avtal som slöts inom Europa-Japan-klubben innehöll tre delar. Den första utgjordes av grundregler med avseende på de nationella marknaderna (angivna ovan

i punkt 16), vilka utgjorde en överträdelse som beaktats i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet. Den andra delen bestod i att priser fastställdes för anbudsförfaranden och att lägsta priser fastställdes för "särskilda marknader" ("special markets"). Den tredje delen utgjordes av att de övriga världsmarknaderna delades upp med undantag av Kanada och Amerikas förenta stater, med hjälp av fördelningstal (sharing keys) (skäl 61 i det ifrågasatta beslutet). Kommissionen grundade sin slutsats, att grundreglerna förelåg, på ett antal skriftliga indicier som angivits i skälen 62–67 i det ifrågasatta beslutet samt i den tabell som återfinns i skäl 68 i detta beslut. Det framgår av denna tabell att den nationella tillverkarens del av de leveranser av OCTG-rör och transportrör som de till vilka det ifrågasatta beslutet riktades genomförde i Japan och på var och en av de fyra gemenskapstillverkarnas respektive nationella marknader var mycket hög. Härav drog kommissionen slutsatsen att avtalsparterna på det hela taget iakttog skyddet för de nationella marknaderna. Kommissionen angav den bevisning som hänför sig till avtalets två andra delar i skälen 70–77 i det ifrågasatta beslutet.

25 När Corus år 1990 meddelade att företaget skulle upphöra att tillverka släta rör undrade de europeiska tillverkarna om det principiella skyddet av de nationella marknaderna skulle kunna vidmakthållas på marknaden i Förenade kungariket inom ramen för de ovan beskrivna grundreglerna. Det var under dessa förhållanden som Vallourec och Corus lade fram ett förslag om förbättrade grundregler (fundamentals improved). Syftet med detta var att upprätthålla begränsningarna för de japanska tillverkarnas tillträde till den brittiska marknaden trots att Corus dragit sig ur. Under juli månad 1990, då licensavtalet avseende tekniken för VAM-gängning förlängdes, kom Vallourec och Corus överens om att endast Vallourec, Mannesmann och Dalmine skulle få leverera släta rör till Corus (skäl 78 i det ifrågasatta beslutet).

26 I april 1991 stängde Corus sin fabrik i Clydesdale (Förenade kungariket), vilken stod för 90 procent av Corus tillverkning av släta rör. Corus slöt avtal om leverans av släta rör för en tid av fem år med automatisk förlängning om avtalet inte sades upp tolv månader i förväg. Avtal slöts med Vallourec den 24 juli 1991, med Dalmine den 4 december 1991 och med Mannesmann den 9 augusti 1993 (nedan kallade

leveransavtalen). Enligt dessa avtal, som återges på sidorna 12867, 12910 och 12948 i kommissionens handlingar i ärendet, skulle vart och ett av företagen leverera en andel som fastställdes till 40, 30 respektive 30 procent av Corus behov (skäl 79–82 i det ifrågasatta beslutet) utom avseende rör med liten diameter.

- 27 Tre omständigheter ledde till att principerna för Europa–Japan-klubbens verksamhet omvärderades år 1993. Det rörde sig i första hand om att den europeiska stålindustrin omstrukturerades. I Förenade kungariket hade Corus angett att företaget avsåg att helt upphöra att tillverka sömlösa gängade rör. I Belgien hade företaget New Tubemeuse (nedan kallat NTM), vars verksamhet främst inriktats på export till Mellersta östern och Fjärran östern, lagts ner den 31 december 1993. Det var i andra hand fråga om att tillverkare i Latinamerika fick tillträde till marknaden i gemenskapen, vilket hotade att kullkasta den marknadsfördelning som Europa–Japan-klubben kommit överens om. I tredje och sista hand hade svetsade rör ökat väsentligt på världsmarknaden för rör avsedda för utvinning av olja och gas, även om stora regionala olikheter kvarstod (skälen 83 och 84 i det ifrågasatta beslutet).
- 28 Det var i detta sammanhang som medlemmarna i Europa–Japan-klubben möttes i Tokyo den 5 november 1993 i avsikt att uppnå en ny överenskommelse för uppdelning av marknaderna med tillverkarna från Latinamerika. Innehållet i den överenskommelse som uppnåddes vid detta tillfälle framgår av en handling som lämnades till kommissionen den 12 november 1997 av en uppgiftslämnare som står utanför förfarandet. Detta innehåll återges på sidan 7320 i kommissionens handlingar i ärendet och innehåller bland annat fördelningstal (sharing key) (nedan kallad handlingen med fördelningstal). Enligt uppgiftslämnaren kom den ovan nämnda handlingen från en handelsagent för en av deltagarna i mötet. Bland annat i fråga om konsekvenserna av omstruktureringen av den europeiska industrin medförde nedläggningen av NTM att tillverkarna i gemenskapen kunde få till stånd eftergifter från de japanska och latinamerikanska tillverkarna, som var de som dragit störst fördel av att NTM inte längre fanns på exportmarknaderna (skälen 85–89 i det ifrågasatta beslutet).

- 29 Corus hade å sin sida slutgiltigt beslutat att avsluta sin tillverkning av sömlösa rör. Den 22 februari 1994 tog Vallourec kontrollen över Corus gängningsanläggningar och rörtillverkningsanläggningar och grundade i detta syfte företaget Tubular Industries Scotland Ltd (nedan kallat TISL). Den 31 mars 1994 övertog TISL de leveransavtal avseende släta rör som Corus hade slutit med Dalmine och Mannesmann. Det på så sätt slutna avtalet med Mannesmann var fortfarande i kraft den 24 april 1997. Dalmine sade upp leveransavtalet med TISL den 30 mars 1999 (skälen 90–92 i det ifrågasatta beslutet).
- 30 Kommissionen har uppskattat att tillverkarna i gemenskapen mellan sig har fördelat andelar av leveranserna av släta rör för den brittiska marknaden, vilken motsvarar mer än hälften av gemenskapens förbrukning av OCTG-rör. Kommissionen slöt sig därmed till att det varit fråga om en konkurrensbegränsande samverkan som är förbjuden enligt artikel 81.1 EG (se ovan punkt 22).

E — Den bindande delen av det ifrågasatta beslutet

- 31 Enligt lydelsen i artikel 1.1 i det ifrågasatta beslutet har de åtta företag som detta beslut riktades till ”brutit mot bestämmelserna i artikel 81.1 EG, genom att ... ingå en överenskommelse som bland annat innebär att respektive företags nationella marknad skyddas i fråga om sömlösa OCTG-rör ... av standardtyp och [projektransportrör]”.
- 32 I artikel 1.2 i det ifrågasatta beslutet fastställs att Mannesmann, Vallourec, Dalmine, Sumitomo, Nippon, Kawasaki Steel Corp. och NKK Corp. bröt mot fördraget från 1990 till 1995. Det fastställs att Corus bröt mot fördraget från 1990 till februari 1994.

33 Övriga relevanta bestämmelser i den bindande delen av beslutet har följande lydelse:

"Artikel 2

1. [Mannesmann], Vallourec ..., [Corus] och Dalmine ... har brutit mot bestämmelserna i artikel 81.1 i EG-fördraget genom att i samband med den överträdelse som nämns i artikel 1 ingå avtal om uppdelning av leveranserna av OCTG-rör med ogängade ändar till [Corus] (Vallourec ... från och med 1994).

2. [Corus] har brutit mot fördraget från den 24 juli 1991 till februari 1994. Vallourec ... har brutit mot fördraget från den 24 juli 1991 till den 30 mars 1999. Dalmine ... har brutit mot fördraget från den 4 december 1991 till den 30 mars 1999. [Mannesmann] har brutit mot fördraget från den 9 augusti 1993 till den 24 april 1997.

...

Artikel 4

Följande böter utdöms för de företag som nämns i artikel 1 med anledning av den överträdelse som konstateras där:

(1) [Mannesmann]

13 500 000 euro

(2) Vallourec ...	8 100 000 euro
(3) [Corus]	12 600 000 euro
(4) Dalmine ...	10 800 000 euro
(5) Sumitomo ...	13 500 000 euro
(6) Nippon ...	13 500 000 euro
(7) Kawasaki Steel Corp. ...	13 500 000 euro
(8) NKK Corp. ...	13 500 000 euro

...”

F — *Förfarandet vid förstainstansrätten*

³⁴ Mannesmann, Corus, Dalmine, NKK Corp., Nippon, Kawasaki och Sumitomo har, genom sju ansökningar som inkom till förstainstansrättens kansli mellan den 28 februari och den 3 april 2000, väckt talan mot det ifrågasatta beslutet.

³⁵ I enlighet med artikel 116.6 i förstainstansrättens rättegångsregler gavs Eftas övervakningsmyndighet genom tre beslut av den 23 april 2002 tillstånd att intervensera till stöd för kommissionen i mål T-68/00, T-71/00 och T-78/00.

- 36 Sedan parterna yttrat sig beslöts i beslut av den 18 juni 2002 att de sju målen skulle förenas vad gäller det muntliga förfarandet och att de fyra mål där sökandena är japanska företag (T-67/00, T-68/00, T-71/00 och T-78/00) skulle förenas vad gäller domen i enlighet med artikel 50 i rättegångsreglerna. Till följd av att målen förenats fick sökandena i alla sju målen tillgång till handlingarna i målen vid förstainstansrättens kansli. Även åtgärder för processledning vidtogs.
- 37 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten (andra avdelningen) att inleda det muntliga förfarandet. Parterna, inklusive Eftas övervakningsmyndighet i egenskap av intervenient i mål T-68/00, T-71/00 och T-78/00, utvecklade sin talan och svarade på förstainstansrättens frågor vid förhandlingen den 19, den 20 respektive den 21 mars 2003.

Parternas yrkanden

- 38 I mål T-67/00 har NKK Corp. yrkat att förstainstansrätten skall

- ogiltigförklara det ifrågasatta beslutet i den mån det berör sökanden,
- ogiltigförklara det bötesbelopp som påförts sökanden,
- i andra hand, för det fall det ifrågasatta beslutet helt eller delvis upprätthålls, nedsätta det bötesbelopp som påförts sökanden,

- förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna i förevarande mål,

- bevilja samtliga åtgärder som kan visa sig nödvändiga för att verkställa förstainstansrättens dom.

39 I mål T-68/00 har Nippon yrkat att förstainstansrätten skall

- ogiltigförklara det ifrågasatta beslutet i den mån det berör sökanden,

- ogiltigförklara eller nedsätta det bötesbelopp som påförts sökanden,

- förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

40 I mål T-71/00 har Kawasaki Steel Corp. yrkat att förstainstansrätten skall

- ogiltigförklara det ifrågasatta beslutet,

- i andra hand nedsätta det bötesbelopp som påförts sökanden,

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

41 I mål T-78/00 har Sumitomo yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara artiklarna 1–5 i det ifrågasatta beslutet i den mån de berör sökanden,

— i andra hand ogiltigförklara artikel 4 i det ifrågasatta beslutet, i den mån sökanden därigenom påförs böter med 13,5 miljoner euro och fastställa ett väsentligt lägre bötesbelopp,

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

42 I vart och ett av de fyra målen har kommissionen yrkat att förstainstansrätten skall

— ogilla talan,

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Inverkan av samgåendet mellan Kawasaki Steel Corp. och NKK Corp.

- 43 I separata skrivelser av den 9 maj 2003 upplyste NKK Corp. och Kawasaki Steel Corp. förstainstansrätten om att de, i samband med ett samgående av de två koncerner som de tillhör, har bytt namn och att de numera kallas JFE Steel Corp. Mot bakgrund av handlingar som bifogats deras skrivelser för att styrka namnbytet har förstainstansrättens kansli begärt att de två sökandena och kommissionen skall klargöra den situation som följer av detta samgående. Var och en av sökandena har svarat genom skrivelser av den 11 september 2003, och kommissionen har svarat genom skrivelse av den 22 september 2003.
- 44 Det framgår av dessa handlingar och av svaren att Kawasaki Steel Corp. har bytt namn till JFE Steel Corp. Förstainstansrätten konstaterar däremot att NKK Corp. har bytt namn till JFE Engineering Corp. Båda sökandena har emellertid i skrivelser av den 11 september 2003 bekräftat att stålföretaget NKK Corps. rättigheter och skyldigheter överförts på JFE Steel Corp.
- 45 Förstainstansrätten anger för det första att gemenskapsdomstolarna givetvis kan beakta att en part byter namn.
- 46 Enligt rättspraxis kan en talan om ogiltigförklaring som väckts av den som en rättsakt riktar sig till fullföljas av dennes rättighetshavare, bland annat när en fysisk person avlider eller när en juridisk person avvecklas, varvid samtliga dennes rättigheter och skyldigheter överförs till en ny rättighetshavare (se, för ett motsvarande synsätt, domstolens dom av den 20 oktober 1983 i mål 92/82, Gutmann mot kommissionen, REG 1983, s. 3127, punkt 2, och av den 23 april 1986 i mål 294/83, Les Verts mot parlamentet, REG 1986, s. 1339, punkterna 13–18; svensk specialutgåva, volym 8, s. 529). Förstainstansrätten konstaterar härvid att rättig-

hetsinnehavaren med nödvändighet övertar företrädarens rättigheter och skyldigheter med avseende på den ifrågasatta rättsakten.

- 47 När den som ett beslut riktas till fortfarande existerar har däremot inte gemenskapsdomstolarna, vare sig i samband med en talan om ogiltigförklaring i enlighet med artikel 230 EG eller när domstolen utövar sin fulla prövningsrätt i enlighet med artikel 229 EG, befogenhet att ersätta en fysisk eller juridisk person med en annan, med avseende på ändring av sanktionsåtgärderna i en gemenskapsinstitutionens beslut. Endast den institution som har fattat det ifrågavarande beslutet har denna befogenhet. När den behöriga institutionen har fattat ett beslut och därmed fastslagit den persons identitet som beslutet skall riktas till, ankommer det inte på förstainstansrätten att ersätta denne med en annan.
- 48 Förstainstansrätten finner att när någon, för att göra sina rättigheter gällande i samband med en talan om ogiltigförklaring i enlighet med artikel 230 EG eller en begäran om ändring i enlighet med artikel 229 EG, väcker talan mot en rättsakt som riktas till honom kan denna talan inte överföras till en tredje man som rättsakten inte riktats till. Om en sådan överföring hade varit möjlig, hade det förelegat en brist på överensstämmelse mellan den ställning som gav grund för att väcka talan och den ställning på grund av vilken talan fullföljdes. En sådan överföring skulle dessutom medföra att den person som rättsakten riktades till inte skulle vara densamme som den som förde talan i egenskap av mottagare.
- 49 Förstainstansrätten anger härvid att ett sådant beslut som det ifrågasatta, trots att det har utformats och publicerats som ett enda beslut, skall ses som en rad enskilda beslut i vilka det i förhållande till vart och ett av de företag till vilka det är riktat fastställs vilken eller vilka överträdelse dessa företag har gjort sig skyldiga till och i förekommande fall det bötesbelopp som de skall erlägga. Detta framgår av förstainstansrättens dom av den 10 juli 1997 i mål T-227/95, AssiDomän Kraft Products m.fl. mot kommissionen (REG 1997, s. II-1185, punkt 56) och av domstolens dom av den 14 september 1999 i mål C-310/97 P, kommissionen mot AssiDomän Krafts Products m.fl. (REG 1999, s. I-5363, punkt 49), vilken meddelades efter överklagande. I förevarande mål var och är NKK Corp. den enda mottagaren av

det beslut som ställdes till det företaget, och Kawasaki Steel Corp. var mottagare av ett i rättslig mening separat beslut som ingick i samma rättsakt.

50 Det är slutligen riktigt att den under vars ansvar ett företag sedermera drivs, under det administrativa förfarandet vid kommissionen, genom en förklaring med denna innebörd, kan överta ansvaret för de omständigheter som den verkligen ansvarige klandras för. Det ankommer emellertid på den fysiska eller juridiska person som ledde det ifrågasvarande företaget när överträdelsen begicks att ansvara för denna (se, för ett motsvarande synsätt, men i ett överklagat mål, förstainstansrättens dom av den 13 december 2001 i mål T-45/98 och T-47/98, Krupp Thyssen Stainless och Acciai speciali Terni mot kommissionen, REG 2001, s. II-3757, punkterna 57 och 62). Det framgår emellertid av bedömningen ovan i punkterna 46–49 att en sådan förklaring inte skulle kunna få till följd att identiteten på den till vilket ett beslut från kommissionen riktats inte kan ändras sedan beslutet fattats och att inte heller sökandens identitet i en talan om ogiltigförklaring av ett sådant beslut kan ändras sedan talan väckts.

51 Under dessa förhållanden skall det beaktas att Kawasaki Steel Corp. har bytt namn till JFE Steel Corp. och att NKK Corp. numera kallas JFE Engineering Corp. JFE Engineering Corp. skall emellertid inte ersättas av JFE Steel Corp. i mål T-67/00, oavsett vilken inverkan dessa två företags avtal om samgående har enligt japansk rätt. JFE Steel Corp. (nedan kallat JFE-Kawasaki) kvarstår därmed som sökande i mål T-71/00 och JFE Engineering Corp. (nedan kallat JFE-NKK) kvarstår som sökande i mål T-67/00.

Prövning i sak

A — Begäran om ogiltigförklaring av det ifrågasatta beslutet, i synnerhet vad gäller artikel 1

52 De japanska sökandena har åberopat tretton olika grunder för ogiltigförklaring, varav vissa är gemensamma för alla eller flera sökande.

1. Den första grunden: Huruvida kommissionen inte styrkt att den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet förelegat

53 Denna grund har åberopats av de fyra japanska sökandena.

a) Parternas argument

54 De japanska sökandena har inledningsvis anmärkt på bevisningen för en överträdelse av artikel 81.1 EG. Grunden är i sak uppdelad i tre delar.

55 De japanska sökandena har i första hand gjort gällande att den omständigheten att det inte förekommit någon japansk import till de kontinentaleuropeiska marknaderna (nedan kallade onshoremarknaderna) beror på objektiva kommersiella överväganden och vidare att idén att den påstådda överenskommelsen förelegat är oförenlig med att betydande leveranser av de berörda varorna gjorts till den del av marknaden på Nordsjöns kontinentalsockel som exploateras av Förenade kungariket (nedan kallad Förenade kungarikets offshoremarknad eller den brittiska offshoremarknaden), varför den överträdelse som de japanska sökandena klandras för i vart fall inte hade kunnat ha någon konkurrensbegränsande verkan. För det andra styrker kommissionens bevisning inte att den påstådda överenskommelsen förelegat och, även om så skulle vara fallet, inte att var och en av de japanska sökandena deltagit i den nämnda överenskommelsen. Kommissionens bedömning är inkonsekvent avseende målen för de leveransavtal avseende släta rör mellan de europeiska tillverkarna som utgör en överträdelse enligt artikel 2 i det ifrågasatta beslutet. Genom denna bedömning bekräftas att kommissionens slutsats är ogrundad vad avser påståendet att de japanska sökandena deltagit i den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet.

Inledande synpunkter

- 56 Sumitomo och JFE-NKK har för det första hävdad att bevisbördan åvilar kommissionen avseende allt som utgör en överträdelse (generaladvokaten Sir Gordon Slynns förslag till avgörande inför domstolens dom av den 7 juni 1983 i de förenade målen 100/80–103/80, *Musique diffusion française m.fl. mot kommissionen*, REG 1983, s. 1825, s. 1914; svensk specialutgåva, volym 7, s. 133, domstolens dom av den 17 december 1998 i mål C-185/95 P, *Baustahlgewebe mot kommissionen*, REG 1998, s. I-8417, punkt 58, och av den 8 juli 1999 i mål C-42/92 P, kommissionen mot *Anic Partecipazioni*, REG 1999, s. I-4125, punkt 86). Om tvivel föreligger skall detta därför bedömas till fördel för de företag som påstås ha deltagit i en överträdelse (domstolens dom av den 16 december 1975 i de förenade målen 40/73–48/73, 50/73, 54/73–56/73, 111/73, 113/73 och 114/73, *Suiker Unie m.fl. mot kommissionen*, REG 1975, s. 1663, punkterna 203, 304, 359 och 363, och av den 14 februari 1978 i mål 27/76, *United Brands mot kommissionen*, REG 1978, s. 207, punkt 265, svensk specialutgåva, volym 4, s. 9, och domaren B. Vesterdorfs, tillförordnad generaladvokat, förslag till avgörande inför förstainstansrättens dom av den 24 oktober 1991, i mål T-1/89, *Rhône-Poulenc mot kommissionen*, REG 1991, s. II-867, s. II-869, s. II-954). Det åligger därmed kommissionen att bortom allt rimligt tvivel styrka de omständigheter som den har åberopat (generaladvokaten Darmons förslag till avgörande inför domstolens dom av den 31 mars 1993 i de förenade målen C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 och C-125/85–C-129/85, *Ahlström Osakeyhtiö m.fl. mot kommissionen*, ”Pappersmassa II”, REG 1993, s. I-1307, s. I-1445, punkt 195, svensk specialutgåva, volym 14, s. I-111). Omvänt är det tillräckligt att en sökande visar att det är osäkert huruvida det beslut i vilket överträdelsen fastställs är välgrundat för att detta skall ogiltigförklaras (generaladvokaten Sir Gordon Slynns ovannämnda förslag till avgörande inför domstolens dom i målet *Musique diffusion française m.fl. mot kommissionen*, punkt 1939).
- 57 För att styrka en överträdelse måste kommissionen enligt de japanska sökandena förebbringa exakt och överensstämmande bevisning till stöd för att överträdelsen ägt rum (domstolens dom av den 28 mars 1984 i de förenade målen 29/83 och 30/83, *CRAM och Rheinzink mot kommissionen*, REG 1984, s. 1679, punkt 20, och domen i det ovan i punkt 56 nämnda målet *Pappersmassa II*, punkt 127, och förstainstansrättens dom av den 10 mars 1992 i de förenade målen T-68/89, T-77/89 och T-78/89, *SIV m.fl. mot kommissionen*, REG 1992, s. II-1403, bland annat punkterna 193–195, 198–202, 205–210, 220–232, 249–250 och 322–328, svensk specialutgåva, volym 12, s. II-303, och av den 6 juli 2000 i mål T-62/98, *Volkswagen mot kommissionen*, REG 2000, s. II-2707, punkterna 43 och 72).

Genom denna bevisning skall det kunna styrkas att de påstådda överträdelserna har en konkurrensbegränsande verkan i den mening som avses i artikel 81.1 EG. Detta krav är i synnerhet inte uppfyllt då det är möjligt att lämna en sannolik förklaring som visar att gemenskapens konkurrensbestämmelser inte har överträtts (domen i det ovannämnda målet CRAM och Rheinzink mot kommissionen, punkterna 16 och följande, förstainstansrättens dom av den 21 januari 1999 i de förenade målen T-185/96, T-189/96 och T-190/96, Riviera Auto Service m.fl. mot kommissionen, REG 1999, s. II-93, punkt 47, och domen i det ovannämnda målet Volkswagen mot kommissionen).

- 58 Den förebringade bevisningen skall dessutom uppfylla de ovannämnda kraven på exakthet och överensstämmelse beträffande varje del av den överträdelse som beaktas, bland annat vad avser parternas identitet och deltagande i överträdelsen (domarna i de ovan i punkt 56 nämnda målen Pappersmassa II, punkt 69, och kommissionen mot Anic Partecipazioni, punkt 87, och förstainstansrättens dom av den 14 maj 1998 i mål T-295/94, Buchmann mot kommissionen, REG 1998, s. II-813, punkt 121), de berörda varorna eller tjänsterna (domen i det ovan i punkt 56 nämnda målet Suiker Unie m.fl. mot kommissionen, punkterna 301–304, och domen i det ovan i punkt 57 nämnda målet SIV m.fl. mot kommissionen, punkterna 175–194 och 324), de begränsningar som parterna överenskommit (förstainstansrättens dom av den 14 maj 1998 i mål T-337/94, Enso-Gutzeit mot kommissionen, REG 1998, s. II-1571, punkterna 102–150) och överträdelsens varaktighet (förstainstansrättens dom av den 7 juli 1994 i mål T-43/92, Dunlop Slazenger mot kommissionen, REG 1994, s. II-441, punkt 79, och domen i det ovan i punkt 57 nämnda målet Volkswagen mot kommissionen, punkt 188). Beträffande överträdelsens varaktighet är det närmare bestämt nödvändigt att förebringa direkt bevisning eller i tiden tillräckligt näraliggande bevisning, det vill säga samtida bevisning.
- 59 JFE-NKK har hävdatt att kommissionen enligt lydelsen i förstainstansrättens dom av den 14 maj 1998 i mål T-348/94, Enso Española mot kommissionen (REG 1998, s. II-1875, punkterna 160–171), måste grunda sig på konkret bevisning och inte nöja sig med enkla påståenden avseende innehållet i och ändamålet med de möten som parterna i den påstådda överenskommelsen har deltagit i.
- 60 Kommissionen har inledningsvis hävdatt att den omständigheten att de japanska sökandena framfört argument som medfört att de omständigheter som kommissionen fastslagit framstår i en annan dager inte kan medföra att det ifrågasatta beslutet skall ogiltigförklaras. De argument som JFE-NKK framfört i detta avseende och som grundats på bland annat domen i det ovan i punkt 57 nämnda målet

CRAM och Rheinzink mot kommissionen och domen i det ovan i punkt 56 nämnda målet Pappersmassa II (punkterna 126 och 127) kan endast tillämpas när kommissionens beslut enbart grundats på antagandet att det styrkta sakförhållandet inte kan förklaras på annat sätt än av en samordning mellan företag. Detta är emellertid inte fallet i förevarande mål.

- 61 Kommissionen har anfört att det inte finns någon grund för de argument som avser att det åligger kommissionen att bortom allt rimligt tvivel styrka att den beaktade överträdelsen föreligger. Härvid märks särskilt att domstolen inte godtog den tolkning av begreppet exakt och överensstämmande bevisning som generaladvokaten Darmon föreslog i sitt ovan i punkt 56 nämnda förslag till avgörande inför domstolens dom i det ovan i punkt 56 nämnda målet Pappersmassa II. I sin dom av den 20 april 1999 i de förenade målen T-305/94–T-307/94, T-313/94–T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 och T-335/94, Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mot kommissionen, ”PVC II” (REG 1999, s. II-931), föredrog förstainstansrätten likaledes att göra en helhetsbedömning av huruvida den åberopade bevisningen var tillräcklig för att styrka att den ifrågavarande överträdelsen förelåg. Vad särskilt gäller överträdelsens varaktighet fordras inte exakt och överensstämmande bevisning för att styrka att en överträdelse förelegat, utan endast för att fastställa i vilken mån bötesbeloppet skall avpassas efter varaktigheten. Den exakta dag då överträdelsen började är irrelevant i förevarande mål, eftersom denna började före år 1990, och kommissionen endast beaktat överträdelsen från den tidpunkten i syfte att fastställa bötesbeloppet.

Den första delgrunden: Huruvida det rådde en bristande överensstämmelse mellan den påstådda överenskommelsen och förhållandena på den brittiska offshoremarknaden och på de övriga europeiska marknaderna

- 62 De japanska sökandena har gjort gällande att förekomsten av handelshinder utgör en alternativ och trolig förklaring till utebliven japansk försäljning på de europeiska marknaderna beträffande de varor som avses i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet. Kommissionens resonemang bygger emellertid på antagandet att den uteblivna

försäljningen inte kan förklaras på annat sätt än med att det förekommit samordning mellan avtalsparterna i den påtalade överenskommelsen. Artikel 1 i det ifrågasatta beslutet bör därför ogiltigförklaras i enlighet med synsättet i domen i de ovan i punkt 57 nämnda förenade målen CRAM och Rheinzink mot kommissionen (punkt 16), domen i det ovan i punkt 56 nämnda målet Pappersmassa II (punkterna 126 och 127), och domen i det ovan i punkt 61 nämnda målet PVC II (punkt 725).

63 Enligt sökandena föreligger en betydande motsägelse mellan påståendet att de japanska tillverkarna var parter i en överenskommelse genom vilken de förband sig att avstå från att leverera till de europeiska marknaderna och deras faktiska agerande på dessa marknader. Tvärtemot vad kommissionen har påstått utvisar en bedömning av handelsmönstret mellan Japan och Europa att de japanska tillverkarna utsatte de europeiska tillverkarna för livlig konkurrens på offshoremarknaderna, i synnerhet i Förenade kungariket och Norge. Utifrån objektiva kommersiella hänsyn utgör dessa tillsammans den enda betydande marknaden ur de japanska tillverkarnas perspektiv. Efterfrågan på den brittiska offshoremarknaden avser i övrigt främst OCTG-premiumrör och inte OCTG-standardrör som avses i det ifrågasatta beslutet. Kommissionen har i vart fall gjort en felaktig bedömning och en felaktig kvalificering av de faktiska omständigheterna när den i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet bedömde att en överträdelse förelåg på såväl de europeiska offshoremarknaderna som på de europeiska onshoremarknaderna.

64 Nippon har i detta hänseende ifrågasatt om det är tänkbart att de japanska tillverkarna skulle ha tillträtt en överenskommelse med de europeiska tillverkarna, varigenom de, med hänsyn till de omständigheter som beskrivits i föregående punkt, skulle vara förbjudna att avyttra sina varor på de europeiska marknaderna. JFE-Kawasaki och Sumitomo har hävdad att varje nationell tillverkares marknadsandel av OCTG-rör och transportrör på den nationella marknaden inte i något fall uppgick till 100 procent enligt den tabell som återfinns i skäl 68 i det ifrågasatta beslutet. Importen av dessa varor uppgick i synnerhet på den brittiska marknaden till mellan 16 och 22 procent. Som svar på kommissionens argument, att denna omständighet förklaras av att marknaden i Förenade kungariket har en särskild ställning som anses vara delvis skyddad (den åtnjuter ett begränsat skydd) genom grundreglerna, har JFE-NKK genmält att den franska marknaden, som inte hade en sådan ställning, åtnjöt ett mindre effektivt skydd år 1991 och ett motsvarande skydd år 1994, vilket framgår av den ovannämnda tabellen. Eftersom de japanska tillverkarna över huvud taget inte sålt de varor som anges i det ifrågasatta beslutet på vissa europeiska

marknader under vissa år under den av kommissionen beaktade överträdelseperioden, anser JFE-NKK att denna omständighet bland annat förklaras av variationer i försäljningen av dessa varor, eftersom förbrukningen av dem i hög grad är beroende av verksamheten inom olje- och gasområdet.

- 65 Sumitomo har uttryckligen medgett att de argument som företaget framfört beträffande inverkan av den ifrågavarande överenskommelsen är relevanta med avseende på förevarande grund endast om förstainstansrätten anser att kommissionen med stöd av den skriftliga bevisning som åberopats i det ifrågasatta beslutet inte styrkt att överträdelsen förelegat. Sumitomo har i detta hänseende anfört att kommissionen huvudsakligen stött sig på överenskommelsens ändamål och först i andra hand på dess inverkan.
- 66 Beträffande kommissionens argument att en överträdelse är särskilt allvarlig om den består i en överenskommelse som syftar till att eliminera konkurrensen på en marknad med redan svag konkurrens, har JFE-Kawasaki anfört att omständigheterna i förevarande mål skiljer sig mycket från bakgrunden till domen i det mål som kommissionen grundat sitt argument på, nämligen punkt 1088 i förstainstansrättens dom av den 15 mars 2000 i de förenade målen T-25/95, T-26/95, T-30/95–T-32/95, T-34/95–T-39/95, T-42/95–T-46/95, T-48/95, T-50/95–T-65/95, T-68/95–T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 och T-104/95, Cimenteries CBR m.fl. mot kommissionen, "Cement" (REG 2000, s. II-491). I förevarande mål var konkurrensen inom Europa livlig, åtminstone på det strukturella planet, eftersom det fanns fyra stora tillverkare inom gemenskapen, vilket innebar att all potentiell japansk konkurrens var försumbar. I det mål som låg till grund för domen i det ovannämnda cementmålet förelåg emellertid ett antal slutna geografiska monopoler.
- 67 JFE-Kawasaki har hävdats att grundreglerna enligt lydelsen i skälen 61–77 i det ifrågasatta beslutet inte berör offshoremarknaden i Förenade kungariket och inte heller de övriga offshoremarknaderna inom gemenskapen. Det framgår av i synnerhet skäl 62 i det ifrågasatta beslutet att de befintliga förhållandena på de

nationella marknaderna styrdes med hjälp av grundreglerna. Offshoremaknaden i Förenta kungariket hade en särskild ställning som kallades delvis skyddad eller begränsat skyddad. Påståendet i skäl 102 i det ifrågasatta beslutet, att överenskommelsens parter skulle avstå från att leverera de ifrågavarande rören på de nationella marknaderna, är enligt JFE-Kawasaki oförenligt med den hybridställning som offshoremaknaden i Förenta kungariket givits i skäl 62.

- 68 Leveranserna av sömlösa rör av kolstål från Japan till offshoremaknaden i Förenta kungariket pågick under lång tid och var betydande. Nippon har i detta hänseende stött sig bland annat på den tabell som återfinns i skäl 68 i det ifrågasatta beslutet, varav framgår att de japanska sökandena avsatte betydande mängder sömlösa stålrör på marknaden i Förenta kungariket. Den omständigheten att siffrorna avser alla slags stålrör, och inte endast de stålrör som avses i det ifrågasatta beslutet, är utan betydelse för siffrornas relevans och beror på att dessa tillverkare försåg Förenta kungarikets kontinentalsockel med flera olika slags rör, nämligen OCTG-standardrör, transportrör och OCTG-premiumrör. Nippon har även åberopat exportsiffror från den japanska tullen avseende åren 1988–1996 och statistik från den japanska stålexportföreningen avseende åren 1977–1987, varav framgår att marknaden var konkurrensutsatt. Även Sumitomo har hävdatt att företaget sålt rör i betydande omfattning på marknaderna inom gemenskapen, särskilt marknaden omfattande Förenta kungarikets kontinentalsockel och har företett bevisning för sitt påstående. Sumitomo har särskilt bestridit mängden 230 000 ton, som kommissionen har anfört avseende Europa–Japan-klubbens årliga genomsnittsförsäljning av transportrör på de berörda marknaderna inom gemenskapen. Sumitomo har anfört att samtliga medlemmar i den klubben tillsammans sålde 71 000 ton transportrör årligen. JFE-NKK har i sin tur hänvisat till detaljerade sifferuppgifter som företaget lämnat till kommissionen som svar på dennas begäran om upplysningar. Av dessa sifferuppgifter framgår att Sumitomo på intet sätt avstått från att sälja sina rör på de europeiska marknaderna under den tid som överträdelsen omfattar. JFE-Kawasaki har hävdatt att företaget gjort betydande försäljningsansträngningar bland annat på offshoremaknaden i Förenta kungariket, trots att försäljningen förblev blygsam.

69 I övrigt har det faktum att konkurrensen från de japanska tillverkarnas sida var livlig på bland annat marknaden i Förenade kungariket uttryckligen styrkts genom den skriftliga bevisning som kommissionen inhämtade under sin undersökning hos de europeiska tillverkarna. Att Vallourec ansåg att de japanska tillverkarnas försäljning på offshoremarknaden i Förenade kungariket var betänkligen framgångsrik särskilt av den handling som tagits upp på sidan 4902 i kommissionens handlingar i ärendet och som har rubriken "Anteckning till ordförandena" ("Paper for Presidents") där "[japanernas] nuvarande aggressivitet avseende OCTG-[rören]" beskrivs. Detta framgår vidare av de fem anteckningarna från Vallourec, nämligen av den 23 mars 1990, vilken tagits upp på sidan 15622 i de ovannämnda handlingarna i ärendet och som har rubriken "Bedömning av en förnyelse av VAM-avtalet" (nedan kallade anteckningar Bedömning av VAM-avtalet), av den 2 maj 1990, vilken tagits upp på sidan 15610 i handlingarna i ärendet och som har rubriken "Strategisk bedömning av förhållandena med VLR" (nedan kallade anteckningar Strategisk bedömning), av den 1 juni 1990, vilken tagits upp på sidan 15591 i handlingarna i ärendet och som har rubriken "Förnyelse av avtalet VAM BSC", anteckningar Möte 24.7.90 och slutligen de odaterade anteckningar som tagits upp på sidan 15596 i handlingarna i ärendet och som har rubriken "Samtal BSC". Även i ett telefaxmeddelande från Mannesmann av den 16 augusti 1993 som tagits upp på sidan 2493 i kommissionens handlingar i ärendet anges att japansk konkurrens förelåg genom priser som gjorde det ointressant för Mannesmann att lämna in anbud i vissa anbudsförfaranden.

70 Av skrivelse av den 6 juni 1994 från Comité de liaison de l'industrie du tube d'acier de la Communauté européenne till kommissionen, som tagits upp på sidan 5243 i kommissionens handlingar i ärendet (nedan kallad skrivelse från Comité de liaison av den 6 juni 1994), och av protokoll av den 24 augusti 1994 från ett möte med ovannämnda comité de liaison som tagits upp på sidan 5103 i kommissionens handlingar i ärendet framgår dessutom att de europeiska tillverkarna ansåg att de japanska tillverkarna var aggressiva konkurrenter och att omfattningen av de förstnämndas försäljning utgjorde ett hot mot de senares ställning på offshoremarknaderna i gemenskapens medlemsstater. I protokollet av den 24 augusti 1994 från mötet med Comité de liaison anges även att de japanska tillverkarnas marknadsandelar uppgick till 25 procent på offshoremarknaderna inom gemenskapen och på Färöarna beträffande OCTG-varor av alla slags stål och till 34 procent på offshoremarknaderna inom gemenskapen och Norge beträffande OCTG-varor av kolstål. Till stöd för sitt påstående beträffande importvolymerna från Japan har Sumitomo vidare åberopat ett telefaxmeddelande från European Steel Tubes Association (tidigare Comité de liaison de l'industrie du tube d'acier de la Communauté européenne) av den 5 oktober 1994 som tagits upp på sidan 4723 i

kommissionens handlingar i ärendet och ett odaterat förslag till skrivelse till kommissionens företrädare Large, som tagits upp på sidan 4725 i kommissionens handlingar i ärendet. Denna slutsats bekräftas genom förklaringar från de europeiska tillverkarna, bland annat Dalmines svar av den 29 maj 1997 på kommissionens frågor avseende artikel 11 i förordning nr17, som tagits upp på sidan 15162 i kommissionens handlingar i ärendet (nedan kallade Dalmines svar av den 29 maj 1997) och Corus svar av den 13 augusti 1997 som tagits upp på sidan 11916 i handlingarna i ärendet (nedan kallade Corus svar). Corus svar utvisar bland annat att de japanska tillverkarna riktade in sig på offshoremarknaden i Förenade kungariket. Nippon har betonat att enligt handlingen g) japansk ((g) Japanese document)) som tagits upp på sidan 4909 i kommissionens handlingar i ärendet och som skrivits av ett av de europeiska företagen, blev "i synnerhet Nippon hela tiden mer aggressivt på Förenade kungarikets kontinentalsockel".

- 71 Den omständigheten att de japanska tillverkarna sålt betydande mängder stålrör, bland annat OCTG-premiumrör och projektröror på offshoremarknaden i Förenade kungariket, utan att sälja betydande mängder av dessa varor på onshoremarknaderna i gemenskapens medlemsstater var enligt dessa tillverkare fullständigt logisk och förenlig med att den påstådda överenskommelsen, i motsats till vad kommissionen hävdade, inte förelåg. Dessa varor är i synnerhet av hög kvalitet och mycket dyra när de är avsedda för offshoreanvändning. Det är dessutom i allmänhet enklare för utländska tillverkare att konkurrera, med de lokala tillverkarna, med särpräglade varor såsom OCTG-premiumrör än med standardvaror såsom standardgångade OCTG-rör.
- 72 Dessutom utgör Nordsjöns kontinentalsockel och bland annat offshoremarknaden i Förenade kungariket den största marknaden inom den europeiska marknaden avseende stålrör, vilket utvisas av handlingen g) japansk. Härav följer att gemenskapens onshoremarknader för dessa varor är relativt begränsad. De framstår därför inte som särskilt inbringande. Konkurrensvillkoren på den brittiska offshoremarknaden är i övrigt mycket olika villkoren på onshoremarknaderna inom gemenskapen. Japanska företags försäljning på de sistnämnda har missgynnats av den sammanlagda inverkan av ett antal handelshinder som till största delen inte fanns på den brittiska offshoremarknaden. Kommissionen beaktade inte detta när den underlät att göra åtskillnad mellan offshoremarknader och onshoremarknader i det ifrågasatta beslutet. Nippon har gjort gällande att onshoremarknaderna på grund

av dessa hinder i praktiken inte var tillgängliga för japanska tillverkare, åtminstone inte när samtliga handelshinder beaktades. Beträffande OCTG-standardrör bekräftas den omständigheten enligt Sumitomo av en skrivelse från ett företag som när det köpte detta slags varor hävdade att japanska företag hade erbjudit sådana, men att priset inte var intressant och att leveranstiderna var längre än dem som de europeiska tillverkarna tillämpade. Enligt Sumitomo avsåg hänvisningen till japanska leverantörer på samma företags internetsida, som kommissionen åberopat, OCTG-premiumrör och inte OCTG-standardrör.

73 De japanska sökandena anser, beträffande hindren för import av japanska rör till Europeiska gemenskapen i första hand, att gemenskapens traditionella handelspolitik som syftar till att skydda de europeiska marknaderna genom bland annat avtal om frivillig exportbegränsning mellan kommissionen och den japanska regeringen utgör ett sådant hinder. Det huvudsakliga ändamålet med denna politik är att bibehålla de befintliga handelsströmmarna. De japanska sökandena har i förevarande mål anfört att de under den tid som avtalen om frivillig exportbegränsning var i kraft inte exporterade sömlösa rör till onshoremarknaderna i gemenskapen, eller att de gjorde detta i mycket liten omfattning och att denna politik avskräckte dem från att exportera sina varor till dessa marknader.

74 Det första avtalet om frivillig exportbegränsning av stålrör ingicks i praktiken i mars 1978. Det sista avtalet om förnyelse av exportbegränsningen är daterat i december 1989 och var i kraft till slutet av år 1990. Kommissionen har i skäl 134 i det ifrågasatta beslutet medgett att avtalen avskräckte japanska tillverkare från att exportera sina stålrör till Europa före år 1990. Av denna anledning var möjligheten till en tillräcklig gemensam vilja i den mening som avses i förstainstansrättens dom av den 11 mars 1999 i mål T-141/94, Thyssen Stahl mot kommissionen (REG 1999, s. II-347, punkt 262, och domen i det ovan i punkt 66 nämnda cementmålet, punkt 917, utesluten beträffande de japanska sökandena under den tid som avtalen om frivillig exportbegränsning var i kraft. JFE-NKK har tillagt att kommissionen

uppmuntrade de japanska tillverkarna att föra den handelspolitik som den nu kritiserar dem för, trots att den inte har företett någon bevisning med avseende på den dag då avtalen om frivillig exportbegränsning upphörde. De japanska sökandena har gjort gällande att förlängningen skall läggas till grund för en nedsättning av bötesbeloppen (se nedan punkterna 136 och följande samt 511–513).

75 De japanska stålrörstillverkarna avskräcktes för det andra från att exportera sömlösa rör av kolstål till onshoremarknaderna i gemenskapen på grund av de höga tullavgifter som satts i enlighet med gemensamma tulltaxan. Tullavgifterna på import av sömlösa stålrör till onshoremarknaderna i gemenskapen understeg inte nio procent vid något tillfälle mellan åren 1977 och 1994. Påståendet i skäl 138 i det ifrågasatta beslutet att kommissionen beaktat denna omständighet gör det inte möjligt att inse skälen till varför denna omständighet enligt kommissionen inte kunde anses utgöra ett hinder mot japanska företags försäljning. Sumitomo har i detta hänseende hävdats att lägre tullavgifter tillämpades beträffande tillverkarna i Latinamerika i samband med det allmänna preferenssystemet. Under den överträdelseperiod som kommissionen beaktat slöts ett flertal frihandelsavtal med länder i Central- och Östeuropa, varigenom tullavgifterna avskaffades beträffande stålvaror från dessa länder. Härav följer att import från tredje land i samtliga fall gynnades i förhållande till import från Japan.

76 För det tredje innebar transportkostnaderna och, i fråga om rör avsedda för onshoreanläggningar, kostnaderna i samband med lastning, lossning i destinationshamnen inom gemenskapen och i samband med leveransen till lands eller till sjöss vid slutdestinationen att konkurrensnackdelarna i förhållande till de europeiska tillverkarna försvårades för de japanska stålrörstillverkarna, bland annat på onshoremarknaderna inom gemenskapen. Eftersom endast blygsamma mängder rör beställdes till de europeiska onshoremarknaderna, blev dessutom transportkostnaderna per levererat ton ännu högre. Transportkostnaderna för de OCTG-standardvaror som avses i det ifrågasatta beslutet var för övrigt särskilt höga räknat i procent av det fakturerade priset, eftersom de har ett relativt lågt värde. De japanska tillverkarna har i detta hänseende hänvisat till olika sifferuppgifter som påstås ha grundats på verkliga priser för sömlösa stålrör som levererats i Europa. Dessa uppgifter ändras inte av kommissionens förklaringar att

lasterna kunde samlas i grupper för att minska transportkostnaderna, eftersom det måste medges att kostnadsnivån även med denna möjlighet var avskräckande. Att transportkostnaderna var betydande för de japanska tillverkarna bekräftas även av en skrivelse från Comité de liaison av den 6 juni 1994, trots att avsikten med skrivelsen var att fästa kommissionens uppmärksamhet på att den stora importen av japanska rör utgjorde ett hot. Denna omständighet bekräftas även indirekt genom kommissionens beslutspraxis, bland annat beslut 93/247/EEG av den 12 november 1992 om att förklara en företagskoncentration förenlig med den gemensamma marknaden (Ärende IV/M.222 — Mannesmann/Hoesch) (EGT L 114, 1993, s. 34, skäl 102). På samma sätt framgår av beslut av den 26 februari 1998 om att förklara en företagskoncentration förenlig med den gemensamma marknaden (Ärende IV/M.1014 — British Steel mot Europipe)(EGT C 181, s. 3) att avståndet utgör en avsevärd nackdel för tillverkare utanför gemenskapen med avseende på försäljning i små mängder av varor utan specifika egenskaper.

77 JFE-Kawasaki har i detta sammanhang tillagt att de japanska tillverkarna missgynnades inte bara i förhållande till europeiska tillverkare, utan även i förhållande till tillverkare i annat tredje land. Frakten från Japan till Italien eller till Förenade kungariket kostar till exempel mellan 40 och 50 procent mer än frakten från Argentina. Beträffande kommissionens argument att det framgår av bilaga 5 till det ifrågasatta beslutet att den italienska marknaden skyddades för japansk import men inte för import från annat tredje land, har Sumitomo hävdad att denna bilaga omfattar alla slags OCTG-rör och transportrör, vilket innebär att den är irrelevant för bedömningen av den särskilda situationen för de varor som avses i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet.

78 JFE-Kawasaki och JFE-NKK har avvisat kommissionens bedömning i skäl 137 i beslutet, nämligen att varje försäljning till ett pris överstigande den rörliga kostnaden var befogad mot bakgrund av utbudet, eftersom det förelåg en strukturell överkapacitet på stålrörsmarknaden och eftersom sådan försäljning gjorde det möjligt för företagen att täcka de fasta kostnaderna. I förhållande till andra stålvaror är transportkostnaderna för stålrör för det första särskilt höga på grund av att dessa är så utrymmeskrävande. För det andra har kommissionen inte beaktat att de

japanska tillverkarna har en begränsad produktionskapacitet och att de därför behöver ha så stora intäkter som möjligt genom att sälja de stålvaror som ger den största vinstmarginalen. Den omständigheten att det är möjligt att täcka de rörliga kostnaderna för en viss vara är således inte tillräcklig för att dra slutsatsen att det ligger i de japanska tillverkarnas kommersiella intresse att genomföra sådan försäljning.

- 79 Beträffande kommissionens bedömning att kapaciteten för stålvarutillverkning är specialiserad, med påföljden att det inte är möjligt att förlägga tillverkningen till den vara som ger den högsta vinstmarginalen, har Kawasaki replikerat att den första delen i tillverkningsprocessen är gemensam för alla stålvaror. Det är emellertid beträffande denna del som Kawasakis tillverkningskapacitet är begränsad. Sumitomo har härtill hävdad att överkapaciteten påverkat de europeiska tillverkarna lika väl som de japanska. Denna omständighet var därför lika för alla och den nackdel som följde av de övriga åberopade faktorerna kvarstod, även om de japanska tillverkarna hade haft intresse av att sälja till priser som låg just under de rörliga kostnaderna.
- 80 De japanska tillverkarna missgynnas för det fjärde i förhållande till sina europeiska konkurrenter med avseende på leveranstiderna. Det krävs nämligen mellan fyra och sex veckor för att transportera rör tillverkade i Japan till Europa. I skäl 137 i det ifrågasatta beslutet angav kommissionen att leveranstiderna inte utgör något hinder för att från Japan importera OCTG-premiumrör, vilka främst kommer till bruk i vissa bestämda projekt på Förenade kungarikets kontinentalsockel. Detta gäller dock inte OCTG-standardrör. Det skulle nämligen bli mycket dyrbart för den som använder OCTG-premiumrör att byta premiumfogarna när han en gång valt en av de fogar av detta slag som erbjuds av de olika tillverkarna, varför leveranstiden är av mindre betydelse på marknaden. På marknaden för OCTG-standardrör är däremot möjligheten att leverera rör inom en kortare tidsfrist en betydelsefull fördel. Den särskilda behandling som är nödvändig för projekttransportrör medför att

leverantören är tvungen att arbeta på mycket kort tid, vilket medför att leveranstiderna är ännu betydelsefullare beträffande dessa rör. Eftersom OCTG-varor och projekttansportrör säljs direkt till användarna är det slutligen omöjligt att kringgå detta hinder genom indirekt försäljning genom grossister.

81 För det femte är den nationella marknaden för vart och ett av de av gemenskapens medlemsstater där den största onshoreförsäljningen äger rum, det vill säga Tyskland, Frankrike, Italien och Förenade kungariket, dominerad av en nationell tillverkare. Detta förhållande är inte nödvändigtvis följden av avtal om marknadsuppdelning, eftersom vissa objektiva faktorer, bland annat ekonomiska, gynnar nationella tillverkare. Dessa tillverkares ställning har stärkts av bland annat kundernas inköpspolitik på marknaden, nämligen nationella gastransport- och gasdistributionsföretag som ofta är offentliga företag. Kommissionen medgav i beslut 93/247 att ett sådant förhållande föreligger.

82 Under den ifrågavarande tiden hade exempelvis Corus (tidigare British Steel) privilegierade förbindelser med företagen British Gas och BP (tidigare British Petroleum), vilket beträffande det sistnämnda företaget framgår av handlingen med rubriken "Protokoll från möte avseende tekniska förbindelser mellan BP engineering och British Steel" ("Minutes of technical liaison meeting by BP engineering/British Steel"), som tagits upp på sidan 681 i kommissionens handlingar i ärendet. Genom yttranden från personalen hos Dalmine, som tagits upp på sidan 8220 b.4 i kommissionens handlingar i ärendet (nedan kallade yttranden från Dalmines anställda), framgår det att dessa erbjudit mutor till anställda hos Agip, vilket var det mest betydelsefulla olje- och gasföretaget i Italien, för att bevaka att detta företags beställningar på sömlösa stålrör inte gjordes hos andra tillverkare. Vidare framgår att Agip i allmänhet försökte ge de italienska tillverkarna företräde. Genom handlingen med rubriken Möte med Distrigas som tagits upp på sidan 2298 i kommissionens handlingar i ärendet bekräftas att Distrigas var villigt att inte göra beställningar hos leverantörer utanför gemenskapen. Mer allmänt sett bekräftas genom skälen 11 och 12 i rådets direktiv 90/531/EEG av den 17 september 1990 om upphandlingsförfarandet för enheter som har verksamhet inom vatten-, energi-, transport- och telekommunikationssektorerna (EGT L 297, s. 1), att offentlig upphandling inom

sektorerna för utvinning, transport och distribution av olja och gas avslutats innan det direktivet trädde i kraft. I artikel 29 i det ovannämnda direktivet finns bestämmelser om de framtida förhållandena för tillverkare i tredje land. Tvärtemot vad som synes framgå av det ifrågasatta beslutet har dessa enligt artikeln inte samma rätt att delta i offentlig upphandling. Enligt JFE-NKK kunde de japanska tillverkarna inte dra fullständig fördel av reglerna i direktiv 90/531, eftersom avtalet om offentlig upphandling (bilaga till rådets beslut 80/271/EEG av den 10 december 1979 om slutande av de multilaterala avtal som är resultatet av handelsförhandlingarna 1973–1979 (EGT L 71, 1980, s. 1; svensk specialutgåva, område 11, volym 9, s. 3) inte är tillämpligt på sektorerna för prospektering, utvinning och transport av olja och gas.

83 För det sjätte har de europeiska företagen gett in antidumpingklagomål till kommissionen i syfte att utesluta tillverkare utanför gemenskapen från marknaderna inom gemenskapen. Mellan år 1977 och år 1998 inleddes därför sju förfaranden mot tillverkare av sömlösa stålrör utanför gemenskapen. Av dessa avslutades bara ett utan att några bindande åtgärder vidtogs och utan att avgifter togs ut. Visserligen gällde inte något av de ifrågavarande antidumpingförfarandena import från Japan, men den omständigheten är på intet sätt onormal beträffande Förenade kungarikets offshoremarknad, eftersom medlemsstaternas kontinentalsocklar ligger utanför det territoriella tillämpningsområdet för gemenskapens antidumpingbestämmelser som var tillämpliga vid tillfället för de faktiska omständigheterna. Möjligheten att inleda ett sådant förfarande har, tvärtemot vad kommissionen hävdade i skäl 137 i det ifrågasatta beslutet, däremot i betydande grad haft en avskräckande verkan på de japanska exportörerna vad avser onshoremarknaderna. Enbart det faktum att ett antidumpingförfarande inleddes medför en kostnadskrävande arbetsbörda för de japanska tillverkarna på grund av de undersökningsåtgärder som kommissionen vidtar. Att detta argument är välgrundat styrks av den omständigheten att det framgår av anteckningen till ordförandena att de europeiska företagen hade för avsikt att hota de japanska företagen med att inge antidumpingklagomål. De europeiska företagen utövade dessutom påtryckningar mot kommissionen i syfte att utsträcka gemenskapens tullområde till att omfatta medlemsstaternas offshoremarknader, vilket framgår av bland annat skrivelsen från Comité de liaison av den 6 juni 1994.

84 De kostnader som har samband med att ständigt iaktta de olika nationella regelverken i gemenskapens medlemsstater och villkoren för att erhålla licens, vilka är mycket olika, utgör för det sjunde ytterligare ett betydande hinder för handelsutbytet. Standardnormen API utgör i sak endast en grundregel och det är på grund av den omständigheten nödvändigt att även iaktta de nationella reglerna och även ytterligare regler som vissa särskilda kunder ålägger. Enligt Nippon är exempelvis ett certifikat nödvändigt i Tyskland för att säkerställa kvaliteten, produktionstekniken, produktkontrollen och de anställdas kvalifikationer. Förfarandet för att utfå dessa certifikat innebär att en mängd handlingar måste inges på tyska och att en avgift som kan uppgå till 45 000 tyska mark skall erläggas vartannat eller vart tredje år. I sitt beslut 93/247 medgav kommissionen att sådana nationella bestämmelser utgjorde ett betydande hinder för handelsutbytet med stålror inom gemenskapen. Detta konstaterande gällde särskilt importen från Japan. Det kan i förevarande mål inte bortses från den objektiva bedömningen i beslut 93/247 på den grund som kommissionen anfört, nämligen att den inte kände till överträdelsen när den fattade detta beslut. JFE-Kawasaki har, beträffande särskilda krav från vissa oljeföretag, anfört att det franska företaget Total och det italienska företaget Agip fordrar att en off-lineinspektion görs av alla stålror som levereras till dem. Att iaktta detta inspektionskrav förorsakar kostnader överstigande 100 USA-dollar för tusen ton.

85 JFE-NKK, Nippon och JFE-Kawasaki har i sina repliker gjort gällande att Corus har dragit fördel av Förenade kungarikets politik som syftar till att gynna de brittiska leverantörernas försäljning på denna stats kontinentalsockel. Den brittiska regeringen har genomfört denna politik genom att tillskapa ett leveranskontor för offshoremarknaden (Offshore Supplies Office, nedan kallat OSO). Genom att utöva påtryckningar på de ekonomiska aktörer som är verksamma på Förenade kungarikets kontinentalsockel har OSO lyckats höja de brittiska leverantörernas marknadsandel från 25 till 30 procent under år 1972 (enligt en rapport som offentliggjordes år 1977 av det brittiska handels- och industriministeriet, kallad DTI, som tagits upp i bilaga 4 till repliken i mål T-67/00, nedan kallad DTI-rapporten), till 75 procent under år 1984 och till 87 procent år 1987 (enligt *Europeiska gemenskapernas bulletin* — tillägg nr 6/1988, punkt 115). Under dessa förhållanden hade det varit onödigt för Corus att ingå ett avtal med de japanska tillverkarna, varigenom Corus skulle tillförsäkras ett relativt skydd på offshoremarknaden, eftersom Corus redan åtnjöt ett starkt skydd genom OSO:s ingripanden. Själva idén bakom grundreglerna och i synnerhet bakom de förbättrade grundreglerna avser därför den gynnade ställning Corus hade på Förenade kungarikets offshoremarknad

till följd av den nationella förmånspolitiken. Även övriga europeiska tillverkare har gynnats av denna ställning, eftersom dessa har levererat släta rör till Corus sedan fabriken i Clydesdale stängdes. På denna punkt finns därför i vart fall ett uppenbart fel i det ifrågasatta beslutet, eftersom kommissionen underlåtit att beakta OSO:s roll på Förenade kungarikets offshoremarknad. Det brittiska förmånssystemet tillämpades till och med juli 1993 då det ersattes med det förmånssystem för gemenskapen som föreskrivs i direktiv 90/531. JFE-NKK har hävdats att företaget inte haft kännedom om dessa omständigheter och att företaget erhöll de handlingar som bilagts dess replik, varigenom omständigheterna bekräftas, först efter det att talan väcktes i mål T-67/00.

- 86 Dessa tre sökande anser även att delar av bevisningen som kommissionen åberopat syftar på den av OSO förda politiken, vilket således bekräftar deras påståenden på denna punkt. De har preciserat dels att anteckningen Förnyelse av avtalet VAM BSC innehåller ett påstående om att "man inte får öppna dörren för [japanerna] genom att ge dem en 'british content' ", dels att upphovsmannen till anteckningarna Möte 24.7.90 förklarar följande: "Det är inte uteslutet att OSO år [19]93 ger de europeiska tillverkarna förmåner om tre procent som de brittiska tillverkarna får för närvarande." Hänvisningarna i anteckningar Möte 24.7.90 till förstärkning av Europeiska gemenskapen och den eventuella utökningen av förmånerna om tre procent till de europeiska tillverkarna avser ikraftträdandet av direktiv 90/531. I detta föreskrivs gemenskapsförmåner i den omfattning som priserna hos tillverkarna inom gemenskapen inte överstiger priserna hos tillverkarna i tredje land med mer än tre procent.

- 87 Även den omständigheten att praktiskt taget ingen europeisk tillverkare har levererat sömlösa stålrör i Japan, vilket framgår av tabellen i skäl 68 i det ifrågasatta beslutet, förklaras av handelspolitiska skäl. Härav följer att alla avtal om marknadsuppdelning varit kommersiellt obefogade.

88 Det framgår å andra sidan av bland annat skrivelsen från Comité de liaison av den 6 juni 1994 att europeiska tillverkare var helt utestängda från offentlig upphandling inom stålrörssektorn i Japan. Vidare framgår att den japanska rörmarknaden dominerades av stora konsortier som var nära förbundna med rörtillverkarna, att transportkostnaderna och försäljningsavgifterna i Japan var mycket höga för europeiska tillverkare och att prospekterings- och produktionsverksamhet och därmed sektorn för OCTG-rör i vart fall var mycket begränsade. Enligt telefaxmeddelandet av den 16 november 1994 från European Steel Tubes Association till kommissionen var de utländska stålrörstillverkare som ville sälja sina varor i Japan tvungna att fylla i ett mycket detaljerat formulär för att följa de japanska normerna.

89 Kommissionen anser i första hand att det ifrågasatta beslutet huvudsakligen grundats på avtalets syfte att begränsa konkurrensen. Det var därför inte nödvändigt att kommissionen även visade att avtalet haft konkret inverkan på marknaden i gemenskapen för att fastslå den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet. Kommissionen anser sig ha förebringat bevisning för att ett avtal i syfte att hindra konkurrensen förelåg, även om de hinder mot handelsutbytet som de japanska sökandena räknat upp hade kunnat förklara varför dessa inte sålde de varor som avses i det ifrågasatta beslutet på marknaden i gemenskapen. Även om de omständigheter som sökandena åberopat kan beaktas hade de inte haft en annan följd än att försvåra och inte mildra avtalets allvar, vilket sökandena hävdar. Kommissionen har härvid åberopat domen i det ovan i punkt 66 nämnda cementmålet. I denna fastslogs att en ekonomisk bedömning i syfte att visa att objektiva handelshinder förelegat inte kan överskugga det ofrånkomliga faktum som utgörs av skriftlig bevisning. Förstainstansrätten angav därutöver att om den ekonomiska bedömning som föreslagits av sökandena skulle vara riktig hade denna slutsats definitivt fått till följd att allvaret av den begångna överträdelsen underströks, eftersom företagen genom att ingå det ifrågavarande avtalet försökt undanröja det lilla mått av faktisk konkurrens som fanns kvar på den ifrågavarande marknaden (punkterna 1087 och 1088 i domen).

- 90 Kommissionen har bemött JFE-Kawasakis argument, att Förenade kungarikets offshoremarknad utesluts från avtalet om marknadsuppdelning genom lydelsen i det ifrågasatta beslutet, med att hänvisa till att det i skäl 62 i det ifrågasatta beslutet tydligt angivits att den marknaden berördes av avtalet, eftersom den var "delvis skyddad".
- 91 I andra hand anser kommissionen att den i vart fall styrkt att det avtal som beskrivs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet har haft konkret inverkan på gemenskapsmarknaderna. Det framgår av i synnerhet den tabell som förts in i skäl 68 i detta beslut att avtalet tillämpades i stor omfattning på de europeiska marknaderna. Den omständigheten att de japanska tillverkarna utsatte offshoremarknaden i Förenade kungariket för viss konkurrens kan inte medföra att den överträdelse som fastställts i det ifrågasatta beslutet skall bortses från, på grund av att denna marknad endast var delvis skyddad.
- 92 Beträffande argumentet att det framgår av vissa av de handlingar kommissionen använt sig av och bland annat av Anteckning till ordförandena och anteckningen Samtal BSC att de europeiska tillverkarna var oroliga för japansk konkurrens på Förenade kungarikets offshoremarknad, anser kommissionen att denna oro härrörde från den omständigheten att marknaden var delvis skyddad och därvid utgjorde en källa till spänningar i samband med avtalet. Att avtalet förelåg kan därför inte ifrågasättas mot bakgrund av detta argument.
- 93 Kommissionen anser även att det argument som JFE-NKK, Nippon och JFE-Kawasaki framfört i sina repliker med avseende på att Förenade kungariket infört ett förmånssystem för varor som används inom oljeindustrin på marknaden avseende Förenade kungarikets kontinentalsockel utgör en ny grund. Denna kan med stöd av artikel 48.2 i rättegångsreglerna inte tas upp till prövning. Kommissionen har i andra hand anfört att detta argument grundats på den bevisning som fogats till repliken och som inte kan tas upp till prövning enligt artikel 48.1 i rättegångsreglerna, eftersom JFE-Kawasaki inte försökt visa att det var befogat att förete denna bevisning för sent. Kommissionen har hävdats att JFE-NKK:s påstående, som endast

avser att företaget inte hade kännedom om denna bevisning när talan väcktes, är osannolikt.

- 94 Avseende JFE-NKK har kommissionen dessutom gjort gällande att denna nya grund inte kan tas upp till prövning enligt artikel 44.1 c i rättegångsreglerna.
- 95 Kommissionen har hävdats att den ovannämnda nya argumentationen i vart fall saknar grund.
- 96 Kommissionen anser i övrigt att de handelshinder som de japanska sökandena har åberopat aldrig har utgjort något absolut hinder mot att importera japanska rör till gemenskapen. Kommissionen har i detta hänseende anfört att inget av de påstådda handelshinder som de japanska sökandena har åberopat har hindrat andra tillverkare från tredje land, bland annat från Latinamerika att exportera sådana varor som avses i det ifrågasatta beslutet till gemenskapens onshoremarknader.
- 97 Det påstådda förhållandet att tillverkare i gemenskapen inte har levererat sömlösa stålrör till Japan utgör inte en väsentlig del i det ifrågasatta beslutet, eftersom detta inte direkt avser inskränkningar i handelsutbytet med Japan. Kommissionen har preciserat att skrivelsen från Comité de liaison av den 6 juni 1994 och telefaxmeddelandet av den 16 november 1994 från European Steel Tubes Association, som åberopats av de japanska sökandena till stöd för deras argument att den japanska marknaden var sluten, avser en tid då kommissionen inte hade vetskap om det lagstridiga avtalet. Härav har kommissionen dragit slutsatsen att de europeiska tillverkarnas förklaringar i dessa handlingar i huvudsak tjänar till att dölja den omständigheten att den överträdelse förelåg som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet. Parternas skäl att ingå avtalet är i vart fall irrelevanta för att fastställa att det förelegat.

Den första grundens andra del: Bevisningens avsaknad av bevisvärde

- 98 Enligt de japanska sökandena utvisar de handlingar som kommissionen åberopat inte att en gemensam vilja förelegat som skulle kunna utgöra det lagstridiga avtal som avses i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet. Det går i vart fall inte att med stöd av dessa handlingar styrka att de japanska tillverkarna deltagit i överträdelsen. De japanska sökandena har härvid anfört att de inte namnges i praktiskt taget någon av dessa handlingar, varför kommissionen inte kan åberopa handlingarna mot sökandena. Artikel 1 i det ifrågasatta beslutet måste därför ogiltigförklaras, eftersom den grundats på en bedömning som inte har tillräckligt lagstöd och att artikel 81.1 EG därför strider mot denna artikel. JFE-NKK och Nippon har härvid gjort gällande att det föreligger en uppenbart oriktig bedömning.
- 99 Enligt de japanska sökandena har deras europeiska konkurrenter, i de handlingar som kommissionen åberopat, begränsat sig till att redogöra för det förhållande som följde av att de japanska tillverkarna inte exporterade sina varor till den europeiska marknaden på grund av handelshindren. De japanska sökandena har i övrigt anfört att bevisningen avseende projekttransportrör är särskilt begränsad och att det är nödvändigt att ogiltigförklara det ifrågasatta beslutet åtminstone vad avser dessa varor. JFE-NKK har därutöver hävdad att omorganisationen av den påstådda Europa-Japan-klubben, vilken tagit formen av förbättrade grundregler till följd av ett möte i Tokyo den 5 november 1993 (skälen 83–94 i det ifrågasatta beslutet), inte nämns i de olika handlingar som kommissionen åberopat. JFE-NKK har särskilt hänvisat till handlingen Anteckning till ordförandena, handlingen g) japansk och till handlingen med fördelningstal.
- 100 JFE-NKK har gjort gällande att kommissionen i vart fall har gjort en felaktig bedömning av de handlingar som avser grundreglerna och de förbättrade grundreglerna, bland annat de som kommit från Dalmine. Av den bevisning som finns i kommissionens handlingar i ärendet kan synas framgå att dessa regler har samband med den nödvändiga rationaliseringen av industrin inom gemenskapen och inte med något rättsstridigt avtal. JFE-NKK har härvid särskilt åberopat en

handling från Dalmine från maj-augusti 1993 med rubriken "System för sömlösa stålrör i Europa och marknadens utveckling" ("Seamless Steel tube System in Europe and Market Evolution"), som tagits upp på sidan 2051 i kommissionens handlingar i ärendet (nedan kallad handlingen System för stålrör). I denna anges följande: "En lösning på [Corus] problem som vore ändamålsenlig för alla kan bara ha samband med Europa, vilket innebär att fabriker måste anskaffas och stängas i enlighet med en rationaliseringsplan. Denna utveckling kan ske i grundläggande steg" I motsats till vad som framgår av kommissionens argument avsåg det möte som ägde rum den 6 oktober 1992 inte bara marknaderna i Central- och Östeuropa, utan delvis även rationaliseringen av industrin inom gemenskapen, vilket framgår av mötesprotokollet som tagits upp på sidan 15178 i kommissionens handlingar i ärendet. Kommissionen stödde för övrigt rationaliseringspolitiken. JFE-NKK har därmed hävdatt att det är orimligt att kommissionen nu klandrar de företag för denna politik som de genomfört för att följa kommissionens egna råd. JFE-NKK har därutöver hävdatt att det på grundval av de handlingar som kommissionen åberopat inte går att fastslå något som helst samband mellan de japanska tillverkarnas situation och det förhållandet att det belgiska företaget NTM stängts, såsom anges bland annat i skälen 88 och 89 i det ifrågasatta beslutet.

101 JFE-NKK har i övrigt hävdatt att den definition av marknaden som kommissionen använt för att fastställa överträdelsen enligt artikel 1 i det ifrågasatta beslutet inte styrks av den bevisning som kommissionen åberopat. Eftersom en definition av den relevanta marknaden är en nödvändig förutsättning för varje bedömning av den konkurrensbegränsande inverkan av ett visst avtal (se, bland annat, domen i det ovan i punkt 57 nämnda målet SIV m.fl. mot kommissionen), är denna brist på bevisning tillräcklig för att det skall vara befogat att ogiltigförklara det ifrågasatta beslutet.

102 Enligt de japanska sökandena är Verlucas uttalande av den 17 september 1996 mycket vag och den ger inte stöd för att det avtal som kommissionen avser förelegat. I detta uttalande, som är mycket kortfattat, anges nämligen endast att inrikesmarknaderna åtnjuter skydd, utan att precisera av vilket slag eller omfattning detta är. Tvärtemot vad kommissionen hävdade i det ifrågasatta beslutet bekräftas genom Verlucas uttalande av den 17 september 1996 inte att det med uttrycket "grundregler" avsågs att de nationella marknaderna skulle skyddas i den meningen

att det var förbjudet för var och en av tillverkarna att sälja stålrör på avtalsparternas nationella marknader. JFE-Kawasaki har härvid hävdad att Verluca i sitt uttalande begränsat sig till att kommentera en enda handling, nämligen anteckningarna Upplysningar, vilka inte gav några förklaringar avseende avtalets funktion.

103 Genom Verlucas uttalande av den 17 september 1996 bekräftas inte påståendet att Förenade kungariket var en av de nationella marknader där utbudet begränsats genom att de övriga tillverkare som var avtalsparter avstått från att leverera på dessa marknader. Enligt detta uttalande var marknaden i Förenade kungariket delvis skyddad i den meningen att konkurrenterna var tvungna att ta kontakt med den lokale rörtillverkaren innan de avgav anbud. I uttalandet angavs att denna regel iakttagits i större eller mindre utsträckning. Nippon har uttryckligen förnekat att företaget tagit kontakt med Corus innan det avgav anbud på den ifrågasvarande marknaden och har gjort gällande att kommissionen inte har företett någonting varigenom motsatsen kan utvisas. De japanska sökandena har i vart fall hävdad att kommissionens argument, att den brittiska offshoremarknadens delvis skyddade ställning överensstämmer med att japanska varor sålts på den marknaden, inte gör det möjligt att tillräckligt klart förstå vilka åtaganden de japanska tillverkarna enligt kommissionen hade gjort på denna marknad.

104 Beträffande kommissionens bedömning att Verlucas uttalande av den 17 september 1996 har ett särskilt bevisvärde och att uttalandet, om nödvändigt, ensamt skulle vara tillräckligt för att fastslå att överträdelsen ägt rum, har Sumitomo och JFE-NKK anfört att punkt 1838 i domen i det ovan i punkt 66 nämnda cementmålet, som kommissionen åberopat, endast hänför sig till samtida bevisning. Det framgår dessutom av domen i det ovan i punkt 58 nämnda målet Enso-Gutzeit mot kommissionen för det första att en bekännelse från ett företag inte kan utgöra bevisning mot ett annat företag, om den inte stöds genom annan bevisning (punkt 91). För det andra framgår det att, då en sådan bekännelse vilar på att den som bekant är övertygad, är det nödvändigt att denne anger skälen för sin övertygelse och att kommissionen i annat fall inte kan använda uttalandet mot tredje man (punkt 131). Kommissionens argument att det inte är lämpligt att bedöma varje

del av bevisningen självständigt är slutligen oförenligt med förstainstansrättens ställningstagande i domen i det ovan i punkt 58 nämnda målet Enso-Gutzeit mot kommissionen, särskilt punkterna 102 och 151–153.

- 105 Verlucas uttalande av den 17 september 1996 stöds dessutom inte av annan bevisning som tagits upp i det ifrågasatta beslutet. Detta gäller bland annat det varuutbud som anges i artikel 1 i detta beslut, innebörden och omfattningen av grundreglerna och överträdelsens varaktighet.
- 106 De varor som avses i det ifrågasatta beslutet och i Verlucas uttalande av den 17 september 1996, nämligen endast OCTG-standardrör och projekttransportrör, sammanfaller inte med dem som avses i andra handlingar som kommissionen åberopat till stöd för detta uttalande, bland annat handlingarna från Vallourec, som var Verlucas arbetsgivare vid tiden för de faktiska omständigheterna. Dessa övriga handlingar saknar under dessa förhållanden bevisvärde med avseende på den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet.
- 107 I synnerhet anteckningarna Bedömning av VAM-avtalet, Strategisk bedömning, Förnyelse av avtalet VAM BSC, Möte 24.7.90 och Samtal BSC avser alla gängade rör med premiumfogar kallade VAM, men inte OCTG-standardrör.
- 108 De japanska sökandena anser att deras uppfattning bekräftas av den omständigheten att anteckningarna Strategisk bedömning innehåller en hänvisning till "P-marknaden", nämligen marknaden för OCTG-premiumrör liksom av den omständigheten att Verluca i dessa anteckningar uttryckligen preciserat att hans bedömning inte avsåg gängningen av standardfogar, kallade Buttress (sidan 15619 i kommissionens handlingar i ärendet). Hänvisningarna i anteckningarna Samtal BSC till företaget Hunting och till andra fogar avsåg på samma sätt OCTG-premiumrör, och inte OCTG-standardrör som kommissionen har hävdad. Upphovsmannen till

dessa anteckningar angav nämligen att det var nödvändigt att "oskadliggöra Fox", vilket är en premiumfog som patenterats av JFE-Kawasaki. Anteckningarna Bedömning av VAM-avtalet avsåg släta rör och OCTG-premiumrör som gängats lokalt, bland annat rör med Fox-fogar. Anteckningarna Möte 24.7.90 avsåg även varor av rostfritt stål, vilka enligt lydelsen i skäl 28 i det ifrågasatta beslutet uttryckligen uteslutits från beslutets tillämpningsområde oavsett hur de gängats.

- 109 Ingen av dessa anteckningar avsåg transportrör. Anteckningarna innehöll bara överväganden och personliga tankar av Vallourecs anställda samt hänvisningar till grundreglerna utan att för den skull formulera dessa klart och tydligt. Dessa omständigheter utvisar således på intet sätt att en samlad uppfattning förelegat hos dem som det ifrågasatta beslutet riktades till och är inte heller omständigheter som samverkar med Verlucas uttalande av den 17 september 1996.
- 110 Kommissionen har även åberopat en intern anteckning från Vallourec av den 27 januari 1994, som tagits upp på sidan 4822 i kommissionens handlingar i ärendet och som har rubriken "Protokoll från samtal med JF i Bryssel den 25/1" (nedan kallat Protokoll från samtal med JF). Denna handling är irrelevant, eftersom den endast avser trapetsformiga gängningar och VLR rör + NTM gängning och inte de varor som avses i det ifrågasatta beslutet.
- 111 Kommissionen har dessutom stött sig på Anteckning till ordförandena och handlingen g) japansk trots att det är omöjligt att avgöra exakt vilka varor som avsågs i dessa. Denna bevisning innehåller nämligen såväl hänvisningar till andra varor än dem som avses i det ifrågasatta beslutet och i Verlucas uttalande av den 17 september 1996, såsom rostfria OCTG-rör och svetsade rör, som hänvisningar som omfattar ett varuutbud som endast delvis avses i dessa. Det framgår klart av dessa handlingar att den bedömning de innehåller huvudsakligen berör marknaden för OCTG-premiumrör och inte marknaden för de varor varom är fråga i förevarande mål. Genom kommissionens argument i punkt 10 i svaromålet i mål

T-68/00, att handlingen Anteckningen till ordförandena vilar på antagandet att de avtal som förelåg då denna handling skrevs endast avsåg OCTG-standardrör och inte OCTG-premiumrör bekräftas att det aggressiva japanska beteendet som anges i denna handling med nödvändighet gällde OCTG-standardrör.

- 112 Handlingen med fördelningstal avser ett mycket mer begränsat varuutbud än det som avses i Verlucas uttalande av den 17 september 1996. I denna handling nämns nämligen bland annat "allmänna anbudsförfaranden avseende sömlösa API-rör" ("SMLS API OPEN TENDER"). I denna handling var det således fråga om att allmänna anbudsförfaranden endast skulle riktas till marknaden för OCTG-standardrör. De japanska sökandena har härvid anfört att det, enligt Verlucas uttalande av den 17 september 1996, inte förekom några stora anbudsförfaranden ("pas de gros Tenders") i Europa för de varor som avsågs i uttalandet. Den marknad som avses i handlingen med fördelningstal skulle således inte finnas. De japanska sökandena har bekräftat att det påståendet överensstämmer med villkoren på den europeiska marknaden vid den tiden och har dragit slutsatsen att de föreslagna fördelningstalen inte hade någon betydelse beträffande Europa, eftersom de avsåg en marknad som inte fanns. Sumitomo har uppskattat att upphovsmannen till handlingen med fördelningstal måste ha begått ett misstag, eftersom handlingen inte kan förklaras på ett konsekvent och rationellt sätt. Dessutom förekom inte något offentligt anbudsförfarande i Japan avseende OCTG-rör under tiden för den överträdelse som fastställs i det ifrågasatta beslutet.
- 113 Tvärtemot vad kommissionen har påstått är det tydligt att handlingen med fördelningstal inte på något sätt avser transportrör. Kommissionen angav nämligen i skäl 27 i det ifrågasatta beslutet att förkortningen API var hänförlig till OCTG-standardrör, och kommissionen kan inte ändra sin tolkning av innebörden av den uppgiften under domstolsförfarandet. Denna uppfattning bekräftas genom att förkortningarna C/S och T/B återges i handlingen med fördelningstal. Det finns slutligen API-normer för alla OCTG-rör och transportrör, vilket innebär att slutsatsen av kommissionens argument måste bli att denna handling även gäller varor som inte avses i det ifrågasatta beslutet.

- 114 Beträffande bevisvärdet av den skriftliga bevisningen med avseende på huruvida en överträdelse ägt rum, har de japanska sökandena i första hand anfört att Verluca i anteckningarna Strategisk bedömning föreslog en lösning som innebar att gruppen VAM skulle prioriteras, vilket innebar att de japanska tillverkarna skulle fortsätta att fritt konkurrera med VAM-rör på marknaden i Förenade kungariket. Dessa anteckningar härrör dessutom från den tid då avtalen om frivillig exportbegränsning var i kraft och då marknadsuppdelningssystem inte var rättsstridiga. Härav följer, enligt Sumitomo, att om förstainstansrätten godtar de japanska sökandenas argument beträffande den tid som avtalen om frivillig exportbegränsning var i kraft (se nedan punkterna 139 och följande) skulle detta innebära att alla handlingar från år 1990, bland annat de olika anteckningarna från Vallourec, får ett svagare bevisvärde. Dessa handlingar kan nämligen inte längre anses utgöra förberedelser till ett avtal, och inte bevisning för att ett avtal förelåg vid det tillfälle då de upprättades. Med omnämmandet av "det nuvarande systemet" i anteckningen Samtal BSC avsågs för övrigt uttryckligen Fjärran östern, Sydamerika och Mellersta östern, och hänvisningen i den handlingen till ett system med fasta priser avseende "affärer på Nordsjön" ("aff North Sea"), som de japanska tillverkarna då godtog att följa från fall till fall, skulle stå i strid med den princip om att de japanska tillverkarna förbjudits att sälja de ifrågakvarande varorna som beskrivits i Verlucas uttalande av den 17 september 1996. JFE-NKK har härvid anfört att Verluca är upphovsman till anteckningen Samtal BSC.
- 115 I anteckningarna Bedömning av VAM-avtalet angavs i övrigt att det fanns möjlighet att få "japanerna att inte träda in på marknaden i Förenade kungariket och att problemet kunde lösas mellan européerna", vilket skulle innebära att det uppenbarligen inte fanns något avtal avseende Förenade kungariket i mars 1990. Eftersom konditionalis användes i anteckningarna Möte 24.7.90 för att ange möjligheten att anta förbättrade grundregler varigenom "japanerna inte skulle få tillgång till Förenade kungariket", kan den slutsatsen dras att det ännu inte förelåg något avtal i juli 1990.
- 116 Handlingen g) japansk och Anteckningen till ordförandena är endast förberedande handlingar som sannolikt skrivits av en av Corus anställda inför ett möte mellan de europeiska tillverkarna som skulle äga rum före Europa-Japan-klubbens möte den 5 november 1993. Dessa handlingar saknar därför bevisvärde med avseende på de japanska tillverkarnas inställning och i synnerhet med avseende på deras påstådda

deltagande i det avtal som kommissionen angett i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet. Det framgår tvärtom av dessa handlingar att de japanska tillverkarna var svåra konkurrenter på offshoremärknaden i Förenade kungariket och att de europeiska tillverkarna i vart fall försökte uppnå ett avtal, vars innehåll inte framgår klart, med de japanska tillverkarna. Nippon har betonat att handlingen g) japansk uttryckligen hänför sig till företagens aggressivitet på Förenade kungarikets offshoremärknad.

- 117 Det system för att begränsa de japanska företagens försäljning som påståtts ha föreslagits i handlingen Anteckning till ordförandena och handlingen g) japansk är i övrigt oförenligt med den tolkning av grundreglerna som återgetts i Verlucas uttalande av den 17 september 1996. Enligt denna var de japanska tillverkarna tvungna att kontakta Corus innan de avyttrade sina varor på marknaden i Förenade kungariket. JFE-NKK har anfört att beskrivningen av grundreglerna inte överensstämmer med vare sig den bevisning som kommissionen förebringat eller med den tolkning av dem som lagts fram i kommissionens svaromål i mål T-67/00. En sådan motstridighet måste med nödvändighet medföra att det ifrågasatta beslutet ogiltigförklaras i enlighet med rättspraxis (se, bland annat, domen i det ovan i punkt 57 nämnda målet SIV m.fl. mot kommissionen).
- 118 I handlingen Anteckning till ordförandena angavs därutöver att de japanska tillverkarna var tvungna att begränsa "vissa av sina leveranser" ("some of their deliveries") avseende Förenade kungarikets kontinentalsockel, medan det i punkterna 101 och 102 i det ifrågasatta beslutet angetts att marknaden delats upp, men utan att påståendet nyanserats. Även denna motstridighet skulle enligt JFE-NKK i sig vara tillräcklig för att medföra att det ifrågasatta beslutet ogiltigförklaras. Det framgår av handlingen g) japansk att de japanska tillverkarna i vart fall ansåg att försäljning som hade samband med avtal var uteslutna från varje överenskommelse med avseende på marknaderna i Europa, vilket i övrigt skulle minska bevisvärdet hos handlingen med fördelningstal, vilken endast gäller avtalssektorn. Ett avtal enligt vilket de japanska tillverkarna var tvungna att underlåta att sälja de varor som avses i det ifrågasatta beslutet på marknaderna till lands inom gemenskapen kan inte styrkas genom kommissionens påstående att dessa handlingar grundats på förutsättningen att det redan fanns ett sådant avtal, åtminstone kan det inte styrkas med den grad av precision och säkerhet som krävs enligt rättspraxis.

- 119 Av anteckningen med rubriken "VAM-licens till Siderca" av den 20 juni 1994, som tagits upp på sidan 15809 i kommissionens handlingar i ärendet, framgår bland annat att Mannesmann skulle iaktta den övergripande förpliktelsen att inte sälja sina varor på marknaden i Förenade kungariket. Enligt de japanska sökandena framgår dock på intet sätt av denna handling att de godtagit att inte sälja sina rör på de europeiska marknaderna.
- 120 JFE-Kawasaki har gjort gällande att handlingen med fördelningstal inte kan godtas som bevisning, eftersom den inte daterats och eftersom kommissionen varken har avslöjat vem som är upphovsman till den eller vem som sänt handlingen till kommissionen. Härav följer att sökandena omöjligtvis kan få kunskap om i vilket sammanhang handlingen upprättats eller skälen till att den sänts till kommissionen. Detta vore första gången som kommissionen på grundval av en oidentifierad handling gör gällande att företag har begått en överträdelse. I skälen 121 och 122 i det ifrågasatta beslutet gjorde kommissionen gällande att handlingen med fördelningstal är en omständighet som kan tas upp till bedömning och som är trovärdig, eftersom den stöds av annan bevisning. Detta argument saknar grund, eftersom denna handling står i strid med annan bevisning i ärendet, bland annat på väsentliga punkter, vilket kommissionen själv angett i skäl 86 i det ifrågasatta beslutet avseende den roll de sydamerikanska tillverkarna spelat. JFE-Kawasaki har härvid åberopat domen i det ovan i punkt 57 nämnda målet Volkswagen mot kommissionen, punkt 72, enligt vilken det åligger kommissionen att förebringa exakt och överensstämmande bevisning till stöd för att ett avtal eller ett samordnat förfarande förelegat.
- 121 JFE-Kawasaki är i vart fall överens med de övriga japanska sökandena om att handlingen med fördelningstal, även om den kan tas i beaktande, inte utgör trovärdig bevisning, eftersom handlingen inte har identifierats på lämpligt sätt. Den omständigheten att denna handling inte utgör kommissionens enda stöd för uppfattningen att överträdelsen ägt rum medför inte att kommissionen inte är skyldig att fastställa trovärdigheten av denna skriftliga bevisning. Handlingen med fördelningstal står dessutom i strid med Verlucas påståenden i handlingen med rubriken "Kontroll hos Vallourec" (av den 18 december 1997 som tagits upp på sidan 7317 i kommissionens handlingar i ärendet, punkt 1.3) i vad avser frågan huruvida tillverkarna i Latinamerika svarat positivt på de europeiska tillverkarnas underhandskontakter i slutet av år 1993, vilket påverkar trovärdigheten hos dessa båda delar av den skriftliga bevisningen. Under en undersökning på plats den 21 april

1997 uppkom en fråga om grundreglernas karaktär som besvarades av Mannesmanns chef Becher den 22 april 1997. Enligt detta svar, som tagits upp på sidan 10989A i kommissionens handlingar i ärendet (nedan kallat Bechers svar) avsåg begreppet fördelningstal endast marknaderna i tredje land. Denna omständighet styrks av skälen 101 och 103 i det ifrågasatta beslutet.

122 Handlingen med fördelningstal återspeglar för övrigt inte ett bindande avtal, eftersom Vallourec i handlingen Kontroll hos Vallourec angav att det var fråga om ett försök att ändra fördelningstalen och att det i handlingen angavs att ett nytt möte skulle äga rum mellan de europeiska tillverkarna i syfte att bedöma de tillämpningsföreskrifter för fördelningstalen som föreslagits i handlingen.

123 Det framgår dessutom av handlingen med fördelningstal att de japanska tillverkarna lämnat ett förbehåll till detta förslag och ansett att talets tillämpningsområde borde utvidgas så att det omfattade ERW OCTG-rör, som är svetsade stålrör. Mot bakgrund av handlingen med fördelningstal borde kommissionen således ha behandlat de japanska tillverkarna på samma sätt som de latinamerikanska tillverkarna, i förhållande till vilka den återtog sina anmärkningar med motiveringen att dessa lämnat ett förbehåll till de föreslagna fördelningstalen i den mån dessa avsåg den europeiska marknaden och att de hade sålt stålrör i Europa. Kommissionen kan inte påstå att skillnaden i behandling mellan de japanska och de latinamerikanska tillverkarna bygger på de sistnämndas försäljningsvolymerna i Europa, eftersom kommissionen inte har framlagt siffror till stöd för detta påstående, vilka skulle möjliggöra en godtagbar jämförelse av de ifrågavarande försäljningsvolymerna. Det är således fråga om oberättigade skillnader i handlingen, eftersom återkallandet av anmärkningarna mot de latinamerikanska tillverkarna strider mot kommissionens påstående att den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet föreligger med avseende på de japanska sökandena.

124 Den omständigheten att de japanska tillverkarna sålt rör på vissa marknader i Europa borde i ännu högre grad vara tillräcklig för att visa att handlingen med

fördelningstal inte återspeglar att ett avtal funnits som dessa tillverkare skrivit under. Enligt denna handling skulle dessa nämligen inte sälja rör på de europeiska marknaderna, vilket var ett förbehållslöst förbud. Dessutom skulle de latinamerikanska tillverkarnas förbehåll ha medfört att de föreslagna fördelningstalen förlorade allt ekonomiskt värde för de europeiska tillverkarna. Att senare anta dessa tal skulle under dessa förutsättningar ha varit irrationellt och därmed osannolikt.

- 125 De japanska sökandena har gjort gällande att Verlucas uttalande av den 14 oktober 1996 som tagits upp på sidan 6354 i kommissionens handlingar i ärendet (nedan kallade Verlucas uttalande av den 14 oktober 1996) inte utgör bevis för att de deltagit i det avtal som kommissionen anfört. I den relevanta delen av detta uttalande bekräftas nämligen endast att de japanska sökandena regelbundet deltog i möten som arrangerades i samband med Europa-Japan-klubben, vilka enligt Verlucas uttalande av den 17 september 1996 för övrigt avsåg andra marknader än de europeiska och japanska tillverkarnas inrikesmarknader. De japanska sökandena har erinrat om att Europa-Japan-klubbens möte enligt dem endast avsåg försäljning på marknaderna i tredje land, såsom i Kina och Ryssland. Det saknas bevisning för att dessa möten utmynnat i att det rättsstridiga avtal slutits som kommissionen åberopat. Sumitomo har i sin replik gjort gällande att projektransportrör utesluts från avtalet på grund av handlingen Kontroll hos Vallourec, som innehåller ett uttalande av Verluca av den 18 december 1997, och på grund av Dalmines anställde Jachias uttalande till åklagaren i Bergamo av den 5 juni 1995 som tagits upp på sidan 8220 b.6 i kommissionens handlingar i ärendet (nedan kallad Jachias uttalande), eftersom de ovannämnda handlingarna avser standardvaror. Verlucas uttalande av den 17 september 1996 strider därmed mot hans påståenden i handlingen Kontroll hos Vallourec vad avser vilka varor som omfattades av grundreglerna.

- 126 JFE-Kawasaki har därutöver anfört att Verluca i handlingen Kontroll hos Vallourec förklarade att "[i] allmänhet ansågs inte offshoremarknaderna, utom Förenade kungarikets, utgöra inrikesmarknader". Det är därmed inte fastslaget att en överträdelse förelegat vad avser offshoremarknaderna.

127 Inte heller Dalmines före detta anställde Biasizzos uttalande till åklagaren i Bergamo av den 1 juni 1995, som tagits upp på sidan 8220 b.10 i kommissionens handlingar i ärendet (nedan kallat Biasizzos uttalande), innebär att de japanska sökandena slutit det avtal som kommissionen angett i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet. Biasizzo angav visserligen i detta uttalande att ett icke bindande avtal (gentleman's agreement) förelegat, enligt vilket de utländska tillverkarna under anbudsförfaranden skulle avge anbud som var åtta till tio procent högre än vad de nationella tillverkarna erbjöd, men Biasizzo avgav emellertid även i ett tillkännagivande med rubriken "Commento alle mie deposizioni" (nedan kallat handlingen Kommentar till mina tillkännagivanden), som tagits upp på sidan 8220 b.14 i kommissionens handlingar i ärendet, alla objektiva ekonomiska fördelar som en lokal stålroststillverkare skulle åtnjuta på den nationella marknaden i förhållande till utländska tillverkare och nämnde då inte längre något internationellt avtal (bilaga 15 till meddelandet om anmärkningar, s. 8220 b.16). Denna hänvisning till anbudsförfarande är för övrigt oförenlig med påståendet i Verlucas uttalande av den 17 september 1996 att det inte förelegat några betydelsefulla anbudsförfaranden på de europeiska marknaderna.

128 Det föreligger således en betydande motstridighet mellan Biasizzos uttalande och handlingen Kommentar till mina tillkännagivanden. I dessa två handlingar preciseras i vart fall inte vilka varor som avsågs i det avtal som omtalas i dem och inte heller under vilken tid detta avtal var i kraft. Det skulle vara mer osannolikt om Biasizzos uttalande och handlingen Kommentar till mina tillkännagivanden hänförde sig till de varor som avses i det ifrågasatta beslutet, eftersom den italienska marknaden för stålror vid tiden för omständigheterna i målet främst omfattade andra varor, nämligen OCTG-premiumrör och lagerlagda rör (trade). Biasizzos anmärkningar avseende skydd för historiska marknadsandelar gällde i övrigt marknaderna i tredje land som inte avsågs i det ifrågasatta beslutet. Biasizzos uttalande och kommentar förtjänar i vart fall inte tilltro. De upprättades nämligen under tvång och i ett sammanhang där upphovsmannen hade intresse av att förklara av vilka skäl, andra än de ohederliga förfaranden som var föremål för den utredning som inletts mot honom, Dalmine vann Agips alla offentliga upphandlingsförfaranden. Tvärtemot vad kommissionen hävdade var Biasizzo under perioden mellan början av år 1992 och fram till slutet av första halvåret 1993 ansvarig endast för försäljning av OCTG-rör och inte för försäljning av transportrör.

129 Nippon och JFE-Kawasaki anser under alla omständigheter att den definition av grundreglerna som anges bland annat i skälen 61 och 101 i det ifrågasatta beslutet, nämligen att avtalsparterna var absolut förbjudna att sälja sina varor på konkurrenternas marknader, är oförenlig med den definition som framgår av Biasizzos uttalande, där det anges att avtalsparterna kunde utbjuda sina varor till högre priser än de nationella tillverkarna.

130 Med anledning av en fråga från kommissionens tjänstemän vid en kontroll på plats avgav Dalmine ett svar den 4 april 1997, som tagits upp på sidan 15099 i kommissionens handlingar i ärendet (nedan kallat Dalmines svar av den 4 april 1997). Även om företaget i svaret angivit att kontakter knutits med den japanska industrin, rörde dessa kontakter marknader utanför gemenskapen, såsom den ryska marknaden. I svaret bekräftas i övrigt att begreppet grundregler kan återspegla i vilken belägenhet sektorn för sömlösa stålrör inom gemenskapen befann sig från och med åren 1986/1987 och att okontrollerad import av rör från andra geografiska områden ägde rum under samma tid. Det framgår i vart fall av denna handling att Dalmines ledning när uttalandet upprättades inte hade kännedom om de händelser som inträffat före februari 1996 och att företaget inte uppgivit någonting i sina handlingar som kan styrka att möten ägt rum mellan japanska och europeiska tillverkare. Dalmine bekräftade dessa omständigheter i sitt svar av den 29 maj 1997 på en skrivelse från kommissionen som hade sänts till företaget i enlighet med artikel 11 i förordning nr 17 och som tagits upp på sidan 15162 i kommissionens handlingar i ärendet (nedan kallat Dalmines svar av den 29 maj 1997). Dalmines svar av den 29 maj 1997 står för övrigt i strid med Biasizzos uttalande och handlingen Kommentar till mina tillkännagivanden, eftersom det framgår av de sistnämnda att endast marknaderna utanför gemenskapen hade diskuterats i Europa-Japanklubben och eftersom rörexporten till gemenskapen var begränsad men inte förbjuden. Sumitomo har i detta hänseende anfört att Dalmines svar av den 29 maj 1997 grundats på R:s minnesbild och att denne angivit exakt varifrån denna minnesbild härrörde, nämligen de samtal han haft med Biasizzo, som hade varit närvarande vid de ifrågavarande mötena.

131 De japanska sökandena har gjort gällande att, enligt handlingen System för stålrör, som tagits upp i kommissionens handlingar i ärendet men som inte nämnts i det

ifrågasatta beslutet, styrdes relationerna mellan de europeiska tillverkarna av grundreglerna. Tvärtemot vad kommissionen påstått har denna handling inte begränsats till en bedömning av följderna av att Corus dragit sig tillbaka från marknaden för sömlösa rör.

132 De japanska sökandena har beträffande Bechers svar anført att denne enligt egen utsaga inte hade personlig kännedom om de omständigheter han kommenterade, vilket kommissionen felaktigt underlätit att nämna när den citerade uttalandet i skäl 63 i det ifrågasatta beslutet. Hans vittnesmål kan därför inte ha något större bevisvärde och måste enligt JFE-NKK lämnas utan avseende (domen i det ovan i punkt 56 nämnda målet Rhône-Poulenc mot kommissionen och domaren B. Vestendorfs, tillförordnad generaladvokat, ovan i punkt 56 nämnda förslag till avgörande i detta mål, punkterna 955–957). Kommissionen kan inte anse att detta svar utgör trovärdig bevisning i det avseendet att det i detta svar bekräftas att ett avtal förelegat mellan de europeiska och de japanska tillverkarna och samtidigt inte fästa tilltro till svaret i det avseendet att det i detta utsluts att ett avtal förelegat avseende förpliktelsen för varje europeisk tillverkare att inte sälja varor på de andra tillverkarnas inrikesmarknader. Handlingen System för stålrör, som Becher ansett vara felaktig, strider mot Bechers svar, eftersom det i detta utsluts att ett avtal förelegat avseende uppdelning av marknaden mellan de europeiska tillverkarna. Bechers svar är i detta hänseende oförenligt även med Verlucas uttalande av den 17 september 1996 och med Dalmines svar av den 29 maj 1997.

133 Med anledning av att kommissionen begärt upplysningar avgav Corus ett svar den 31 oktober 1997, som tagits upp på sidan 11932 i kommissionens handlingar i ärendet (nedan kallat Corus svar). Enligt detta var inrikesmarknaderna förbehållna de lokala tillverkarna. De japanska sökandena har härvid i en skrivelse till kommissionen av den 30 mars 1999 (bilaga C.5 till ansökan i mål T-68/00, nedan kallad skrivelsen av den 30 mars 1999) gjort gällande att Corus tydligt angivit att ingen av företagets förklaringar skulle tolkas så att det antydde att ett avtal förelåg mellan de europeiska och de japanska tillverkarna. Till svar på kommissionens argument att det i skrivelsen av den 30 mars 1999 var fråga om förfarandet avseende svetsade rör, har de japanska sökandena anført att Corus formulerat den förklaring som klarläggs där i likalydande ordalag i samband med förfarandet avseende sömlösa rör. Beträffande kommissionens argument att Corus ställningstagande är paradoxalt har Nippon gjort gällande att det tvärtom är kommissionen som försöker

att stödja sig på en tolkning av Corus uttalanden som detta företag uteslutit. JFE-Kawasaki och Sumitomo har anfört att Corus påstådda medgivande i vart fall är vagt och tvetydigt. Sumitomo har dessutom betonat att de enda varor som nämns i Corus svar är OCTG-rör. Sumitomo har i likhet med JFE-NKK gjort gällande att detta svar endast avsåg marknaderna i tredje land.

- 134 Enligt de japanska sökandena hade de europeiska tillverkarna ett uppenbart intresse av att "begränsa skadorna", bland annat genom att medge att ett avtal förelåg med de japanska tillverkarna, för att på så sätt vända bort kommissionens uppmärksamhet från grundreglernas verkliga innebörd. I dessa angavs att de europeiska marknaderna skulle delas upp mellan europeiska tillverkare, vilket är en överträdelse som är mycket allvarligare än den som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet och som, om den erkändes, skulle ha medfört högre böter för de europeiska tillverkarna. Denna uppfattning stöds av den omständigheten att Vallourecs strategi, som bestod i att upplysa kommissionen om att ett avtal förelåg mellan de japanska tillverkarna, vilket innebar att de böter som påfördes Vallourec minskades med 40 procent i förhållande till vad företaget skulle ha påförts om det inte samarbetat. Härigenom undvek företaget även att kommissionen påförde ytterligare bötesbelopp med avseende på överträdelsen avseende släta rör som fastställs i artikel 2 i det ifrågasatta beslutet. På samma sätt minskades bötesbeloppet för Dalmine med 20 procent. Den bevisning som kommissionen åberopat i det ifrågasatta beslutet, och bland annat Verlucas uttalanden, skall bedömas mot denna bakgrund. Det bör även beaktas att Vallourec inte väckt talan mot det ifrågasatta beslutet och att Dalmine inte har bestritt de omständigheter som lagts till grund för detta beslut. Sumitomo har i övrigt anfört att alla åberopade uttalanden, bland annat Verlucas, Bechers och Biasizzos, upprättats efter det att omständigheterna i målet inträffade. Företaget har tillagt att bevisning som finns i handlingar som är samtida med överträdelsen, såsom handlingen med fördelningstal, vid tvivelsmål skall ges företräde framför den bevisning som finns i de ovannämnda uttalandena.

- 135 Nippon har hävdats att företaget i motsats till vad som angivits i skäl 131 i det ifrågasatta beslutet, i både sitt skriftliga svar till meddelandet om anmärkningar och under förhöret inför kommissionen, uttryckligen besvarat påståendet att existensen

av och innehållet i det avtal som anges i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet framgår av de i skälen 62–67 och 100 angivna handlingarna, genom att ifrågasätta bevisvärdet av varje del av denna bevisning. Nippon har därutöver bestritt påståendet i skäl 131 i det ifrågasatta beslutet att de japanska företagen bekräftat att de inte kunde ge några preciseringar vad gäller Europa–Japan-klubbens möten, eftersom Nippon i ett svar på en fråga under förhöret förtydligat att det förekommit möten mellan europeiska och japanska tillverkare, men att ändamålet varit att samordna försäljningen på den ryska och den kinesiska marknaden.

- 136 De datum som angivits i Verlucas uttalande av den 17 september 1996 är osäkra med avseende på överträdelsens varaktighet. Kommissionen har således inte förmått styrka hur länge överträdelsen pågått.
- 137 De japanska sökandena har framfört två huvudsakliga invändningar mot Verlucas uppgift att utbytet skulle ha börjat år 1977.
- 138 De japanska sökandena har för det första anfört att den franska termen "échanges" (utbyte) är mycket vag och att den i fotnot nr 10 i det ifrågasatta beslutet översatts till engelska med termen "trade", vilket inte är förenligt med kommissionens bedömning i skäl 108 i beslutet att det var fråga om möten mellan parterna i ett rättsstridigt avtal.
- 139 De japanska sökandena har för det andra gjort gällande att kommissionen med avseende på tiden före år 1990 medgett att avtalen om frivillig exportbegränsning utgjorde hinder mot att de japanska tillverkarna sålde sina varor på marknaderna inom Europeiska gemenskapen. Det framgår emellertid inte av Verlucas uttalande av den 17 september 1996 att avtalen om frivillig exportbegränsning som ingåtts på regeringsnivå år 1990 eller år 1991 hade ersatts av ett rättsstridigt avtal mellan japanska och europeiska tillverkare. De japanska sökandena har härav dragit slutsatsen att kommissionens påstående med avseende på när överträdelsen började

inte stöds av Verlucas uttalande av den 17 september 1996. Kommissionen har därför inte fullgjort sin skyldighet att förebringa exakt och överensstämmande bevisning med avseende på överträdelsens varaktighet (domen i det ovan i punkt 57 nämnda målet CRAM och Rheinzink mot kommissionen, punkt 20).

140 Även om det skulle styrkas att det utbyte som påstås utgöra en överträdelse verkligen ägt rum mellan tillverkarna från och med år 1977, har kommissionen begått ett misstag när den beräknade den tid som överträdelsen pågått, eftersom avtalen om frivillig exportbegränsning löpte ut den 31 december 1990 och inte den 31 december 1989. Denna omständighet stöds av bevisning som bifogats de japanska sökandenas ansökningar, bland annat av ett utdrag ur vitboken över internationell handel som det japanska handels- och industriministeriet (nedan kallat MITI) publicerade den 25 juni 1991. Av denna framgår enligt de japanska sökandena att avtalen om frivillig exportbegränsning fortfarande var i kraft under år 1990. MITI fick enligt japansk lag behörighet att tvinga de japanska rörtillverkarna att iakttä lydelsen i avtalen om frivillig exportbegränsning. Inom ramen för sin ämbetsutövning uppmanade MITI sex japanska företag, däribland de japanska sökandena, att sluta avtal om frivillig exportbegränsning, vilka därefter fastställdes av MITI. Till stöd för sitt ställningstagande har de japanska sökandena framlagt den dokumentation som upprättats från japansk sida med avseende på att detta avtal förlängdes till att gälla under hela år 1990, nämligen förlängningsavtalet som godkändes av MITI den 28 december 1989 och meddelandet från MITI med en förklaring till varför det var nödvändigt att genomföra förlängningen. Nippon har dessutom framlagt ett förslag till yttrande från sin styrelse och det beslut varigenom denna styrelse godkände att avtalet mellan de japanska tillverkarna förlängdes fram till den 31 december 1990.

141 I sina repliker har Nippon och JFE-Kawasaki uttryckt övriga överraskning över att kommissionen i sitt svaromål inte tydligt uttryckt vilken dag avtalen om frivillig exportbegränsning upphörde att gälla, trots att kommissionen var part i det mellanstatliga avtal som låg till grund för dessa. Det är under sådana förhållanden inte troligt att kommissionen inte hade kännedom om det avtal som slutits mellan de japanska tillverkarna. Nippon har begärt att förstainstansrätten skall anmoda kommissionen att precisera vilken dag avtalen om frivillig exportbegränsning

slutgiltigt upphörde att gälla. De två ovannämnda sökandena och Nippon har därutöver gjort gällande att kommissionen skulle ha nämnt en sådan förändring som att avtalen om frivillig exportbegränsning med Japan löpte ut i den XXIV:e allmänna rapporten om Europeiska gemenskapernas verksamhet för år 1990, om detta verkligen inträffade under det året. I den rapporten anges däremot att ordningen för stålimport kvarstod oförändrad från år 1989 (punkt 840 i rapporten).

142 Det är under dessa förhållanden uppenbart att kommissionen inte hade angett att överträdelsen förevarit under år 1990 om den inte hade begått det fel som sökandena åberopat.

143 De japanska sökandena har beträffande frågan om vilken dag överträdelsen upphörde anfört att kommissionens hänvisning till år 1995 uteslutande grundats på ett vagt påstående i Verlucas uttalande av den 17 september 1996, enligt vilket "utbytet upphörde för litet mindre än ett år sedan". I handlingen med fördelningstal anges i detta hänseende en period som löpte ut i mars 1994 och det finns inga bevis för att Europa-Japan-klubben haft något möte efter den dagen. Det måste därför anses att överträdelsen i vart fall inte pågått längre än fram till det första halvåret 1994. Sumitomo och Nippon har i detta hänseende hävdats att det med stöd av handlingen med fördelningstal inte kan styrkas att en överträdelse pågått under längre tid än ett år, från år 1993 till mars 1994. Kommissionen har i skäl 97 i det ifrågasatta beslutet åberopat Bechers uttalande för att styrka överträdelsens varaktighet. Hänvisningen till den omständigheten att detta uttalande innehåller uppgiften att avtalet förelegat före den 1 april 1995 är i detta hänseende irrelevant, eftersom detta helt enkelt var den dag då uttalandets upphovsman blev verkställande direktör för Mannesmann. Det är oförenligt med den åberopade bevisningen att den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet fortgick under år 1995. Det är således nödvändigt att ogiltigförklara det ifrågasatta beslutet, åtminstone till den del detta avser att en överträdelse ägt rum under tidsperioder som inte i tillräcklig mån kan styrkas genom den förebringade bevisningen.

- 144 Kommissionen har först och främst gjort gällande att de japanska sökandenas taktik, som består i att rycka ut varje del av bevisningen ur sitt sammanhang och göra en komplex rättslig bedömning av den, saknar betydelse för bedömningen av samtliga materiella faktorer, med stöd av vilka det är möjligt att fastslå att överträdelsen förelagat, när de bedöms i sitt verkliga sammanhang (se bland annat förstainstansrättens dom av den 14 maj 1998 i mål T-334/94, Sarrió mot kommissionen, REG 1998, s. II-1439, punkt 103). Kommissionen har erinrat om att förstainstansrätten, i det ovan i punkt 66 nämnda cementmålet, fastställde att det vid bedömningen av en handlings bevisvärde dels skall bedömas om den innehåller tillförlitliga uppgifter, med beaktande av bland annat handlingens ursprung, omständigheterna kring dess tillkomst, till vem den är ställd, dels huruvida den med hänsyn till innehållet verkar förnuftig och trovärdig (punkt 1838 i domen i det ovannämnda målet).
- 145 Olika delar av bevisningen hänför sig till grundreglerna, och argumentet att det inte är en marknadsuppdelning utan ett tillstånd som beskrivs i dessa är i förevarande fall osannolikt. Dessa handlingar utgör inte heller stöd för argumentet att endast förhållandena mellan de europeiska tillverkarna styrdes av grundreglerna. Kommissionen har dessutom preciserat att den i det ifrågasatta beslutet inte underlåtit att beakta avtalets betydelse för gemenskapens medlemsstater och att beskrivningen av överträdelsen i skälen till och i artikel 1 i detta beslut inte endast innebär att de japanska tillverkarna inte hade rätt att sälja sina varor i Europa, utan även att ingen av de europeiska tillverkarna hade rätt att sälja sina varor på de övriga europeiska tillverkarnas inrikesmarknader.
- 146 Kommissionen har i synnerhet bestritt JFE-NKK:s argument att begreppen grundregler och förbättrade grundregler skulle ha samband med nödvändigheten av att rationalisera industrin inom gemenskapen och inte med ett rättsstridigt avtal. Handlingen System för stålrör och i synnerhet mötet av den 6 oktober 1992 som nämns i denna avser ett rationaliseringsförfarande som finansieras genom statliga stöd och som kommissionen godkänt i enlighet med artikel 87 EG.

- 147 Kommissionen anser att särskild vikt måste fästas vid Verlucas uttalande av den 17 september 1996, med hänsyn till att upphovsmannen var ordförande för företaget Vallourec Oil & Gas och hade direkt kännedom om Europa–Japan-klubbens verksamhet. Han hade nämligen deltagit i flera av de halvårsvisa möten som klubben höll, vilket anges i hans uttalanden (se ovan punkt 23). Kommissionen ha återopat principen att uttalanden som går emot den som avgivit dem måste anses övertygande i fråga om bevisningen. Kommissionen har gjort gällande att Verlucas uttalande av den 17 september 1996 i förevarande fall gick emot Vallourecs intressen som Verluca var företrädare för, med hänsyn till att kommissionen inlett en undersökning av det sistnämnda företaget.
- 148 Beträffande argumentet att Verlucas uttalande av den 17 september 1996, bland annat i förhållande till definitionen av grundreglerna, inte stöds av någon bevisning med avseende på alla speciella delar av överträdelsen, har kommissionen anfört att det enligt domen i det ovan i punkt 66 nämnda cementmålet (punkt 1838) inte strider mot någon gemenskapsrättslig princip att kommissionen grundar sin bedömning på en enda handling för att sluta sig till att en överträdelse av artikel 81.1 EG föreligger.
- 149 Verlucas uttalande av den 17 september 1996 stöds i vart fall av annan bevisning som förekommer i handlingarna i målet och särskilt av de handlingar som angetts i det ifrågasatta beslutet (se nedan punkterna 161 och följande). Den största delen av denna skriftliga bevisning innehåller inte någon definition av grundreglerna som sådana eller någon precisering av deras omfattning, men detta beror på att innebörden av dessa regler var väl känd för såväl handlingarnas upphovsmän som för dem som handlingarna riktades till.
- 150 Kommissionen har närmare bestämt bestritt argumentet att termen "utbyte" i Verlucas uttalande av den 17 september 1996 inte avser mötena och har hävdad att denna term felöversatts i fotnot nr 10 i den engelska språkversionen av det ifrågasatta beslutet.

- 151 Kommissionen har med avseende på frågan huruvida handlingen med fördelningstal kan tas upp som bevisning hävdad att begreppet bevisning som inte får föras inför rätta enligt rättspraxis har fått mycket begränsad tillämpning i gemenskapsrätten. Enligt domaren B. Vesterdorfs ovan i punkt 56 nämnda förslag till avgörande i målet Rhône-Poulenc mot kommissionen är principen om fri bevisprövning den dominerande principen.
- 152 Beträffande innebörden av handlingen med fördelningstal erinrar kommissionen särskilt om att uttrycket API kan avse både OCTG-standardrör och transportrör, eftersom det finns API-standarder för båda dessa varuslag (se bilagan till svaromålet i mål T-78/00). Till svar på argumentet att den marknad som avsågs i handlingen med fördelningstal var obefintlig enligt Verlucas uttalande av den 17 september 1996, har kommissionen gjort gällande att om detta hade varit fallet fanns det inte någon anledning att inbegripa Europa i de föreslagna fördelningstalen, vilket emellertid gjordes.
- 153 Kommissionen har hävdad att handlingen Anteckningen till ordförandena upprättats av Corus men att Mannesmann skulle lägga fram handlingen för ordförandena. Detta framgår av en handskreven upplysning på den första sidan enligt vilken anteckningen skulle innefattas i den presentation som skulle göras av "HN" (Hans Holte från Mannesmann) och att Vallourec hade godkänt dess innehåll, vilket innebär att de tre europeiska tillverkarnas gemensamma ståndpunkt uttrycks i denna handling.
- 154 Till svar på argumentet att de latinamerikanska tillverkarna åtnjutit en gynnsammare behandling har kommissionen anfört att det finns andra direkta bevis än handlingen med fördelningstal för att de japanska tillverkarna deltagit i överträdelser. Dessa återfinns bland annat i Verlucas uttalanden av den 17 september 1996 och av den 14 oktober 1996. Sådana direkta bevis finns inte mot de latinamerikanska tillverkarna.

- 155 Kommissionen har, med avseende på Biasizzos uttalande bestritt de japanska sökandenas uppfattning att Biasizzo återtagit sina påståenden i handlingen Kommentar till mina tillkännagivanden avseende huruvida ett internationellt avtal om marknadsuppdelning förelegat. Kommissionen har bland annat citerat delar av den sistnämnda handlingen i vilka Biasizzo angav att det var nödvändigt att agera i nära förbindelse med alla de övriga tillverkarna och att finna nya regler och nya tillvägagångssätt.
- 156 Kommissionen anser att Dalmines svar av den 4 april 1997 innehåller vissa avslöjanden rörande det ifrågasatta avtalet, men att det i övrigt är fråga om ett försök att begränsa följderna och att svaret vid dessa förhållanden inte påverkar de tydliga och uttryckliga uppgifterna i uttalanden från detta företags tidigare anställda. Den omständigheten att endast de europeiska marknaderna anges i handlingen System för stålrör, till skillnad från vad som är fallet i övrig bevisning, såsom Verlucas och Biasizzos uttalanden, förklaras av att denna handling, i enlighet med sin rubrik, endast avsetts beskriva de europeiska tillverkarnas förhållanden.
- 157 Beträffande uppgifterna i Verlucas uttalande av den 17 september 1996 angående den tid avtalet var i kraft har kommissionen gjort gällande att den exakta tiden endast är relevant med avseende på bötesbeloppet. Kommissionen har erinrat om att den inte beaktat tiden mellan år 1977 och början av år 1990 när bötesbeloppet fastställdes, men att det klart framgår av Verlucas uttalande av den 17 september 1996 att avtalet tillämpades under hela denna tid.
- 158 Beträffande den dag då överträdelsen inleddes enligt det ifrågasatta beslutet har kommissionen preciserat att den inte accepterat att en överträdelse inte ägde rum mellan år 1977 och år 1989 på grund av att avtalen om frivillig exportbegränsning var i kraft. Kommissionen har helt enkelt angett att den överträdelse som begicks mellan år 1977 och år 1989 inte skulle beaktas.

- 159 Till svar på argumentet att ordningen för stålimport enligt den XXIV:e allmänna rapporten om Europeiska gemenskapernas verksamhet för år 1990 kvarstod oförändrad från år 1989, har kommissionen anfört bland annat att sökandena inte gjort gällande att avtalen om frivillig exportbegränsning var i kraft under år 1991, trots att den XXV:e rapporten för år 1991 på denna punkt upprättats i samma ordalag.
- 160 I ansökningarna och de handlingar som bilagts dessa anges endast att sökandena och de japanska myndigheterna hade slutit ett avtal om exportbegränsning fram till slutet av år 1990. De japanska sökandena har inte visat att detta avtal utgjorde en förlängning av avtalen om frivillig exportbegränsning som slutits på internationell nivå mellan Europeiska gemenskapernas kommission och den japanska regeringen. Kommissionen har å sin sida sökt i sina arkiv utan att finna något tecken på denna påstådda förlängning av avtalen om frivillig exportbegränsning fram till någon gång under år 1990.
- 161 De japanska sökandenas argument med avseende på den dag då överträdelsen inleddes vilar på förutsättningen att de enligt avtalen om frivillig exportbegränsning var förbjudna att exportera rör till gemenskapen. Kommissionen har bestritt riktigheten i denna förutsättning, eftersom ett antal kvoter föreskrevs i detta avtal till förmån för de japanska tillverkarna.
- 162 Kommissionen har, beträffande den dag då överträdelsen upphörde, erinrat om att avtalet enligt Verlucas uttalande av den 17 september 1996 hade upphört att gälla litet mindre än ett år tidigare. Kommissionen har anfört att påståendet i Bechers uttalande att avtalet förelåg före den 1 april 1995 överensstämmer med vad Verluca yttrat. Eftersom den del av bötesbeloppet som motsvarar den tid avtalet var i kraft beräknats på grundval av att det konstaterats att detta varit i kraft från år 1990 och till och med år 1994 är Verlucas uppgift mer än tillräcklig för att fastställa överträdelsens varaktighet. Den omständigheten att det inte med stöd av handlingen med fördelningstal går att slå fast att Europa–Japan-klubben hållit möten efter mars månad 1994 bevisar inte att avtalet faktiskt upphörde att gälla denna dag.

Den första grundens tredje del: Felaktig bedömning av innebörden av den överträdelse som fastställs i artikel 2 i det ifrågasatta beslutet

163 Den uppfattning som kommissionen angivit i skäl 164 i det ifrågasatta beslutet, för att uttrycka att den överträdelse som fastställs i artikel 2 i detta beslut syftade till att bibehålla den skyddade ställning som genom grundreglerna utvecklats på marknaden i Förenade kungariket med stöd av de förbättrade grundreglerna, är enligt de japanska sökandena osannolik i sig. De japanska sökandena har gjort gällande att Corus inte var på väg att dra sig tillbaka från marknaden för gängade OCTG-rör och projekttransportrör i Förenade kungariket på grund av att företaget upphört att tillverka släta rör i Clydesdale. Företaget fortsatte således sin verksamhet på denna marknad där det fortfarande sålde varor, även om det inte hade slutit leveransavtal avseende släta rör med Vallourec, Dalmine eller Mannesmann. De japanska sökandena har hänvisat till sina argument att Corus verksamhet på marknaden för gängade OCTG-rör och transportrör i Förenade kungariket aldrig utgjort något hinder för att de japanska sökandena konkurrerade kraftigt på offshoredelen av denna marknad. JFE-NKK har i detta hänseende hävdats att det enligt kommissionens ställningstagande hade varit nödvändigt att finna en brittisk tillverkare som tillverkade släta rör och som själv försåg dessa med gängor för att Corus skulle kunna ersättas på marknaden i Förenade kungariket. Detta var emellertid inte fallet. Den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet hade inte kunnat fortgå efter år 1990, eftersom Corus lade ner sin tillverkning av släta rör under det året.

164 Sumitomo har därutöver gjort gällande att det vore oberättigat att anse att den andra överträdelsen, som fastställs i artikel 2 i det ifrågasatta beslutet, endast utgjorde ett medel för att genomföra den överträdelse som fastställs i artikel 1 i detta beslut och som de japanska tillverkarna påstås ha deltagit i, försåvitt den andra överträdelsen inte är en oundviklig och nödvändig följd av den första. Det finns inte fog för denna slutsats i den bevisning som kommissionen förebringat och genom denna kan inte ens visas att de japanska tillverkarna hade kännedom om detta separata avtal. Tvärtemot vad kommissionen påstått i skäl 94 i det ifrågasatta beslutet saknar handlingen med fördelningstal bevisvärde med avseende på omstruktureringen av den europeiska industrin. Eftersom det framgår av Vallourecs anteckningar, vilka

bedömts härovan, bland annat anteckningarna Strategisk bedömning, att avtalen mellan de europeiska tillverkarna avseende släta rör upprättats av Vallourec i samband med detta företags teknik för premiumgångning, kallad VAM, kan kommissionen inte påstå att dessa avtal avsåg OCTG-standardrör och projektrörsportrör.

- 165 Nippon, JFE-Kawasaki och JFE-NKK har i sina repliker anfört att hänvisningen till "förstärkning av EEG" i anteckningarna Möte 24.7.90 som skulle utmyнна i förbättrade grundregler avsåg att direktiv 90/531 skulle träda i kraft år 1990. Avseende den brittiska marknaden borde detta direktiv medföra att det nationella preferenssystemet som införts av OSO ersattes av ett system med gemenskapspreferenser, varigenom tillverkarna inom gemenskapen skulle tilldelas avtal under förutsättning att deras priser inte översteg priserna hos tillverkarna utanför gemenskapen med mer än tre procent. Det var av denna anledning som det i anteckningarna Möte 24.7.90 nämndes att det fanns en möjlighet att "OSO under år [19]93 [skulle] bevilja de europeiska tillverkarna en preferens med tre procent som [då] bevilja[des] tillverkarna i Förenade kungariket". Till följd av att fabriken i Clydesdale stängdes hade Corus behov av att få rör levererade från de europeiska tillverkarna för att även i fortsättningen dra nytta av preferenserna, som därefter omfattade gemenskapen. Denna omständighet är tillräcklig för att förklara varför detta företag valde dessa leverantörer av släta rör. Vallourec, som hade arrangerat Corus nya leveranssystem, hade av samma anledning allt intresse av att Corus ställning på offshoremarknaden för OCTG-premiumrör i Förenade kungariket bibehölls, eftersom Vallourec hade en licens på den VAM-teknologi som Corus använde och därmed hade fördel av Corus ställning på denna marknad.

- 166 Det framgår i detta hänseende av anteckningarna Strategisk bedömning att Vallourec hade för avsikt att hota Corus med att dra tillbaka VAM-licensen i syfte att undvika att Corus köpte släta rör av Nippon och JFE-Kawasaki. De bilaterala avtalen om leverans av släta rör mellan å ena sidan Vallourec och de övriga tillverkarna av släta rör och å andra sidan Corus hade således sin grund i de europeiska tillverkarnas kommersiella intresse av att öka sin egen försäljning av släta rör. Enligt de japanska sökandena fanns det ingen anledning att anta att uppdelningen av marknaden för släta rör mellan européerna behövde förstärkas genom ett avtal med de japanska tillverkarna.

- 167 Det skulle i vart fall vara svårt att föreställa sig att de avtal om leverans av släta rör mellan Corus och var och en av de tre övriga europeiska tillverkarna som löpte ut mellan år 1997 och år 1999 skulle ha utgjort medel för att genomföra den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet, eftersom den överträdelsen inte pågick längre än till senast år 1995.
- 168 I detta hänseende är även de japanska sökandenas argument som återgivits ovan relevanta. Enligt dessa har kommissionen gjort en felaktig bedömning av de handlingar som avser grundreglerna och, i synnerhet i detta sammanhang, av de förbättrade grundreglerna.
- 169 De japanska sökandena har slutligen ett rättsligt intresse av att ifrågasätta kommissionens ställningstagande i skäl 164 i det ifrågasatta beslutet, eftersom detta ställningstagande fått till följd att kommissionen påfört de europeiska och de japanska tillverkarna samma bötesbelopp, trots att den ena gruppen deltagit i två överträdelser och den andra i endast en.
- 170 Enligt kommissionen framgår det tydligt av anteckningarna Möte 24.7.90 att de europeiska tillverkarna trodde att de var tvungna att vidta åtgärder för att undvika att stängningen av Corus fabrik i Clydesdale skulle medföra att marknaden i Förenade kungariket inte längre skulle vara en inrikesmarknad som var skyddad i den mening som avsågs i grundreglerna. Kommissionens resonemang enligt skäl 164 i det ifrågasatta beslutet innebar således att den överträdelse som fastställs i artikel 2 i detta beslut begicks i det syftet att Corus, såsom beskrivs i skäl 102 i det ifrågasatta beslutet, skulle förbli en "inhemsk" tillverkare i den mening som avsågs i avtalet.
- 171 Kommissionen anser att de japanska sökandena inte har något rättsligt intresse av att bestrida vad som fastställts i artikel 2 avseende andra företags deltagande i överträdelsen. De japanska sökandena måste inte nödvändigtvis ha deltagit i den överträdelse som fastställs i artikel 2 för att denna, på det sätt som anges i skäl 164 i

det ifrågasatta beslutet, skall förstärka den överträdelse som de japanska sökandena anges ha deltagit i enligt artikel 1 i detta beslut. Det är således utan betydelse att Sumitomo enligt eget påstående saknade kännedom om de avtal som avses i artikel 2 i det ifrågasatta beslutet och att denna överträdelse upphörde senare än den som fastställs i artikel 1.

- 172 Även om de japanska sökandena skulle ha fog för att kommissionens påstående med avseende på övergången från grundreglerna till de förbättrade grundreglerna inte skall beaktas, innebär detta inte att kommissionens huvudsakliga konstaterande beträffande frågan om huruvida grundreglerna förelegat skall ifrågasättas. Argumentet att hänvisningarna till de förbättrade grundreglerna avser ikraftträdandet av direktiv 90/531 är osannolikt mot bakgrund av all den skriftliga bevisning som åberopats i det ifrågasatta beslutet och särskilt mot bakgrund av anteckningarna Möte 24.7.90.

b) Förstainstansrättens bedömning

Inledande synpunkter

- 173 Förstainstansrätten erinrar inledningsvis beträffande bevisningen för en överträdelse av artikel 81.1 EG om att kommissionen skall förete bevisning för de överträdelser som den har konstaterat och fastställa vilken bevisning som krävs för att på ett tillfredsställande sätt visa att de faktiska omständigheter förelegat som utgör en överträdelse (domen i det ovan i punkt 56 nämnda målet Baustahlgewebe mot kommissionen, punkt 58, och domen i det ovan i punkt 56 nämnda målet kommissionen mot Anic Partecipazioni, punkt 86).
- 174 Vid en talan om ogiltigförklaring enligt artikel 230 EG åligger det dessutom gemenskapsdomstolarna att endast pröva det ifrågasatta beslutets lagenlighet.

- 175 När talan förs mot ett beslut i vilket kommissionen konstaterat att konkurrensbestämmelserna överträtts och påför dem till vilka beslutet riktas böter, åligger det den domstol vid vilken talan om ogiltigförklaring förs att bedöma om den bevisning som kommissionen åberopat i beslutet är tillräcklig för att fastställa att de påtalade överträdelsen förelegat (se, för ett motsvarande synsätt, domen i det ovan i punkt 61 nämnda målet PVC II, punkt 891).
- 176 Härav följer att kommissionen, till stöd för det ifrågasatta beslutet, inte kan framlägga ny bevisning som inte angetts i detta beslut. Om sökandena på grundval av andra handlingar som de givit in till rätten söker visa att kommissionens synsätt är oriktigt, har kommissionen rätt att besvara dessa argument genom att hänvisa till de ifrågavarande handlingarna.
- 177 Om domstolen anser att det föreligger tvivelsmål skall företräde ges åt den lösning som gynnar det företag till vilket beslutet om fastställelse av överträdelsen riktats (se, för ett motsvarande synsätt, domen i det ovan i punkt 56 nämnda målet United Brands mot kommissionen, punkt 265). Rätten kan således inte fastställa att kommissionen styrkt att den ifrågavarande överträdelsen förelegat om denna fråga enligt domstolen fortfarande är föremål för tvivel, särskilt i samband med talan om ogiltigförklaring av ett beslut om påförande av böter.
- 178 I den sistnämnda situationen är det nödvändigt att beakta principen om presumtionen om den anklagades oskuld, som bland annat följer av artikel 6.2 i Europakonventionen om mänskliga rättigheter och som utgör en del av de grundläggande rättigheterna som enligt domstolens fasta rättspraxis skyddas genom gemenskapens rättsordning, vilket dessutom bekräftats i ingressen till Europeiska enhetsakten, i artikel 6.2 i Fördraget om Europeiska unionen och i artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, som fastställdes den 7 december 2000 i Nice (EGT 2000, C 364, s. 1). Med hänsyn till arten av de ifrågavarande överträdelserna och svårighetsgraden av de därtill knutna sanktionsåtgärderna skall principen om presumtionen för den anklagades oskuld tillämpas i bland annat förfaranden rörande åsidosättanden av konkurrensregler som gäller företag och som kan leda till ålägganden av böter eller viten (jämför, bland annat,

dom av den 21 februari 1984 i målet Öztürk, serie A nr 73, och av den 25 augusti 1987 i målet Lutz, serie A nr 123-A meddelande av Europeiska domstolen för mänskliga rättigheter, och domstolens dom av den 8 juli 1999 i mål C-199/92 P, Hüls mot kommissionen, REG 1999, s. I-4287, punkterna 149 och 150, och i mål C-235/92 P, Montecatini mot kommissionen, REG 1999, s. I-4539, punkterna 175 och 176).

- 179 Såsom de japanska sökandena med fog har erinrat om måste kommissionen förelägga exakt och överensstämmande bevisning till stöd för att överträdelsen ägt rum (se, för ett motsvarande synsätt, domen i det ovan i punkt 57 nämnda målet CRAM och Rheinzink mot kommissionen, punkt 20, domen i det ovan i punkt 56 nämnda målet Pappersmassa II, punkt 127, domen i det ovan i punkt 57 nämnda målet SIV m.fl. mot kommissionen, punkterna 193–195, 198–202, 205–210, 220–232, 249–250 och 322–328, och domen i det ovan i punkt 57 nämnda målet Volkswagen mot kommissionen, punkterna 43 och 72).
- 180 Det är emellertid viktigt att betona att varje del av den bevisning som kommissionen företett inte nödvändigtvis måste motsvara dessa kriterier med avseende på varje del av överträdelsen. Det är tillräckligt att en samlad bedömning av alla de indicier som institutionen åberopat motsvarar detta krav (se, för ett motsvarande synsätt, domen i det ovan i punkt 61 nämnda målet PVC II, punkterna 768–778 och, särskilt, punkt 777, vilken i det relevanta hänseendet efter överklagande bekräftats av domstolen i dom av den 15 oktober 2002 i de förenade målen C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P–C-252/99 P och C-254/99 P, Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mot kommissionen, REG 2002, s. I-8375, punkterna 513–523).
- 181 Förstainstansrätten erinrar i övrigt om att det enligt fast rättspraxis följer av själva texten i artikel 81.1 EG att oberoende av deras inverkan är avtal mellan företag förbjudna om de har ett konkurrensbegränsande syfte (se, bland annat, domen i det ovan i punkt 56 nämnda målet kommissionen mot Anic Partecipazioni, punkt 123). I förevarande mål har kommissionen emellertid i huvudsak grundat sin bedömning på att det avtal som avses i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet, har haft ett konkurrensbegränsande syfte. Kommissionen har, bland annat i skälen 62–67 i detta beslut, företett en riklig skriftlig bevisning som enligt kommissionen utvisar att avtalet förelagat och att det haft ett konkurrensbegränsande syfte.

- 182 Denna omständighet kan vara av stor betydelse med avseende på den första delgrunden, vilken åsyftar att den överträdelse som avses i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet inte haft några konkurrensbegränsande följder (se ovan, punkt 55 första meningen).
- 183 Det skall för det första fastslås att de japanska sökandenas argument att det ifrågavarande avtalet inte haft några följder, även om detta skulle anses välgrundat, i princip inte ensamt kan medföra att det ifrågasatta beslutet skall ogiltigförklaras (se, för ett motsvarande synsätt, domstolens dom av den 11 januari 1990 i mål C-277/87, Sandoz prodotti farmaceutici mot kommissionen, REG 1990, s. I-45, och förstainstansrättens dom av den 6 april 1995 i mål T-143/89, Ferriere Nord mot kommissionen, REG 1995, s. II-917, punkt 30).
- 184 Vad avser det särskilda fallet med avtal som, i likhet med det som påtalats av kommissionen i förevarande mål, avser att inrikesmarknaden skall skyddas, fastslog förstainstansrätten i det ovan i punkt 66 nämnda cementmålet (punkterna 1085–1088) att sådana avtal dels i sig har ett konkurrensbegränsande syfte och att de tillhör en kategori avtal som är uttryckligen förbjudna enligt artikel 81.1 EG, dels att detta syfte, vilket i nämnda mål obestriddligen styrkts genom den skriftliga bevisningen, inte kunde anses befogat efter en bedömning av det ekonomiska sammanhang där det konkurrensbegränsande uppträdandet ägde rum.
- 185 Förstainstansrätten anger härvid att en överträdelse föreligger oavsett om det avtal med konkurrensbegränsande syfte som kommissionen påtalat i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet slöts i de japanska sökandenas ekonomiska intresse, försåvitt det på grundval av den skriftliga bevisningen i kommissionens handlingar i ärendet styrkts att de verkligen slöt detta avtal.

- 186 Med avseende på argumentet att de japanska sökandena visat att omständigheter förelegat som kastar ett annat ljus över de omständigheter som kommissionen styrkt och varigenom en annan trolig förklaring skulle kunna ges än den som kommissionen avgivit för att sluta sig till att en överträdelse av gemenskapens konkurrensregler förelegat, skall för det andra anges att detta argument saknar relevans i förevarande mål (domen i det ovan i punkt 57 nämnda målet CRAM och Rheinzink mot kommissionen, punkt 16, domen i det ovan i punkt 56 nämnda målet Pappersmassa II, punkterna 126 och 127, och domen i det ovan i punkt 61 nämnda målet PVC II, punkt 725). Förstainstansrätten konstaterar att den rättspraxis som ligger till grund för dessa argument hänför sig till det förhållandet att kommissionen endast stöder sig på de ifrågavarande företagens uppträdande på marknaden när den sluter sig till att en överträdelse föreligger (se, för ett motsvarande synsätt, domen i det ovan i punkt 61 nämnda målet PVC II, punkterna 727 och 728).
- 187 Som ovan har angetts har kommissionen emellertid åberopat skriftlig bevisning till stöd för att ett konkurrensbegränsande avtal förelegat. Härav följer att den rättspraxis som de japanska sökandena åberopat inte kan vara relevant i förevarande mål annat än om kommissionen, på grundval av den skriftliga bevisning som den åberopat, inte kunnat styrka att överträdelsen förelegat. Vid dessa förhållanden ankommer det på sökandena att, när de begär att förstainstansrätten skall ogiltigförklara artikel 1 i det ifrågasatta beslutet, inte endast framlägga ett möjligt alternativ till kommissionens ställningstagande, utan att visa att bevisningen i det ifrågasatta beslutet är otillräcklig för att fastslå att överträdelsen förelegat (se, för ett motsvarande synsätt, domen i det ovan i punkt 61 nämnda målet PVC II, punkt 728).
- 188 Förstainstansrätten skall mot bakgrund av det ovanstående bedöma de två första delgrunderna av denna grund tillsammans, eftersom den första delgrunden är avhängig av den andra delgrunden avseende den skriftliga bevisningens bevisvärde. Den tredje delgrunden skall därefter behandlas separat.

Den andra delgrunden: Angående huruvida bevisningen saknar bevisvärde och, i andra hand den första delgrunden: Påstått bristande överensstämmelse mellan den påstådda överenskommelsen och förhållandena på den brittiska offshoremarknaden och på de övriga europeiska marknaderna

— Verlucas uttalanden

¹⁸⁹ Förstainstansrätten anger först och främst att kommissionen, både i det ifrågasatta beslutet (se särskilt skäl 131) och i dess yttranden i förevarande mål, i mycket stor omfattning stött sig på Verlucas uttalande av den 17 september 1996, vilket kompletterats genom hans förklaring av den 14 oktober 1996 och genom den handling som bär rubriken "Kontroll hos Vallourec" (nedan tillsammans kallade Verlucas uttalanden). Betydelsen av Verlucas uttalanden ligger nämligen i den omständigheten att de är den enda bevisning som gör det möjligt att styrka alla delar av överträdelsen, bland annat dennas varaktighet och de berörda varorna.

¹⁹⁰ Det framgår av Verlucas uttalande av den 17 september 1996 att avtalsparternas inrikesmarknader, vilka betecknades med termen "Fundamentals", "åtnjöt skydd". Detta gällde med undantag för offshoremarknaden i Förenade kungariket som var "delvis skyddad" i den betydelsen att "en konkurrent var tvungen att kontakta den inhemska oljerörtillverkaren [Corus] innan anbud lämnades" (se skälen 53 och 62 i det ifrågasatta beslutet). De varor som berördes av detta avtal var enligt uttalandet av den 17 september 1996 "gängade standardrör (gängade premiumrör omfattades inte) och [projekttransportrör]" (se skäl 56 i det ifrågasatta beslutet). Även den tid under vilken avtalet var i kraft anges i uttalandet, eftersom Verluca uppgivit att "[d]etta utbyte började efter det att marknaden fallit år 1977" (skäl 55 i det ifrågasatta beslutet) och att det "upphörde för litet mindre än ett år sedan" (skäl 96 i det ifrågasatta beslutet). Beträffande den praktiska tillämpningen av avtalet har Verluca beskrivit ett system med möten som i princip hölls två gånger årligen (skäl 60 i det ifrågasatta beslutet).

- 191 Kommissionen angav i skäl 57 i det ifrågasatta beslutet att Verluca i sitt uttalande av den 14 oktober 1996 preciserat att de "sedvanliga deltagarna" i dessa möten var "för Europa, [Corus] (fram till dess företaget upphörde med sin OCTG-verksamhet), Dalmine, Mannesmann och Vallourec; för Japan, [JFE-NKK], [JFE]-Kawasaki, [Nippon] och [Sumitomo]". I övrigt avgav Verluca, inte i uttalandet av den 17 september 1996 som kommissionen påstått, utan i bilaga 2 till sitt uttalande av den 14 oktober 1996, en lista över fem möten med Europa-Japan-klubben, nämligen den 14 april 1992 i Florens, den 23 oktober 1992 i Tokyo, den 19 maj 1993 i Paris, den 5 november 1993 i Tokyo och den 16 mars 1994 i Cannes.
- 192 De finns i detta hänseende inte någon bestämmelse eller någon allmän gemenskapsrättslig princip som utgör hinder för att kommissionen mot ett företag återoppar uttalanden från andra berörda företag (domen i det ovan i punkt 61 nämnda målet PVC II, punkterna 109 och 512). I annat fall skulle bevisbördan för beteenden som strider mot artiklarna 81 EG och 82 EG, vilken åvilar kommissionen, vara omöjlig att bära och oförenlig med kommissionens uppgift enligt fördraget att övervaka att dessa regler tillämpas på rätt sätt (domen i det ovan i punkt 61 nämnda målet PVC II, punkt 512).
- 193 Förstainstansrätten skall i förevarande fall först och främst klargöra termen "utbyte" som använts i Verlucas uttalande av den 17 september 1996. Det är, som kommissionen anfört, uppenbart att översättningen av denna term med det engelska ordet "trade" i fotnot nr 10 i den engelska språkversionen av det ifrågasatta beslutet är felaktig och att termen avser att kontakter förekommit mellan de japanska och de europeiska stålrorstillverkarna. Det var därför välbetänkt av kommissionen att i samband med beskrivningen av avtalet återoppar den mening där denna term förekommer och som återges ovan i punkt 190.
- 194 Förstainstansrätten konstaterar därefter att de japanska sökandena inte förnekat att möten förekommit mellan företrädare för de japanska och de europeiska tillverkarna av sömlösa stålror (se skäl 131 i det ifrågasatta beslutet). JFE-NKK, JFE-Kawasaki

och Sumitomo har dessutom inte förnekat att de deltagit i dessa möten, men har påstått att de enda upplysningar som de förfogar över i detta hänseende härrör från den minnesbild deras anställda har och att denna minnesbild inte är särskilt tillförlitlig med hänsyn till den tid som förflutit sedan mötena hölls.

- 195 Nippon har å sin sida hävdad att ingen av företagets nuvarande anställda, såvitt företaget känner till, har varit med vid något av dessa möten. Företaget har emellertid preciserat att det inte kan uteslutas att vissa tidigare anställda deltagit. En detalj i Nippons svar på kommissionens tilläggsfrågor, nämligen att [X], som var ansvarig för stålrörsexporten, reste på ett uppdrag till Cannes mellan den 14 och den 17 mars 1994 stöder kommissionens uppfattning avseende Nippons deltagande i de ifrågavarande mötena, eftersom ett av Europa–Japan-klubbens möten enligt Verlucas uppgifter hölls i Cannes den 16 mars 1994 (skäl 60 i det ifrågasatta beslutet). I samma svar uppgav Nippon att företaget inte kunde förklara ändamålet för detta uppdrag eller för de uppdrag dess anställda haft i Florens, eftersom företaget inte hade några kunder i dessa två städer.
- 196 Det var under dessa förhållanden befogat av kommissionen att dra slutsatsen att de japanska sökandena som Verluca angav i sitt uttalande av den 14 oktober 1996 (se ovan punkt 191), inbegripet Nippon, faktiskt deltagit i de möten med Europa–Japan-klubben som Verluca beskrivit.
- 197 De fyra japanska sökandena har emellertid förnekat att ett avtal om uppdelning av marknaderna i Japan och Europa slutits under dessa möten. I synnerhet JFE-NKK, JFE-Kawasaki och Sumitomo har gjort gällande att dessa möten huvudsakligen gällde allmänna frågor och frågor som avsåg marknaderna i tredje land såsom Ryssland och Kina.

198 I detta skede avser meningsskiljaktigheterna mellan kommissionen och de japanska sökandena frågan huruvida ett rättsstridigt avtal om ömsesidigt skydd av inrikesmarknaderna beträffande de två varuslag som anges i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet, nämligen OCTG-standardrör och projekttransportrör, slutits mellan de japanska och europeiska tillverkarna under de ovannämnda mötena.

199 De japanska sökandena har i detta avseende gjort gällande att Verlucas uttalanden är alltför vaga för att kunna utgöra ens en svag bevisning för att det avtal om marknadsuppdelning förelegat som kommissionen angett. De har i synnerhet hävdats att Verlucas beskrivning av det partiella skyddssystemet för offshoremarknaden i Förenade kungariket, enligt vilken "Förenade kungariket (offshore) ansågs vara delvis skyddad i den betydelsen att en konkurrent var tvungen att kontakta den inhemska oljerörstillverkaren innan anbud lämnades [och att] denna regel iakttagits i större eller mindre utsträckning" inte är tillräckligt specificerad, att den inte överensstämmer med verkligheten och att den inte stöds av någon annan av de handlingar som kommissionen åberopat. Enligt de japanska sökandena strider dessutom kommissionens ställningstagande i skäl 62 i det ifrågasatta beslutet, vilket grundats på Verlucas uttalande av den 17 september 1996 och enligt vilket offshoremarknaden i Förenade kungariket endast var delvis skyddad, med skälen 101 och 102 i det ifrågasatta beslutet där en onyanserad marknadsuppdelning beskrivs.

200 Det är beträffande den sistnämnda anmärkningen tillräckligt att konstatera att grundreglernas konkurrensbegränsande syfte beskrivs i allmänna ordalag i skälen 101 och 102 i samband med kommissionens rättsliga bedömning av den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet. Dessa skäl skall läsas mot bakgrund av skäl 62, i vilket det förhållandet att offshoremarknaden i Förenade kungariket hade en särskild ställning beskrivs i samband med en detaljerad redogörelse för hur grundreglerna fungerade, mot bakgrund av den inhämtade skriftliga bevisningen. De japanska sökandenas argument kan därför inte godtas i detta avseende.

- 201 Förstainstansrätten anger, beträffande argumentet att Europa–Japan-klubbens möten aldrig avsett marknaderna inom gemenskapen, att även om — enligt Verluca — de ”stora händelser som påverkade marknaden för petroleumprodukter (amerikanska VRA, politisk omvälvning i Sovjetunionen, utvecklingen i Kina ...)” diskuterades under dessa möten, betyder detta inte att även ”tillämpningen av de ovan angivna grundreglerna fastslogs”. Det framgår därmed av Verlucas uttalande av den 17 september 1996 att ett av de ämnen som diskuterades under dessa möten var tillämpningen av grundreglerna, vilket bland annat innebar att de japanska sökandena skulle respektera de fyra inrikesmarknader som var hänförliga till tillverkarna inom gemenskapen.
- 202 Förstainstansrätten erinrar härvid om att kommissionens uppgift är att vidta sanktionsåtgärder mot överträdelser mot artikel 81.1 EG och att avtal som innebär att ”marknader eller inköpskällor delas upp” uttryckligen är förbjudna enligt artikel 81.1 c EG. Det är således tillräckligt att kommissionen fastslår att ett avtal mellan företag som kan påverka handeln mellan medlemsstaterna har haft till syfte eller resultat att marknaderna inom gemenskapen för en eller flera varor delas upp för att detta avtal skall utgöra en överträdelse.
- 203 Förstainstansrätten anger även att kommissionen i praktiken ofta tvingas styrka att en överträdelse föreligger under förhållanden som är föga gynnsamma, eftersom flera år kan ha förflutit sedan de omständigheter inträffade som legat till grund för överträdelserna och flera av de företag som är föremål för utredning kan ha underlåtit att samarbeta aktivt med kommissionen. Det ankommer visserligen med nödvändighet på kommissionen att styrka att ett rättsstridigt avtal om marknadsuppdelning har slutits (se ovan punkterna 177 och 178), men det vore att gå för långt att dessutom fordra att kommissionen förebringa bevisning för hur detta skulle genomföras (se, analogt, förstainstansrättens dom av den 14 maj 1998 i mål T-310/94, Gruber + Weber mot kommissionen, REG 1998, s. I-1043, punkt 214). Det vore nämligen för enkelt för ett företag som gjort sig skyldigt till en överträdelse att undkomma sanktionsåtgärder om det kunde ha framgång med att åberopa att de upplysningar som framlagts beträffande hur ett rättsstridigt avtal genomförts var

vaga, när det emellertid styrkts att ett avtal förelegat och att det haft ett konkurrensbegränsande syfte. Företagen kan försvara sig i en sådan situation försåvitt de har möjlighet att kommentera all bevisning som kommissionen åberopat mot dem.

204 Kommissionen har åberopat domen i det ovan i punkt 66 nämnda cementmålet (punkt 1838) för att göra gällande att den vid behov kan stödja sig på en enda handling för att styrka överträdelsen, under förutsättning att handlingens bevisvärde är otvetydigt och att det av denna klart framgår att överträdelsen förelegat. Enligt kommissionen kan denna regel, under förhållandena i förevarande mål, tillämpas på Verlucas uttalanden.

205 Förstainstansrätten finner härvid, tvärtemot vad de japanska sökandena har hävdad, att Verlucas uttalanden inte bara är trovärdiga, utan att de dessutom har ett synnerligen högt bevisvärde, eftersom de upprättats i Vallourecs namn. Förstainstansrätten fäster nämligen mer tilltro till svar som avges för ett företags räkning än till vad någon anställd vid företaget skulle kunna uppge, oavsett vilken erfarenhet eller åsikt som den anställde kan ha (se förstainstansrättens, dock överklagade, dom av den 20 mars 2002 i mål T-23/99, LR AF mot kommissionen, REG 2002, s. II-1705, punkt 45).

206 Den överlagda och allvarliga prägeln i Verlucas uttalanden förstärks av den omständigheten att han, i egenskap av ordförande för Vallourec Oil & Gas var yrkesmässigt förpliktad att handla i detta företags intresse. Han kunde därför inte lättvindigt medge att en överträdelse förelegat, utan att överväga följderna av en sådan åtgärd. Vidare finns det inte någonting i handlingarna i målet som tyder på att han inte hade iakttagit sina förpliktelser i detta avseende.

- 207 Verluca har i vart fall direkt bevittnat de omständigheter han uttalat sig om. Kommissionen har, utan att ha blivit emotsagd på denna punkt, i bland annat punkt 28 i sitt svaromål i mål T-67/00, påstått att Verluca, i egenskap av ordförande för Vallourec Oil & Gas själv deltagit i Europa-Japan-klubbens möten.
- 208 Förstainstansrätten anger därutöver att Verluca avgivit ett skriftligt uttalande som svar på de muntliga frågor som kommissionens företrädare ställde vid undersökningen den 17 september 1996. Dessa hade begärt att Verluca skulle kommentera handlingar som han i de flest fall hade upprättat själv och som kommissionen tidigare beslagtagit vid undersökningen den 1 och den 2 december 1994. Verluca har senare bekräftat och kompletterat de upplysningar han lämnade i sitt uttalande av den 14 oktober 1997 samt, återigen skriftligen, vid en ny undersökning den 18 december 1997. Uttalandet av den 14 oktober 1996 gavs som svar på en begäran om upplysningar som Verluca har påstått sig ha erhållit den 30 september 1996. Verluca sände detta uttalande till kommissionen med en kopia till advokaten Winkler hos advokatbyrån Cleary, Gottlieb, Steen & Hamilton.
- 209 Verluca hade dessutom, sedan mer än 18 månader före undersökningen den 17 september 1996, kännedom om att kommissionen hade handlingar i sin besittning som Verluca upprättat avseende konkurrentkontakter, bland annat med Corus. Han hade således haft tid att överväga vilket svar han skulle ge om kommissionen ställde frågor i detta avseende. Verluca hade två veckor på sig för att ställa samman sitt uttalande av den 14 oktober 1996.
- 210 Det framgår av samtliga dessa omständigheter att Verluca avgivit sina uttalanden på ett genomtänkt och välöverbärgat sätt. Dessa måste därför anses så mycket trovärdigare.

- 211 Kommissionen har i övrigt med fog anfört att uttalanden som går emot den som avgivit dem i princip måste anses utgöra särskilt trovärdig bevisning. I förevarande mål gick Verluca uttalanden tydligt emot Vallourecs intressen, vilka Verluca företrädde med hänsyn till att kommissionen hade inlett en undersökning mot detta företag.
- 212 Förstainstansrätten anser i synnerhet att om någon ombeds att kommentera vissa handlingar, såsom kommissionens företrädare bad Verluca, och denne medger att han gjort sig skyldig till en överträdelse och därmed tillstår omständigheter som ligger utanför vad som skulle gå att sluta sig till direkt utifrån de ifrågavarande handlingarna, utvisar detta förhållande, om inte motsatsen framgår av särskilda omständigheter, att denne har beslutat sig för att säga sanningen.
- 213 De japanska sökandena har bestritt denna logik och har i synnerhet gjort gällande att de anställda hos de europeiska tillverkarna i förevarande fall avgett utlåtanden i egenskap av företrädare för företagen och därmed hade allt intresse av att "begränsa skadorna", bland annat genom att medge att ett avtal förelåg med de japanska tillverkarna, för att på så sätt vända kommissionens uppmärksamhet bort från grundreglernas verkliga innebörd. I dessa angavs att de europeiska marknaderna skulle delas upp mellan europeiska tillverkare, vilket är en överträdelse som är mycket allvarigare.
- 214 Den omständigheten att de europeiska tillverkarna medgett att ett avtal om marknadsuppdelning med de japanska tillverkarna förelegat skulle emellertid inte med nödvändighet betyda att ett avtal om uppdelning av de europeiska marknaderna doldes. Det är för övrigt inte troligt att Vallourec genom Verluca skulle medge att en överträdelse förelåg och samtidigt dölja en liknande som i övrigt grundades på vissa av de omständigheter som företaget tillstått, men som skilde sig i geografiskt avseende från den överträdelse som medgivits. Det skall konstateras att den som handlar på ett sådant sätt utsätter sig för allvarliga risker. För det fall kommissionen fastställer de verkliga omständigheterna har denne person nämligen hjälpt kommissionen att fastställa att han begått en överträdelse, men kan ändå inte åtnjuta någon större nedsättning av bötesbeloppet på grund av att han samarbetat.

- 215 De japanska sökandenas uppfattning är i detta hänseende inte övertygande och rubbar inte trovärdigheten i Verlucas uttalanden. Beträffande JFE-Kawasakis argument att Verluca begränsat sig till att kommentera en enda handling i sitt uttalande av den 17 september 1996, nämligen anteckningarna Upplysningar, är det tillräckligt att konstatera att detta uttalande, i vilket ovannämnda anteckningar inte nämns, uttryckligen gäller ett allmänt avtal om marknadsuppdelning avseende två särskilda varuslag. Under sådana förhållanden saknas skäl att anse att Verlucas uttalande begränsats till en kommentar av en enda handling och att det därmed minskat dess betydelse.
- 216 JFE-Kawasaki har hävdatt att Verluca i handlingen Kontroll hos Vallourec påstått att övriga offshoremarknader som angavs i det ifrågasatta beslutet, nämligen andra offshoremarknader än Förenade kungarikets, inte ansågs utgöra inrikesmarknader i den betydelse som avsågs i grundreglerna. Det är i detta avseende tillräckligt att påpeka att Verluca har avgivit det ifrågavarande påståendet i ett svar på kommissionens fråga med följande lydelse: "Vilken ställning hade de olika offshoremarknaderna (Holland, Danmark, Förenade kungariket, Norge, Kina)[?]" Under sådana förhållanden är det uppenbart att påståendet endast betyder att marknaderna i Nederländerna, Danmark, Norge och Kina inte utgjorde inrikesmarknader och att påståendet är fullständigt irrelevant med avseende på den ställning de tyska, franska och italienska offshoremarknaderna hade.
- 217 I handlingen Kontroll hos Vallourec anges att fördelningstalen skulle tillämpas "endast på standardvaror", vilket innebar att transportrör inte påverkades, eftersom de inte var standardvaror. Förstainstansrätten finner det väsentligt att med avseende på Sumitomos argument utifrån denna hänvisning ange att Verluca genom detta påstående svarade på en fråga rörande handlingen Protokoll från samtal med JF. Det framgår av detta protokoll att det endast avser OCTG-rör och inte transportrör, vilket kan antas betyda att Verlucas förklaringar endast avsåg OCTG-rör.

- 218 Även om Verlucas ovannämnda påstående även avsåg transportrör och inte endast OCTG-rör, beträffande vilka han redan i sitt uttalande av den 17 september 1996 angett att endast standardvaror berördes av överträdelsen, framgår i vart fall av detta uttalandes ordalydelse att förpliktelsen att inte sälja varor på de tillverkares inrikesmarknader som var medlemmar i Europa–Japan-klubben och systemet med fördelningstal som tillämpades på marknaderna i tredje land utgjorde två skilda delar av grundreglerna. Denna precisering, som uteslutande berör marknaderna i tredje land, kan därför inte påverka kommissionens huvudsakliga ståndpunkt att inte endast OCTG-standardrör, utan även projekttransportrör var föremål för uppdelning av inrikesmarknaderna för de tillverkare som var medlemmar i Europa–Japan-klubben. Det är därutöver viktigt att betona att Verluca inte ändrat sitt påstående att transportrör berördes av det rättsstridiga avtalet.
- 219 Förstainstansrätten erinrar i övrigt om att enligt förstainstansrättens rättspraxis kan ett uttalande från ett företag som misstänks ha deltagit i en kartell och som bestritts av flera andra misstänkta företag inte anses utgöra tillräcklig bevisning för att de sistnämnda gjort sig skyldiga till överträdelsen om detta inte stöds av annan bevisning (se, för ett motsvarande synsätt, domen i det ovan i punkt 58 nämnda målet Enso-Gutzeit mot kommissionen, punkt 91). Trots att Verlucas uttalanden är trovärdiga drar förstainstansrätten därför slutsatsen att de måste stödjas genom annan bevisning för att den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet skall kunna fastställas.
- 220 Förstainstansrätten finner emellertid, på grund av graden av trovärdighet i Verlucas uttalanden, att kraven på det erforderliga stödet i förevarande fall inte behöver ställas lika högt, vare sig med avseende på precision eller styrka, som hade behövts om dessa uttalanden inte varit särskilt trovärdiga. Förstainstansrätten finner därför att om det genom ett antal överensstämmande indicier hade varit möjligt att styrka att det avtal om marknadsuppdelning förelåg som Verluca uppgett och som anges i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet och att styrka vissa särskilda sidor av detta avtal, skulle Verlucas uttalanden, under sådana förhållanden, kunna vara tillräckliga för att ensamma utgöra stöd för andra sidor av det ifrågasatta beslutet i enlighet med den regel som följer av domen i det ovan i punkt 66 nämnda cementmålet (punkt 1838), vilken åberopats av kommissionen (se ovan punkt 204). Försåvitt en handling inte

uppenbart står i strid med Verlucas uttalanden avseende huruvida avtalet om marknadsuppdelning förelegat eller avseende dess huvudsakliga innehåll, är det tillräckligt att de utmärkande delarna i det avtal Verluca beskrivit stöds genom en annan handling för att denna skall vara av ett visst värde som ytterligare stöd för den sammanlagda bevisningen mot sökandena (se ovan punkt 180 och anförd rättspraxis).

- 221 Förstainstansrätten skall mot bakgrund av vad ovan anförts i tur och ordning bedöma den övriga bevisning som kommissionen åberopat i det ifrågasatta beslutet, bland annat i skälen 62–67 och 100 i detta samt vissa andra handlingar i kommissionens handlingar i ärendet, i den mån parterna kommenterat dessa vid förstainstansrätten i sina yttranden över trovärdigheten av den bevisning som uttryckligen åberopats i det ifrågasatta beslutet.

— Vallourecs anteckningar

- 222 I skäl 67 i det ifrågasatta beslutet har kommissionen åberopat anteckningen Samtal BSC som inte är daterad, men som går tillbaka till juni 1990. I denna hänvisas till två andra anteckningar, nämligen anteckningarna Möte 24.7.90 som undertecknats av Verluca och anteckningarna av den 1 juni 1990 som bär rubriken ”Förnyelse av avtalet VAM BSC”. I skäl 67 i det ifrågasatta beslutet har kommissionen citerat följande avsnitt ur anteckningarna Samtal BSC:

”[Vallourecs] slutsats är att man inte får öppna dörren för jap[anera] genom att ge dem en ‘british content’. ‘Fundamentals’ måste utnyttjas till det yttersta och det första som bör göras är att låta klubbens ordf skriva till japsarnas ordf för att påpeka japanernas etablering i Storbritannien. Det verkar orealistiskt att tro att [Corus] kan ordna en ‘sharing key’ för japansk PJ [premium joint] när SMI på den punkten slagit huvudet i väggen i flera månader.”

223 I skäl 78 i det ifrågasatta beslutet som avser den överträdelse som fastställs i artikel 2 i detta beslut återfinns följande avsnitt ur anteckningarna Möte 24.7.90:

”[Mannesmann] är den enda europeiska producent som japanerna är rädda för och som alltså kan se till att ‘fundamentals improved’ respekteras. Det skulle ligga i [Mannesmanns] intresse att försvara ‘fundamentals’ på den brittiska marknaden eftersom företaget skulle leverera en del av [de släta rören] efter Clydesdales nedläggning.”

224 I ett annat avsnitt i samma anteckningar, vilket citerats i samma skäl, anges följande:

”[Corus] och [Vallourec] har kommit överens om att denna förstärkning av EEG är möjlig och måste leda till ‘fundamentals improved’ som förbjuder japanerna tillträde till den brittiska marknaden även efter det att Clydesdale har lagts ned. [Philip Varley, Corus representant] tillägger att det är omöjligt att uppnå 100% respekt för ‘fundamentals’ i Storbritannien, men om undantagen inte överstiger 15 000 ton per år så kommer de att vara acceptabla. [Corus] nämner dock möjligheten att köpa [släta rör] från UTM, SIDERCA och TAMSA [latinamerikanska tillverkare] för att undgå deras hårda konkurrens.”

225 I de skäl i det ifrågasatta beslutet som avser huruvida den överträdelse som fastställs i artikel 2 i det ifrågasatta beslutet förelegat (skäl 80) har kommissionen citerat följande avsnitt ur anteckningarna Bedömning av VAM-avtalet:

”... om man kan få japanerna att gå med på att inte gå in på den brittiska marknaden och problemet löses mellan européerna. I så fall delar man i praktiken rören med ogångade ändar mellan [Mannesmann], [Vallourec] och Dalmine. Enligt detta scenario II skulle det troligen vara en fördel om [Vallourecs] försäljningar kopplades både till priset och till den mängd VAM som [Corus] säljer.”

226 I samma skäl har kommissionen även citerat en mening ur anteckningarna Strategisk bedömning. I denna förs de ovannämnda förutsättningarna in i det scenario som angavs i föregående citat.

”[Mannesmann]/DALMINE/[Vallourec] uppnår att [Corus] köper sina rör med ogångade ändar i första hand från européerna, som fördelar dessa köp mellan sig enligt en strikt ordning.”

227 Ett annat avsnitt i anteckningarna Strategisk bedömning som kommissionen citerat i den del av det ifrågasatta beslutet som avser de sidor av grundreglerna som påverkar tredje land (skäl 73) har följande lydelse: ”[d]et kan befaras att européerna måste ge något i utbyte för att japanerna inte skall gå in i Förenade kungariket (FAR EAST, MIDDLE EAST, en översyn av världsfördelningen ...)”.

228 Genom dessa avsnitt ur Vallourecs anteckningar styrks påståendet i Verlucas uttalanden klart och entydigt med avseende på att grundreglerna (”fundamentals”) föreläggat. Det framgår, såsom kommissionen anfört i sina yttranden, tydligt av dessa anteckningar att dessa regler var väl etablerade, eftersom de utan ytterligare förklaringar kunde förstås av både Vallourecs anställda, som ställt upp handlingarna, och av dem till vilka dessa riktades.

229 Även om grundreglerna inte beskrivs uttryckligen i Vallourecs anteckningar framgår det tydligt att de japanska tillverkarna var skyldiga att ”respektera” dessa regler och att den ”rädsla” Mannesmann injagade var ett medel för att säkerställa denna ”respekt”, i synnerhet ”i Storbritannien”. Detta konstaterande bekräftas av den omständigheten att den nya versionen av grundreglerna som Vallourec och Corus angett och som benämndes ”Förbättrade grundregler” (”Fundamentals improved”) enligt anteckningarna Möte 24.7.90 skulle innebära att ”japanerna [förbjöds] tillträde till den brittiska marknaden även efter det att [Corus fabrik i] Clydesdale har lagts ned”.

- 230 Förstainstansrätten finner under sådana förhållanden att beskrivningen av grundreglerna i Verlucas uttalanden styrks genom dessa anteckningar. Enligt denna beskrivning förutsattes nämligen i princip att de fyra ifrågavarande europeiska tillverkarnas inrikesmarknader skulle skyddas mot de japanska tillverkarna. Anteckningarna utgör i övrigt ett stöd för Verlucas uttalanden med avseende på den omständigheten att offshoremarknaden i Förenade kungariket berördes av dessa skyddsregler men hade en särskild ställning. Det följer nämligen av dessa anteckningar att de europeiska tillverkarna höll fast vid att bibehålla skyddet för offshoremarknaden i Förenade kungariket, genom att förstärka det så mycket som möjligt. Detta trots att Corus, som var en nationell tillverkare på den marknaden, inte längre skulle tillverka släta rör, utan skulle begränsa sig till att gänga rör köpta från andra tillverkare.
- 231 De japanska sökandena har med fog anfört att det enda som uppges i Vallourecs anteckningar är interna bedömningar inom detta företag och anmärkningar med avseende på diskussioner mellan detta företag och Corus. Även om denna omständighet oundvikligen medför att dessa anteckningars bevisvärde försvagas i förhållande till de japanska sökandena, innebär den inte att kommissionen inte kan åberopa anteckningarna till stöd för Verlucas uttryckliga uttalanden, i synnerhet när detta sker i samband med en större överensstämmande bevisning. Den omständigheten att Vallourecs anställda trodde att grundreglerna utgjorde ett verkkningsfullt sätt att skydda de europeiska inrikesmarknaderna mot de japanska tillverkarna utgör i sig ett indicium på att detta skydd verkligen förelåg.
- 232 De japanska sökandena har framfört ett argument särskilt med avseende på handlingarna anteckningar Strategisk bedömning och anteckningar Bedömning av VAM-avtalet. De har anfört att förstärkningen av den del av grundreglerna som hade avseende på att de japanska tillverkarna skulle underlåta att sälja sina varor på de europeiska inrikesmarknaderna inte är det av de tre scenarier som anteckningarnas upphovsman Verluca föreslog efter att ha bedömt dem.
- 233 Det framgår emellertid tydligt av de två anteckningarnas lydelse att deras upphovsman föredrog denna lösning och endast motvilligt förkastade den, eftersom

den inte gick att förverkliga. Det framgår av i synnerhet anteckningarna Strategisk bedömning att "den för Vallourec fördelaktigaste lösningen" vore om "européerna kunde utverka av japanerna att dessa respekterade Förenade kungariket i fråga om Buttress och Premium". I de ovannämnda anteckningarna förkastade Verluca denna lösning endast på grund av att han "tyvärr inte tro[dde] att den lösningen ... kan fungera". Med hänsyn till att denna lösning genomfördes, som bestod i att bibehålla grundreglerna och att eventuellt förstärka dem, är det mindre betydelsefullt att Verluca provisoriskt förkastade den i sina anteckningar än att han föredrog den framför andra föreslagna lösningar.

234 Riktigheten i denna bedömning bekräftas även av den omständigheten att den fördelning av leveranserna av släta rör till Corus mellan Vallourec, Mannesmann och Dalmine som Verluca föreslagit i sina två anteckningar i samband med det ifrågasatt scenariet (se ovan punkt 226) senare genomfördes, åtminstone från den 9 augusti 1993, genom att de tre leveransavtal som anges i skäl 79 i det ifrågasatta beslutet successivt undertecknades (se ovan punkt 26). Verlucas förslag (se ovan punkt 225 och skäl 80 i det ifrågasatta beslutet) att förbinda Vallourecs försäljning av släta rör till Corus med priset på och mängden OCTG-premiumrör som gängades med VAM-metoden och såldes av Corus motsvarar nämligen lydelsen i de avtal som senare slöts och som har förebringats vid förstainstansrätten, bland annat i mål T-44/00, varför de japanska sökandena kunnat yttra sig över dessa vid den gemensamma förhandlingen (se även skälen 79, 81 och 111 i det ifrågasatta beslutet).

235 Enligt de japanska sökandena avser alla de bedömningar i Vallourecs anteckningar som kommissionen citerat nästan uteslutande förhållandena för OCTG-premiumrör på offshoremarknaden i Förenade kungariket. De varor som berörs av den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet utgörs emellertid av OCTG-standardrör (API) och projekttransportrör och inte av OCTG-premiumrör. I anteckningarna Möte 24.7.90 avses varor av rostfritt stål.

- 236 Det är utrett att OCTG-standardrör ibland benämns "Buttress" inom stål- och oljeindustrin. Förstainstansrätten anger därför att uppgiften i anteckningarna Strategisk bedömning om att de japanska tillverkarna skulle underlåta att sälja "Buttress" på offshoremaknaden i Förenade kungariket, med nödvändighet avser dessa varor (se ovan punkt 233). Anteckningarna Bedömning av avtalet VAM BSC avser den omständigheten att Corus "hellre bör behålla sin andel i VAM än i Buttress".
- 237 Den av de japanska sökandena anförda omständigheten att Vallourecs anteckningar i ett flertal avseenden även avser OCTG-premiumrör påverkar inte kommissionens bedömning med avseende på OCTG-standardrör. Hänvisningarna till OCTG-premiumrör gör det för det första inte möjligt att dra slutsatsen att avtalen mellan Vallourec och Corus uteslutande avsåg OCTG-premiumrör. Den omständigheten att kommissionen påtalat en överträdelse med avseende på två olika varor kan för det andra inte kritiseras med motiveringen att det av vissa delar av kommissionens bevisning framgår att även andra varor berördes av det klandrade avtalet.
- 238 Även om bevisvärdet av Vallourecs anteckningar minskas genom att en precis och överensstämmande definition saknas av de varor som berörs av grundreglerna, kan det inte uteslutas att kommissionen var berättigad att åberopa dessa anteckningar för att styrka Verlucas uttalanden, eftersom vissa av dennes väsentliga påståenden förstärks genom dessa anteckningar. Det förhållandet att en handling endast avser vissa av de omständigheter som tagits upp i annan bevisning är inte tillräckligt för att tvinga kommissionen att återta denna handling från bevisningen mot sökandena (se ovan punkterna 180 och 220).
- 239 De japanska sökandena har därutöver anført att andra marknader än offshoremaknaden i Förenade kungariket inte nämnts i Vallourecs anteckningar. Förstainstansrätten konstaterar härvid att de ifrågavarande anteckningarna koncentrerats på

de problem som kunde uppkomma på den brittiska marknaden till följd av att den brittiske tillverkaren Corus upphörde att tillverka släta rör. Detta förklarar att andra marknader som inte direkt påverkades av denna förutsedda händelse inte nämndes särskilt.

- 240 De japanska sökandena har därutöver hävdad att utslutningen av de japanska tillverkarna från den brittiska marknaden, enligt handlingarna anteckningar Bedömning av VAM-avtalet och anteckningar Möte 24.7.90, var en åtgärd som föreslogs för framtiden, vilket skulle innebära att det inte förelåg något avtal med de japanska tillverkarna när dessa anteckningar skrevs, det vill säga år 1990 (se ovan punkt 115). Det framgår emellertid av en samlad läsning av Vallourecs anteckningar, och särskilt av de avsnitt av anteckningarna Samtal BSC som citerats i skäl 67 i det ifrågasatta beslutet, att Vallourecs anställda redan år 1990 hade förstått grundreglernas innebörd och att det "problem" som anges i anteckningarna Bedömning av VAM-avtalet och som skulle lösas "mellan européerna" avsåg att marknaden i Förenade kungariket skulle bibehållas som inrikesmarknad i samband med grundreglerna sedan Corus upphört att tillverka släta rör (se nedan punkt 283). Vid sådana förhållanden skulle, såsom anges i anteckningarna Möte 24.7.90 "japanerna [förbjudas] tillträde till den brittiska marknaden" för både förfluten tid och framtiden genom en förbättrad version av grundreglerna (se ovan punkterna 223 och 229).
- 241 Vad slutligen gäller frågan hur skyddssystemet för offshoremarknaden i Förenade kungariket skulle tillämpas har de japanska sökandena hävdad att Verlucas förklaring i detta hänseende i dennes uttalande av den 17 september 1996, nämligen att konkurrenterna var tvungna att kontakta Corus innan de avyttrade varor som omfattades av grundreglerna, inte överensstämmer med den bevisning kommissionen framlagt i det ifrågasatta beslutet och inte heller med verkligheten. I skäl 62 i det ifrågasatta beslutet har kommissionen däremot gjort gällande att riktigheten av denna beskrivning bekräftas av handlingen anteckningar Samtal BSC.
- 242 Förstainstansrätten anger i detta hänseende att en av Vallourecs anställda, sannolikt Verluca, i anteckningarna Samtal BSC bekräftat följande: "[V]åra vänner hos BSC [Corus] ... stöder sig på diskussionerna i Kyoto och Marbella och anser att även om

[japanerna] i dag är beredda att följa en prispolitik avseende [handeln på Nordsjön] från fall till fall, kommer de att bli rasande när [fabriken i] Clydesdale stängs." Det måste anses att Verlucas beskrivning inte styrks genom detta citat, eftersom det i detta inte bekräftas att kontakter avseende särskilda leveranser till offshoremärknaden i Förenade kungariket förekommit mellan Corus och de övriga medlemmarna i Europa-Japan-klubben. Genom detta citat bekräftas emellertid entydigt att de japanska tillverkarna hade accepterat konkurrensbegränsningarna på offshoremärknaden i Förenade kungariket när denna anteckning skrevs år 1990. Uttrycket "från fall till fall" kan för övrigt tolkas så att sådana kontakter faktiskt ägt rum med avseende på viss handel, vilket skulle innebära att anteckningarna Samtal BSC inte absolut står i strid med Verlucas uttalande av den 17 september 1996.

- 243 Förstainstansrätten erinrar om att det i vart fall är tillräckligt att kommissionen fastställer att företag slutit ett avtal med ett konkurrensbegränsande syfte för att den skall kunna påtala en överträdelse av artikel 81.1 EG (se ovan punkt 203). Den omständigheten att den företedda bevisningen som helhet utvisar att åtgärder vidtagits för att begränsa de japanska tillverkarnas konkurrens på offshoremärknaden i Förenade kungariket är därför tillräcklig för att stödja kommissionens uppfattning avseende denna marknad, även om dessa handlingar inte ger något stöd för en säker och precis förståelse av hur denna sida av grundreglerna fungerade.
- 244 Förstainstansrätten finner därför att Verlucas uttalanden styrks genom Vallourecs anteckningar sedda i sin helhet och att de förstnämndas riktighet därmed bekräftas.

— Handlingar på engelska av år 1993

- 245 Kommissionen har i skäl 84 i det ifrågasatta beslutet även hänvisat till två handlingar av år 1993, nämligen Anteckningen till ordförandena och handlingen g) japansk

(nedan tillsammans kallade handlingarna på engelska av år 1993). Kommissionen har inte citerat avsnitt ur dessa handlingar i det ovannämnda skälet i det ifrågasatta beslutet, men den har gjort ett kort sammandrag av dem i skäl 83 med avseende på vissa faktorer som stört grundreglernas funktion och i skäl 84 med avseende på föreslagna lösningar på detta problem. I det ifrågasatta beslutet har kommissionen således stött sig på dessa handlingar för att styrka att grundreglerna förelegat och vilken omfattning de haft samt i synnerhet för att visa hur de under år 1993 utvecklades till "förbättrade grundregler" i samband med att Corus förberedde sig för att slutgiltigt dra sig tillbaka från marknaden för gängade OCTG-rör.

246 De japanska sökandena har bestritt dessa handlingars relevans. De har särskilt anfört att det i dessa handlingar anges att japanerna var aggressiva och Nippon har betonat att handlingen g) japansk i detta avseende särskilt åsyftar Nippon. Detta aggressiva beteende och beskrivningen i början av handlingen Anteckning till ordförandena av en begränsad skyldighet för de japanska tillverkarna att begränsa "sin försäljning i viss mån" är oförenliga med det system med respekt för hemmamarknaderna som beskrivs i skälen 101 och 102 i det ifrågasatta beslutet.

247 I handlingen Anteckning till ordförandena anges följande:

"De ifrågavarande avtalen är otillfredsställande med avseende på de områden som ligger utanför EG, eftersom japanerna, även om de accepterat att begränsa vissa leveranser till dessa områden (till nivåer som aldrig varit tillfredsställande från europeisk synpunkt och som bara omfattar hälften av kunderna), nu är aggressiva med avseende på OCTG-rör (sömlösa och svetsade) och svetsade transportrör, vilket får till följd att priserna sänks och att européernas andel minskar." ("The current agreements are unsatisfactory for the EC offshore areas because, although the Japanese have agreed to limit some of their deliveries to these areas (at levels which have never been satisfactory to the Europeans and which only cover half of the customers) their current aggression on OCTG (seamless and welded) and welded linepipe means lower prices and reduced share for the Europeans.")

248 I denna handling anges även följande:

"Även om japanerna har accepterat att inte begära att våra avtal skall ändras om gemenskapens industri för sömlösa rör skulle omstruktureras finns det inga garantier för att de skulle iaktta denna princip om [Corus] upphörde med att tillverka rör eller med att färdigställa dem i Förenade kungariket."

("Although the Japanese have agreed not to request changes in our agreements if the EC seamless industry were to restructure, there is no guarantee that they would follow this precept if [Corus] were to exit tubemaking or finishing in the UK.")

249 Enligt handlingen g) japansk var i övrigt "grundpositionen på Förenade kungarikets kontinentalsockel inte 'fast' " ("the fundamental position on the UKCS is not 'firm' "). Upphovsmannen till denna handling, en av Corus anställda, undrar vilken teknik som vore bäst för att "attackerar japanerna" ("attack the Japanese"), på förmodligen den kinesiska marknaden, "med den främsta målsättningen att tvinga ut dem ur Europa" ("with the prime objective of forcing them out of Europe").

250 Dessa båda handlingar och bland annat de avsnitt som citerats ovan, utgör stöd för ett flertal väsentliga påståenden som Verluca gjort i sina uttalanden. Kommissionen kan därför i princip anses ha haft fog för att åberopa dem för att styrka att grundreglerna och de förbättrade grundreglerna föreläggat.

251 Av dessa handlingar följer i synnerhet att de avtal som betecknats med termen "fundamental[s]" och som slöts mellan europeiska och japanska tillverkare förelåg redan år 1993 och vidare att dessa avtal var otillfredsställande ur de europeiska

tillverkarnas synpunkt med avseende på offshoresektorn i Förenade kungariket, i synnerhet eftersom de fick till följd att endast viss japansk försäljning begränsades på denna marknad. Det är därutöver möjligt att ur dessa handlingar dra slutsatsen att de avtal som avsågs utgjordes av de grundregler som Verluca beskrivit i sina uttalanden och att de europeiska tillverkarna var mer nöjda med avseende på onshoresektorerna än med avseende på offshoresektorn i Förenade kungariket. Av dessa handlingar följer därför indirekt att onshoresektorerna på de berörda europeiska marknaderna varit tillräckligt skyddade.

252 Eftersom upphovsmannen till dessa handlingar klagat över att den japanska försäljningen varit betydande på offshoremaknaden i Förenade kungariket och föreslagit lösningar i syfte att begränsa denna försäljning i framtiden, överensstämmer denna bevisning med framställningen av grundreglerna i Verlucas uttalanden. Genom denna bevisning styrks nämligen inte endast att grundreglernas syfte varit att fördela de berörda marknaderna utan även att offshoresektorn i Förenade kungariket var mindre effektivt skyddad än de övriga sektorer som berördes av denna fördelning.

253 Med hänsyn till att de japanska sökandena gjort gällande ett antal invändningar i syfte att ifrågasätta bevisvärdet hos dessa två handlingar och dessutom anfört att dessa i vissa delar är till de japanska sökandenas fördel, skall förstainstansrätten bedöma dessa invändningar för att avgöra om de verkligen får till följd att bevisvärdet hos dessa handlingar minskas.

254 Härvid skall de japanska sökandenas argument lämnas utan avseende till den del de gäller syftningar på dessas "aggressivitet" och på att deras förpliktelser var begränsade på marknaden i Förenade kungariket. Dessa hänvisningar uppkom nämligen i ett sammanhang där upphovsmannen klagade över den japanska försäljningen, bland annat på offshoremaknaden i Förenade kungariket, och beskrev hur otillräckliga begränsningarna för denna försäljning var på den marknaden. Med hänsyn till dessa handlingars allmänna systematik finner förstainstansrätten därför att hänvisningarna till de japanska tillverkarnas "aggressivitet" snarast utvisar att de begränsningar brutits som överenskommits i Europa-

Japan-klubben beträffande offshoremärknaden i Förenade kungariket, vilken endast var delvis skyddad, snarare än att de japanska tillverkarna utsatt denna marknad för en fri och livlig konkurrens. Dessa hänvisningar påverkar emellertid inte på något sätt kommissionens uppfattning med avseende på det avtal som bötfullts i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet.

255 De japanska sökandena har gjort gällande att handlingarna Anteckning till ordförandena och g) japansk inte styrker att en överträdelse föreläggat med avseende på sökandena, eftersom dessa handlingar endast innehåller interna bedömningar som gjorts av Corus anställda. Eftersom dessa handlingars upphovsman, som var anställd hos Corus, beskrev situationen på de europeiska marknaderna och den troliga utvecklingen av dessa, skall det emellertid anges att det inte finns någon anledning att anta att hans bedömningar inte återspeglar verkligheten såsom han uppfattade den när omständigheterna inträffade. Det framgår av handlingarnas detaljerade karaktär att upphovsmannen med nödvändighet måste ha varit delaktig i att utarbeta en marknadsstrategi hos Corus med avseende på stålror.

256 Trots att det är fråga om interna handlingar är den beskrivning av ett avtal mellan europeiska och japanska tillverkare i syfte att begränsa de sistnämndas försäljning på de europeiska marknaderna som återges i dessa handlingar och som bedömts ovan därför trovärdig.

257 Förstainstansrätten anger även att kommissionen, utan att motsägas av de japanska eller europeiska sökandena, vid rätten har hävdats att handlingen Anteckning till ordförandena upprättats av Corus, men att Mannesmann skulle lägga fram handlingen för ordförandena för de europeiska tillverkarna. Detta framgår av en handskrivna upplysning på den första sidan enligt vilken anteckningen skulle innefattas i den presentation som skulle göras av "HN" (Hans Nolte från Mannesmann). Av denna omständighet framgår att åtminstone två av de europeiska tillverkarnas gemensamma bedömning uttrycks i denna handling, snarare än bedömningen hos endast en av dem. Detta medför att denna handling har ett synnerligen högt bevisvärde.

- 258 Enligt de japanska sökandena är det slutligen omöjligt att avgöra exakt vilka varor som avsågs i handlingarna på engelska av år 1993.
- 259 Det är riktigt att de avsnitt i handlingen g) japansk där det hänvisas till rör med "13 procent krominnehåll" och "rostfri" ("stainless"), och de avsnitt i anteckningarna Samtal BSC och i anteckningarna Möte 24.7.90 där dessa termer används, inte är relevanta i förevarande mål, eftersom det ifrågasatta beslutet endast avser rör av kolstål (skäl 28 i det ifrågasatta beslutet). Dessa avsnitt innehåller dock inte den enda definitionen av avtalet om marknadsuppdelning och de är därmed inte oförenliga med att den överträdelse förelegat som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet.
- 260 Handlingarna Anteckning till ordförandena och g) japansk innehåller i övrigt ett flertal hänvisningar till OCTG-rör i allmänhet och det är logiskt att anta att dessa hänvisningar gällde både OCTG-standardrör, som avses i det ifrågasatta beslutet, och OCTG-premiumrör. I Anteckningen till ordförandena föreslås nämligen begränsningar av leveranserna av "sömlösa och svetsade OCTG-rör och transportrör" ("seamless and welded OCTG and linepipe"), och i handlingen g) japansk hänvisas till den omständigheten att "[japanerna] har accepterat att begränsa sin försäljning av OCTG-rör i allmänhet på [offshoremärknaden i Förenade kungariket] till 15% av de icke avtalsbundna affärsuppgörelserna" ("[o]n OCTG in general J's have agreed to limit their sales to th UKCS to 15% of the non contract business"). Hänvisningen till japanernas aggressivitet beträffande "sömlösa och svetsade OCTG-rör och svetsade transportrör" ("OCTG [seamless and welded] and welded linepipe") (se ovan punkt 247) i Anteckningen till ordförandena avsåg med nödvändighet OCTG-standardrör och inte OCTG-premiumrör, eftersom upphovsmannen i den följande meningen beklagar att det inte fanns någon kontroll över bland annat vilka mängder OCTG-premiumrör som levererats.
- 261 Den omständigheten att vissa avsnitt i dessa handlingar, liksom vissa avsnitt i Vallourecs anteckningar (se ovan punkt 237 och hänvisningen till anteckningarna Samtal BSC ovan i punkt 259), innebär att det avtal om marknadsuppdelning som bötfällts i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet avsåg, eller kunde avse, ett mycket större

varuutbud som omfattade OCTG-premiumrör, medför inte att dessa handlingar inte kan utgöra stöd för att den mer begränsade bötfällda överträdelsen förelegat. Det är irrelevant att det inte framgår tydligt och otvetydigt av dessa handlingar vad som enligt grundreglerna gällde för OCTG-premiumrör; eftersom dessa varor inte berörs av den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet.

262 Handlingarna på engelska av år 1993 är däremot mer tvetydiga med avseende på sömlösa transportrör. Det första avsnittet, som avser "sömlösa och svetsade OCTG-rör och transportrör" innebär nämligen att sömlösa transportrör omfattades av grundreglerna, medan ett annat citat som återfinns på samma ställe och som avser "[sömlösa och svetsade] OCTG-rör och svetsade transportrör" eventuellt kan tolkas så att dessa varor inte omfattades av de rättsstridiga avtalen. Förstainstansrätten finner att dessa två handlingar är tvetydiga och därmed neutrala i förhållande till frågan huruvida sömlösa projektransportrör omfattades av grundreglerna. Med avseende på denna del av överträdelsen stöds Verlucas uttalanden därför inte av handlingarna på engelska av år 1993, men dessa utgör inte heller bevisning till sökandenas fördel med avseende på dessa varor.

263 Det finns därför inte anledning att helt bortse från de två ifrågavarande handlingarna, även om deras bevisvärde obestriddigen minskar genom att de är oklara med avseende på de varor som avses med den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet. Liksom i fråga om Vallourecs anteckningar (se ovan punkt 238) erinrar förstainstansrätten om att det förhållandet att en handling endast avser vissa av de omständigheter som tagits upp i annan bevisning inte medför att kommissionen inte kan åberopa den till stöd för annan bevisning.

264 Av vad ovan anförts framgår att Verlucas uttalanden i flera avseenden stöds av handlingarna på engelska av år 1993 och att de sistnämnda med fog skall utgöra en del av de överensstämmande indicier som kommissionen åberopat i det ifrågasatta beslutet.

— Handlingen System för stålrör

- 265 Kommissionen har inte uttryckligen åberopat denna handling i det ifrågasatta beslutet. Eftersom de japanska sökandena emellertid har åberopat den till sin fördel skall förstainstansrätten besvara deras argument.
- 266 Förstainstansrätten anger först och främst att påståendet att den europeiska industrin för tillverkning av sömlösa stålrör höll på att omstruktureras vid tiden för omständigheterna i målet och att de europeiska tillverkarna överlade i syfte att kontrollera denna omstrukturering inte alls är oförenligt med kommissionens uppfattning. I skälen 87–94 i det ifrågasatta beslutet anges nämligen att kommissionen beaktat inverkan av den europeiska stålindustrins omstrukturering.
- 267 Det framgår i övrigt av det ifrågasatta beslutet och av Vallourecs ovan bedömda anteckningar att de europeiska tillverkarna bedömt omstruktureringen av den europeiska industrin särskilt i samband med grundreglerna och bland annat med avseende på den inverkan denna omstrukturering kunde ha på förhållandena med de japanska tillverkarna. De europeiska tillverkarna fruktade i synnerhet att japanerna, till följd av att Corus fabrik i Clydesdale stängts (se ovan punkterna 170, 223 och 242), inte längre skulle iaktta att marknaden i Förenade kungariket, med bland annat dess stora offshoresektor, skulle betraktas som en inrikesmarknad. I handlingarna Anteckning till ordförandena och g) japansk föreslogs dessutom att de europeiska tillverkarna i samband med att de förhandlade med de japanska tillverkarna skulle beakta att NTM möjligen skulle komma att stängas.
- 268 Den omständigheten att den engelska beteckningen "fundamentals" använts i handlingen System för stålrör i samband med en diskussion om rationalisering av gemenskapsindustrin innebär inte att begreppet grundregler hade avseende på detta förfarande och inte på det avtal om marknadsuppdelning som bötfällts i artikel 1 i

det ifrågasatta beslutet. På samma sätt framgår det inte av denna handling — som, utan att de japanska tillverkarna nämns, utvisar att förhållandena mellan de europeiska tillverkarna styrdes av grundreglerna — att grundreglerna endast gällde Europa. Att detta utelämnats förklaras av att syftet med den ifrågavarande handlingen, läst i sin helhet, tydligt är att förhållandena mellan tillverkarna inom gemenskapen skulle bedömas. Det går därför inte att i strid med Verlucas påståenden i dennes uttalande av den 17 september 1996, vilka stöds genom annan bevisning, dra slutsatsen att grundreglerna endast var föremål för inomeuropeiska diskussioner.

- 269 Mot bakgrund av vad ovan anförts kan handlingen System för stålrör inte anses utgöra bevisning till sökandenas fördel med avseende på den överträdelse av artikel 81.1 EG som de japanska sökandena klandrats för.

— Handlingen med fördelningstal ("sharing key")

- 270 I syfte att styrka beskrivningen av utvecklingen av förhållandena inom Europa-Japan-klubben från slutet av år 1993 stödde sig kommissionen i skälen 85 och 86 i det ifrågasatta beslutet på en handling som den erhållit den 12 november 1997 av en utomstående person. Enligt uppgiftslämnaren härrörde denna handling från en försäljningsagent till en av klubbens medlemmar. Enligt kommissionen vittnar denna handling om att kontakterna med tillverkarna i Latinamerika delvis var framgångsrika och i en tabell i denna handling anges fördelningen av de ovannämnda marknaderna mellan tillverkarna i Europa, Japan och Latinamerika. I denna handling anges närmare bestämt att de europeiska tillverkarna skulle ha en hundra procentig marknadsandel i Europa och att de japanska tillverkarna skulle ha en hundra procentig marknadsandel i Japan. Med avseende på övriga marknader skulle de europeiska tillverkarna bland annat ha noll procent i Fjärran östern, 20 procent i Mellanöstern och noll procent i Latinamerika.

271 JFE-Kawasaki har hävdats att denna handling inte kan beaktas, eftersom den inte daterats och eftersom kommissionen vare sig angivit vem upphovsmannen eller uppgiftslämnaren är. Det är därför omöjligt för sökandena att veta i vilket sammanhang handlingen tillkommit och varför den sänts till kommissionen. Detta vore första gången kommissionen gör gällande att företag har gjort sig skyldiga till en överträdelse på grundval av en oidentifierad handling.

272 Detta argument kan inte godtas.

273 Principen om fri bevisprövning dominerar i gemenskapsrätten och det enda relevanta kriteriet för att värdera den förebringade bevisningen utgörs av dess trovärdighet (domaren B. Vesterdorfs, tillförordnad generaladvokat, ovan i punkt 56 nämnda förslag till avgörande i målet Rhône-Poulenc mot kommissionen). Dessutom kan det vara nödvändigt för kommissionen att skydda uppgiftslämnarnas identitet (se, för ett motsvarande synsätt, domstolens dom av den 7 november 1985 i mål 145/83, Adams mot kommissionen, REG 1985, s. 3539, punkt 34; svensk specialutgåva, volym 8, s. 327) och denna omständighet är inte tillräcklig för att kommissionen skall tvingas avstå från tillgänglig bevisning. Även om JFE-Kawasakis argument är relevanta med avseende på bedömningen av trovärdigheten hos handlingen med fördelningstal, saknas därför anledning att anse att denna handling inte skall beaktas.

274 JFE-Kawasaki har härvid i likhet med de övriga japanska sökandena gjort gällande att handlingen med fördelningstal, även om den beaktas som bevisning, inte utgör någon trovärdig bevisning, eftersom den inte identifierats på ett adekvat sätt. Förstainstansrätten finner att denna handlingens trovärdighet ovedersägligen minskats på grund av att omständigheterna kring dess tillkomst till stora delar är okända och att kommissionens påståenden i detta avseende inte kunnat kontrolleras (se ovan punkt 270).

- 275 Eftersom handlingen med fördelningstal innehåller särskilda uppgifter som motsvarar uppgifter i andra handlingar, anser förstainstansrätten att dessa olika delar av bevisningen ömsidigt stöder varandra.
- 276 Förstainstansrätten anger härvid att Verluca uttalande av den 17 september 1996 innehåller "inledande" fördelningstal som var tillämpliga på "internationella upphandlingsförfaranden" och som avsåg avtal mellan japanska och europeiska tillverkare, varför det är tillräckligt fastställt att en sådan fördelning förelåg i samband med Europa-Japan-klubben. Det framgår dessutom av handlingen Protokoll från samtal med JF att Vallourec, för att kvarstå "i systemet ... [var tvunget att] avstå från Far East, Sydamerika, begränsa sig till Mellanöstern så långt att 20 procent av marknaden delades upp mellan tre". När kommissionen bad Verluca att kommentera dessa två handlingar angav denne att de avsåg ett försök år 1993 att ändra de tillämpliga fördelningstalen för att beakta de latinamerikanska tillverkarnas försäljning och "uppnådda ställningar" på olika marknader.
- 277 De japanska sökandena har anfört flera ytterligare argument mot att kommissionen skulle använda handlingen med fördelningstal. Handlingen med fördelningstal avser för det första ett mycket mer begränsat varuutbud än det som avses i Verluca uttalande av den 17 september 1996. I denna handling var det endast fråga om den del av marknaden för sömlösa OCTG-standardrör som avsåg allmänna anbuds-förfaranden. De japanska sökandena har härvid anfört att omfattningen av de fördelningstal som angetts i denna handling begränsats genom uttrycket "allmänna anbuds-förfaranden avseende sömlösa API-rör" ("SML API OPEN TENDER"), medan det enligt Verluca uttalande av den 17 september 1996 inte förekom några stora anbuds-förfaranden ("pas de gros Tenders") i Europa som avsåg de varor som avsågs i uttalandet. Enligt Verluca skulle den marknad som avses i denna handling med fördelningstal således inte finnas.
- 278 Förstainstansrätten anger härvid först och främst att handlingen med fördelningstal i motsats till vad kommissionen hävdar, endast avser sömlösa OCTG-rör och inte transportrör. Såsom de japanska sökandena utan att motsägas av kommissionen

hävdade under förhandlingen avser förkortningarna "C/S" och "T/B", som förekommer två gånger i handlingen, nämligen de rör som utgör schaktfoder ("casing") respektive de rör som utgör produktionsschakt ("tubing"), och hänför sig till två väsentliga egenskaper hos ett OCTG-rör i enlighet med beskrivningen av denna vara i skäl 29 i det ifrågasatta beslutet. Förkortningarna avser därmed med nödvändighet uteslutande denna vara.

279 Förstainstansrätten påpekar, beträffande uttrycket "allmänna anbudsförfaranden avseende sömlösa API-rör" ("SML API OPEN TENDER") i handlingen med fördelningstal, att påståendet i Verlucas uttalande av den 17 september 1996 att det inte förekom några stora anbudsförfaranden i Europa återfinns i avsnitt "1.4 Övriga marknader", medan inrikesmarknaderna för medlemmarna i Europa-Japan-klubben behandlas i avsnitt "1.1 'Inrikes' marknader", där "UK (offshore)" uttryckligen nämns. Denna omständighet innebär för det första att termen "Europa" i ovannämnda avsnitt 1.4 avser andra europeiska marknader än de fyra inrikesmarknader som omfattas av den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet, det vill säga marknaderna i Tyskland, Frankrike, Italien och Förenade kungariket.

280 Förstainstansrätten medger emellertid att denna hänvisning till Europa är vag och därmed tvetydig och att det om den, i motsats till tolkningen i föregående punkt, skulle anses omfatta dessa fyra marknader, vore nödvändigt att sluta sig till att handlingen med fördelningstal inte utgjorde något direkt stöd för Verlucas uttalande av den 17 september 1996 med avseende på den situation som förelåg på dessa fyra marknader. Om dessa marknader inte berördes av öppna anbudsförfaranden måste den slutsatsen dras att handlingen med fördelningstal inte kunde avse dem, eftersom den avser sömlösa API-rör som är föremål för sådana anbudsförfaranden. På grund av denna tvetydighet, som inte kan undanröjas med hänsyn till handlingarna i målet och med hänsyn till sökandenas argument på denna punkt, minskar den grad med vilken handlingen med fördelningstal utgör stöd för Verlucas uttalanden.

281 Enligt de japanska sökandena står handlingen med fördelningstal i motsats till Verlucas påstående (i punkt 1.3) i handlingen Kontroll hos Vallourec med avseende på frågan huruvida de sydamerikanska tillverkarna givit ett positivt svar på de europeiska tillverkarnas underhandskontakter i slutet av år 1993, vilket påverkar trovärdigheten hos dessa båda delar av bevisningen. I skäl 86 i det ifrågasatta beslutet påstod nämligen kommissionen, på grundval av handlingen med fördelningstal, att "kontakterna med latinamerikanerna var delvis framgångsrika". Kommissionen medgav själv att detta påstående stod i strid med Verlucas uppgift i handlingen Kontroll hos Vallourec, nämligen att

"Europa-Japan-klubben omfattade inte de sydamerikanska tillverkarna ... sonderande kontakter med dessa togs i slutet av år 1993 i syfte att uppnå en jämvikt som motsvarade de uppnådda ställningarna (omkring 20 procent i Mellanöstern för Européerna). Det blev mycket snart uppenbart att dessa försök inte skulle krönas med framgång."

282 Förstainstansrätten påpekar emellertid att de latinamerikanska tillverkarna enligt handlingen med fördelningstal godtagit de föreslagna fördelningstalen, "utom med avseende på den europeiska marknaden", på vilken affärerna i samarbetsanda borde bedömas "var och en för sig". I skäl 94 i det ifrågasatta beslutet drog kommissionen således slutsatsen att de latinamerikanska tillverkarna inte godtagit att den europeiska marknaden skulle förbehållas de europeiska tillverkarna.

283 Det framgår av olika anteckningar från Vallourec och av de ovan bedömda handlingarna Anteckning till ordförandena och g) japansk att det huvudsakliga ändamålet för de europeiska tillverkarnas kontakter med de japanska tillverkarna, ur de förras synpunkt, var att skydda sina inrikesmarknader och bland annat Förenade kungarikets ställning som inrikesmarknad efter det att Corus stängt sin fabrik i Clydesdale. Det motsatsförhållande som angetts ovan i punkt 281 medför visserligen att bevisvärdet i handlingen med fördelningstal och, i en annan mån, i Verlucas uttalanden försvagas, men betydelsen av detta motsatsförhållande minskas starkt av den omständighet som anges i början av förevarande punkt. Även om de

sydamerikanska tillverkarna godtog att fördelningstal skulle tillämpas på andra marknader än den europeiska måste det nämligen anses att förhandlingarna med dessa tillverkare huvudsakligen misslyckats ur europeisk synpunkt, varför Verlucas negativa bedömning av förhandlingsutgången motsvarar handlingen med fördelningstal på denna viktiga punkt.

284 Förstainstansrätten finner att det motsatsförhållande mellan Verlucas påståenden i ett av hans uttalanden och handlingen med fördelningstal som kommissionen angivit i skäl 86 i det ifrågasatta beslutet inte väsentligt minskar trovärdigheten av dessa två delar av bevisningen.

285 De japanska sökandena har slutligen gjort gällande att de i handlingen med fördelningstal gjort ett förbehåll till detta förslag och ansett att fördelningstalens tillämpningsområde borde utvidgas så att det omfattade "ERW OCTG"-rör, som var svetsade stålrör. Kommissionen borde således ha behandlat de japanska tillverkarna på samma sätt som de latinamerikanska tillverkarna, i förhållande till vilka den återtog sina anmärkningar med motiveringen att dessa lämnat ett förbehåll till de föreslagna fördelningstalen i den mån dessa avsåg den europeiska marknaden och att de hade sålt stålrör i Europa i betydande omfattning. Det är således fråga om oberättigade skillnader i behandlingen. Att anmärkningarna mot de latinamerikanska tillverkarna återtagits strider därför mot kommissionens påstående att den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet förelegat med avseende på de japanska sökandena.

286 Det är i detta hänseende tillräckligt att ange att Verluca i handlingen Kontroll hos Vallourec påstått att "Europa-Japan-klubben inte omfattade de sydamerikanska tillverkarna". Eftersom kommissionen i det ifrågasatta beslutet huvudsakligen stött sig på Verlucas uttalanden för att slå fast att de japanska tillverkarna deltagit i en överträdelse hade den mot bakgrund av detta kategoriska påstående inte någon annan möjlighet än att utesluta de latinamerikanska tillverkarna från tillämpningsområdet för artikel 1 i detta beslut. Det följer nämligen av detta förhållande att de japanska och de latinamerikanska tillverkarna inte på något sätt befann sig i en jämförbar situation med avseende på den bevisning som förebringats mot dem.

287 Förstainstansrätten anger att de japanska tillverkarnas "förbehåll" i handlingen med fördelningstal inte är av samma slag som de latinamerikanska tillverkarnas förbehåll. Enligt handlingen med fördelningstal motsatte sig nämligen de sistnämnda att fördelningstalen skulle tillämpas automatiskt på den europeiska marknaden, medan de japanska tillverkarna föreslog att även "ERW"-rör, det vill säga svetsade rör, skulle omfattas av de fastställda fördelningstalen för att göra avtalet klarare ("to avoid gray area"). Det skall därmed konstateras att de latinamerikanska tillverkarnas förbehåll medförde att handlingen med fördelningstal förlorade en stor del av sitt bevisvärde mot dem med avseende på huruvida en överträdelse förelegat på gemenskapsmarknaden, men att det ingalunda förhåller sig på samma sätt beträffande de japanska tillverkarna. De japanska tillverkarnas situation skilde sig därför objektivt från de latinamerikanska tillverkarnas situation.

288 Mot bakgrund av det ovan anförda finner förstainstansrätten att handlingen med fördelningstal fortfarande har ett visst bevisvärde och att den i samband med de samlade och överensstämmande indicier som kommissionen förebringat utgör stöd för vissa väsentliga påståenden i Verlucas uttalanden med avseende på huruvida ett avtal om marknadsuppdelning förelegat som avsett sömlösa OCTG-rör. Det framgår nämligen av denna bevisning att å ena sidan de japanska tillverkarna och å andra sidan de europeiska godtagit en princip med innebörden att de skulle avstå från att sälja vissa sömlösa stålrör på andra tillverkares inrikesmarknader i samband med "öppna" anbudsförfaranden. Genom denna handling bekräftas även att fördelningstal förelegat för marknaderna i olika regioner i världen och därigenom stärks trovärdigheten av Verlucas uttalanden, eftersom även dessa hänvisar till detta begrepp.

— De europeiska tillverkarnas svar

289 I skälen 63, 65 och 66 i det ifrågasatta beslutet har kommissionen även åberopat svar på dess begäran om upplysningar som inkommit från Mannesmann, Dalmine respektive Corus.

290 Enligt ett svar från Mannesmanns anställda Becher, av den 22 april 1997, avsåg grundreglerna OCTG-rör och projektttransportrör och innebar att "de japanska tillverkarna inte skulle inkräkta på den europeiska marknaden [in europäische Märkte] inom dessa sektorer, medan de europeiska tillverkarna inte skulle leverera till Japan". I sitt svar av den 31 oktober 1997, som tagits upp på sidan 11932 i kommissionens handlingar i ärendet, har Corus med avseende på Europa-Japanklubben angett att de japanska och de europeiska tillverkarna av sömlösa OCTG-rör var medlemmar i klubben och att "[i] praktiken var de nationella marknaderna i första hand reserverade åt inhemska tillverkare". I sitt svar av den 4 april 1997 medgav Dalmine att kontakter förekommit mellan de japanska och de europeiska tillverkarna och hävdade att dessa "gällde export av rör (i synnerhet rör för petroleumindustrin) till andra områden än EG (bland annat Ryssland och Kina) och syftade också till att begränsa exporten av rör till EG efter det att [Corus] anläggningar lagts ned, det vill säga att skydda gemenskapstillverkarna av sömlösa rör".

291 Förstainstansrätten anger dessutom att Mannesmanns svar av den 22 april 1997 återgivits i skäl 74 i det ifrågasatta beslutet i samband med beskrivningen av marknaderna i tredje land. Det relevanta avsnittet har följande lydelse:

"Med avseende på övriga marknader som berörs av världsomspännande anbudsförfaranden är leveranser från Japan och Europa fastställda i förväg. På den tiden betecknades detta förfaringsätt med termen 'fördelningstal' (sharing key). Det var uppenbarligen fråga om att vidmakthålla de olika tillverkarnas tidigare marknadsandelar."

292 Enligt de japanska sökandena hade de europeiska tillverkarna ett uppenbart intresse av att "begränsa skadorna" av kommissionens undersökning, bland annat genom att medge att ett avtal förelåg med de japanska tillverkarna, för att på så sätt vända bort kommissionens uppmärksamhet från grundreglernas verkliga innebörd. I dessa angavs att de europeiska marknaderna skulle delas upp mellan europeiska tillverkare, vilket är en överträdelse som är mycket allvarligare än den som fastställs

i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet och som, om den erkändes, skulle ha medfört högre böter för de europeiska tillverkarna. I den mån det i vissa av deras svar på kommissionens frågor anges att japanska företag deltagit i den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet är dessa därför inte trovärdiga.

293 Förstainstansrätten erinrar härvid om att den omständigheten att de europeiska tillverkarna medgett att ett avtal om marknadsuppdelning med de japanska tillverkarna förelegat skulle emellertid inte med nödvändighet betyda att ett avtal om uppdelning av de europeiska marknaderna doldes (se ovan punkt 214). Av de skäl som angivits ovan i punkt 214 är det osannolikt att de europeiska tillverkarna skulle ha hittat på rättsstridiga avtal för att dölja en inomeuropeisk kartell. Förstainstansrätten anger härvid att Dalmine i sitt svar av den 29 maj 1997, som tagits upp på sidan 15162 i kommissionens handlingar i ärendet och som innehåller upplysningar som kompletterar upplysningarna i Dalmines svar av den 4 april 1997, har angivit att både kontakter med de japanska tillverkarna och möten mellan de europeiska tillverkarna förekom. Corus har för sin del inte begränsat sina uttalanden om marknadsskyddet till att enbart avse förhållandena mellan de japanska och de europeiska tillverkarna (se ovan punkt 290).

294 De japanska sökandena har beträffande Mannesmanns svar angett att upphovsmannen till detta, Becher, enligt egen utsaga inte hade personlig kännedom om de omständigheter han kommenterade, eftersom han blev företagsledare för Mannesmann först i april 1995. Hans vittnesmål kan därför inte ha något större bevisvärde och måste enligt JFE-NKK lämnas utan avseende.

295 Förstainstansrätten anger i detta avseende först och främst att Becher, även om han blev företagsledare för Mannesmann först i april 1995, enligt vad detta företags företrädare uppgivit vid förhandlingen innehade andra befattningar inom företaget före den dagen.

- 296 Förstainstansrätten erinrar om den rättspraxis som citerats ovan i punkt 205, enligt vilken förstainstansrätten fäster mer tilltro till svar som avges för ett företags räkning än till vad någon anställd vid företaget skulle kunna uppge, oavsett vilken erfarenhet eller åsikt som den anställde kan ha (domen i det ovan i punkt 205 nämnda målet LR AF 1998 mot kommissionen, punkt 45). Det framgår uttryckligen av punkt 45 i domen i det ovannämnda målet LR AF 1998 mot kommissionen att bevisvärdet av det svar som var i fråga i detta mål till nackdel för ett utomstående företag inte förringades av att den person som undertecknat svaret i det berörda företags namn varken var närvarande vid det ifrågavarande mötet eller var anställd hos företaget vid den tidpunkten.
- 297 När, såsom beträffande Mannesmann i förevarande mål, en person som inte har direkt kännedom om de relevanta omständigheterna avger ett uttalande i egenskap av företrädare för ett företag, varigenom denne medger att detta och andra företag varit delaktiga i en överträdelse, måste denne person med nödvändighet stödja sig på upplysningar från detta företag och i synnerhet från anställda hos detta som har direkta kunskaper om de ifrågavarande förfarandena. Såsom angetts ovan i punkt 211 måste uttalanden som går emot den som avgivit dem i princip anses ha bevisvärde och Bechers uttalande måste därför ges en avsevärd betydelse i förevarande mål.
- 298 JFE-NKK:s argument med utgångspunkt i domen i målet Rhône-Poulenc mot kommissionen och närmare bestämt i domaren B. Vesterdorfs, tillförordnad generaladvokat, ovan i punkt 56 nämnda förslag till avgörande i detta mål kan inte beaktas. I detta förslag till avgörande anförde domaren B. Vesterdorf att vittnesmål från dem som hade kunskap om omständigheterna i målet i princip hade ett särskilt högt bevisvärde (REG 1991, s. II-956 och s. II-957).
- 299 Härav kan inte den slutsatsen dras att ett uttalande som fällt av en företagsledare i företagets namn och till nackdel för detta och andra företag har ett begränsat bevisvärde om företagsledaren inte hade direkta kunskaper om de faktiska omständigheterna. I än högre grad saknas anledning att avvisa sådan bevisning.

- 300 I förevarande mål, liksom i det ovan i punkt 205 nämnda målet LR AF 1998 mot kommissionen, utgör det ifrågavarande uttalandet nämligen ett erkännande av att det företag som upphovsmannen företräder har gjort sig skyldigt till en överträdelse.
- 301 De japanska sökandena har därutöver hävdad att kommissionen inte kan anse att Mannesmanns svar utgör trovärdig bevisning i det avseendet att det i detta svar bekräftas att ett avtal förelegat mellan de europeiska och de japanska tillverkarna och samtidigt inte fästa tilltro till svaret i det avseendet att det i detta utsluts att ett avtal förelegat avseende förpliktelsen för varje europeisk tillverkare att inte sälja varor på de andra tillverkarnas nationella marknader.
- 302 Det är riktigt att den omständigheten att Becher förnekat att grundreglerna haft en inomeuropeisk del i den meningen att de europeiska tillverkarna haft en ömsesidig förpliktelse att inte sälja varor på de andra tillverkarnas inrikesmarknader i viss mån försvagar hans uttalandes betydelse som bevisning till stöd för Verlucas uttalanden. Förstainstansrätten anger emellertid att Becher på ett otvetydigt sätt bekräftat att ett avtal om marknadsuppdelning förelegat mellan de europeiska och de japanska tillverkarna med avseende på OCTG-rör och projektttransportrör (se ovan punkt 290). Bechers uttalande utgör därför stöd för Verlucas uttalanden med avseende på denna del av överträdelsen och därmed med avseende på den omständigheten att de japanska sökandena varit parter i ett avtal om marknadsuppdelning enligt vilket de godtog att underlåta att sälja OCTG-standardrör och projektttransportrör på marknaderna inom gemenskapen. Den omständigheten att det inte utsluts att OCTG-premiumrör omfattades av det avtal som beskrivs i Mannesmanns uttalande saknar relevans, av de skäl som angivits ovan i punkt 261. Bevisvärdet av Mannesmanns uttalande stärks slutligen av den omständigheten att det utgör stöd för Verlucas uttalanden med avseende på huruvida fördelningstal förelegat som avsett tilldelning av internationella anbudsförfaranden på marknaderna i tredje land (se ovan punkt 291).
- 303 Sökandena har anfört att Dalmine i sina svar till kommissionen av den 4 april 1997 och av den 29 maj 1997 betonade att företagets diskussioner med de japanska tillverkarna huvudsakligen avsåg marknaderna i tredje land, såsom marknaderna i

Ryssland och i Kina. Förstainstansrätten anmärker i första hand att dessa diskussioner, enligt lydelsen i det avsnitt av svaret av den 4 april 1997 som citerats ovan, även avsåg skyddet av marknaderna inom gemenskapen (se ovan punkt 290). Förstainstansrätten finner i vart fall att de påståenden som de japanska sökandena gjort gällande i detta avseende har en mycket begränsad betydelse av just det skäl som de japanska sökandena själva framfört (se ovan punkt 292), nämligen att Dalmine ville "begränsa skadorna". Med hänsyn till att Dalmine inte kunde förneka att företaget varit i kontakt med de japanska tillverkarna och med andra europeiska tillverkare försökte detta företag att framställa dessa kontakter på ett sådant sätt att överträdelseaspekten av dessa kontakter med avseende på gemenskapsrätten undanröjdes eller minskades så mycket som möjligt.

- 304 Dalmines två svar och i synnerhet det avsnitt av svaret av den 4 april 1997 som citerats i skäl 65 i det ifrågasatta beslutet (se ovan punkt 290) utgör därför stöd för Verlucas uttalanden med avseende på att kontakter mellan de europeiska och de japanska tillverkarna verkligen förekommit i syfte att dela upp vissa geografiska marknader och bland annat att förbjuda japansk rörförsäljning på marknaderna inom gemenskapen.
- 305 De japanska sökandena har, med avseende på Corus svar av den 31 oktober 1997, anfört att Corus i en skrivelse av den 30 mars 1999 klart angett att inget av företagets uttalanden skulle tolkas så att de innebar att ett avtal förelegat mellan de europeiska och de japanska tillverkarna. Till svar på kommissionens argument att det i skrivelsen av den 30 mars 1999 var fråga om förfarandet avseende svetsade rör har de japanska sökandena anfört att det på så sätt klargjorda uttalandet uttryckts av Corus i exakt samma ordalag som i uttalandet i samband med förfarandet avseende sömlösa rör.
- 306 Det är riktigt att det är märkligt att det inte finns någon skrivelse i samband med förfarandet avseende sömlösa rör (Ärende IV/E-1/35.860-B) som motsvarar den skrivelse som sändes i samband med förfarandet avseende svetsade rör. Detta skulle kunna föranleda tanken att det är fråga om ett förbiseende snarare än ett medvetet ställningstagande som skiljer sig åt mellan ärendena.

307 I vart fall är påståendena i skrivelsen av den 30 mars 1999, enligt vilka svaret av den 31 oktober 1997 inte betyder att ett avtal förelegat och inte kan tolkas som ett medgivande i detta avseende, otillräckliga för att ge en förklaring till detta svars innebörd. Detta påstående utgör en mycket relevant bevisning så länge det inte finns någon mycket övertygande förklaring till innebörden av uttrycket "i praktiken var de nationella marknaderna i första hand reserverade åt inhemska tillverkare" och med hänsyn till den omständigheten att detta uttryck återfinns i ett avsnitt som avser ändamålet för Europa–Japan-klubbens möten.

308 Den omständigheten att Corus i en skrivelse som sändes till kommissionen mer än ett år senare sökte begränsa omfattningen av sitt påstående om marknadsuppdelning, medför därför inte, även om den är riktig, att bevisvärdet av detta påstående minskar. Förstainstansrätten finner därför att Corus svar även utgör stöd för Verlucas uttalanden med avseende på huruvida ett avtal om marknadsuppdelning avseende OCTG-rör förelegat inom Europa–Japan-klubben.

— Biasizzos vittnesmål

309 I skäl 64 i det ifrågasatta beslutet har kommissionen även åberopat ett vittnesmål från en tidigare anställd hos Dalmine, Biasizzo, inför åklagaren i Bergamo (Italien) i samband med en utredning i fråga om korrruption. Det framgår av detta vittnesmål att det fanns "tillverkarnas klubbar (karteller)" som höll möten två gånger per år, en gång i Europa, en gång i Japan. Enligt Biasizzo hade varje tillverkare rätt att tilldelas alla avtal på sin inrikesmarknad och det var överenskommet att de övriga tillverkarna alltid skulle avge anbud som var åtta till tio procent högre än vad de nationella tillverkarna erbjöd och att denna regel tillämpades strängt.

- 310 Enligt de japanska sökandena förtjänar Biasizzos vittnesmål inte tilltro, eftersom det avgavs under tvång och i ett sammanhang där upphovsmannen hade intresse av att förklara av vilka andra skäl Dalmine vann Agips alla offentliga upphandlingsförfaranden, än de ohederliga förfaranden som var föremål för den utredning som inlett mot honom.
- 311 I sitt vittnesmål angav Biasizzo att det var han som hade föreslagit det förfarande som bestod i att även Agips anställda skulle erhålla belopp som man inte var skyldig att betala dem. Syftet med dessa betalningar var enligt Biasizzo att underlätta senare steg i genomförandet av avtalet, när Dalmine väl tilldelats detta i enlighet med det rättsstridiga avtalet. Under dessa förhållanden skall det konstateras att innehållet i Biasizzos vittnesmål är oförenligt med förklaringen att han försökte dölja att han deltagit i rättsstridiga förfaranden genom att påstå att Dalmines styrka på den italienska marknaden berodde på ett obefintligt avtal. De japanska sökandenas argument i detta avseende skall därför inte beaktas.
- 312 I motsats till vad de japanska sökandena hävdar medför den omständigheten att vittnesmålet avgivits inför åklagaren i Bergamo i samband med en förundersökning att dess bevisvärde styrks snarare än minskas. Ett vittnesmål som avgivits inför en åklagare har visserligen inte samma styrka som ett vittnesmål som avgivits under ed vid domstol. Förstainstansrätten finner emellertid att det tvång som följer av åklagarens undersökningsbefogenheter och de negativa konsekvenser som i straffrättsligt hänseende kan följa för den som avgivit ett falskt vittnesmål i samband med en utredning utgör omständigheter som medför att ett sådant vittnesmål är trovärdigare än ett vanligt uttalande.
- 313 Enligt de japanska sökandena är hänvisningen till anbuds förfaranden på den italienska marknaden i Biasizzos vittnesmål oförenlig med påståendet i Verlucas uttalande av den 17 september 1996 att det inte förekommit några stora anbuds förfaranden på de europeiska marknaderna.

- 314 Förstainstansrätten erinrar härvid om att påståendet i Verlucas uttalande av den 17 september 1996 att det inte förekom några stora anbudsförfaranden i Europa återfinns i avsnitt 1.4 i detta, vilket har rubriken "Övriga marknader" ("OPEN TENDERS") och under uttrycket "allmänna anbudsförfaranden avseende sömlösa API-rör", medan inrikesmarknaderna för medlemmarna i Europa-Japan-klubben behandlas i avsnitt 1.1 med rubriken "Inrikes marknader", vilket för det första innebär att termen "Europa" som förekommer i ovannämnda avsnitt 1.4 avser andra europeiska marknader än de fyra inrikesmarknader som omfattas av den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet (se ovan punkterna 279 och 280).
- 315 Biasizzo beskrev dessutom enbart den situation som förelåg på den italienska marknaden och det är därför möjligt att skilja mellan de stora internationella anbudsförfaranden ("gros tenders") som enligt Verluca inte berörde de europeiska marknaderna, i förekommande fall inbegripet de fyra europeiska tillverkarnas inrikesmarknader, och de anbudsförfaranden som Agip organiserade på den italienska marknaden. Den första delen av avsnitt 1.4 i Verlucas uttalande av den 17 september 1996, enligt vars lydelse "de stora affärer som är föremål för internationella anbudsförfaranden ('OPEN TENDERS') delades upp på grundval av fördelningstal" även utgör stöd för denna uppfattning, eftersom den betydande storleken och den internationella karaktären hos de ifrågavarande anbudsförfarandena betonas i detta avsnitt av uttalandet.
- 316 Hänvisningen till anbudsförfaranden på den italienska marknaden medför visserligen att bevisvärdet av Biasizzos vittnesmål i viss mån minskar vad avser det stöd detta utgör för Verlucas uttalanden. Det skall konstateras att Biasizzos beskrivning av sättet att fördela avtal på den italienska marknaden i bästa fall inte har någon motsvarighet i dessa uttalanden och i värsta fall strider mot dessa.
- 317 Förstainstansrätten erinrar emellertid ånyo om att det inte ålåg kommissionen att styrka genom vilket särskilt förfaringsätt marknaderna skulle delas upp så länge den styrkt det rättsstridiga avtalets konkurrensbegränsande syfte (se ovan punkt 203). I förevarande mål innebär bristen på fullständig överensstämmelse mellan Verlucas uttalanden och Biasizzos vittnesmål med avseende på tillämpningen av grund-

reglerna på de tillverkares inrikesmarknader som var medlemmar i Europa–Japan-klubben endast att bevisvärdet av denna bevisning minskar i begränsad omfattning, eftersom Biasizzos vittnesmål utgör stöd för Verlucas uttalanden med avseende på andra väsentliga delar av det klandrade avtalet (se även nedan punkt 334).

318 De japanska sökandena har därutöver anfört att Biasizzo i ett senare tillkännagivande med rubriken "Kommentar till mina tillkännagivanden" räknade upp alla objektiva ekonomiska fördelar som en lokal stålrörstillverkare skulle åtnjuta på den nationella marknaden i förhållande till utländska tillverkare, men att han inte längre nämnde något internationellt avtal.

319 Förstainstansrätten anger i detta hänseende att det enligt fast rättspraxis följer av själva texten i artikel 81.1 EG att oberoende av deras inverkan är avtal mellan företag förbjudna om de har ett konkurrensbegränsande syfte (se ovan punkt 181 och där angiven rättspraxis). Härav följer att den omständigheten att Biasizzo räknat upp de objektiva ekonomiska fördelar som en lokal stålrörstillverkare åtnjöt på den nationella marknaden vid förhållandena i förevarande mål inte utgör någon bevisning till sökandenas fördel och att den således inte medför någon förändring av bevisvärdet hos Biasizzos ursprungliga vittnesmål.

320 Förstainstansrätten finner att även den omständigheten att ett internationellt avtal inte uttryckligen anges i handlingen Kommentar till mina tillkännagivanden saknar relevans, eftersom Biasizzo inte återtagit vad han angett i detta avseende i sitt ursprungliga vittnesmål. I handlingen Kommentar till mina tillkännagivanden anspelade Biasizzo tvärtom ånyo på att ett sådant avtal förelegat, eftersom han bekräftade att Dalmines starka ställning på den italienska marknaden bland annat berodde på "det inflytande varje tillverkare utövar på sina egna marknader över de övriga tillverkarna" ("l'influenza che ogni produttore ha, per le sue aree di mercato, nei confronti degli altri produttori"). Biasizzo hänvisade till och med i detta hänseende till den beskrivning han gjort i sitt ursprungliga vittnesmål och angav att

"[s]ystemet som helhet grund[ade] sig på att en jämvikt iakttogs som grundats på äldre marknadsandelar ... vilket [han] redan vid flera tillfällen angivit i [sitt uttalande]" ("Tutto il sistema è basato sul rispetto di equilibri consolidati da quote storiche ... come già ho detto più volte nel corso del mio memoriale").

- 321 Med hänsyn till att de japanska sökandena har ifrågasatt trovärdigheten hos Biasizzos vittnesmål anger förstainstansrätten att detta stöds genom vittnesmål från Biasizzos kolleger som tagits upp i kommissionens handlingar i ärendet och som denna åberopat vid förstainstansrätten, men som inte nämnts i det ifrågasatta beslutet. Det framgår särskilt av Jachias vittnesmål av den 5 juni 1995 som tagits upp på sidan 8220 b.6 i kommissionens handlingar i ärendet att det förelåg ett avtal "i syfte att skydda de områden som tillhörde olika aktörer" och av Cioccas vittnesmål av den 8 juni 1995 som tagits upp på sidan 8220 b.3 i kommissionens handlingar i ärendet att en "överenskommelse mellan rörtillverkare förelåg på världsnivå". Det framgår även av Dalmines svar av den 29 maj 1997 att Biasizzo deltagit i ett möte med de japanska tillverkarna i Japan vid åtminstone ett tillfälle, varför han hade direkt kännedom om att det avtal förelåg som anges i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet och om detta avtals lydelse.
- 322 Enligt de japanska sökandena innehåller Biasizzos två uttalanden slutligen ingen uppgift om vilka varor som avsågs i det avtal som omtalas.
- 323 Förstainstansrätten erinrar ånyo om att varje del av den bevisning som kommissionen företett inte nödvändigtvis måste överensstämja exakt med Verlucas uttalanden på varje punkt av överträdelsen (se ovan punkt 180). Det är nämligen tillräckligt att de utmärkande delarna i det avtal Verluca beskrivit stöds genom en annan handling för att denna skall vara av ett visst värde som ytterligare stöd för den sammanlagda bevisningen mot sökandena (se ovan punkt 220). Utan att behöva lösa parternas oenighet med avseende på den exakta tid under vilken Biasizzo var försäljningsansvarig med avseende på de två olika slagen av varor som avses i det ifrågasatta beslutet, är det emellertid ostridigt i målet att han var ansvarig

för Dalmines försäljning av OCTG-rör under en väsentlig del av den tid överträdelsen anges ha pågått och att han var ansvarig för försäljningen av transportrör under åtminstone ett flertal månader under denna tid och att han därför hade direkt kännedom om de omständigheter han beskrev.

- 324 Förstainstansrätten drar i detta hänseende slutsatsen att Biasizzos vittnesmål utgör stöd för Verlucas uttalanden med avseende på att det förelegat ett avtal om uppdelning av inrikesmarknaderna som den sistnämnde beskrivit. Genom denna bevisning bekräftas närmare bestämt att medlemmarna i klubben inte skulle sälja varor på respektive tillverkares inrikesmarknad, att den principen fastslogs under möten som hölls två gånger om året, en gång i Europa och en gång i Japan, och att de japanska sökandena sände företrädare till dessa möten (se ovan punkterna 192–196).
- 325 Förstainstansrätten anger dessutom att JFE-NKK i sitt svar av den 7 november 1997 på en begäran om upplysningar, som tagits upp på sidan 14451 i kommissionens handlingar i ärendet, medgett att de europeiska tillverkarna under möten med Europa–Japan-klubben begärt att JFE-NKK inte skulle sälja varor på deras inrikesmarknader ("We recall that other (European) mills requested that JFE respect their home markets"). JFE-NKK har emellertid förnekat att företaget godtagit denna begäran ("However we were neither bound by nor did we respect such requests").
- 326 Det skall först och främst konstateras att detta svar från JFE-NKK utgör en bekräftelse på att diskussionerna vid Europa–Japan-klubbens möten inte enbart avsåg marknaderna i tredje land, utan även marknaderna inom gemenskapen, vilket överensstämmer med beskrivningen av dessa i Verlucas uttalanden.

- 327 Förstainstansrätten erinrar om att ett företag som, om än på ett passivt sätt, deltar i möten med konkurrensbegränsande syfte, och som inte offentligt tar avstånd från vad som diskuteras vid mötena och som därigenom låter övriga mötesdeltagare förstå att det deltar i den överenskommelse som mötena leder fram till och att det kommer att följa denna, enligt fast rättspraxis skall anses ha deltagit i den konkurrensbegränsande samverkan i fråga (se förstainstansrättens dom av den 17 december 1991 i mål T-7/89, Hercules Chemicals mot kommissionen, REG 1991, s. II-1711, punkt 232, svensk specialutgåva, volym 11, s. 83, av den 10 mars 1992 i mål T-12/89, Solvay mot kommissionen, REG 1992, s. II-907, punkt 98, av den 6 april 1995 i mål T-141/89, Tréfileurope mot kommissionen, REG 1995, s. II-791, punkterna 85 och 86, och domen i det ovan i punkt 66 nämnda cementmålet, punkt 1353).
- 328 Den rättspraxis som angivits ovan i punkt 327 är inte direkt tillämplig på JFE-NKK:s förhållanden, eftersom det i de angivna målen var styrkt att de övriga företagen varit delaktiga i en överträdelse och den enda kvarvarande frågan avsåg det passiva företagets delaktighet i denna överträdelse.
- 329 Den princip kan emellertid tillämpas i förevarande mål som innebär att ett företag som deltar i möten med konkurrensbegränsande syfte låter övriga mötesdeltagare förstå att det deltar i den överenskommelse som mötena leder fram till och att det kommer att följa denna, eftersom företaget inte offentligt tar avstånd från vad som diskuteras vid mötena och därigenom deltar i överträdelsen. Medgivandet att JFE-NKK deltagit i de ovannämnda mötena är så mycket starkare i förevarande mål, eftersom företaget medgett att en begäran att det skulle respektera gemenskapsmarknaderna riktats till det i samband med dessa möten. JFE-NKK:s svar har därför ett synnerligen högt bevisvärde och gör det möjligt att styrka Verlucas uttalanden med avseende på att detta företag deltagit i en överenskommelse med de fyra europeiska tillverkarna.
- 330 Förstainstansrätten anger vidare att de tre andra japanska tillverkarna deltagit i samma möten med Europa-Japan-klubben som JFE-NKK. Med beaktande av Europa-Japan-klubbens funktionssätt och målsättning är det, såsom bekräftas genom de handlingar som bedömts ovan, emellertid otänkbart att de europeiska

tillverkarna framställt sin begäran om respekt för inrikesmarknaderna endast till JFE-NKK och inte till de övriga japanska tillverkare som var medlemmar i klubben. Under dessa förhållanden finner förstainstansrätten att JFE-NKK:s svar utgör en bekräftelse av att även de tre övriga japanska tillverkarna varit delaktiga i den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet.

- 331 Det framgår av vad ovan anförts att de indicier som kommissionen åberopat med god marginal är tillräckliga för att Verlucas uttalanden skall styrkas med avseende på den omständigheten att de japanska och de europeiska tillverkarna i samband med Europa–Japan-klubben verkligen ingick ett avtal om marknadsuppdelning avseende vissa sömlösa stålrör och att varje tillverkare enligt denna överenskommelses lydelse bland annat skulle avstå från att sälja de ifrågavarande varorna på de övriga medlemmarnas inrikesmarknader.
- 332 Av de flesta av de handlingar som utgör de åberopade indicierna framgår inte tydligt vilka stålrör som avsågs med uppdelningen. Det framgår dock otvetydigt att OCTG-standardrör var en av dessa varor. Genom särskilda hänvisningar till dessa varor, i anteckningarna Strategisk bedömning och Bedömning av VAM-avtalet, i handlingen med fördelningstal och i Mannesmanns svar, och till OCTG-rör i allmänhet, utan ytterligare precisering i andra handlingar som kommissionen åberopat, styrks Verlucas uttalanden på ett adekvat och tydligt sätt med avseende på den omständigheten att dessa varor avsågs i grundreglerna.
- 333 Beträffande projekttransportrör utgör endast ett bevis, nämligen Mannesmanns svar som upprättats av Becher, ett otvetydigt stöd för Verlucas påstående att det rättsstridiga avtalet även avsåg projekttransportrör. Med hänsyn till det synnerligen höga bevisvärdet hos detta svar, vilket är en omständighet som behandlats ovan i punkterna 294–302, anser förstainstansrätten att detta svar är tillräckligt för att styrka Verlucas uttalanden som redan i sig är mycket trovärdiga med avseende på dessa varor (se ovan punkterna 205–207).

- 334 Förstainstansrätten har i vart fall redan fastslagit att om det genom ett antal överensstämmande indicier som kommissionen åberopat är möjligt att styrka att det avtal om marknadsuppdelning förelegat som Verluca uppgett och som anges i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet, och att styrka vissa särskilda delar av detta avtal, skulle Verlucas uttalanden kunna räcka för att ensamma utgöra stöd för andra sidor av det ifrågasatta beslutet i enlighet med den regel som följer av domen i det ovan i punkt 66 nämnda cementmålet (punkt 1838), vilken åberopats av kommissionen (se ovan punkterna 204 och 220). Förstainstansrätten har emellertid redan ovan i punkterna 330 och 332 konstaterat att de indicier som kommissionen åberopat är tillräckliga för att styrka Verlucas uttalanden i flera avseenden, bland annat beträffande OCTG-standardrör.
- 335 Under dessa förhållanden finner förstainstansrätten att det är tydligt att Verluca uttryckt sig sanningsenligt i sina uttalanden och att dessa därför är tillräcklig bevisning för att fastställa att avtalet om marknadsuppdelning mellan medlemmarna i Europa-Japan-klubben inte endast omfattade OCTG-standardrör, vilket framgår av olika delar av bevisningen, utan även projekttransportrör. Det finns nämligen ingen anledning att anta att Verluca, som hade direkt kännedom om omständigheterna, skulle ha gjort oriktiga påståenden med avseende på transportrör när hans påståenden med avseende på att avtalet förelegat och att det tillämpats på OCTG-standardrör styrks genom annan bevisning.
- 336 Förstainstansrätten påpekar att även om de japanska sökandena hade kunnat sprida tvivel om vilka särskilda varor som omfattades av det avtal som anges i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet, vilket inte visats, och om det i beslutet i sin helhet framstått som om den angivna överträdelsen avsett ett särskilt slags varor och om bevisning förebringats till stöd för en sådan slutsats, hade den omständigheten att beslutet inte innehåller precisa och uttömmande uppgifter om alla de varor som omfattades av överträdelsen inte ensam varit tillräcklig för att göra en ogiltigförklaring av nämnda beslut befogad (se analogt, i samband med ett yttrande avseende bristande motivering, domen i det ovan i punkt 203 nämnda målet Gruber + Weber mot kommissionen, punkt 214). Om förhållandena inte hade varit sådana hade ett företag kunnat undkomma sanktionsåtgärder trots att kommissionen styrkt att det begått en överträdelse, även om det inte styrkts vilka särskilda varor som avsågs i ett utbud av liknande varor som såldes av det ifrågavarande företaget.

337 Rättspraxis avseende den adekvata definitionen av marknaden som JFE-NKK åberopat (se ovan punkt 101 och domen i det ovan i punkt 57 nämnda målet SIV m. fl. mot kommissionen) saknar härvid relevans, eftersom den avser det förhållandet att kommissionen gjort gällande en överträdelse på grundval av den konkurrensbegränsande inverkan av de ifrågasatt företagens agerande. I förevarande mål är däremot det rättsstridiga avtalets konkurrensbegränsande ändamål styrkt genom skriftlig bevisning.

— Överträdelsens varaktighet

338 Förstainstansrätten anger beträffande överträdelsens varaktighet först och främst att kommissionen i punkt 108 i det ifrågasatta beslutet konstaterade att den hade kunnat ange att överträdelsen pågått från och med år 1977, men att den valt att inte göra detta med hänsyn till avtalen om frivillig exportbegränsning. I artikel 1 i det ifrågasatta beslutet fastställde den därför endast att överträdelsen pågått från och med år 1990.

339 Härav följer att de japanska sökandena tagit miste när de hävdade att kommissionen i beslutet fastställt att överträdelsen endast pågått från och med år 1990 av det skälet att den ansett att den omständigheten att avtalen om frivillig exportbegränsning förelåg utgjorde ett hinder för de japanska sökandena att exportera stålrör till gemenskapen. Kommissionens inställning i förevarande mål innebär att den fastställt att överträdelsen pågått från och med år 1977, men vid beräkningen av bötesbeloppet endast beaktat tiden efter år 1990. Inte heller denna inställning överensstämmer med det ovannämnda beslutets lydelse och särskilt inte med artikel 1 i detta.

340 Förstainstansrätten anger i detta hänseende att kommissionen i förevarande mål inte uppmanat förstainstansrätten att beakta att en överträdelse förelegat före år 1990. Kommissionen har i sina yttranden anfört att den omständigheten att den inte angett att en överträdelse förelåg under den tid avtalen om frivillig exportbegränsning var i kraft utgjorde en eftergift till dem till vilka det ifrågasatta beslutet riktades som kommissionen inte var tvungen att göra. Kommissionen har emellertid inte vid förstainstansrätten gjort gällande att denna eftergift skall omprövas i samband med förevarande talan.

- 341 Härav följer att förstainstansrättens bedömning inte skall omfatta frågan huruvida denna eftergift varit lagenlig eller lämplig, utan endast frågan huruvida kommissionen, som enligt skälen till det ifrågasatta beslutet uttryckligen gjort eftergiften, tillämpade den på ett riktigt sätt i förevarande fall. Förstainstansrätten erinrar härvid om att kommissionen måste förebbringa exakt och överensstämmande bevisning till stöd för att överträdelsen ägt rum, eftersom bevisbördan för att överträdelsen ägt rum, och därmed för dennas varaktighet, åligger kommissionen (se ovan punkterna 177–179 och där anförd rättspraxis).
- 342 Med hänsyn till att det är fråga om avtal som slutits på internationell nivå mellan den japanska regeringen, företrädd av industri- och utrikeshandelsministeriet, och gemenskapen, företrädd av kommissionen, konstaterar därför förstainstansrätten att kommissionen i enlighet med principen om god förvaltnings sed borde ha bevarat handlingar till stöd för vilken dag dessa avtal upphörde att gälla. Kommissionen skulle därmed haft möjlighet att förete dessa handlingar vid förstainstansrätten. Kommissionen har emellertid inför rätten gjort gällande att den sökt i sina arkiv utan att kunna förete handlingar där den dag utvisas då dessa avtal upphörde att gälla.
- 343 Sökanden kan allmänt sett inte överföra bevisbörda till svaranden genom att göra gällande omständigheter som sökanden inte kan styrka. Begreppet bevisbörda kan därför inte tillämpas till kommissionens fördel i förevarande mål med avseende på den dag då de avtal om frivillig exportbegränsning som kommissionen slöt upphörde att gälla. Kommissionens oförklarliga oförmåga att förebbringa bevisning avseende en omständighet som direkt berör den medför att förstainstansrätten inte kan fälla ett avgörande med full kännedom om den dag då dessa avtal upphörde att gälla. Det skulle strida mot principen om god rättskipning om kommissionens ovannämnda oförmåga skulle få konsekvenser för de företag som det ifrågasatta beslutet riktades till och som, till skillnad från svarandeinstitutionen inte hade möjlighet att förebbringa den bevisning som saknas.

- 344 Under dessa förhållanden finner förstainstansrätten undantagsvis att det ålegat kommissionen att förebbringa bevisning för när avtalet upphörde att gälla. Det skall emellertid konstateras att kommissionen vare sig i det ifrågasatta beslutet eller inför förstainstansrätten förebbringat bevisning för vilken avtalen om frivillig exportbegränsning upphörde att gälla.
- 345 De japanska sökandena har inte förebbringat bevisning för att avtalen om frivillig exportbegränsning fortsatt att gälla på internationell nivå, men de har i vart fall förebbringat mycket relevant bevisning med avseende på den japanska uppfattningen av förhållandena avseende avtalen om frivillig exportbegränsning under år 1990. I denna bevisning återfinns bland annat en ansökan av den 22 december 1989 från sex japanska stårörstillverkare, däribland de fyra japanska sökandena. Syftet med denna ansökan var att erhålla tillstånd att förlänga det interna avtalet om begränsning av deras export till Europeiska gemenskapen fram till den 31 december 1990. I denna bevisning återfinns vidare MITI:s beslut av den 28 december 1989 att godkänna denna förlängning. Med stöd av dessa handlingar går det att med säkerhet sluta sig till att de japanska sökandena och de behöriga japanska myndigheterna ansåg att de internationella avtal om frivillig exportbegränsning som slutits med Europeiska gemenskapen fortfarande gällde under år 1990.
- 346 Med avseende på förevarande förfarande finner förstainstansrätten under dessa förhållanden, på grundval av den bevisning som förebbringats vid rätten och med beaktande av den bevisbörda som åligger kommissionen med avseende på att en överträdelse förelegat, att de avtal om frivillig exportbegränsning som slutits mellan kommissionen och de japanska myndigheterna fortfarande gällde under år 1990. Med hänsyn till detta konstaterande beträffande de faktiska omständigheterna och med beaktande av kommissionens egen eftergift i det ifrågasatta beslutet, skall varaktigheten av den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet kortas ner med ett år.
- 347 Beträffande den dag då överträdelsen upphörde har kommissionen, i skälen 96 och 108 i det ifrågasatta beslutet, för att komma fram till att överträdelsen pågått fram till år 1995, stött sig på Verlucas uttalande av den 17 september 1996, enligt vilket utbytet upphört "för litet mindre än ett år sedan". Det framgår emellertid av skäl 166

i det ifrågasatta beslutet, där beräkningen av bötesbeloppet behandlas, att det gjorts gällande att de fyra japanska sökandena varit delaktiga i överträdelsen under en tid av fem år, vilket innebär att överträdelsen skulle ha upphört den 1 januari 1995. Kommissionen har under förhandlingen bekräftat att detta är den riktiga tolkningen av det ifrågasatta beslutet.

348 De japanska sökandena har gjort gällande att handlingen med fördelningstal är den enda av de övriga av kommissionen åberopade handlingarna som innehåller uppgifter om överträdelsens varaktighet och att en tidsperiod som löpte ut i mars 1994 anges i denna handling. De japanska sökandena har därutöver anfört att det inte finns några bevis för att möten med Europa–Japan-klubben hållits efter den dagen.

349 Förstainstansrätten anger först och främst att, trots att Verlucas uttalanden är synnerligen trovärdiga, den mening som kommissionen stött sig på för att sluta sig till att överträdelsen pågått fram till början av år 1995 är mycket vag. Under dessa förhållanden finner förstainstansrätten att den bevisning som styrker Verlucas uttalanden på andra punkter inte är tillräcklig för att kommissionen skall kunna stödja sig uteslutande på denna mening i förevarande sammanhang. Även om det inte föreligger några tvivel om sanningshalten i Verlucas angivelse av den tid under vilken överträdelsen pågick, följer det nämligen av den omständigheten att hans uppgift om när denna upphörde är vag att hans uttalande inte ensamt är tillräckligt för att styrka när överträdelsen upphörde.

350 Enligt beskrivningen av Europa–Japan-klubbens möten i Verlucas uttalanden hölls dessa "två gånger om året, en gång i Europa och en gång i Japan (i allmänhet i mars eller april i Europa och i oktober eller november i Japan)" (se Verlucas uttalande av den 14 oktober 1996). Härav följer att, om överträdelsen som kommissionen påstått pågått fram till i början av år 1995, ett nytt möte med klubben normalt skulle ha ägt rum under hösten 1994. Ett möte i mars 1994 har styrkts genom olika delar av bevisningen, bland annat handlingen med fördelningstal, men i handlingarna i målet

finns däremot inga tecken på att ett möte ägt rum under hösten 1994. Under dessa förhållanden går det inte att med tillräcklig grad av säkerhet sluta sig till att överträdelsen pågått längre än fram till det första halvåret 1994.

- 351 Förstainstansrätten finner därför att den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet upphörde den 1 juli 1994 och att överträdelsens varaktighet, utöver den minskning som anges ovan i punkt 346, därför skall kortas ned med sex månader med avseende på de fyra japanska sökandena.
- 352 Det framgår av vad ovan anförts att kommissionen, på grundval av den bevisning som åberopats i motiveringen till det ifrågasatta beslutet, i enlighet med de bestämmelser om bevisningen som anges ovan i punkterna 173–180, styrkt att de japanska sökandena varit delaktiga i den överträdelse som fastställs i artikel 1 i detta beslut, dock endast för en tid av tre och ett halvt år, det vill säga mellan den 1 januari 1991 till den 1 juli 1994. Talan kan därför inte bifallas på den första grundens andra del, utom vad gäller nedsättningen av överträdelsens varaktighet. Eftersom det är styrkt att den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet förelegat, måste det konstateras att de särskilda argument som sökandena anfört, och som förstainstansrätten inte uttryckligen underkänt, är verkningslösa.
- 353 Den omständigheten att talan inte kan bifallas på den andra delgrunden, eftersom det är styrkt att de japanska sökandena verkligen slutit det påtalade avtalet med konkurrensbegränsande syfte, innebär att talan inte heller kan bifallas på den första delgrunden. Den på skriftlig bevisning grundade slutsatsen att det ovannämnda avtalet förelegat påverkas, av de skäl som angetts ovan i punkterna 181–186, vare sig av om handelshinder mot japansk import eventuellt förekommit eller om japanska företag eventuellt försålt varor som berörts av det ovannämnda avtalet på offshoremarknaden i Förenade kungariket.

Den tredje grunden: Huruvida kommissionens uppfattning av betydelsen av den överträdelse som fastställs i artikel 2 i det ifrågasatta beslutet var felaktig

354 Den uppfattning som kommissionen uttryckt i skäl 164 i det ifrågasatta beslutet för att uttrycka att den överträdelse som fastställs i artikel 2 i detta beslut syftade till att bibehålla den brittiska marknadens ställning som "nationell marknad" med avseende på grundreglerna med stöd av de förbättrade grundreglerna är enligt de japanska sökandena osannolik i sig. De japanska sökandena har särskilt gjort gällande att Corus inte drog sig tillbaka från marknaden för gängade OCTG-rör och projekttransportrör i Förenade kungariket endast på grund av att företaget upphört att tillverka släta rör i Clydesdale, utan företaget fortsatte att tillverka och sälja dessa varor på sin inrikesmarknad, även om det inte hade slutit leveransavtal avseende släta rör med Vallourec, Dalmine eller Mannesmann.

355 Det ankommer med avseende på den förevarande delgrunden på förstainstansrätten ensam att bedöma frågan huruvida kommissionen haft rätt att stödja sig på den omständigheten att den överträdelse som fastställs i artikel 2 i det ifrågasatta beslutet förelåg för att styrka sin uppfattning att den överträdelse förelåg som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet.

356 Förstainstansrätten påpekar först och främst att, eftersom den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet styrkts genom den skriftliga bevisning som kommissionen angett i det ifrågasatta beslutet, är det inte helt nödvändigt att bedöma vilken inverkan slutsatsen avseende den andra överträdelsen kan ha på denna fråga. Förstainstansrätten skall emellertid i fullständighetens intresse bedöma de japanska sökandenas argumentation i detta hänseende, eftersom dessa argument inverkar på vissa av deras övriga grunder, bland annat den grund som avser skillnader i behandlingen i samband med deras begäran att bötesbeloppen skulle sättas ned.

357 Det framgår av den bevisning som kommissionen angett i det ifrågasatta beslutet att de europeiska tillverkarna fruktade att det inte skulle vara tillräckligt att Corus fortsatte sin verksamhet med att gånga rör för att de japanska tillverkarna skulle respektera att marknaden i Förenade kungariket utgjorde en inrikesmarknad i den betydelse som avsågs i grundreglerna. Förstainstansrätten betonar särskilt att handlingen Anteckning till ordförandena innehåller följande bedömning, vilken citerats i skäl 90 i det ifrågasatta beslutet:

”Visserligen har japanerna gått med på att inte begära ändring av våra överenskommelser, om rörsektorn i EG skulle omstruktureras, men det finns ingen garanti för att de kommer att stå fast vid det om [Corus] upphör med tillverkning eller slutbehandling av rör i Storbritannien.”

(“Although the Japanese have agreed not to request changes in our agreements if the EC seamless industry were to restructure, there is no guarantee that they would follow this precept if [Corus] were to exit tubemaking or finishing in the UK.”)

358 Detta påstående stöds av Vallourecs anteckningar, bland annat av anteckningarna Möte 24.7.90 och anteckningarna Bedömning av VAM BSC-avtalet, vilka citerats i skälen 78 och 80 i det ifrågasatta beslutet, samt av anteckningarna Samtal BSC, i vilka det anges att det fanns en risk för att de japanska tillverkarna skulle försöka utöka sin marknadsandel i stor omfattning till följd av att Corus stängt sin fabrik i Clydesdale och i vilka det anges att det var nödvändigt att skydda den brittiska marknaden. Den logik som bär upp kommissionens bedömning består i antagandet att de japanska tillverkarna inte längre med nödvändighet skulle godta att behandla den brittiska marknaden som en inrikesmarknad i den mening som avsågs i grundreglerna, för det fall Corus lade ner tillverkningen av släta rör och köpte släta rör för gängning av tillverkare i tredje land. Detta var en möjlighet som Vallourec uttryckligen angav i anteckningarna Strategisk bedömning och Förnyelse av avtalet VAM BSC. Upphovsmännen till Vallourecs anteckningar var däremot mer optimistiska med avseende på möjligheten att få de japanska tillverkarna att iakttå grundreglerna om Corus godtog att endast köpa släta rör med ursprung i gemenskapen, och i synnerhet om Mannesmann — som enligt anteckningarna Möte 24.7.90 ansågs vara ”den ende europeiske tillverkare som japanerna fruktade” — var en av de tillverkare som undertecknade leveransavtalen.

359 Förstainstansrätten anger i detta hänseende att kommissionen inte var skyldig att styrka att den uppfattning som kom till uttryck i Vallourecs anteckningar och i handlingen Anteckning till ordförandena var riktig i den meningen att den visade på en tolkning av grundreglerna som de japanska tillverkarna godtog. Det var i detta sammanhang logiskt tillräckligt om kommissionen visade att de europeiska tillverkarna trodde att denna strategi var effektiv för att vidmakthålla grundreglerna och att de för att uppnå detta syfte därmed faktiskt fördelat leveranserna av släta rör till Corus mellan Vallourec, Mannesmann och Dalmine. En sådan strategi skulle nämligen vara meningsfull endast om det redan fanns ett avtal om marknadsuppdelning mellan de europeiska och de japanska tillverkarna. Härav följer att beviset för den första omständigheten även utvisar att detta avtal förelegat.

360 De japanska sökandenas argument med avseende på OSO:s preferenspolitik och direktiv 90/531, och i synnerhet den betydelse hänvisningen till treprocentpreferensen hade, är inte tillräckliga för att föranleda någon annan bedömning av den skriftliga bevisningen. Genom denna bedömning är det möjligt att bättre förstå de ovannämnda hänvisningarna och att fastslå att det fanns ytterligare skäl för att släta rör skulle levereras till Corus från företag inom gemenskapen, med andra ord att den brittiska preferensen var på väg att ersättas med en gemenskapspreferens. Däremot framgår det tydligt av de handlingar som bedömts ovan i punkterna 357 och 358 att de europeiska tillverkarna fruktade att deras motsvarigheter i Japan skulle böra sälja rör på den brittiska marknaden trots att dessa preferenser förelåg.

361 Rätten kan inte heller godta de japanska sökandenas argument med avseende på skillnaderna mellan de datum då vart och ett av leveransavtalen undertecknats. Det resonemang som redovisats ovan i punkterna 356–359 kvarstår nämligen, oberoende av exakt vilken dag de europeiska tillverkarna anslöt sig till det avtal som utgör den överträdelse som fastställs i artikel 2 i det ifrågasatta beslutet. Det betydelsefulla med avseende på denna överträdelse är nämligen att den ovan angivna omständigheten att överträdelsen ägt rum, antingen detta skedde från år 1991 eller från år 1993, utvisar att den överträdelse ägt rum som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet.

- 362 Förstainstansrätten anger emellertid att de japanska sökandenas argument är av ett visst värde, eftersom det framgår av skälen 110–116 och i synnerhet av skäl 111 i det ifrågasatta beslutet att syftet med den andra överträdelsen bland annat var att strängt fördela leveranserna av släta rör till Corus mellan Vallourec, Mannesmann och Dalmine. Det framgår tydligt av den skriftliga bevisning som bedömts ovan, bland annat i punkterna 357 och 358 att ett av syftena med den andra överträdelsen var att bibehålla den brittiska marknaden. Det skall därför konstateras att detta avtal enligt det ifrågasatta beslutet dessutom hade ett konkurrensbegränsande syfte och en konkurrensbegränsande verkan med avseende på den brittiska marknaden för släta rör.
- 363 Eftersom avtalen om leverans av släta rör dessutom förnyades efter första halvåret 1994, vid en tidpunkt då det inte är styrkt att Europa–Japan-klubben längre existerade, är det svårt att uppfatta de sålunda förlängda avtalen som ett sätt att genomföra en överträdelse som redan upphört. Vart och ett av avtalen slöts för en tid av fem år och varje avtalspart hade rätt att bringa avtalet att upphöra vid utgången av denna tid under förutsättning att denne sade upp avtalet tolv månader i förväg. Eftersom avtalet mellan Vallourec och Dalmine av den 4 december 1991 fortsatte att gälla (Vallourec övertog Corus rättigheter genom TISL år 1994, se skäl 92 i det ifrågasatta beslutet) efter den 4 december 1996 och fram till den 30 mars 1999, är det inte möjligt att finna något samband mellan det kommersiella agerandet och den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet. Leveransavtalens parter hade i vart fall gemensamt kunnat säga upp dessa när som helst efter det att den överträdelse upphört som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet. Det finns all anledning att anta att de skulle ha gjort så senast år 1995 om det enda kommersiella intresset med dessa avtal var det som kommissionen anfört i skäl 164 i det ifrågasatta beslutet.
- 364 Mot bakgrund av vad som ovan anförts anger förstainstansrätten att kommissionens påstående i första meningen av skäl 164 i det ifrågasatta beslutet — med innebörden att leveransavtalen, som utgör den överträdelse som fastställs i artikel 2 i det ifrågasatta beslutet, endast var ett sätt att genomföra den överträdelse som fastställs i

artikel 1 i det ifrågasatta beslutet — är överdrivet, eftersom detta genomförande var en av flera målsättningar och konkurrensbegränsande verkningar som den andra överträdelsen hade, vilka var förbundna med varandra men åtskilda. Den inverkan denna omständighet eventuellt kan ha på beräkningen av de bötesbelopp som åläggs de japanska sökandena bedöms nedan i punkterna 567–574.

365 Det framgår tydligt att det var befogat av kommissionen att anse att den andra överträdelsen bland annat hade till syfte att förstärka eller, för att använda det uttryck som använts i skäl 164 i det ifrågasatta beslutet, utgöra ett uttryck för det avtal om marknadsuppdelning som avses i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet, och det var förnuftigt av kommissionen att stödja sig på att denna andra överträdelse förelåg för att styrka den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet (se ovan punkt 359). Denna omständighet är tillräcklig för att fastslå att talan inte kan vinna bifall på den första grunden.

366 Av det ovan anförda följer att talan inte kan vinna bifall på den första grunden.

2. Den andra grunden: Huruvida den överträdelse som fastställs i artikel 1 i verkligheten borde bedömas utgöra två separata överträdelser

a) Parternas argument

367 JFE-Kawasaki och Sumitomo har i andra hand gjort gällande att även om de japanska tillverkarna varit parter i ett avtal som förhindrade dem att sälja de stålrör som avses i det ifrågasatta beslutet på marknaderna inom gemenskapen, innebär inte denna omständighet att kommissionen kan anse att de därmed slutit ett avtal med de europeiska tillverkarna varigenom de sistnämnda avstått från att sälja sina rör inte endast på den japanska marknaden, utan även på de övriga europeiska tillverkarnas nationella marknader. Eftersom kommissionen inte visat att det varit nödvändigt att de japanska tillverkarna deltog för att de europeiska tillverkarna

skulle sluta ett avtal inbördes, borde den ha bedömt dessa två sidor av grundreglerna som två separata överträdelser. Det skall härvid erinras om att det i den tabell som återfinns i handlingen med fördelningstal endast angetts att de japanska tillverkarna var tvungna att respektera de europeiska marknaderna. I de övriga delarna av bevisningen antyds på sin höjd att de japanska tillverkarna var skyldiga att inte sälja sina varor i Europa.

- 368 JFE-Kawasaki har därutöver anfört att, eftersom den överträdelse som fastställs i artikel 2 i det ifrågasatta beslutet endast anses utgöra ett medel för att genomföra den överträdelse som fastställs i artikel 1 i detta beslut, är det absurt att anse att de japanska tillverkarna deltagit i denna separata del av den sistnämnda överträdelsen.
- 369 Kommissionen har hävdad att avtalet om marknadsuppdelning skall anses utgöra en grupp bestämmelser och att det därför vore onaturligt att dela upp dem i två delar. Enligt kommissionen låg överenskommelsens styrka i att ett så stort antal tillverkare som möjligt deltog, vilket utvisas av de ansträngningar som gjordes för att övertyga de latinamerikanska tillverkarna om att de skulle ansluta sig. Det kan inte antas att de europeiska tillverkarna nödvändigtvis hade slutit avtalet inbördes om de japanska tillverkarna inte hade tillträtt detta.

b) Förstainstansrättens bedömning

- 370 Förstainstansrätten erinrar först om att ett företag, såsom kommissionen med fog anfört, kan hållas ansvarigt för en övergripande samverkan även om det har styrkts att det endast har deltagit direkt i ett eller flera av de moment som tillsammans utgör samverkan, om dels företaget kände till eller tveklöst borde ha känt till den samverkan i vilken det deltog, särskilt genom regelbundna möten som anordnades under flera år, ingick i en plan som syftade till att snedvrیدا den normala konkurrensen, dels denna plan omfattade samtliga de moment som tillsammans utgör den konkurrensbegränsande samverkan (domen i det ovan i punkt 61 nämnda

målet PVC II, punkt 773). Under förutsättning att varje företag bidragit på sitt eget vis till att uppnå ett gemensamt syfte, utesluter den omständigheten att olika företag spelade olika roller när de strävade efter att uppnå det gemensamma syftet inte att det varit fråga om ett konkurrensbegränsande ändamål och därmed om en överträdelse (se, för ett motsvarande synsätt, domen i det ovan i punkt 66 nämnda cementmålet, punkt 4123).

- 371 Det framgår i förevarande mål tydligt av den ovan bedömda skriftliga bevisningen och särskilt av Verlucas uttalande av den 17 september 1996 att en av grundreglernas huvudsakliga principer var att Europa–Japan-klubbens medlemmar ömsesidigt skulle respektera varandras inrikesmarknader. Det avtal om skydd för marknaderna som kommissionen beskrivit berör, vad avser gemenskapen därför endast fyra europeiska tillverkares inrikesmarknader och inte de övriga marknaderna inom gemenskapen. Den del av grundreglerna som logiskt sett intresserade japanerna var att de europeiska tillverkarna uteslöts från marknaden i Japan, men de japanska tillverkarna visste, eller måste med nödvändighet ha insett att principen likaväl var tillämplig inom gemenskapen som mellan kontinenterna.
- 372 Förstainstansrätten erinrar även om att de europeiska tillverkarna var övertygade om att den omständigheten att Corus lade ner sin tillverkning av släta rör i Clydesdale kunde medföra att de japanska tillverkarna ifrågasatte den brittiska marknadens ställning som inrikesmarknad (se ovan punkterna 354–365). Av denna omständighet följer med nödvändighet att det uppfattades som ett villkor för att de övriga medlemmarna i Europa–Japan-klubben skulle respektera en marknad att det på denna fanns en nationell tillverkare som var medlem i Europa–Japan-klubben och som tillverkade och sålde OCTG-standardrör och projekttansportör på ett lands nationella marknad.
- 373 De japanska sökandenas argument att marknaderna inom gemenskapen behandlades som en enda marknad motsägs av omständigheten att offshoremarknaden i Förenade kungariket i samband med avtalet om marknadsuppdelning hade en särskild "delvis skyddad" ställning. De japanska sökandena har nämligen själva bekräftat att de sålt sömlösa stålrör på den marknaden, utan att för den skull ha sålt sådana rör på de övriga marknaderna inom gemenskapen.

374 Av vad ovan anförts framgår att det i förevarande mål inte funnits anledning för kommissionen att anse att den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet utgjorde två separata överträdelser, varvid den första skulle avse förhållandena mellan de europeiska och de japanska tillverkarna och den andra avseende förhållandena inom gemenskapen. Följaktligen kan talan inte bifallas på denna grund.

3. Den tredje grunden: Huruvida avtalet inte skall anses ha haft någon märkbar inverkan på konkurrensen

a) Parternas argument

375 I syfte att göra gällande att det avtal mellan de japanska och de europeiska tillverkarna som anges i det ifrågasatta beslutet inte nödvändigtvis fått till följd att utbudet av dessa varor kännbart inskränkts på de europeiska marknaderna, har JFE-Kawasaki och JFE-NKK åberopat att handelshinder förelåg, vilka anges ovan i punkterna 73–88, som utgjorde hinder för de japanska tillverkarna att exportera sina varor till dessa marknader, bland annat till onshoremarknaderna inom gemenskapen.

376 De japanska tillverkarna hade i förevarande fall därför inget ekonomiskt intresse av att sälja stålrör på de europeiska tillverkarnas nationella marknader och hade således i vart fall inte genomfört dessa försäljningar, oavsett om det avtal som de klandras för förelegat eller inte. Kommissionen har därmed i det ifrågasatta beslutet inte visat att villkoret om märkbar inverkan på konkurrensen var uppfyllt med avseende på de japanska rörtillverkarna.

- 377 JFE-Kawasaki har till stöd för detta argument åberopat domstolens dom av den 25 november 1971 i mål 22/71, Béguelin Import (REG 1971, s. 949, punkt 16), och hävdad att det följer av denna dom att de minimis-regeln skall tillämpas av vilket slag avtalet än må vara. Punkterna 1087–1088 i domen i det ovan i punkt 66 nämnda cementmålet innebär i detta avseende inte att de minimis-regeln inte skall tillämpas under vissa förhållanden.
- 378 JFE-NKK anser att kommissionen varit skyldig att visa att de japanska tillverkarna hade agerat annorlunda om de klandrade avtalen inte förelegat, vilket den inte gjort i förevarande fall. De har i detta hänseende åberopat domen i det ovan i punkt 56 nämnda målet Suiker Unie m.fl. mot kommissionen, punkt 196.
- 379 Utan att uttryckligen åberopa den förevarande grunden har Sumitomo endast hävdad att kommissionen inte visat att de japanska tillverkarna skulle ha sålt stålrör på de europeiska marknaderna om den klandrade överträdelsen inte ägt rum.
- 380 Kommissionen har gjort gällande att i enlighet med dess meddelande om avtal av mindre betydelse som inte omfattas av artikel [81].1 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen (EGT C 372, 1997, s. 13) kan det inte uteslutas att artikel 81.1 EG tillämpas i fråga om horisontella avtal som bland annat syftar till att dela upp marknader eller inköpskällor även om de berörda företagens marknadsandel är försumbar. En maximal minskning av vissa av dessa företags marknadsandel är nämligen just vad ett sådant avtal syftar till.
- 381 Kommissionen har i första hand hävdad att de handelshinder som de japanska sökandena åberopat varit irrelevanta i detta hänseende, även om de skulle kunna styrkas. I förevarande mål har emellertid inte styrkts att dessa handelshinder förelegat.

b) Förstainstansrättens bedömning

382 Förstainstansrätten erinrar om att kommissionen inte är tvungen att visa att resultatet har begränsat konkurrensen för att kunna fastställa att det har skett en överträdelse av artikel 81 EG om den har styrkt att ett avtal eller ett samordnat förfarande har förekommit i syfte att begränsa konkurrensen (se domen i det ovan i punkt 183 nämnda målet Ferriere Nord mot kommissionen, punkterna 30 och följande, och domen i det ovan i punkt 74 nämnda målet Thyssen Stahl mot kommissionen, punkt 277; se även ovan punkt 181).

383 I det ifrågasatta beslutet stödde sig kommissionen emellertid i första hand på det konkurrensbegränsande syftet med det avtal som slutits i Europa–Japan-klubben, och förstainstansrätten har funnit att det ifrågasatta beslutet är välgrundat i detta hänseende (se ovan punkterna 189 och följande). Även om de japanska sökandena antas ha styrkt sitt påstående att det rättsstridiga avtalet inte haft någon konkurrensbegränsande inverkan, saknar det relevans med avseende på huruvida överträdelsen förelegat.

384 Förstainstansrätten tillägger att företag som sluter ett avtal i ett konkurrensbegränsande syfte i princip inte kan frita sig från ansvar genom att påstå att avtalet inte haft någon märkbar inverkan på konkurrensen. Eftersom syftet med det avtal som anges i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet i förevarande fall varit att dela upp marknaderna mellan Europa–Japan-klubbens medlemmar, är det uppenbart att dess syfte varit att på ett märkbart sätt begränsa konkurrensen.

385 Följaktligen kan talan inte bifallas på denna grund.

4. Den fjärde grunden: Huruvida avtalet inte har haft någon inverkan på handeln mellan medlemsstaterna

a) Parternas argument

386 JFE-Kawasaki och JFE-NKK har gjort gällande att det avtal mellan de japanska och de europeiska tillverkarna som anges i det ifrågasatta beslutet inte kan anses ha påverkat handeln mellan medlemsstaterna, eller åtminstone inte påverkat denna märkbart i enlighet med kraven enligt rättspraxis (domstolens dom av den 20 juni 1978 i mål 28/77, Tepea mot kommissionen, REG 1978, s. 1391, punkt 47). JFE-NKK har i detta hänseende ånyo hävdade att det åligger kommissionen att visa att de japanska sökandena hade agerat annorlunda om avtalen inte förelegat och har på denna punkt hänvisat till domen i det ovan i punkt 56 nämnda målet Suiker Unie m. fl. mot kommissionen (punkt 196). Enligt JFE-Kawasaki och JFE-NKK har de japanska tillverkarna sålt de stålrör som avses i det ifrågasatta beslutet, vilka samtliga varit färdiga varor, uteslutande till slutkonsumenter, det vill säga till oljeföretag. Dessa varor kommer således aldrig att säljas igen inom den gemensamma marknaden. JFE-NKK har hävdade att denna försäljning oftast skett genom förmedling av ett japanskt handelshus i samband med ett långfristigt leveransavtal eller ett ramavtal. I synnerhet projektransportrör är inte standardvaror, utan tillverkas såsom kommissionen angett i skäl 34 i det ifrågasatta beslutet, på beställning enligt kundens speciella önskemål. På grund av sin karaktär är de därför inte lämpade för att sälja igen. Den påstådda överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet påverkade för övrigt inte handeln mellan medlemsstaterna under den tid avtalen om frivillig exportbegränsning var i kraft.

387 JFE-Kawasaki anser att förevarande mål, på grund av att det inte går att sälja varorna igen, skiljer sig från det mål och de ärenden som kommissionen, i syfte att motivera att handeln mellan medlemsstaterna påverkats av det avtal som anges i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet, åberopat i fotnot nr 35 i det ifrågasatta beslutet, nämligen domstolens dom av den 15 juni 1976 i mål 51/75, EMI Records, REG 1976, s. 811, och kommissionens beslut 74/634/EEG av den 29 november 1974 om ett förfarande

i enlighet med artikel [81] i EG-fördraget (IV/27.095 — Fransk-japansk samverkan rörande kullager) (EGT L 343, s. 19), kommissionens beslut 75/77/EEG av den 8 januari 1975 om ett förfarande i enlighet med artikel [81] i EG-fördraget (IV/27.039 — Svampkonserver) (EGT L 29, s. 26) och kommissionens beslut 75/497/EEG om ett förfarande enligt artikel [81] i EG-fördraget (IV/27.000 — IFTRA-bestämmelser för producenter av råaluminium) (EGT L 228, s. 3). I samtliga dessa ärenden var det nämligen möjligt att sälja varorna igen inom gemenskapen, trots att det enligt rättsstridiga avtal var förbjudet att importera dessa varor från tredje land. Kommissionens beslut 73/109/EEG av den 2 januari 1973 om ett förfarande för tillämpning av artiklarna [81] och [82] i EG-fördraget (IV/26.918 — Den europeiska sockerindustrin) (EGT L 140, s. 17) som återopats i fotnot 36 i det ifrågasatta beslutet, avsåg snarare ett samordnat förfarande än ett rättsstridigt avtal och är därför även det irrelevant i förevarande mål.

388 Till svar på kommissionens argument, att den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet utgjorts av ett enda övergripande avtal som påverkat handeln mellan medlemsstaterna, har JFE-Kawasaki hänvisat till sitt argument att denna överträdelse i verkligheten utgjorts av två separata avtal, vilka avsåg dels förhållandena mellan de japanska och de europeiska tillverkarna, dels förhållandena mellan de europeiska tillverkarna. Även om kommissionen haft fog för att anse att ett enda avtal förelåg, hade den kunnat undersöka de två ovannämnda separata delarna var för sig för att bedöma huruvida de klandrade företagens agerande varit förenligt med gemenskapens konkurrensrätt.

389 JFE-Kawasaki har härvid anfört att kommissionen i skäl 103 i det ifrågasatta beslutet på grund av bristande bevisning avfört två delar i avtalet som den misstänkt utgöra en uppdelning av marknaderna i tredje land och en överenskommelse om att fastställa priserna inom dessa marknader, men att kommissionen ändå fastslagit att andra delar av samma avtal kunde fastställas. Kommissionen kan därför inte hävda att varje del av avtalet inte kan bedömas separat.

390 Kommissionen har först och främst hänvisat till sitt argument att det inte är logiskt att bedöma inverkan av de japanska tillverkarnas delaktighet i den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet isolerad från inverkan av de europeiska tillverkarnas delaktighet i denna överträdelse. Kommissionen har anfört att även om förstainstansrätten skulle anse att den inverkan vart och ett av de ovannämnda utpekade företagens agerande haft på handeln mellan medlemsstaterna skall bedömas för sig hade exempelvis JFE-Kawasaki i samband med det multilaterala avtalet överenskommit med bland annat Vallourec att inget av företagen skulle exportera rör till den tyska marknaden, vilket ovedersägligen inneburit att en del av handeln mellan medlemsstaterna eliminerats. Enligt kommissionen saknar den omständigheten att rören normalt såldes direkt till slutanvändaren betydelse, eftersom avtalet, med avseende på de leverantörer som var avtalsparter, påverkade samtliga dessa leverantörers agerande på alla andra marknader än deras inrikesmarknader.

391 Kommissionen har erinrat om att det enligt rättspraxis är tillräckligt att avtalet direkt eller indirekt, faktiskt eller potentiellt kan inverka på handeln mellan medlemsstaterna för att villkoret om påverkan på handeln mellan medlemsstaterna i artikel 81.1 EG skall vara uppfyllt (domen i det ovan i punkt 66 nämnda cementmålet, punkt 1986). I domstolens dom av den 28 april 1998 i mål C-306/96, Javico (REG 1998, s. I-1983), punkt 17, fastställdes att ett avtal som innehåller bestämmelser om absolut områdesskydd kan undgå förbudet i artikel 81.1 EG om det endast har en obetydlig inverkan på marknaden. I förevarande mål är det emellertid uppenbart att detta inte är fallet. Domen i det ovan i punkt 386 nämnda målet Tepea mot kommissionen skall slutligen läsas i sitt sammanhang och är inte relevant i förevarande mål.

b) Förstainstansrättens bedömning

392 Det framgår av fast rättspraxis att ett beslut, ett avtal eller ett samordnat förfarande kan anses påverka handeln mellan medlemsstaterna när det på grundval av flera faktiska och rättsliga omständigheter, med tillräcklig grad av sannolikhet, kan

förutses att förfarandet i fråga direkt eller indirekt, faktiskt eller potentiellt, kan inverka på handeln mellan medlemsstaterna (se bland annat förstainstansrättens dom av den 28 februari 2002 i mål T-395/94, Atlantic Container Line m.fl. mot kommissionen, REG 2002, s. II-875, punkterna 79 och 90). Härav följer att kommissionen inte är skyldig att visa att en sådan inverkan på handeln verkligen förelegat, eftersom det är tillräckligt om en potentiell inverkan förelegat (se, för ett motsvarande synsätt, domen i det ovannämnda målet Atlantic Container Line m.fl. mot kommissionen, punkt 90). Såsom sökandena med fog har anfört är det emellertid av betydelse att denna faktiska eller potentiella inverkan inte är obetydlig (domstolens dom av den 25 oktober 2001 i mål C-475/99, Ambulanz Glöckner, REG 2001, s. I-8089, punkt 48).

393 Förstainstansrätten har ovan i punkt 374 fastslagit att det i förevarande mål inte fanns anledning för kommissionen att anse att den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet utgjorde två separata överträdelser. Eftersom överträdelsen därmed skall behandlas som en enda överträdelse är det uppenbart att den del av det klandrade rättsstridiga avtalet som avsåg förhållandena inom gemenskapen åtminstone potentiellt utgjorde hinder för handeln mellan medlemsstaterna, varför villkoret om avtalets inverkan på handeln mellan medlemsstaterna är uppfyllt i förevarande mål.

394 Det ovan (se bland annat punkterna 357–359 och 372) angivna förhållandet, att de europeiska tillverkarna var övertygade om att den omständigheten att Corus lade ner sin tillverkning av släta rör i Clydesdale kunde medföra att de japanska tillverkarna ifrågasatte den brittiska marknads ställning som inrikesmarknad, är i vart fall tillräckligt för att fastställa att en potentiell inverkan på handeln inom gemenskapen förelåg på grund av de japanska tillverkarnas agerande i samband med avtalet mellan Europa och Japan. Det följer nämligen av detta konstaterande att den omständigheten att tillverkarna ömsesidigt respekterade inrikesmarknaderna inom gemenskapen, vilket åskådliggörs av hur den brittiska marknads ställning som inrikesmarknad försvarades, var en del av grundreglerna och utgjorde ett hinder mot handeln inom gemenskapen.

395 Mot bakgrund av vad ovan anförts kan talan inte bifallas på denna grund.

5. Den femte grunden: Huruvida det föreligger en bristande motivering med avseende på kommissionens uppfattning angående betydelsen av den överträdelse som fastställs i artikel 2 i det ifrågasatta beslutet

a) Parternas argument

396 Sumitomo och JFE-NKK har hävdad att kommissionen, med åsidosättande av artikel 253 EG, inte motiverat slutsatsen till stöd för artikel 2 i det ifrågasatta beslutet, att de avtal som utgör överträdelsen och som avses i denna artikel, av de skäl som anges ovan i punkterna 163 och följande, slutits i samband med den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det angivna beslutet. Denna del av artikel 2 i det ifrågasatta beslutet måste därför i vart fall ogiltigförklaras.

397 Kommissionen har hävdad att den i skälen 90–94 i tillräcklig mån har framlagt skälen till att den ansett att den överträdelse som fastställs i artikel 2 i det ifrågasatta beslutet haft samband med den överträdelse som fastställs i artikel 1 i detta beslut. Det framgår nämligen att syftet med det avtal mellan de europeiska tillverkarna som hade avgörande inverkan på Corus köp av släta rör, var att Corus även fortsättningsvis skulle vara en nationell tillverkare i Förenade kungariket för att därigenom säkerställa att grundreglerna iakttogs på denna medlemsstats marknad för OCTG-rör och transportrör.

b) Förstainstansrättens bedömning

398 Enligt fast rättspraxis skall motiveringen av ett beslut som går någon emot göra det möjligt för gemenskapsdomstolarna att pröva beslutets lagenlighet och att upplysa den berörde om skälen för den vidtagna åtgärden för att denne skall kunna göra gällande sina rättigheter och bedöma om beslutet är välgrundat (se domen i det ovan i punkt 58 nämnda målet Buchmann mot kommissionen, punkt 44 och där angiven rättspraxis).

- 399 Härav följer att en bristande eller otillräcklig motivering utgör en grund som hänför sig till invändningen att väsentliga formföreskrifter har åsidosatts, och den skiljer sig därmed från den grund under vilken det anförs att motiveringen av beslutet är oriktig. Prövningen av den sistnämnda grunden innefattar nämligen en prövning av om beslutet är välgrundat (domen i det ovan i punkt 58 nämnda målet Buchmann mot kommissionen, punkt 45).
- 400 I likhet med vad som fastslagits ovan i punkt 364 erinrar förstainstansrätten i förevarande mål om att resonemanget i punkterna 90–94 i det ifrågasatta beslutet inte gör det möjligt för kommissionen att i skäl 164 i detta beslut med fog bedöma att leveransavtalen endast var ett sätt att genomföra avtalet mellan Europa och Japan. Kommissionen bedömde nämligen längre fram, i den del av skälen där den framställde sin rättsliga bedömning av leveransavtalen, att avtalen med hänsyn till sina särskilda kännetecken skulle anses utgöra en överträdelse av artikel 81.1 EG (skälen 110 och följande i det ifrågasatta beslutet).
- 401 Den omständigheten att kommissionens slutsats i skäl 164 i det ifrågasatta beslutet utgör en felaktig rättstillämpning innebär, även om den kan medföra att det ifrågasatta beslutet är materiellt felaktigt, inte att motiveringen är bristfällig.
- 402 Skälen till att kommissionen kommit fram till den slutsats som anges i skäl 164 i det ifrågasatta beslutet framgår nämligen av skälen 90–94 i beslutet, jämförda med bland annat skäl 110 och första meningen av skäl 111. I det sistnämnda anges att "[s] yftet med avtalen var att förse 'ledaren' på marknaden för OCTG-rör i Nordsjön med rör' med ogängade ändar och att bibehålla en nationell tillverkare i Förenade kungariket. Därmed skulle man kunna upprätthålla respekten för fundamentals inom ramen för Europa–Japan-klubben." Av detta skäl framgår hur kommissionen nådde den slutsats som anges i skäl 164. Det framgår nämligen av det ifrågasatta beslutet, sett i sin helhet att, eftersom kommissionen ansåg att leveransavtalens främsta syfte varit att genomföra avtalet mellan Europa och Japan, drog den slutsatsen att leveransavtalen endast var ett sätt att genomföra avtalet mellan Europa och Japan.

403 Under de omständigheter som föreligger i förevarande mål är det på grundval av beslutets motivering möjligt för gemenskapsdomstolarna att pröva beslutets lagenlighet och för den berörde att få uppgifter om skälen för den vidtagna åtgärden för att denne skall kunna göra gällande sina rättigheter och bedöma om beslutet är välgrundat.

404 Talan kan därför inte bifallas på denna grund.

6. Den sjätte grunden: Huruvida det föreligger en bristande motivering med avseende på ställningen för offshoremärknaderna inom gemenskapen och särskilt i Förenade kungariket

a) Parternas argument

405 JFE-Kawasaki har hävdats att kommissionen i det ifrågasatta beslutet inte bedömt det system för partiellt skydd som enligt sökanden hade en avgörande inverkan på offshoremärknaden i Förenade kungariket med avseende på de varor som omfattades av detta. Kommissionen motiverade inte heller slutsatsen att det förelåg en överträdelse med avseende på offshoremärknaderna i Tyskland, Frankrike och Italien.

406 Enligt kommissionen framgår det tydligt av skäl 62 i det ifrågasatta beslutet att offshoremärknaden i Förenade kungariket omfattats av det rättsstridiga avtalet i den meningen att denna marknad varit partiellt skyddad. Kommissionen har i sin svarsinlägga angett att detta skydd av den brittiska offshoremärknaden genom Corus vilade på ett system med prisföreskrifter som de europeiska tillverkarna fruktade att de skulle förlora kontrollen över efter att fabriken i Clydesdale stängts.

b) Förstainstansrättens bedömning

- 407 Det skall härvid konstateras att det framgår av skäl 62 i det ifrågasatta beslutet att kommissionen, på grundval av två bevishandlingar, nämligen Verlucas uttalande av den 17 september 1996 och anteckningarna Samtal BSC, ansett att offshoremärknaden i Förenade kungariket omfattades av det klandrade avtalet, men att denna marknad åtnjöt ett slags begränsat skydd som innebar att de konkurrenter som vill lämna anbud på denna marknad var tvungna att överlägga med Corus.
- 408 Dessa uppgifter är i förevarande mål tillräckliga för att det klart och tydligt skall framgå hur kommissionen har resonerat med avseende på denna marknad. Med ledning av denna motivering kan gemenskapsdomstolen utöva sin prövningsrätt och de som berörs av beslutet få kännedom om skälen för den vidtagna åtgärden i enlighet med de krav som uppställs i rättspraxis (se, bland annat, förstainstansrättens dom av den 8 juli 1999 i mål T-266/97, Vlaamse Televisie Maatschapij mot kommissionen, REG 1999, s. II-2329, punkt 143).
- 409 Beträffande offshoresektorn i de övriga marknader inom gemenskapen som berörs av den överträdelse som fastställs i artikel 1 det ifrågasatta beslutet är det tillräckligt att ange att kommissionen vare sig i det ifrågasatta beslutet eller vid förstainstansrätten gjort någon åtskillnad mellan offshore- och onshoresektorerna på dessa marknader. Under dessa förhållanden är det inte fråga om att det ifrågasatta beslutet är bristfälligt motiverat på grund av att det inte innehåller en särskild motivering med avseende på denna sektor av de ovannämnda marknaderna.
- 410 Talan kan därför inte bifallas på denna grund.

7. De sjunde och åttonde grunderna: Huruvida det föreligger en bristande motivering med avseende på kommissionens val att vidta sanktionsåtgärder mot de japanska men inte mot de latinamerikanska tillverkarna och huruvida det varit fråga om olika behandling i detta hänseende

a) Parternas argument

411 Enligt JFE-Kawasaki borde kommissionen ha framlagt skälen för att den beslutat att inte vidta sanktionsåtgärder mot de latinamerikanska tillverkarna men mot de japanska, trots att det i bland annat handlingen med fördelningstal fanns bevis för att även de sistnämnda förbundit sig att iaktta ett system som innebar ett partiellt skydd med avseende på Europa. JFE-Kawasaki har härvid åberopat förstainstansrättens dom av den 17 februari 2000 i mål T-241/97, Stork Amsterdam mot kommissionen (REG 2000, s. II-309). Enligt denna dom har kommissionen ett särskilt ansvar för att motivera sina beslut i de fall då den på grundval av samma faktiska omständigheter fattar ett andra beslut med annat innehåll.

412 Enligt kommissionen är den skillnad i behandlingen som de japanska sökandena anfört befogad, bland annat på grund av de avsevärda skillnader i den bevisning som den förfogat över med avseende på de japanska och de latinamerikanska tillverkarna. Kommissionen har nämligen gjort gällande att de handlingar som den erhållit under sin undersökning innehåller få upplysningar om de sistnämndas delaktighet i ett rättsstridigt avtal, medan det finns många indicier på att de förstnämnda slutit ett rättsstridigt avtal.

b) Förstainstansrättens bedömning

413 Förstainstansrätten anger först och främst att ett sådant beslut, trots att det är utformat och offentliggjort som ett enda beslut, skall uppfattas som en rad enskilda

beslut, i vilka det, i förhållande till vart och ett av de företag till vilka det är riktat, fastställs den eller de överträdelser dessa företag anses ha gjort sig skyldiga till och, i förekommande fall, de böter som de åläggs. Denna bestämmelse framgår av en samlad läsning av förstainstansrättens dom av den 10 juli 1997 i mål T-227/95, AssiDomän Kraft Products m.fl. mot kommissionen, REG 1997, s. II-1185, punkt 56, och domstolens dom efter överklagande av den 14 september 1999 i mål C-310/97 P, kommissionen mot AssiDomän Krafts Products m.fl. (REG 1999, s. I-5363, punkt 49).

414 Det är därför tillräckligt att konstatera att kommissionen inte var skyldig att i det ifrågasatta beslutet framlägga sina skäl för att inte rikta detta beslut till de latinamerikanska tillverkarna. Skyldigheten att motivera en rättshandling innefattar nämligen inte en skyldighet för den institution som upprättat denna att motivera varför institutionen inte riktat liknande rättsakter till utomstående parter.

415 Det skall konstateras att de argument som åberopats i samband med förevarande grunder inte kan beaktas även för det fall att de skall förstås så att de även avser att de japanska sökandena lidit skada på grund av olika behandling. Även om vissa delar av bevisningen i kommissionens handlingar i ärendet tyder på att även de latinamerikanska tillverkarna möjligen varit delaktiga i en överträdelse, måste det nämligen konstateras att dessa handlingar innehåller mycket starkare bevisning med avseende på att de japanska tillverkarna deltagit i en överträdelse. I synnerhet i Verlucas vittnesmål anges endast att försök gjorts att uppnå en överenskommelse med de latinamerikanska tillverkarna, vilka enligt honom skall ha misslyckats. Såsom kommissionen angett i skäl 86 i det ifrågasatta beslutet, framgår det av handlingen med fördelningstal att de latinamerikanska tillverkarna, även om de verkar ha godtagit vissa konkurrensbegränsningar, gjort ett uttryckligt förbehåll med avseende på skyldigheten att respektera den europeiska marknaden.

416 Talan kan under dessa förhållanden inte bifallas på den sjunde och den åttonde grunden.

8. Den nionde grunden: Huruvida det föreligger en felaktighet med avseende på kommissionens argument beträffande försäljning till ett pris överstigande den rörliga kostnaden

a) Parternas argument

417 Enligt JFE-NKK är kommissionens resonemang i skäl 137 i det ifrågasatta beslutet otillräckligt motiverat. Enligt lydelsen i detta skäl var varje försäljning till ett pris överstigande den rörliga kostnaden befogad ur de japanska tillverkarnas synpunkt. JFE-NKK har särskilt anfört att kommissionen underlåtit att skaffa tillräckliga upplysningar i detta hänseende.

418 Kommissionen har inte uttryckligen besvarat denna grund.

b) Förstainstansrättens bedömning

419 Förstainstansrätten anger att de argument som åberopats i samband med denna grund inte hänför sig till en bristande motivering. Det påstående som JFE-NKK kritiserat utgör nämligen ett ekonomiskt antagande som kan förstås i sig. Om detta antagande antas vara oriktigt i allmänhet eller mot bakgrund av omständigheterna i det särskilda fallet, finns det skäl att dra slutsatsen att kommissionen gjort en oriktig bedömning, men inte att den har motiverat beslutet otillräckligt.

420 Förstainstansrätten erinrar härvid även om att påståendet att kommissionen inte skaffat adekvata upplysningar inte kan ha avseende på brister i motiveringen, utan att det snarast hänför sig till saken (se, för ett motsvarande synsätt, domstolens dom av den 2 april 1998 i mål C-367/95 P, kommissionen mot Sytraval och Brink's France, REG 1998, s. I-1719, punkt 72).

421 Beträffande riktigheten av det ifrågavarande påståendet i sak anger förstainstansrätten att denna fråga i vart fall hänför sig till ett av de hinder mot japansk import som de japanska sökandena åberopat. Förstainstansrätten har emellertid ovan i punkt 353 slagit fast att talan inte kan bifallas på grundval av de argument som avser att sådana handelshinder förelegat, eftersom dessa argument endast hänför sig till den konkurrensbegränsande inverkan av den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet, vilket kommissionen beaktat i andra hand i det ifrågasatta beslutet. Eftersom den omständigheten att den konkurrensbegränsande överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet förelegat styrkts på grundval av den skriftliga bevisning som anförts i det ifrågasatta beslutet, saknar det, med avseende på konstaterandet att överträdelsen förelegat, relevans att de konkurrensbegränsande effekterna påstås ha varit obefintliga.

422 Det framgår av vad ovan anförts att talan inte kan bifallas på denna grund.

9. Tionde grunden: Huruvida rätten till försvar åsidosatts på grund av bristande överensstämmelse mellan meddelandet om anmärkningar och det ifrågasatta beslutet med avseende på den geografiska marknad som avses i artikel 1 i detta beslut

a) Parternas argument

423 JFE-NKK och JFE-Kawasaki har i sina repliker hävdatt att kommissionen åsidosatt deras rätt till försvar genom att meddelandet om anmärkningar, till skillnad från det ifrågasatta beslutet inte, eller åtminstone inte tillräckligt tydligt, avsåg de europeiska offshoremarknaderna. Detta strider mot de fordringar som ställts upp i i synnerhet i domen i det ovan i punkt 66 nämnda cementmålet (punkt 504). JFE-Kawasaki har bland annat anfört att företaget i sitt svar på meddelandet om anmärkningar preciserat att kommissionen, efter vad JFE-Kawasaki förstått av denna handling, hade undvikit att undersöka andra offshoremarknader än den brittiska. JFE-Kawasaki har vidare anfört att kommissionen aldrig meddelat företaget att den inte delade denna tolkning.

424 I sin replik har kommissionen anfört att JFE-Kawasaki gjorde denna invändning först i sin replik och att den i enlighet med artikel 48.2 i rättegångsreglerna inte kan tas upp till prövning med avseende på denne sökande, eftersom den utgör en ny grund och inte endast ett argument. Punkt 56 i meddelandet om anmärkningar är i vart fall i sak identisk med skäl 62 i det ifrågasatta beslutet. I båda dessa texter anges i synnerhet att offshoremärknaden i Förenade kungariket faktiskt berördes av det rättsstridiga avtalet.

b) Förstainstansrättens bedömning

425 Förstainstansrätten erinrar, med avseende på huruvida den förevarande grunden kan tas upp till prövning i mål T-71/00, om att åsidosättande av rätten till försvar, som är en rättsstridighet som till sin natur hänför sig till den enskilde, inte utgör ett åsidosättande av väsentliga formföreskrifter och därför inte skall prövas *ex officio* (se, för ett motsvarande synsätt, domen i det ovan i punkt 56 nämnda målet *Musique diffusion française m.fl. mot kommissionen*, punkt 30, domstolens dom av den 25 oktober 1983 i mål 107/82, *AEF mot kommissionen*, REG 1983, s. 3151, punkt 30; svensk specialutgåva, volym 7, s. 287, och förstainstansrättens dom av den 14 maj 1998 i mål T-352/94, *Mo och Domsjö mot kommissionen*, REG 1998, s. II-1989, punkt 74). Denna grund skall därför avvisas i enlighet med artikel 48.2 i rättegångsreglerna. Den kan inte tas upp till prövning i mål T-71/00, eftersom JFE-Kawasaki åberopat den först i sin replik.

426 Talan i mål T-67/00 kan inte vinna bifall på denna grund. Såsom kommissionen med fog har anfört, är punkt 56 i meddelandet om anmärkningar beträffande definitionen av de marknader som avses nämligen i sak identisk med skäl 62 i det ifrågasatta beslutet och rätten till försvar kan därför inte ha åsidosatts i detta hänseende. Den omständigheten att uttryckliga hänvisningar saknas till andra offshoresektorer av marknaderna inom gemenskapen än Förenade kungarikets förklaras av att kommissionen inte gjort någon åtskillnad mellan onshore- och offshoresektorerna av dessa marknader (se ovan punkt 409).

10. Den elfte grunden: Huruvida rätten till försvar har åsidosatts genom att det föreligger skillnader mellan meddelandet om anmärkningar och det ifrågasatta beslutet vad avser de varor som avses

a) Parternas argument

427 JFE-NKK har anfört att den marknad som kommissionen angett i meddelandet om anmärkningar är större än den som angetts i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet, eftersom alla OCTG-varor (och projekttransportrör) avsågs i meddelandet om anmärkningar, medan endast OCTG-rör med standardgångning avsågs i det ifrågasatta beslutet. JFE-NKK anser att definitionen av varumarknaden i det ifrågasatta beslutet är förvanskad på grund av denna ändring och att denna utgör ett åsidosättande av rätten till försvar och därmed av artikel 2.2 i kommissionens förordning (EG) nr 2842/98 av den 22 december 1998 om hörande av parter i vissa förfaranden enligt artiklarna [81] och [82] i EG-fördraget (EGT L 354, s. 18). Skillnaderna mellan de två definitionerna av den ifrågavarande varumarknaden är avsevärda och innebär därför att omfattningen av de överträdelser som JFE-NKK påstås ha begått ändras. JFE-NKK har dessutom gjort gällande att den omständigheten att det påstådda avtalets materiella tillämpningsområde, vad gäller varor, var större enligt meddelandet om anmärkningar än enligt det slutliga beslutet medförde att detta beslut ogiltigförklarades i domen i det ovan i punkt 66 nämnda cementmålet (punkterna 2212–2225).

428 Kommissionen har anfört att de punkter i domen i det ovan i punkt 66 nämnda cementmålet som JFE-NKK åberopat gäller frågan huruvida de avtal som avsågs i det målet omfattade ett visst geografiskt område. Denna fråga är emellertid irrelevant i samband med förevarande grund. Det följer däremot av punkterna 852–860 i samma dom att rätten till försvar åsidosätts på grund av skillnader mellan meddelandet om anmärkningar och det slutliga beslutet endast om en anmärkning i det slutliga beslutet inte framläggs på ett så tydligt sätt i meddelandet om anmärkningar att de som beslutet riktas till kan försvara sig. Eftersom JFE-NKK inte har anfört något med denna innebörd beträffande bestämningen av de varor som avses i det ifrågasatta beslutet, kan talan inte bifallas på denna grund. Om

kommissionen, såsom framgår av meddelandet om anmärkningar, hade haft tillgång till tillräcklig bevisning avseende en mer omfattande marknad än den som slutligen angavs i det ifrågasatta beslutet, skulle den *a fortiori* haft tillgång till tillräcklig bevisning avseende de varor som avses i detta beslut.

b) Förstainstansrättens bedömning

- 429 Förstainstansrätten anger först och främst att rätten till försvar åsidosätts på grund av skillnader mellan meddelandet om anmärkningar och det slutliga beslutet endast om en anmärkning i det slutliga beslutet inte framläggs på ett så tydligt sätt i meddelandet om anmärkningar att de som beslutet riktas till kan försvara sig (se, för ett motsvarande synsätt, domen i det ovan i punkt 66 nämnda cementmålet, punkterna 852–860).
- 430 Kommissionen kan i princip inte klandras för att den begränsar ett slutligt besluts omfattning i förhållande till de anmärkningar som föregått beslutet, eftersom den måste låta de till vilka beslutet riktas yttra sig och i förekommande fall beakta dessas yttranden över anmärkningarna, just för att iaktta deras rätt till försvar.
- 431 Förstainstansrätten konstaterar i förevarande mål att kommissionens åtgärd att ange en mer begränsad överträdelse än den som från början beskrevs i meddelandet om anmärkningar i förevarande fall var logisk och till och med nödvändig med hänsyn till bland annat den omständigheten att endast OCTG-standardrör och projektt-ransportrör angavs i Verlucas uttalanden. Det saknas i förevarande mål skäl att anta att den omständigheten att kommissionen begränsat det ifrågasatta beslutets tillämpningsområde till två av de varor som avsågs i meddelandet om anmärkningar, inneburit att JFE-NKK hindrats från att försvara sig under det administrativa förfarandet med avseende på dessa två varor. JFE-NKK har vid rätten dessutom inte angett på vilket sätt företagets argument för att försvara sig hade varit annorlunda om tillämpningsområdet för meddelandet om anmärkningar hade varit mer begränsat.

432 Under dessa förhållanden kan talan inte bifallas på denna grund.

11. Den tolfte grunden: Huruvida rätten till försvar har åsidosatts genom att inverkan av avtalen om frivillig exportbegränsning bedömts otillräckligt i meddelandet om anmärkningar och genom att det föreligger skillnader mellan meddelandet om anmärkningar och det ifrågasatta beslutet vad avser omfattningen av dessa avtal

a) Parternas argument

433 JFE-NKK har hävdat att kommissionen i det ifrågasatta beslutet fjärmat sig avsevärt från den inställning till avtalen om frivillig exportbegränsning som den intog under det administrativa förfarandet. Enligt JFE-NKK ålåg det kommissionen att vid tiden för meddelandet om anmärkningar framlägga en bedömning av vilken inverkan dessa avtal haft på kommissionens provisoriska prövning av den påstådda överträdelsen. Kommissionen gjorde emellertid inte detta. Eftersom en sådan bedömning saknades, kunde de företag som meddelandet om anmärkningar riktades till inte tillkännage sina synpunkter avseende denna fråga innan kommissionen fattade det slutgiltiga ställningstagandet i punkterna 108 och 166 i det ifrågasatta beslutet (domen i det ovan i punkt 56 nämnda målet *Musique diffusion française m. fl.* mot kommissionen, punkt 14). När JFE-NKK avgav sitt svar på meddelandet om anmärkningar, var företaget därför inte i stånd att förebringa bevisning att avtalen om frivillig exportbegränsning förlängts, varför dess rätt till försvar åsidosatts.

434 Kommissionen har inte uttryckligen besvarat denna grund.

b) Förstainstansrättens bedömning

- 435 Förstainstansrätten erinrar om att kommissionen beaktat avtalen om frivillig exportbegränsning i det ifrågasatta beslutet, men endast funnit att det, bland annat med avseende på fastställelse av bötesbeloppet, inte var lämpligt att bedöma om en överträdelse förelegat under den tid dessa avtal var i kraft (skälen 108 och 164 i det ifrågasatta beslutet). Skillnaden mellan meddelandet om anmärkningar och det ifrågasatta beslutet är således gynnsam för JFE-NKK och kan därför i princip inte vara till skada för företaget.
- 436 Förstainstansrätten har emellertid ovan i punkterna 342–346 i enlighet med de fyra japanska sökandenas argument i detta hänseende fastslagit att kommissionen i det ifrågasatta beslutet tillämpat sin egen ståndpunkt felaktigt, eftersom den angett att överträdelsen förelegat endast efter det att avtalen om frivillig exportbegränsning upphört att gälla.
- 437 Härav följer att de japanska sökandena, om de innan det ifrågasatta beslutet fattades, hade upplysts om att kommissionen hade för avsikt att följa denna ståndpunkt med avseende på överträdelsens varaktighet, möjligen under det administrativa förfarandet hade kunnat förebbringa bevisning för att avtalen om frivillig exportbegränsning gällde fram till den 31 december 1990.
- 438 Det skall emellertid konstateras att JFE-NKK haft tillfälle att yttra sig över meddelandet om anmärkningar, inklusive uppgifterna om överträdelsens varaktighet. Förstainstansrätten preciserar att överträdelsen enligt meddelandet om anmärkningar började år 1977. Under dessa förhållanden hade JFE-NKK kunnat inse att avtalen om frivillig exportbegränsning härvid var relevanta och meddela

kommissionen att den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet därför inte började, eller inte skulle beaktas, förrän tidigast efter det att avtalen om frivillig exportbegränsning löpte ut vid slutet av år 1990. I sitt svar på meddelandet om anmärkningar åberopade JFE-NKK inte att avtalen om frivillig exportbegränsning förelegat och förebringade inte heller den bevisning som företaget senare förebringat vid förstainstansrätten (se ovan punkt 345).

439 Förstainstansrätten erinrar därutöver om att kommissionen anfört att dess inställning till denna fråga utgjorde en eftergift till de japanska tillverkarna (se ovan punkt 338 och följande punkter).

440 I förevarande fall skulle det därför strida mot logiken i begreppet rätten till försvar att anse att det ålåg kommissionen att, innan den tillämpade vad den ansåg utgöra en eftergift för att begränsa överträdelsens varaktighet enligt det ifrågasatta beslutet, begära att de till vilka meddelandet om anmärkningar riktades ånyo skulle ta ställning till denna eftergifts relevans och omfattning.

441 Oavsett om det var riktigt eller inte att beteckna det förhållandet att denna omständighet beaktats som en eftergift, skall det emellertid påpekas att inverkan av avtalen om frivillig exportbegränsning ingalunda utgör en ytterligare anmärkning och ingalunda varit till skada för de japanska sökandena, eftersom denna inverkan tvärtom gjort en minskning av den tid som överträdelsen ansågs ha pågått befogad.

442 Det fel kommissionen begått ger visserligen fog för en minskning av överträdelsens varaktighet, men det finns ingen anledning att anse att kommissionen åsidosatt JFE-NKK:s rätt till försvar i detta hänseende.

443 Förstainstansrätten anger slutligen att rätten, med avseende på bötesbeloppet, har beaktat den ovan angivna felaktigheten, avseende frågan om hur länge överträdelsen pågått, vilken utgör underlag för förevarande grund (se nedan punkterna 574, 588 och 590).

444 Mot bakgrund av vad ovan anförts kan talan inte bifallas på denna grund.

12. Den trettonde grunden: Huruvida rätten till försvar har åsidosatts genom att det föreligger skillnader mellan meddelandet om anmärkningar och det ifrågasatta beslutet vad avser den omfattning som tillskrivits den överträdelse som fastställs i artikel 2 i detta beslut

a) Parternas argument

445 JFE-NKK och Sumitomo har åberopat denna grund. JFE-NKK har inledningsvis anfört att rätten till försvar är en grundläggande rättighet som hör samman med den vidsträcktare rätten till ett opartiskt förfarande i artikel 6 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och som därmed utgör en del av de allmänna rättsprinciper vars upprätthållande gemenskapsdomstolarna skall säkerställa (domstolens dom av den 17 december 1970 i mål 11/70, Internationale Handelsgesellschaft, REG 1970, s. 1125; svensk specialutgåva, volym 1, s. 503).

446 I punkt 63 i meddelandet om anmärkningar begränsade sig kommissionen emellertid till att fastslå att ändamålet med det avtal som syftade till att fördela försäljningen av släta rör till Corus mellan Vallourec, Dalmine och Mannesmann varit att bibehålla en nationell tillverkare i Förenade kungariket för att upprätthålla respekten för grundreglerna på denna marknad genom att bibehålla dennas ställning som nationell marknad med avseende på grundreglerna. Enligt Sumitomo och JFE-NKK ger inte någon del av kommissionens motivering i detta avseende anledning att anta att den bedömt att detta avtal endast varit ett uttryck för det principiella skyddet av de nationella marknaderna i samband med uppdelningen av de japanska och europeiska marknaderna för OCTG-standardrör och transportrör (skäl 164 i det ifrågasatta beslutet).

- 447 Sumitomo har gjort gällande att företaget, om meddelandet om anmärkningar innehållit ett sådant påstående, uttryckligen hade besvarat detta och att företaget därmed, i strid med artiklarna 2 och 3 i förordning nr 2842/98 och den grundläggande gemenskapsprincipen om ett opartiskt förfarande, inte givits tillfälle att på ett ändamålsenligt sätt lämna sina synpunkter på riktigheten och relevansen i de omständigheter som påståtts föreligga.
- 448 Sumitomo och JFE-NKK har till stöd för denna bedömning anfört att kommissionen enligt fast rättspraxis skall framställa sina argument på ett adekvat sätt så att de som meddelandet om anmärkningar riktats till får tillfälle att under det administrativa förfarandet framföra sina synpunkter på huruvida de påstådda omständigheterna och förhållandena verkligen föreligger och är relevanta (domstolens dom av den 23 oktober 1974 i mål 17/74, Transocean Marine Paint mot kommissionen, REG 1974, s. 1063, punkt 15, svensk specialutgåva, volym 2, s. 357, generaladvokaten Warners förslag till avgörande inför domstolens dom av den 29 mars 1979 i mål 113/77, NTN Toyo Bearing m.fl. mot rådet, REG 1978, s. 1185, 1212 och 1261, svensk specialutgåva, volym 4, s. 85, domstolens dom av den 20 mars 1985 i mål 264/82, Timex mot rådet och kommissionen, REG 1985, s. 849, punkterna 24–30, och av den 27 juni 1991 i mål C-49/88, Al-Jubail Fertilizer mot rådet, REG 1991, s. I-3187, punkterna 15–17, och domen i det ovan i punkt 425 nämnda målet Mo och Domsjö mot kommissionen, punkt 63, och i det ovan i punkt 66 nämnda cementmålet, punkterna 106 och 476). Enligt fast rättspraxis skall meddelandet om anmärkningar innehålla kommissionens slutsatser av de ifrågavarande omständigheterna, handlingarna och rättsliga argumenten, vilket kommissionen i förevarande fall underlätit att göra i adekvat utsträckning (domstolens dom av den 3 juli 1991 i mål C-62/86, AKZO mot kommissionen, REG 1991, s. I-3359, punkt 29; svensk specialutgåva, volym 11, s. I-249, domen i det ovan i punkt 425 nämnda målet Mo och Domsjö, punkt 63, förstainstansrättens dom av den 10 mars 1992 i mål T-9/89, Hüls mot kommissionen, REG 1992, s. II-499, punkt 39). Rätten till försvar utgör slutligen ett hinder för kommissionen att när den utarbetar sitt beslut avvika från de omständigheter som den redogjort för i meddelandet om anmärkningar (domstolens dom av den 13 februari 1979 i mål 85/76, Hoffmann-La Roche mot kommissionen, REG 1979, s. 461, punkt 11; svensk specialutgåva, volym 4, s. 315).
- 449 Kommissionen har först och främst genmält att dess skäl att inte ålägga tillverkarna inom gemenskapen ytterligare bötesbelopp med anledning av den överträdelse som fastställs i artikel 2 i det ifrågasatta beslutet återgetts i skäl 164 i detta beslut. Kommissionen har även erinrat om att de japanska sökandena inte har något rättsligt intresse av att ifrågasätta detta skäl, eftersom det bötesbelopp som ålagts dem hänför sig till den överträdelse av artikel 81 EG som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet.

450 I den rättsliga bedömningen i meddelandet om anmärkningar har i vart fall på ett tydligt sätt redogjorts för sambandet mellan de två överträdelserna, genom att det där anges att syftet med avtalen mellan tillverkarna inom gemenskapen som hade avgörande inverkan på Corus köp av släta rör, varit att Corus även fortsättningsvis skulle vara en nationell tillverkare i Förenade kungariket för att därigenom säkerställa att grundreglerna iakttogs på denna medlemsstats marknad för färdiga varor (se bland annat punkt 144 i meddelandet om anmärkningar). Skäl 164 i beslutet utgör endast en sammanställning av redogörelsen i meddelandet om anmärkningar. Detta har inte inneburit någon kränkning av sökandenas rätt till försvar, eftersom Sumitomo och JFE-NKK haft tillfälle att med full kännedom avge de yttranden de önskade avge med avseende på de europeiska tillverkarnas avtal angående släta rör.

b) Förstainstansrättens bedömning

451 Beträffande anmärkningen avseende den överträdelse som fastställs i artikel 2 i det ifrågasatta beslutet underkänner förstainstansrätten inledningsvis kommissionens argument att de japanska sökandena inte har något rättsligt intresse av att ifrågasätta kommissionens bedömning i skäl 164 i det ifrågasatta beslutet av förhållandet mellan de två överträdelser som fastställs i detta beslut. Även om sökandena inte berörs direkt av att den andra överträdelserna fastställts, har de, såsom de gjort i sin begäran om nedsättning av bötesbeloppet, rätt att göra gällande att de inte behandlats på samma sätt som andra tillverkare och att detta varit till deras nackdel, eftersom ingen av de europeiska tillverkarna ålagts böter på grund av den andra överträdelserna. Den omständigheten att kommissionen ansåg att de leveransavtal som utgör den andra överträdelserna endast var ett sätt att genomföra den överträdelse som de japanska sökandena hållits ansvariga för innebär att dessa har intresse av att ifrågasätta detta samband, eftersom det betyder att den andra överträdelserna varit till stöd för den överträdelse de hållits ansvariga för.

452 Talan kan emellertid inte bifallas på förevarande grund.

- 453 Kommissionens skyldigheter i samband med meddelandet om anmärkningar är begränsade till att beskriva de framförda anmärkningarna och att tydligt ange de omständigheter som den grundar sig på och hur den bedömt dessa, för att de till vilka anmärkningarna riktas skall kunna försvara sig på ett ändamålsenligt sätt (se, för ett motsvarande synsätt, domen i det av sökandena anförda, ovan i punkt 448 nämnda, målet AKZO mot kommissionen, punkt 29, och domen i det ovan i punkt 425 nämnda målet Mo och Domsjö mot kommissionen, punkt 63). Kommissionen är inte skyldig att ange de slutsatser den dragit av omständigheter, handlingar och rättslig argumentation.
- 454 Förstainstansrätten anger därutöver att domen i det ovan i punkt 448 nämnda målet Hüls mot kommissionen (punkt 39, slutet), som sökandena åberopat särskilt, hänför sig till frågan under vilka förhållanden kommissionen i sitt slutliga beslut kan stödja sig på handlingar som inte uttryckligen nämnts i meddelandet om anmärkningar, trots att de bifogats detta.
- 455 I förevarande fall utgörs den enda relevanta skillnaden mellan den ifrågavarande punkten i meddelandet om anmärkningar, det vill säga punkt 144, och skäl 164 i det ifrågasatta beslutet av den omständigheten att kommissionen i det sistnämnda ansåg att de avtal som utgjorde den andra överträdelsen var "bara ett uttryck för" den första överträdelsen, medan kommissionen i meddelandet om anmärkningar endast gjorde gällande att "syftet" med leveransavtalen varit att marknaden i Förenade kungariket skulle bibehållas som inrikesmarknad i samband med grundreglerna.
- 456 Förstainstansrätten har ovan i punkt 364 fastslagit att kommissionens uppfattning i det ifrågasatta beslutet är felaktig, eftersom de avtal som utgör den andra överträdelsen hade fler än ett syfte. Även om det vore möjligt att urskilja skillnader mellan den bedömning som i detta hänseende redovisas i meddelandet om anmärkningar och den som redovisas i det ifrågasatta beslutet är det uppenbart att de till vilka meddelandet om anmärkningar riktades haft tillfälle att yttra sig över det nyckelbegrepp som kommissionen stött sin uppfattning på, nämligen tanken att de europeiska tillverkarna slutit de avtal som utgör den andra överträdelsen för att främja tillämpningen av grundreglerna på offshoremarknaden i Förenade kungariket.

- 457 Under dessa förhållanden har rätten till försvar inte åsidosatts i detta hänseende.
- 458 Förstainstansrätten anger slutligen att rätten med avseende på bötesbeloppet har beaktat den oriktiga bedömningen, vilken utgör underlag för förevarande grund i samband med grunden avseende ojämlig behandling (se nedan punkterna 574, 588 och 590).

13. Den fjortonde grunden: Huruvida kommissionens beslut av den 25 november 1994 att tillåta kontroller den 1 och den 2 december 1994 varit rättsstridigt

a) Parternas argument

- 459 De fyra japanska sökandena har hävdatt att beslutet av den 25 november 1994, på vilket kommissionen grundade genomförandet av kontrollerna den 1 och den 2 december 1994, var rättsstridigt, eftersom kommissionens tjänstemän enligt beslutet gavs befogenhet att genomföra en undersökning för Europeiska gemenskapens räkning i enlighet med artikel 81 EG, trots att det i samma beslut konstateras att Eftas övervakningsmyndighet i enlighet med artikel 56 i EES-avtalet (nedan kallad artikel 56 EES) var ensam behörig i detta avseende. Det var därför rättsstridigt att fatta beslutet av den 25 november 1994 på två rättsliga grunder.
- 460 Kommissionens beslut av den 25 november 1994 fattades till följd av en begäran som den konkurrensansvarige ledamoten i Eftas övervakningsmyndighet riktat till kommissionen, i syfte att genomföra kontroller på gemenskapens territorium i enlighet med artikel 8.3 i protokoll 23 till EES-avtalet (nedan kallat protokoll 23) i samband med en undersökning som Eftas övervakningsmyndighet genomförde. Eftas övervakningsmyndighet gav tillstånd till denna åtgärd genom beslut av den 17 november 1994. I punkt 1 i meddelandet om anmärkningar angav kommissionen uttryckligen att den agerade som företrädare för Eftas övervakningsmyndighet när

den genomförde kontrollerna den 1 och den 2 december 1994. Denna bedömning bekräftas av lydelsen i artikel 8.3 i protokoll 23, enligt vilken den behöriga övervakningsmyndighet som anges i artikel 56 EES får begära att den andra övervakningsmyndigheten skall genomföra kontroller inom sitt territorium. De japanska sökandena har därutöver anfört att var och en av de två myndigheterna enligt artikel 8.5 i samma protokoll har skyldighet att när de agerar å den andra myndighetens vägnar vidarebefordra alla upplysningar som den erhållit omedelbart efter det att kontrollerna genomförts.

461 De japanska sökandena har anfört att de två övervakningsmyndigheternas behörighet att behandla särskilda konkurrensärenden är strängt uppdelad enligt artikel 56 EES, till vilken en uttrycklig hänvisning görs i artikel 8.3 i protokoll 23. Enligt de japanska sökandena har ett system med en enda kontroll införts genom artikel 56 EES. Detta innebär att behandlingen av alla särskilda ärenden som kan komma att falla inom tillämpningsområdet för artikel 53 EES fördelas mellan kommissionen och Eftas övervakningsmyndighet i enlighet med exakta kriterier, vilket utesluter alla möjligheter till delad eller dubbel behörighet i ett och samma ärende. Tvärtemot vad kommissionen påstått anges i domstolens yttrande 1/92 av den 10 april 1992 (REG 1992, s. I-2821; svensk specialutgåva, volym 12, s. I-41) att den stränga kompetensfördelningen inte innebär att gemenskapens behörighet ändrar karaktär och att den därför är förenlig med EG-fördraget.

462 Härav följer att kommissionen, genom att fatta beslutet av den 25 november 1994 och därigenom vidta åtgärder till följd av den begäran om bistånd på gemenskapens territorium som framställdes av Eftas övervakningsmyndighet, med nödvändighet medgivit att denna var ensam behörig att utreda det ifrågavarande ärendet vid denna tidpunkt. De japanska sökandena har gjort gällande att kommissionen, enligt lydelsen i artikel 56 EES är ensam behörig att fatta beslut med avseende på överträdelser som inverkar på handeln mellan Europeiska gemenskapens medlemsstater och som därmed innebär att artikel 81 EG åsidosätts. Om kommissionen ansett att den med stöd av artikel 81 EG var behörig att utreda ärendet när den fattade beslutet av den 25 november 1994, borde den ha motsatt sig begäran om bistånd från Eftas övervakningsmyndighet och begärt att denna avslutade ärendet,

för att sedan inleda sin egen utredning. Nippon har i detta avseende hävdats att det bekräftas av både skälen och den bindande delen i beslutet som fattats av Eftas övervakningsmyndighet av den 17 november 1994 att detta endast avsåg förfarandena på offshoremarknaden i Norge. Det framgår därför tydligt att både Eftas övervakningsmyndighet och kommissionen vid denna tidpunkt ansåg att Eftas övervakningsmyndighet var den myndighet som var behörig att utreda de ifrågavarande förfarandena.

463 Genom att kommissionen, trots att Eftas övervakningsmyndighet vid denna tidpunkt hade behörighet att utreda det ifrågavarande ärendet, den 25 november 1994 beslutade att samtidigt genomföra en egen utredning i syfte att fastställa huruvida artikel 81 EG eller artikel 53 EES hade åsidosatts, åsidosatte den artikel 56.1 EES. Såsom kommissionen angivit i meddelandet om anmärkningar, vidarebefordrade Eftas övervakningsmyndighet nämligen sina handlingar i ärendet till kommissionen först den 6 december 1995, på grund av att de ageranden som var föremål för utredningen inverkat på handeln inom gemenskapen. Denna åtgärd hade saknat innebörd om kommissionen inte redan varit behörig att genomföra en utredning. Kommissionen inledde nämligen ett nytt utredningsförfarande med anledning av att handlingarna vidarebefordrades.

464 Kommissionens argument att artikel 56 EES endast avser behörigheten att fatta beslut om att en överträdelse föreligger motsägs av lydelsen i artikel 55 i EES-avtalet, i vilken föreskrivs att "[d]en behöriga övervakningsmyndighet som anges i artikel 56 skall ... undersöka fall av förmodade överträdelser". I artikel 109 i EES-avtalet (nedan kallad artikel 109 EES) — som domstolen i sitt ovan i punkt 461 nämnda yttrande 1/92 ansåg vara relevant vid bedömningen av huruvida artikel 56 EES var förenlig med fördraget — bekräftas att behörigheten är exklusiv även under utredningen. I artikel 109.4 EES föreskrivs nämligen att både kommissionen och Eftas övervakningsmyndighet skall pröva de klagomål som faller inom deras respektive behörighet och i förekommande fall överlämna de klagomål som faller inom det andra organets behörighet till det organet. Enligt lydelsen i artikel 109.5 EES har vart och ett av dessa organ rätt att hänskjuta frågan till gemensamma EES-kommittén om de är oeniga om vilken åtgärd som bör vidtas med anledning av ett klagomål eller vad avser resultatet av prövningen. Det vore absurt om behörigheten fördelades strängt då ärenden utreds eller klagomål inkommer, men att så inte sker när en utredning inleds *ex officio*.

- 465 Med beaktande av vad ovan anförts skall protokoll 23 och i synnerhet artikel 10.3 i detta, tolkas mot bakgrund av artikel 109 EES. De upplysningar som inhämtats under en utredning utförd av Eftas övervakningsmyndighet, eller för dennas räkning, och som återges i handlingar som denna myndighet vidarebefordrat till kommissionen i enlighet med artikel 10.3 i protokoll 23 kan kommissionen därför inte använda annat än då den tillämpar bestämmelserna i EES-avtalet. Tvärt emot vad kommissionen påstått medför denna tolkning inte att artikel 10.3 i detta protokoll inte ges en ändamålsenlig verkan. Det framgår av lydelsen i artikel 10 i protokoll 23, liksom av dennas systematik, att endast en myndighet kan ha behörighet att utreda ett ärende vid varje given tidpunkt.
- 466 Eftersom beslutet av den 25 november 1994, i enlighet med vilket kommissionen genomförde undersökningarna på platsen den 1 och den 2 december 1994, är rättsstridigt måste enligt de japanska sökandena åtminstone den skriftliga bevisning som upptagits under dessa undersökningar avlägsnas från handlingarna i ärendet i enlighet med domstolens och förstainstansrättens rättspraxis (beslut meddelat av domstolens ordförande den 26 mars 1987 i mål 46/87 R, Hoechst mot kommissionen, REG 1987, s. 1549, punkt 34, och domen i det ovan i punkt 61 nämnda målet PVC II, punkt 395). Kommissionen borde ha tillfrågat de berörda företagen om dessa upplysningar på nytt, liksom den gjorde i det ovan i punkt 61 nämnda målet PVC II (punkterna 474–476).
- 467 Den bevisning som kommissionen inhämtat för Eftas övervakningsmyndighets räkning skall avlägsnas från handlingarna i det ärende som avses i förevarande mål, inte endast på grund av att kommissionens beslut av den 25 november 1994 var rättsstridigt, utan även av det skälet att syftet med det förfarandet skiljde sig från syftet med den utredning som Eftas övervakningsmyndighet genomförde.
- 468 I artikel 9.1 i protokoll 23 föreskrivs att upplysningar som inhämtats med tillämpning av protokollet inte kan användas för andra ändamål än för de förfaranden som föreskrivs i artiklarna 53 och 55 i EES-avtalet, på samma sätt som användningen av upplysningar enligt artikel 20 i förordning nr 17 begränsas till det ändamål för vilket de inhämtats. Enligt fast rättspraxis åsidosätts ett företags rätt

till tystnadsplikt och rätt till försvar i samband med tillämpningen av den sistnämnda bestämmelsen, om kommissionen eller i förekommande fall en nationell myndighet åberopar bevisning till detta företags nackdel som inhämtats under en utredning som haft ett annat ändamål än det pågående ärendet (domstolens dom av den 17 oktober 1989 i mål 85/87, Dow Benelux mot kommissionen, REG 1989, s. 3137, punkt 18, av den 16 juli 1992 i mål C-67/91, Asociación Española de Banca Privada m.fl., kallat spanska banker, REG 1992, s. I-4785, punkterna 35 och följande, svensk specialutgåva, volym 13, s. I-87, av den 10 november 1993 i mål C-60/92, Otto, REG 1993, s. I-5683, punkt 20, och domen i det ovan i punkt 61 nämnda målet PVC II, punkt 472).

469 Domstolen slog i domen i det ovan i punkt 468 nämnda målet Spanska banker fast att nationella konkurrensmyndigheter inte kan använda uppgifter som kommissionen inhämtat under en undersökning i enlighet med artikel 81 EG ens när dessa myndigheter tillämpat samma gemenskapsrättsliga bestämmelser (punkt 32 i domen). På samma sätt fann domstolen i domen i det ovan i punkt 468 nämnda målet Otto att kommissionen inte kunde använda upplysningar som inhämtats under ett nationellt förfarande för att fastställa att gemenskapsrättsliga konkurrensbestämmelser åsidosatts (punkt 20 i domen). JFE-Kawasaki har slutligen erinrat om att förstainstansrätten i domen i det ovan i punkt 61 nämnda målet PVC II fann att rätten till försvar iakttagits i detta mål, på grund av den omständigheten att kommissionen på nytt begärt att handlingar skulle inges som den redan erhållit under ett förfarande som haft ett annat syfte (se ovan punkt 466, slutet).

470 Enligt de japanska sökandena bör av samma skäl de handlingar som härrör från undersökningar i samband med den utredning som genomfördes av Eftas övervakningsmyndighet i förevarande fall avlägsnas från handlingarna i målet. Syftet med denna inledande utredning skiljde sig väsentligt från syftet med den utredning som kommissionen inledde senare. Kommissionen upprättade nämligen, beträffande ett påstått avtal, ett meddelande om anmärkningar uteslutande med avseende på artikel 81 EG, trots att det framgick av beslutet av Eftas övervakningsmyndighet av den 17 november 1994 att denna myndighet endast undersökt förfaranden på offshoremarknaden i Norge i enlighet med artikel 53 EES.

- 471 De båda undersökningarna hör enligt sökandena således samman med olika rättsordningar. Genom ett resonemang motsvarande det som fördes i domarna i de ovan i punkt 468 nämnda målen Spanska banker och Otto, och med beaktande av lydelsen i artikel 9.1 i protokoll 23, skulle därför bevisvärdet av bevisning som förebringats i samband med en utredning som genomförts av Eftas övervakningsmyndighet avgöras uteslutande med ledning av EES-avtalet, och denna bevisning skulle endast kunna återopas i ett förfarande som genomförs i enlighet med denna myndighets interna bestämmelser, det vill säga protokoll 4 till avtalet mellan Eftastaterna om inrättandet av en övervakningsmyndighet och en domstol.
- 472 Enligt sökandena är det mot bakgrund av det handläggningsfel som beskrivits ovan nödvändigt att avlägsna i synnerhet följande handlingar från handlingarna i målet: Anteckningarna Upplysningar, Vallourecs anteckningar med beteckningen "RB till Patrier", vilka fogats till en skrivelse av den 15 maj 1991, Mannesmanns telefaxmeddelande av den 16 januari 1991 med rubriken "Lista Vancouver" som tagits upp på sidan 4782 i kommissionens handlingar i ärendet, Sumitomos telefaxmeddelande av den 19 februari 1991 med rubriken "Prislista" ("Price List") som tagits upp på sidan 4789 i kommissionens handlingar i ärendet, Anteckningen till ordförandena, handlingen g) japansk, anteckningarna Möte 24.7.90, handlingen från Mannesmann av den 27 januari 1986 med rubriken "Stålrörsmarknaden 1970–1985" ("Stahlröhrmarkt 1970–1985") som tagits upp på sidan 2128 i kommissionens handlingar i ärendet och handlingen System för stålrör.
- 473 Förstainstansrätten bör inte heller beakta uttalanden som de undersökta företagen gjort till svar på uppmaningar att inkomma med svar och till svar på frågor från kommissionen som avsett eller grundats på de handlingar som av ovan angivna skäl borde ha avlägsnats från handlingarna i målet. Att använda dessa uttalanden vore nämligen rättsstridigt i samma mån som det vore rättsstridigt att använda handlingarna i sig, eftersom kommissionen utan dessa handlingar inte varit i stånd att väcka de konkreta frågor som den ställt och därigenom att erhålla de ytterligare upplysningar som uttalandena innehöll. Följande handlingar måste därför avlägsnas från handlingarna i målet: Verlucas uttalande av den 17 september 1996, Verlucas uttalande av den 14 oktober 1996, Bechers svar, Corus svar, Nippons svar av den 17 november och den 4 december 1997 som tagits upp på sidorna 13544 och 14157 i kommissionens handlingar i ärendet, Sumitomos svar av den 31 oktober och den 16

december 1997 som tagits upp på sidorna 14168 och 14430 i kommissionens handlingar i ärendet, JFE-NKK:s svar av den 7 november och den 15 december 1997 som tagits upp på sidorna 14451 och 14491 i kommissionens handlingar i ärendet, JFE-Kawasakis svar av den 3 november och den 18 december 1997 som tagits upp på sidorna 14519 och 14615 i kommissionens handlingar i ärendet och sannolikt handlingen Kontroll hos Vallourec.

474 Enligt Nippon måste ytterligare handlingar avlägsnas från handlingarna i målet, eftersom de härrör från en tid som föregick kontrollerna den 1 och den 2 december 1994, nämligen Sumitomos telefaxmeddelande till Vallourec av den 9 oktober 1997 som tagits upp på sidan 4283 i kommissionens handlingar i ärendet, protokollet från samtal med JF, handlingen av den 19 september 1991 med rubriken "Premiummarknadsandelar uppskattade av SMI" som tagits upp på sidan 4848 i kommissionens handlingar i ärendet, handlingen med rubriken "Japansk export av sömlösa stålrör (jan-sept 95)" ("Japan's Exports of Seamless Pipe (jan-sept 95)" som tagits upp på sidan 4514 i kommissionens handlingar i ärendet, handlingen med rubriken "Rapport om försäljningen av sömlösa OCTG-stålrör 1993 (jan-sept)" ("OCTG Seamless pipe supply record 1993 (jan-sept)" som tagits upp på sidan 8692 i kommissionens handlingar i ärendet, anteckningarna Förnyelse av avtalet VAM BSC, Samtal BSC, Strategisk bedömning, Bedömning av VAM-avtalet, Vallourecs anteckningar med rubriken "Förhållandet till JFE-Kawasaki" av den 29 augusti 1991 som tagits upp på sidan 15802 i kommissionens handlingar i ärendet och Vallourecs anteckningar med rubriken "VAM-licens till Siderca" av den 20 juni 1994 som tagits upp på sidan 15809 i kommissionens handlingar i ärendet.

475 Av den omständigheten att den skriftliga bevisningen och de ovannämnda uttalandena erhållits på ett rättsstridigt sätt följer enligt sökandena att det ifrågasatta beslutet i sig är rättsstridigt, bland annat såtillvida att rätten till försvar åsidosatts avseende de företag till vilka beslutet riktats. Enligt JFE-Kawasaki är denna omständighet ensam tillräcklig för att det ifrågasatta beslutet skall ogiltigförklaras. De japanska sökandena är i vart fall eniga om att det är nödvändigt att avlägsna all bevisning som förebringats på grundval av ett rättsstridigt beslut, vid äventyr av att det ifrågasatta beslutet ogiltigförklaras i den utsträckning det grundats på sådan bevisning (beslutet i det ovan i punkt 466 nämnda målet Hoechst mot kommissionen, punkt 34).

- 476 Kommissionen har anfört att den inte åsidosatt artikel 53 EES genom att, i bland annat sitt beslut av den 25 november 1994, ge sina tjänstemän och företrädare befogenhet att undersöka överträdelser av artikel 81 EG och ge dessa befogenhet att samtidigt och med avseende på samma faktiska omständigheter, för Eftas övervakningsmyndighet och i enlighet med dennas begäran i detta avseende, undersöka om överträdelse möjligen skett av artikel 53 EES. Eftas övervakningsmyndighet hade nämligen inte exklusiv behörighet att genomföra en utredning vid den tidpunkt då detta beslut fattades. Enligt kommissionen innehåller artikel 53 EES inte någon bestämmelse som kan medföra att artikel 81 EG inte kan tillämpas i en situation då villkoren för att tillämpa både artikel 81 EG och artikel 53 EES är uppfyllda. Denna tolkning av artikel 53 EES bekräftas genom domstolens yttrande 1/91 av den 14 december 1991 (REG 1991, s. I-6079) och av domstolens ovan i punkt 461 nämnda yttrande 1/92.
- 477 Enligt kommissionen kan därför inte en sådan utredning, genomförd av Eftas övervakningsmyndighet, inverka på gemenskapens befogenheter inom dess behörighetsområde. Det står kommissionen fritt att genomföra undersökningar av överträdelser av artikel 81 EG. Kommissionen är nämligen behörig övervakningsmyndighet för att genomföra sådana undersökningar i den mening som avses i artikel 55 i EES-avtalet.
- 478 Kommissionen har anmärkt att den i vart fall fortfarande hade rätt att genomföra en undersökning, åtminstone i syfte att avgöra huruvida den i förevarande fall var behörig myndighet, eftersom det var fråga om inverkan på handeln mellan medlemsstaterna.
- 479 Till svar på de japanska sökandenas argument som hänför sig till rättspraxis har kommissionen anfört att det i det system som tillkommit genom EES-avtalet finns en mekanism som gör det möjligt att överföra ett ärende mellan myndigheter. Detta medför att förevarande mål skiljer sig från det ovan i punkt 468 nämnda målet Spanska banker, eftersom det i gemenskapens rättssystem inte finns en motsvarande mekanism för överföring av ärenden mellan kommissionen och nationella konkurrensmyndigheter. Dessutom saknar domen i det ovan i punkt 61 nämnda målet PVC II relevans i förevarande mål, eftersom de två förfaranden som var i fråga i det målet och beträffande vilka samma upplysningar inhämtats hade olika syften.

- 480 Kommissionen inhämtade dessutom inte bevisningen endast med avseende på ett annat förfarande än det som behandlas i det ifrågasatta beslutet, utan med tanke på undersökningsbeslut i vilka eventuella överträdelser av artikel 81 EG uttryckligen nämndes och som grundats på två rättsliga grunder. Beslutet av den 25 november 1994 är i vart fall rättsenligt, eftersom det grundats på två rättsliga grunder.
- 481 Eftas övervakningsmyndighet har inte yttrat sig över denna grund under förhandlingen. Myndigheten har i detta avseende i huvudsak anslutit sig till kommissionens argument.

b) Förstainstansrättens bedömning

- 482 Förstainstansrätten erinrar först och främst om att domstolen i sitt ovan i punkt 461 nämnda yttrande 1/92 förklarar att de bestämmelser i EES-avtalet som åberopats inför domstolen, däribland artikel 56 i detta avtal om kompetensfördelning i konkurrensfrågor, var förenliga med EG-fördraget.
- 483 För att komma fram till denna slutsats med avseende på den ovannämnda artikeln, angav domstolen i punkterna 40 och 41 i det ovannämnda yttrandet särskilt att gemenskapens behörighet att sluta internationella avtal på konkurrensområdet nödvändigtvis måste innebära att gemenskapen kan godta avtalsbestämmelser om fördelningen av de avtalsslutande parternas behörighet på konkurrensområdet, förutsatt att dessa bestämmelser inte innebär att den behörighet som gemenskapen och dess institutioner har enligt fördraget ändrar karaktär.

484 Det följer således av yttrande 1/92 att artikel 56 EES inte innebär någon ändring av den karaktär gemenskapens behörighet på konkurrensområdet har enligt EG-fördraget.

485 Det framgår härvid av både artikel 56 EES och av den detaljerade beskrivningen av denna, i inledningen till yttrande 1/92 i avsnittet "Sammanfattning av kommissionens begäran", att alla ärenden som omfattades av gemenskapens behörighet på konkurrensområdet innan EES-avtalet trädde i kraft skall omfattas av kommissionens exklusiva behörighet efter det att detta avtal trätt i kraft. Alla ärenden i vilka handeln mellan Europeiska gemenskapens medlemsstater påverkas skall även fortsättningsvis omfattas av kommissionens behörighet, även om handeln påverkas mellan gemenskapen och Efta-staterna eller mellan Efta-staterna inbördes.

486 Mot bakgrund av vad ovan anförts skall det konstateras att bestämmelserna i EES-avtalet inte kan tolkas på ett sådant sätt att kommissionen ens tillfälligt undantas från behörigheten att tillämpa artikel 81 EG på ett konkurrensbegränsande avtal som inverkar på handeln mellan gemenskapens medlemsstater.

487 Förstainstansrätten konstaterar i förevarande mål att kommissionen i beslutet av den 25 november 1994 om att inleda en undersökning inom stålrörssektorn, bland annat åberopade artikel 81 EG och förordning nr 17 som rättslig grund. I samband med denna undersökning använde sig kommissionen av sina befogenheter enligt förordning nr 17 för att anskaffa den bevisning som åberopats i det ifrågasatta beslutet. Rätten konstaterar slutligen att kommissionen genom artiklarna 1 och 2 i detta beslut vidtog sanktionsåtgärder mot de klandrade avtalen i enlighet med artikel 81 EG.

488 Förstainstansrätten skall i övrigt uttryckligen besvara de japanska sökandenas argument att kommissionen förfarit rättsstridigt när den tillämpade två rättsliga

grunder i beslutet av den 25 november 1994, nämligen inte endast artikel 81 EG och förordning nr 17, utan dessutom artikel 53 EES och beslutet från Eftas övervakningsmyndighet av den 17 november 1994 om att bifalla kommissionens begäran om bistånd.

489 Det skall konstateras att kommissionen, när den fattade beslutet av den 25 november 1994, inte med säkerhet kunde inse vilken rättslig grund som var den riktiga, eftersom detta berodde på den eventuella överträdelsens geografiska omfattning och mer exakt på huruvida denna överträdelse inverkade på handeln mellan gemenskapens medlemsstater. De japanska sökandena har med fog anfört att ett system med en enda kontroll för tillämpning av konkurrensbestämmelserna införts genom EES-avtalet, bland annat genom artiklarna 56 och 109 i detta. Detta system skall tillämpas från och med utredningsskedet, varvid var och en av myndigheterna är skyldig att avsluta ärendet och att vidarebefordra sina handlingar till den andra myndigheten om den finner att den andra myndigheten är behörig.

490 Begreppet en enda kontroll kan emellertid inte tillämpas redan när undersökningen inleds om det i detta skede inte kan fastställas vilken myndighet som är behörig. För det fall Eftas övervakningsmyndighet skulle inleda ett förfarande med avseende på vilket det slutligen skulle visa sig att kommissionen var behörig, skulle nämligen ett annat tillvägagångssätt innebära ett åsidosättande av den ovannämnda principen att bestämmelserna i EES-avtalet inte kan medföra att kommissionen undantas från behörigheten att undersöka konkurrensbegränsande förfaranden som inverkar på handeln mellan gemenskapens medlemsstater.

491 Förstainstansrätten anger härutöver i detta hänseende att den omständigheten att en gemenskapsinstitution i en rättsakt stöder sig på en riktig rättslig grund eller på en eller flera rättsliga grunder som slutligen visar sig vara olämpliga inte i sig kan medföra att rättsakten är behäftad med ett fel (se, för ett motsvarande synsätt, förstainstansrättens dom av den 19 mars 2003 i mål T-213/00, CMA CGM m.fl. mot kommissionen, REG 2003, s. II-913, punkterna 79–103, särskilt punkt 94).

492 Av vad ovan anförts framgår att kommissionen utan undantag varit behörig att undersöka de konkurrensbegränsande avtal mot vilka sanktionsåtgärder slutligen vidtagits genom det ifrågasatta beslutet, trots att Eftas övervakningsmyndighet redan inlett en undersökning av eventuella liknande förfaranden på den norska marknaden. De japanska sökandenas argument, bland annat med avseende på den rättspraxis som följer av domen i målet Spanska banker (se ovan punkterna 468 och 469) saknar därför relevans i förevarande mål.

493 Under dessa förhållanden kan talan inte bifallas på denna grund.

B — *Begäran om nedsättning av bötesbeloppen*

1. Den första och den andra grunden: Huruvida det föreligger en bristande motivering med avseende på att meddelandet om samarbete inte tillämpats till JFE-NKK:s fördel och huruvida det föreligger en felaktighet i detta avseende

a) Parternas argument

494 Enligt JFE-NKK har kommissionen i skäl 175 i det ifrågasatta beslutet inte tillräckligt motiverat sin vägran att tillämpa meddelandet om samarbete till företagets fördel.

495 JFE-NKK har i detta hänseende hävdatt att företaget gett detaljerade svar på kommissionens fyra uppmaningar att lämna upplysningar. Detta innebär att en minskning med 10 procent av det bötesbelopp som påförts företaget är befogad i

enlighet med domstolens dom av den 14 juli 1972 i mål 48/69, ICI mot kommissionen (REG 1972, s. 619; svensk specialutgåva, volym 2, s. 25). JFE-NKK har därutöver gjort gällande att företaget är den ende tillverkare som till kommissionen uppgivit namnen på dem som deltagit i möten mellan europeiska och japanska tillverkare samt datum och de exakta platserna för dessa möten. Enligt ovannämnda rättspraxis borde detta ge företaget rätt till en nedsättning av bötesbeloppet med 20 procent.

496 Enligt kommissionen är JFE-NKK:s argument avseende bristande motivering grundlöst, eftersom det framgår av skäl 175 i det ifrågasatta beslutet att det inte förekommit något egentligt samarbete från detta företags sida. Enligt lydelsen i meddelandet om samarbete krävs det minst att det ifrågavarande företaget informerar kommissionen om att det inte bestrider de faktiska omständigheter som kommissionen angett i meddelandet om anmärkningar, något som JFE-NKK inte gjort.

b) Förstainstansrättens bedömning

497 Det är tillräckligt att konstatera att det i skäl 175 i det ifrågasatta beslutet anges att "det [inte] förekommit något egentligt samarbete" från JFE-NKK:s sida i samband med den undersökning som genomförts i förevarande fall. Det skall emellertid konstateras att, antingen detta påstående är riktigt eller ej, det utgör en tillräcklig motivering för kommissionens vägran att sätta ned det bötesbelopp som ålagts JFE-NKK på grund av att företaget samarbetat.

498 Även för det fall förevarande grunder skulle anses avse felaktig tillämpning av meddelandet om samarbete, kan dessa inte läggas till grund för ett bifall av talan.

- 499 Förstainstansrätten erinrar om att, för att ett företags samarbete skall göra en nedsättning av bötesbeloppet befogad, måste företaget agera på ett sådant sätt att det bidrar till att underlätta kommissionens uppgift att fastställa och beivra överträdelse av gemenskapens konkurrensregler (se förstainstansrättens dom av den 14 maj 1998 i mål T-347/94, *Mayr-Melnhof mot kommissionen*, REG 1998, s. II-1751, punkt 309 och där anförd rättspraxis).
- 500 Förstainstansrätten anger härvid att, även om kommissionen har haft viss nytta av JFE-NKK:s svar, bland annat uppgifterna i svaret av den 7 november 1997 med avseende på tider och platser för flera av Europa–Japan-klubbens möten, utgjorde dessa endast en bekräftelse på vissa uppgifter som Verluca lämnat i de uttalanden han gjorde för Vallourecs räkning under år 1996. Det är därför oriktigt att JFE-NKK varit det enda företag som lämnat sådana uppgifter.
- 501 Om olika företag i samma skede av det administrativa förfarandet och under likartade omständigheter lämnar jämförliga uppgifter till kommissionen med avseende på de faktiska omständigheter som de klandras för, skall graden av dessa företags samarbete anses vara jämförlig (se, analogt, domen i det ovan i punkt 50 nämnda målet *Krupp Thyssen Stainless och Acciai speciali Terni mot kommissionen*, punkterna 243–245).
- 502 I förevarande fall har emellertid Vallourec genom Verlucas uttalanden uttryckligen medgett att de ifrågavarande mötena ägt rum i samband med ett avtal om marknadsuppdelning avseende bland annat de fyra europeiska tillverkarnas nationella marknader. Verluca har nämligen angett att var och en av Europa–Japan-klubbens medlemmar var skyldig att respektera var och en av de övriga klubbmedlemmarnas nationella marknader. Härvid preciserades att offshoremarknaden i Förenade kungariket hade en särskild ställning, eftersom den var ”delvis skyddad”. Verluca har även uppgett hur länge avtalet om marknadsuppdelning var i

kraft och hur detta fungerade. JFE-NKK har däremot i sitt svar av den 7 november 1997 hävdad att de europeiska tillverkarna begärt att företaget skulle respektera deras nationella marknader, men att detta aldrig godtagit denna begäran.

- 503 Det skall konstateras att Verluca inte endast besvarat kommissionens frågor under den första kontrollen hos Vallourec i september 1996. Det framgår nämligen av en samlad bedömning av Verlucas uttalanden att han visat en verklig vilja att medge att en överträdelse förelegat och att verkligen samarbeta i samband med kommissionens undersökning. JFE-NKK begränsade sig däremot till att lämna faktiska upplysningar som kommissionen hade begärt men vägrade godta en tolkning av dessa som kunde utvisa att företaget varit delaktigt i en överträdelse.
- 504 Förstainstansrätten finner att JFE-NKK:s upplysningar endast varit till nytta genom att de i viss mån utgör stöd för Verlucas uttalanden som kommissionen redan förfogade över. Att dessa upplysningar lämnats har därför inte i betydande mån underlättat kommissionens uppgift och är därför inte tillräckligt för att det skall vara befogat att sätta ned det ålagda bötesbeloppet på grund av att företaget samarbetat.
- 505 Kommissionen har därutöver med fog konstaterat att JFE-NKK inte vid något tillfälle under det administrativa förfarandet upplyst kommissionen om att företaget medgav de faktiska omständigheterna. JFE-NKK har i övrigt fortsatt att bestrida dessa omständigheter inför rätten.
- 506 Under dessa förhållanden skall det konstateras att JFE-NKK:s argument inte ger fog för att tillämpa meddelandet om samarbete för att sätta ned det bötesbelopp som ålagts detta företag.

2. Den tredje grunden: Huruvida det föreligger en bristande motivering med avseende på hur bötesbeloppen beräknats

a) Parternas argument

507 Enligt JFE-NKK har kommissionen inte angett hur den beräknat bötesbeloppen tillräckligt detaljerat för att följa de krav som följer av rättspraxis (förstainstansrättens dom av den 6 april 1995 i mål T-148/89, Tréfilunion mot kommissionen, REG 1995, s. II-1063, punkt 142). När kommissionen fastställde bötesbeloppen bedömde den bland annat inte omsättningen hos vart och ett av de företag till vilka det ifrågasatta beslutet riktades eller hur mycket dessa verkligen deltagit i överträdelsen. Denna underlåtelse utgör enligt JFE-NKK en brist i motiveringen.

508 Kommissionen har anfört att den angett beräkningsmetoden för bötesbeloppen på ett adekvat sätt i det ifrågasatta beslutet, bland annat i skäl 162 i detta.

b) Förstainstansrättens bedömning

509 Det är härvid tillräckligt att konstatera att kommissionen i skälen 156–175 i det ifrågasatta beslutet på ett tydligt och sammanhängande sätt har redogjort för vad den tagit i beaktande för att fastställa bötesbeloppen. Domen i det ovan i punkt 507 nämnda målet Tréfilunion mot kommissionen utgör inte något stöd för JFE-NKK:s påstående, eftersom det i denna dom i detta hänseende endast anges att kommissionen är skyldig att redogöra för beräkningsmetoden för bötesbeloppen. Den härifrån åtskiljda frågan huruvida kommissionen gjort en oriktig bedömning med avseende på beräkningen av bötesbeloppen bedöms nedan i punkt 515 och följande punkter.

510 Följaktligen kan talan inte bifallas på denna grund.

3. Den fjärde grunden: Huruvida det skett en oriktig bedömning av överträdelsens varaktighet

a) Parternas argument

- 511 De japanska sökandenas argument med innebörden att kommissionen åtminstone borde ha angett en överträdelse med kortare varaktighet än den som konstaterats i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet har sammanfattats ovan i punkt 136 och följande punkter.
- 512 Eftersom kommissionen tillämpat en höjningskoefficient om tio procent om året av det bötesbelopp som fastställts med anledning av överträdelsens allvarlighetsgrad och eftersom överträdelsen inte pågått längre tid än högst fyra hela år (från år 1991 till år 1994), skall den totala höjningen om 50 procent som enligt det ifrågasatta beslutet ålagts alla de japanska sökandena med anledning av överträdelsens varaktighet sättas ned till högs. 40 procent. Nippon har i sin replik anfört att kommissionens argument, att avtalen om frivillig exportbegränsning inte utgjort något hinder för de japanska tillverkarna att sälja sömlösa rör inom gemenskapen, är oförenligt med kommissionens ställningstagande i det ifrågasatta beslutet med avseende på tiden mellan år 1977 och år 1989. Sumitomo har i detta hänseende hävdats att kommissionens företrädare inte kunde sätta sig i kommissionärernas ställe genom att framföra argumentet att det var befogat att ålägga böter för år 1990 även om avtalen om frivillig exportbegränsning tillämpades under det året.
- 513 Kommissionens argument med avseende på hur lång tid den överträdelse pågått som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet har sammanfattats ovan i punkterna 157 och följande. Kommissionen har i huvudsak gjort gällande att det inte finns anledning att sätta ned bötesbeloppen, eftersom överträdelsens varaktighet är styrkt.

b) Förstainstansrättens bedömning

514 Eftersom parternas argument avseende överträdelsens varaktighet bedömts ovan i punkterna 338–352 är det i samband med förevarande grund tillräckligt att erinra om att denna tid, med avseende på var och en av de japanska sökandena, skall minskas från fem år till tre år och sex månader, det vill säga tiden mellan den 1 januari 1991 och den 1 juli 1994. Den nya varaktigheten tas i beaktande nedan i punkterna 588 och 590 i samband med att de bötesbelopp fastställs som åläggs de japanska sökandena.

4. Den femte grunden: Huruvida det skett en oriktig bedömning av de handlingar som lagts till grund för att påvisa att den överträdelse förelegat som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet

a) Parternas argument

515 De japanska sökandena har erinrat om de argument som de åberopat till stöd för yrkandet att artikel 1 i det ifrågasatta beslutet skall ogiltigförklaras. Dessa argument bygger på att de varor som avses i olika delar av den skriftliga bevisning som kommissionen åberopat i det ifrågasatta beslutet inte stämmer överens med de varor som omfattades av den påstådda överträdelsen (se ovan punkt 105 och följande punkter). Om förstainstansrätten avvisar vissa delar av den skriftliga bevisning som kommissionen åberopat, men fastställer det ifrågasatta beslutet i övrigt, innebär detta att bötesbeloppet skall sättas ned så att det motsvarar den definition av varorna och varaktigheten av den överträdelse som framgår av den skriftliga bevisning som inte avvisas. Förstainstansrätten beaktar i detta sammanhang att vissa delar av bevisningen, bland annat handlingen med fördelningstal, avser mer begränsade varumarknader.

- 516 JFE-Kawasaki och Sumitomo har vidare hävdad att kommissionen borde ha tagit den mest begränsade marknaden i beaktande när den fastställde överträdelsens allvarlighetsgrad, och därmed fastställt de bötesbelopp som ålades dem till vilka det ifrågasatta beslutet riktades till en lägre nivå. Kommissionen har i synnerhet i geografiskt avseende inte styrkt att den angivna överträdelsen inverkade på offshoremärknaden i Förenade kungariket.
- 517 Kommissionen har i sin replik gjort gällande att den omständigheten att olika tillämpningsområden för avtalet anges i den skriftliga bevisningen utvisar att tillämpningsområdet hade kunnat vara mer omfattande än vad som fastslagits i det ifrågasatta beslutet. Påståendet att kommissionen gjort en dålig avgränsning av den geografiska marknaden, har kommissionen bemött med att den i skälen 160 och 161 i det ifrågasatta beslutet bedömt överträdelsernas allvarlighetsgrad med utgångspunkt i en korrekt bestämd marknad på grundval av bevisning som upptagits under kommissionens undersökning (se även ovan punkt 144 och följande punkter).

b) Förstainstansrättens bedömning

- 518 Det är, för att fastslå att talan inte kan bifallas på denna grund, tillräckligt att erinra om att den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet, såsom fastställts ovan i punkt 352, är styrkt i alla avseenden utom beträffande varaktigheten. Dennas inverkan på bötesbeloppen har angetts ovan i punkt 514.

5. Den femte och den sjätte grunden: Huruvida proportionalitetsprincipen och riktlinjerna för beräkning av böter åsidosatts och huruvida det föreligger en bristande motivering

a) Parternas argument

- 519 Enligt de japanska sökandena borde det vid beräkningen av de bötesbelopp som ålagts dem ha beaktats att överträdelsen inte inverkat på den europeiska marknaden

(domstolens dom av den 6 mars 1974 i de förenade målen 6/73 och 7/73, Istituto Chemioterapico Italiano SpA och Commercial Solvents Corporation mot kommissionen, REG 1974, s. 223, punkt 51 och följande punkter, svensk specialutgåva, volym 2, s. 229, domen i det ovan i punkt 56 nämnda målet Suiker Unie m.fl. mot kommissionen, punkt 614 och följande punkter, och domen i det ovan i punkt 74 nämnda målet Thyssen Stahl mot kommissionen, punkt 672). Nippon och Sumitomo har i detta avseende hänvisat till sina argument om handelshinder som utgjort hinder för japanska tillverkare att sälja sina varor på marknaderna inom gemenskapen, vilket inneburit att överträdelsens inverkan på den gemensamma marknaden i vart fall varit praktiskt taget obefintlig. JFE-NKK har i detta sammanhang åberopat punkt 3 i riktlinjer för beräkning av böter som döms ut enligt artikel 15.2 i förordning nr 17 och artikel 65.5 i EKSG-fördraget (EGT C 9, 1998, s. 3, nedan kallade riktlinjer för beräkning av böter). Enligt dennas lydelse utgör det en förmildrande omständighet om avtal eller förfaranden som utgör överträdelser inte har tillämpats i praktiken. JFE-Kawasaki har i detta hänseende hävdatt att böterna, inbegripet dem som ålagts de japanska sökandena, förefaller omfatta det rättsstridiga agerande som fastställs i artikel 2 i det ifrågasatta beslutet, vilket vore rättsstridigt, eftersom den andra överträdelsen endast avser tillverkarna inom gemenskapen.

520 I det ifrågasatta beslutet har för övrigt angetts färre varor än dem som avses i meddelandet om anmärkningar. Antalet varor har i själva verket begränsats så mycket att böterna, som uppgår till totalt 99 miljoner euro, är oproportionerliga i förhållande till den sammanlagda omsättningen för dessa varor hos alla de företag till vilka det ifrågasatta beslutet riktats. Denna omsättning uppgår till 73 miljoner euro om året (skäl 162 i det ifrågasatta beslutet). Sumitomo har i detta avseende åberopat förstainstansrättens dom av den 14 juli 1994 i mål T-77/92, Parker Pen mot kommissionen (REG 1994, s. II-549, punkt 580), och av den 14 maj 1998 i mål T-319/94, Fiskeby Board mot kommissionen (REG 1994, s. II-1331, punkt 40). I sin tidigare beslutspraxis har kommissionen aldrig ålagt böter med ett belopp som närmar sig den årliga omsättningen på den marknad som avses i ett beslut där en överträdelse fastställs. JFE-Kawasaki har därutöver hävdatt att beloppet 73 miljoner euro förefaller omfatta försäljningen på offshoremarknaderna inom gemenskapen, trots att dessa marknader i enlighet med detta företags argument ovan i punkt 405 inte bör tas i beaktande.

521 Nippon har i detta hänseende hävdad att kommissionen, i enlighet med domen i det ovan i punkt 61 nämnda målet PVC II, skall beakta samtliga omständigheter i samband med överträdelsen för att ålägga proportionerliga bötesbelopp. En av dessa omständigheter utgörs av volymen och värdet av de varor som utgjort överträdelsens föremål (domen i det ovan i punkt 56 nämnda målet *Musique diffusion française m.fl. mot kommissionen*, punkt 120). Enligt lydelsen i riktlinjerna för beräkning av böter skall i övrigt en överträdelsens konkreta påverkan på marknaden beaktas och det kan vara nödvändigt att i vissa fall variera de bötesbeloppen för att ta hänsyn till den särskilda vikten, och således den faktiska påverkan, och därmed hur allvarligt varje företags förfarande varit i samband med överträdelsen (se även domstolens dom av den 8 juli 1999 i mål C-51/92 P, *Hercules Chemicals mot kommissionen*, REG 1999, s. I-4235, punkt 110, och domen i det ovan i punkt 66 nämnda cementmålet, punkt 4949). JFE-Kawasaki har härvid tillagt att detta företag i fråga om den totala omsättningen är det minsta av de fyra japanska tillverkare som utsatts för sanktionsåtgärder genom det ifrågasatta beslutet. JFE-NKK har hävdad att företaget sålt sömlösa OCTG-rör och projekttransportrör i mindre omfattning än de fyra övriga japanska tillverkarna. JFE-NKK har dessutom hävdad att kommissionen borde ha beaktat att de japanska sökandena inte iakttagit det rättsstridiga avtalet, eftersom de fortsatte att saluföra de ifrågasatt varorna på den enda marknad som intresserade dem, det vill säga offshoremarknaden i Förenade kungariket (domen i det ovan i punkt 58 nämnda målet *Buchmann mot kommissionen*, punkt 121). I skäl 161 i det ifrågasatta beslutet har kommissionen, med avseende på de europeiska tillverkare som avses i detta beslut, påstått att dessa tillverkares ursprungsländer utgör en vidsträckt marknad. Detta påstående är oförenligt med bland annat anmärkningarna i skälen 106 och 145 i det ifrågasatta beslutet, där kommissionen angett att det fanns fyra nationella marknader.

522 Kommissionens argument med avseende på det utrymme för skönsmässig bedömning som enligt rättspraxis föreligger vid bestämning av bötesbelopp saknar relevans, eftersom kommissionen skall iaktta bestämmelserna i artikel 15 i förordning nr 17. I samband med fastställelse av bötesbelopp måste proportionalitetsprincipen ha företräde framför kommissionens argument med avseende på den omständigheten att det i riktlinjerna för beräkning av böter i princip föreskrivs ett grundbelopp om 20 miljoner euro för de överträdelser som kvalificeras som mycket allvarliga.

523 Sumitomo anser att det förhållandet att avtalen om frivillig exportbegränsning förelåg före år 1991 är en förmildrande omständighet som kommissionen borde ha

beaktat med avseende på tiden därefter, trots att det var tillåtet att tillämpa artikel 81 EG efter det att de ovannämnda avtalen löpt ut. Sumitomo har uppmanat förstainstansrätten att göra en analog tillämpning av domen i det ovan i punkt 56 nämnda målet *Suiker Unie m.fl. mot kommissionen* (punkterna 619 och 620). Kommissionens påstående i sitt svaromål i mål T-78/00, att den omständigheten att dessa avtal förelåg före år 1991 utgjorde en försvårande, snarare än en förmildrande omständighet, är oförenligt med kommissionens ställningstagande i det ifrågasatta beslutet och utgör därför ett åsidosättande av motiveringskyldigheten som föreskrivs i artikel 253 EG.

524 Kommissionen har bestritt att bötesbeloppet är oproportionerligt och har hävdat att sökandenas ställningstagande bygger på den felaktiga uppfattningen att detta belopp skall fastställas i förhållande till marknadens storlek. Enligt kommissionen skall bötesbeloppet vara proportionerligt i förhållande till en helhetsbedömning av överträdelsens allvarlighetsgrad, och inte endast i förhållande till omsättningen hos dem som det ifrågasatta beslutet riktar sig till. Kommissionen konstaterade i skäl 162 i det ifrågasatta beslutet att avtalet om marknadsuppdelning utgjorde en mycket allvarlig överträdelse av artikel 81 EG, eftersom dess syfte varit att skärma av de nationella marknader som inom gemenskapen svarade för den största förbrukningen av de varor som avsågs i det ifrågasatta beslutet. Det är således uppenbart att denna överträdelse inverkat på den gemensamma marknadens funktion och på konkurrensen inom denna.

525 Det ställningstagande som anges i skäl 162 överensstämmer med riktlinjerna för beräkning av böter. I dessa anges att bötesbeloppet skall beräknas med utgångspunkt i överträdelsens allvarlighetsgrad och att det inte får överstiga tio procent av företagets omsättning. Omsättningen hos de företag som ett beslut om fastställelse av en överträdelse riktas till är i detta hänseende relevant med avseende på denna tioprocentgräns (domen i det ovan i punkt 66 nämnda cementmålet, punkterna 5005–5025). I riktlinjerna för beräkning av böter föreskrivs ett utgångsbelopp på 20 miljoner euro avseende mycket allvarliga överträdelser, och det saknades anledning att minska detta belopp ytterligare, eftersom kommissionen redan minskat det till tio miljoner med hänsyn till marknadens storlek (skäl 163 i det ifrågasatta beslutet).

Kommissionen har därutöver gjort gällande att överträdelsens inverkan på marknaden enligt riktlinjerna för beräkning av böter skall tas i beaktande endast när den är mätbar och att vart och ett av företagens omsättning bör tas i beaktande endast när företag som varit delaktiga i en överträdelse av samma slag är av mycket olika storlek. Detta är emellertid inte fallet i förevarande mål.

526 Det ställningstagande som angetts i det ifrågasatta beslutet är förenligt med rättspraxis, eftersom kommissionen enligt denna har ett utrymme för skönsmässig bedömning när den fastställer bötesbelopp (domen i det ovan i punkt 425 nämnda målet Mo och Domsjö, punkt 268). I punkt 358 i denna dom, som efter överklagande fastställdes av domstolen i dom av den 16 november 2000 i mål C-283/98 P, Mo och Domsjö mot kommissionen (REG 2000, s. I-9855, punkt 62), fastslog förstainstansrätten att marknaden måste antas ha påverkats när en överträdelse har haft ett mycket allvarligt syfte, eller att denna påverkan i vart fall är irrelevant i samband med bedömningen av hur allvarlig överträdelsen varit.

527 Till svar på JFE-Kawasakis argument, att de böter som ålagts de japanska tillverkarna omfattar vad som skulle ha ålagts på grund av den överträdelse som fastställs i artikel 2 i det ifrågasatta beslutet, har kommissionen hävdats att denna bedömning är felaktig, eftersom inga böter har ålagts och ingen höjning av bötesbeloppen gjorts med anledning av denna överträdelse.

528 Kommissionen har gjort gällande att redan den omständigheten att den beslutat att inte ålägga böter för den tid då avtalen om frivillig exportbegränsning var i kraft utgör en eftergift till de japanska tillverkarna, i synnerhet mot bakgrund av kommissionens yttrande över import till gemenskapen av japanska varor (EGT C 111, s. 13). Av detta framgår att avtalen om frivillig exportbegränsning inte utgjorde något stöd för de japanska tillverkarna i samband med tillämpning av konkurrensrättsliga regler. Tvärtom vad Sumitomo har gjort gällande utgör den omständigheten att avtal om frivillig exportbegränsning förelåg före år 1990 därför inte en förmildrande omständighet i samband med att bötesbeloppen avseende tiden från år 1990 skall fastställas.

- 529 Sumitomos argument att kommissionen inte hade rätt att först vid förstainstansrätten åberopa att avtalen om frivillig exportbegränsning var en försvårande omständighet med avseende på tiden före år 1990 har kommissionen besvarat med att påpeka att Sumitomo yrkat att förstainstansrätten inom ramen för sin fulla prövningsrätt skall sätta ned bötesbeloppet. Kommissionen anser det lämpligt att i detta sammanhang uppmärksamma rätten på allt som har avseende på dess fulla prövningsrätt.
- 530 Kommissionen har i detta hänseende hävdad att Sumitomo, genom att väcka frågan om motivering under replikskedet, försökt åberopa en ny grund i samband med sitt yrkande om att bötesbeloppet skall sättas ned. I ansökan har emellertid ingen grund tagits upp med avseende på brister i motiveringen i samband med fastställelse av bötesbeloppet. Denna grund kan därför inte tas upp till prövning i enlighet med artikel 48.2 i rättegångsreglerna.

b) Förstainstansrättens bedömning

- 531 Förstainstansrätten anger först och främst att kommissionen enligt artikel 15.2 i förordning nr 17 får ålägga böter om lägs. 1 000 euro och högst en miljon euro, eller ett högre belopp som dock inte får överstiga tio procent av föregående räkenskapsårs omsättning för varje företag som har deltagit i överträdelsen. I denna bestämmelse anges att när bötesbeloppet bestäms inom dessa gränser skall hänsyn tas både till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den pågått.
- 532 Det föreskrivs emellertid varken i förordning nr 17 eller i riktlinjerna för beräkning av böter, och det framgår inte heller av rättspraxis, att bötesbeloppet skall fastställas direkt mot bakgrund av den marknad som påverkats. Detta är endast en bland andra relevanta faktorer. I enlighet med förordning nr 17, såsom denna tolkats i rättspraxis, skall det bötesbelopp som åläggs ett företag på grund av en

konkurrensrättslig överträdelse vara proportionellt mot överträdelsen bedömd i sin helhet med beaktande av bland annat hur allvarlig den varit (se, för ett motsvarande synsätt, förstainstansrättens dom av den 6 oktober 1994 i mål T-83/91, Tetra Pak mot kommissionen, REG 1994, s. II-755, punkt 240; svensk specialutgåva, volym 16, s. II-1, och, analogt, förstainstansrättens dom av den 21 oktober 1997 i mål T-229/94, Deutsche Bahn mot kommissionen, REG 1997, s. II-1689, punkt 127). Såsom domstolen fastslagit i punkt 120 i domen i det ovan i punkt 56 nämnda målet Musique diffusion française m.fl. mot kommissionen måste, vid bedömningen av hur allvarlig en överträdelse är, hänsyn tas till en rad faktorer, vars slag och betydelse varierar alltefter överträdelsen i fråga och de särskilda omständigheterna i fallet (se, analogt, även domen i det ovannämnda målet Deutsche Bahn mot kommissionen, punkt 127).

- 533 Förstainstansrätten anger härvid även att den enda uttryckliga hänvisningen till det ifrågavarande företags omsättning utgörs av den begränsning till tio procent av omsättningen som föreskrivs i artikel 15.2 i förordning nr 17 i samband med fastställelse av bötesbelopp. Härvid avses företags totala omsättning i hela världen (se, för ett motsvarande synsätt, domen i det ovan i punkt 56 nämnda målet Musique diffusion française m.fl. mot kommissionen, punkt 119) och inte den omsättning företaget haft på den marknad som påverkats av det konkurrensbegränsande agerande mot vilket sanktionsåtgärder vidtagits. Det framgår nämligen av samma punkt i denna dom att avsikten med den ovannämnda begränsningen är att undvika att böterna blir oproportionella i förhållande till företags totala storlek.
- 534 Det är emellertid betydelsefullt att betona att denna hänvisning till den världsomfattande omsättningen endast är relevant vid beräkning av den övre gränsen för det bötesbelopp som kommissionen får ålägga (se punkt 1 i riktlinjerna för beräkning av böter) och att detta inte innebär att det skall föreligga ett strängt proportionellt samband mellan varje företags storlek och de böter detta företag åläggs.
- 535 Eftersom det i förevarande mål inte påståtts att bötesbeloppen överstiger tio procent av de japanska sökandenas totala omsättning, kan böterna inte sättas i fråga endast på grund av att de, tillsammans med de böter som ålagts de europeiska tillverkarna, överstiger omsättningen på den berörda marknaden, det vill säga 73 miljoner euro. Visserligen betonade domstolen i dom av den 16 november 2000 i mål C-248/98 P, KNP BT mot kommissionen (REG 2000, s. I-9641, punkt 61), tilläggsvis att "artikel

15.2 i förordning nr 17, [syftar till] att säkerställa att påföljden står i proportion till företagets storlek på den produktmarknad som är föremål för överträdelsen”. Förstainstansrätten betonar att, förutom den omständigheten att domstolen i punkt 61 i den ovannämnda domen uttryckligen hänvisade till punkt 119 i domen i det ovan i punkt 56 nämnda målet *Musique diffusion française m.fl. mot kommissionen*, hör den ifrågavarande formuleringen, som inte återupptagits i senare rättspraxis, samman med de särskilda förhållandena i det ovannämnda målet *KNP BT mot kommissionen*. I detta mål klandrade sökanden nämligen kommissionen för att ha beaktat värdet av försäljningen inom gruppen för att uppskatta sökandens marknadsandel, vilket domstolen av ovannämnda skäl fann riktigt. Av detta följer därför inte att de sanktionsåtgärder som i förevarande fall vidtagits mot de japanska sökandena är oproportionerliga.

536 Förstainstansrätten anger i övrigt att kommissionen, även om den inte uttryckligen åberopade riktlinjerna för beräkning av böter i det ifrågasatta beslutet, emellertid fastställde de bötesbelopp som ålades de japanska sökandena genom att tillämpa den beräkningsmetod som föreskrivs i dessa.

537 Trots att kommissionen har ett utrymme för skönsmässig bedömning när den fastställer bötesbelopp (förstainstansrättens dom av den 6 april 1995 i mål T-150/89, *Martinelli mot kommissionen*, REG 1995, s. II-1165, punkt 59, och, analogt, domen i det ovan i punkt 532 nämnda målet *Deutsche Bahn mot kommissionen*, punkt 127), skall det betonas att kommissionen inte kan avvika från de regler som den ålagt sig (se domen i det ovan i punkt 327 nämnda målet *Hercules Chemicals mot kommissionen*, punkt 53, fastställd efter överklagande genom domen i det ovan i punkt 521 nämnda målet *Hercules Chemicals mot kommissionen* och där angiven rättspraxis). När kommissionen fastställer bötesbelopp måste den därför verkligen beakta lydelsen i riktlinjerna för beräkning av böter, särskilt avseende de tvingande delarna.

538 Kommissionens utrymme för skönsmässig bedömning och dess egen begränsning av detta utgör i vart fall inte hinder för att gemenskapsdomstolarna utövar sin fulla prövningsrätt.

- 539 Förstainstansrätten anger att enligt punkt 1 A i riktlinjerna för beräkning av böter gäller följande: "Vid bedömningen av överträdelsens allvar skall man beakta överträdelsens art, dess konkreta påverkan på marknaden, om den är mätbar, och omfattningen av den relevanta geografiska marknaden." I punkt 159 i det ifrågasatta beslutet har kommissionen anfört att den beaktat dessa tre kriterier när den fastslagit hur allvarlig överträdelsen varit.
- 540 För att komma fram till slutsatsen att den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet varit "mycket allvarlig" har kommissionen emellertid i skäl 161 i det ifrågasatta beslutet huvudsakligen stött sig på att alla företagen agerat på ett rättsstridigt sätt. Kommissionen har härvid åberopat att det avtal om marknadsuppdelning mot vilket sanktionsåtgärder vidtagits varit starkt konkurrensbegränsande och till skada för en väl fungerande inre marknad, att rättsstridigheten varit överlagd och att ett hemligt och institutionaliserat system införts, som syftat till att begränsa konkurrensen. I skäl 161 har kommissionen även beaktat den omständigheten att "[d]e fyra medlemsstater som berörs står vidare för merparten av konsumtionen av sömlösa OCTG-rör och sömlösa transportrör inom gemenskapen och utgör alltså en betydande geografisk marknad".
- 541 Kommissionen konstaterade däremot i skäl 160 i det ifrågasatta beslutet att "överträdelsens konkreta inverkan på marknaden [varit] begränsad", eftersom de två varor den avsåg, nämligen OCTG-standardrör och projektransportrör, endast motsvarade 19 procent av förbrukningen inom gemenskapen av sömlösa OCTG-rör och sömlösa transportrör och eftersom en del av efterfrågan på sömlösa rör på grund av den tekniska utvecklingen numera kan täckas av svetsade rör.
- 542 Efter att, på grundval av de punkter som räknats upp i skäl 161 i det ifrågasatta beslutet, ha fastslagit att överträdelsen varit "mycket allvarlig", beaktade kommissionen i punkt 162 i det ifrågasatta beslutet att de till vilka det ifrågasatta beslutet riktades sålt en relativt liten mängd av de ifrågavarande varorna i de berörda medlemsstaterna (73 miljoner euro om året). Denna hänvisning till marknadens storlek motsvarar bedömningen i skäl 160 i det ifrågasatta beslutet av överträdelsens begränsade inverkan på marknaden. Kommissionen beslutade således att fastställa

bötesbeloppet i förhållande till överträdelsens allvarlighetsgrad till 10 miljoner euro. I riktlinjerna för beräkning av böter föreskrivs emellertid i princip ett bötesbelopp på "över 20 miljoner [euro]" för överträdelser i kategorin mycket allvarliga överträdelser.

- 543 Förstainstansrätten finner att den omständigheten att det belopp som fastställs för överträdelsens allvar satts ned till 50 procent av det minimibelopp som vanligen anges med avseende på "mycket allvarliga" överträdelser innebär ett korrekt beaktande av att överträdelsen haft en begränsad inverkan på marknaden i förevarande fall. Förstainstansrätten erinrar härvid även om att böterna även avses ha en avskräckande verkan i konkurrensfrågor (se härvid punkt 1 A, fjärde stycket i riktlinjerna för beräkning av böter). Med hänsyn till att de företag till vilka det ifrågasatta beslutet riktats är stora, vilket angivits i skäl 165 i det ifrågasatta beslutet (se även nedan punkt 552), hade en betydligt större nedsättning av det belopp som fastställts i förhållande till överträdelsens allvarlighetsgrad kunnat få till följd att böternas avskräckande verkan omintetgjordes.
- 544 Förstainstansrätten konstaterar beträffande argumenten om hinder för export till onshoremarknaderna inom gemenskapen att kommissionen inte beaktade dessa punkter i det ifrågasatta beslutet när den fastställde bötesbeloppen, eftersom den bestritt att sådana förelegat. Med hänsyn till att bestämningen av överträdelsen som "mycket allvarlig" i förevarande fall grundats på överträdelsens slag och på dess syfte snarare än på dess verkan, har de japanska sökandenas argument i detta avseende inte någon betydelse för bedömningen som sådan.
- 545 Förstainstansrätten upprepar i detta avseende ännu en gång att kommissionen, i syfte att ta avtalets begränsade ekonomiska inverkan i beaktande, gjort en mycket betydande nedsättning i förhållande till det belopp som vanligen tillämpas för en överträdelse av denna allvarlighetsgrad.

- 546 Det kan således konstateras att, eftersom den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet fastställts på grundval av skriftlig bevisning, utgör den omständigheten att de japanska sökandena deltagit i det avtal med konkurrensbegränsande syfte, mot vilket sanktionsåtgärder vidtagits, ett av de huvudsakliga skälen till att kommissionen i vart fall inte varit tvungen att bedöma huruvida de handelshinder förelegat som de japanska sökandena åberopat eller hur betydande dessa hinder varit. Ett företag som i samband med ett mer omfattande avtal godtar att avstå från att sälja en viss vara på en viss marknad, trots att det inte haft för avsikt att i något fall göra detta, gör det genom sitt eget förhållningssätt praktiskt taget omöjligt att fastställa hur detta företag agerat med avseende på saluföringen av denna vara på den ifrågavarande marknaden om det ovannämnda avtalet inte hade förelegat.
- 547 I punkt 1 i riktlinjerna för beräkning av böter preciseras emellertid att överträdelsens påverkan på marknaden skall beaktas "om den är mätbar" (se ovan punkt 539). Det skall konstateras att det under omständigheterna i förevarande fall just är de japanska sökandenas egna rättsstridiga agerande som gjort det nästan omöjligt att uppskatta de påstådda hindrens betydelse för handeln och därmed att beakta dessa hinder i samband med bedömningen av överträdelsens inverkan på marknaden.
- 548 Under dessa förhållanden finner förstainstansrätten i kraft av sin fulla prövningsrätt att, även om det finns grund för sökandenas påståenden att handelshinder förelegat och omfattningen av dessa, kommissionen, när den fastställde bötesbeloppen i förhållande till överträdelsens allvarlighetsgrad, på intet sätt har åsidosatt proportionalitetsprincipen i förevarande fall och att det därför inte är befogat att ytterligare sätta ned detta belopp med hänsyn till dessa omständigheter. Det är därför inte nödvändigt att avgöra frågan huruvida detta argument är välgrundat i förevarande fall.
- 549 Förstainstansrätten underkänner därför även de japanska sökandenas påstående att de inte iakttagit det ovannämnda avtalet med avseende på offshoremarknaden i Förenade kungariket, där de påstått sig ha sålt betydande mängder av de varor som

avses i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet. Även om detta argument skulle anses välgrundat tjänar det, liksom de argument som bedömts i föregående punkter, endast till att minska den praktiska verkan av det avtal som anges i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet. Kommissionen har emellertid redan konstaterat och på ett riktigt sätt beaktat den omständigheten att överträdelsen haft en begränsad inverkan på de berörda marknaderna (se ovan punkterna 542 och 543).

550 Inverkan av denna "underlåtelse att iaktta" avtalet med avseende på offshoremarknaden i Förenade kungariket var i vart fall begränsad av att denna marknad endast var "delvis skyddad" enligt lydelsen i det ifrågasatta beslutet, vilket innebär att kommissionen redan hade kännedom om detta förhållande när den fastställde bötesbeloppen (se skäl 62 i det ifrågasatta beslutet).

551 De japanska sökandena har anfört att det i punkt 1 A sjätte stycket i riktlinjerna för beräkning av böter föreskrivs en möjlighet att "i vissa fall variera de belopp som fastställs inom var och en av de [tre] ... angivna kategorierna [överträdelser] för att ta hänsyn till den särskilda vikten, och således den faktiska påverkan på konkurrensen, av varje företags förfarande i samband med överträdelsen". Enligt detta stycke är det tillvägagångssättet lämpligt "särskilt när det är stor skillnad i storleken på de företag som begått en överträdelse av samma slag".

552 I förevarande fall konstaterade kommissionen i skäl 165 i det ifrågasatta beslutet att samtliga företag som det ifrågasatta beslutet riktades till var stora, varför det inte fanns någon anledning att differentiera bötesbeloppen. Ingen av de japanska sökandena motsatte sig beteckningen stort företag som sådan, eftersom deras argument i detta hänseende var helt och hållet jämförande.

- 553 Det framgår därutöver av uttrycket "i vissa fall" och av ordet "särskilt" i riktlinjerna för beräkning av böter att variationer med hänsyn till företagens individuella storlek inte är en regelmässig beräkningsmetod som kommissionen ålagt sig, utan en möjlighet till smidighet som den vidtar i de ärenden som nödvändiggör det. Förstainstansrätten erinrar i detta sammanhang om den rättspraxis, enligt vilken kommissionen efter eget skön med hänsyn till förhållandena i det enskilda fallet kan besluta att beakta eller att underlåta att beakta vissa omständigheter när den fastställer det bötesbelopp som den avser att ålägga (se, för ett motsvarande synsätt, domstolens beslut av den 25 mars 1996 i mål C-137/95 P, SPO m.fl. mot kommissionen, REG 1996, s. I-1611, punkt 54, domstolens dom av den 17 juli 1997 i mål C-219/95 P, Ferriere Nord mot kommissionen, REG 1997, s. I-4411, punkterna 32 och 33, och domen i det ovan i punkt 180 nämnda målet Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mot kommissionen, punkt 465; se, för ett motsvarande synsätt, även förstainstansrättens dom av den 14 maj 1998 i mål T-309/94, KNP BT mot kommissionen, REG 1998, s. II-1007, punkt 68). Med hänsyn till den ovan angivna lydelsen i punkt 1 A sjätte stycket i riktlinjerna för beräkning av böter finner förstainstansrätten att kommissionen behållit ett visst utrymme för skönsmässig bedömning i förhållande till möjligheten att variera böterna med hänsyn till varje företags storlek.
- 554 Eftersom kommissionen konstaterade i det ifrågasatta beslutet att samtliga av de japanska sökandena var stora företag (se ovan punkt 552) och med hänsyn till att överträdelsen haft relativt begränsad inverkan på marknaderna som helhet (se ovan punkterna 542 och 543) räcker de japanska sökandenas argument inte till för att visa att kommissionen överskridit gränserna för sitt utrymme för skönsmässig bedömning på grund av att den inte tillämpade punkt 1 A sjätte stycket i riktlinjerna för beräkning av böter.
- 555 Sumitomo har i övrigt gjort gällande att det förhållandet att avtalen om frivillig exportbegränsning förelåg före år 1991 är en förmildrande omständighet som kommissionen borde ha beaktat med avseende på tiden efter det att dessa avtal upphörde att gälla. Det är beträffande avtalen om frivillig exportbegränsning härvid tillräckligt att konstatera att, även om dessas ställning i förevarande talan varit föremål för motsatta uppfattningar mellan de japanska sökandena och kommissionen, det är ostridigt att dessa avtal upphörde att gälla den 1 januari 1991 i både nationellt och internationellt avseende. Det skall konstateras att avtalen om frivillig

exportbegränsning, från det ögonblick de upphörde att gälla, inte längre skulle ha någon inverkan på de japanska tillverkarnas kommersiella agerande och att de därför inte kan åberopas som en förmildrande omständighet i förevarande sammanhang.

556 Eftersom avtalen om frivillig exportbegränsning inte ansetts utgöra en försvårande omständighet i det ifrågasatta beslutet, kan motiveringen inte brista i detta avseende.

557 Vad slutligen avser JFE-Kawasakis argument om bedömningen av den överträdelse som fastställs i artikel 2 i det ifrågasatta beslutet, framgår det av skäl 164 i det ifrågasatta beslutet och av den omständigheten att hänvisningar till de leveransavtal som utgör denna andra överträdelse inte har gjorts i skälen 159–163 och 165–175 i detta beslut att kommissionen beslutat att inte beakta denna överträdelse när den fastställde bötesbeloppen. Denna omständighet är tillräcklig för att JFE-Kawasakis ovannämnda argument skall anses irrelevant med avseende på förevarande grund.

558 Av det ovan anförda följer att talan inte kan vinna bifall på den första grunden.

6. Den sjätte grunden: Huruvida likabehandlingsprincipen åsidosatts

a) Parternas argument

559 Enligt Nippon, JFE-Kawasaki och Sumitomo är det bötesbelopp som ålagts de japanska tillverkarna, på grund av att dessa påstått sig ha godtagit att inte sälja de varor som avses i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet i Europa, oproportionerligt i förhållande till de bötesbelopp som ålagts de europeiska tillverkarna. De sistnämnda

har nämligen begått två överträdelse i syfte att avgränsa den gemensamma marknaden, vilket är en gemenskapsaspekt som inte återfinns i den överträdelse som de japanska tillverkarna påstås ha begått. Kommissionen har således åsidosatt icke-diskrimineringsprincipen som innebär att olika situationer inte får behandlas lika, såvida det inte finns sakliga skäl för en sådan behandling (domstolens dom av den 13 februari 1996 i mål C-342/93, Gillespie m.fl., REG 1996, s. I-475, punkt 16, och riktlinjerna för beräkning av böter). Sumitomo har hävdade att det inte är befogat att dra några slutsatser av den omständigheten att den överträdelse som fastställs i artikel 2 i det ifrågasatta beslutet påstås ha samband med den överträdelse som fastställs i artikel 1 i detta beslut, eftersom kommissionen inte har påstått att avtalet mellan de europeiska och de japanska tillverkarna förutsatte att de europeiska tillverkarna skulle begå någon ytterligare överträdelse. Härav följer även att de japanska sökandena haft ett rättsligt intresse av att bestrida kommissionens resonemang i skäl 164 i det ifrågasatta beslutet, nämligen att inget ytterligare bötesbelopp skulle åläggas de europeiska tillverkarna.

560 JFE-Kawasaki har i detta hänseende upprepat argumentet att förhållandena mellan de europeiska och de japanska tillverkarna och mellan de europeiska tillverkarna inbördes bör behandlas som två separata överträdelse. Sumitomo har gjort gällande att även om en överträdelse som syftar till att dela upp marknaderna inom gemenskapen mellan de europeiska tillverkarna kan anses vara mycket allvarlig, eftersom den kan medföra att medlemsstaternas marknader avgränsas, är detta emellertid inte fallet vad beträffar åtaganden från tillverkare i tredje land att inte sälja sina varor på marknaden inom gemenskapen.

561 Enligt Sumitomo har kommissionen åsidosatt icke-diskrimineringsprincipen även genom att, när den fastställde de bötesbelopp som ålades de europeiska tillverkarna, inte beakta att den överträdelse som fastställs i artikel 2 i det ifrågasatta beslutet har haft längre varaktighet. Sumitomo har därutöver erinrat om att den överträdelse som fastställs i artikel 2 i det ifrågasatta beslutet inte omfattade samma varor som dem som avses i artikel 1, eftersom den andra överträdelsen endast omfattade släta stålrör.

- 562 Nippon har även hävdatt att avtalen om frivillig exportbegränsning inte bör tas i beaktande när det bötesbelopp beräknas som ålagts de europeiska tillverkarna, eftersom dessa avtal inte påverkade överträdelsernas gemenskapsaspekt i detta avseende. De böter som ålagts på grund av den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet inbegriper enligt JFE-Kawasaki de böter som borde ha ålagts på grund av den överträdelse som fastställs i artikel 2 i detta beslut, vilken de japanska tillverkarna inte på något sätt varit delaktiga i. Mot bakgrund av samtliga dessa argument bör det bötesbelopp som ålagts de japanska tillverkarna sättas ned för att återställa jämvikten mellan dessa och de europeiska tillverkarna.
- 563 JFE-NKK har härvid gjort gällande att kommissionen, genom att fastslå att varje tillverkare var ansvarig för att den påstådda överenskommelsen genomförts i sin helhet, tillämpat principen om kollektivt ansvar och därmed åsidosatt den allmänna principen att sanktionsåtgärder skall grundas på individuellt ansvar.
- 564 Enligt kommissionen har de japanska sökandena inte behandlats på ett diskriminerande sätt, eftersom samma bötesbelopp i förhållande till överträdelsens allvarlighetsgrad ålagts var och en av de europeiska och japanska tillverkare som varit delaktiga i den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet.
- 565 De japanska sökandena har inte något rättsligt intresse av att bestrida den slutsats som anges i skäl 164 i det ifrågasatta beslutet, eftersom kommissionens beslut att inte ålägga ytterligare böter med beaktande av den andra överträdelsen inte åsamkar dem någon skada. Den omständigheten att den överträdelse som fastställs i artikel 2 i det ifrågasatta beslutet pågått under längre tid än den huvudsakliga överträdelse som genomförts med stöd av denna och det förhållandet att den förstnämnda överträdelsen omfattade marknaden för släta rör är utan betydelse för de bötesbelopp som ålagts enligt artikel 1 i det ovannämnda beslutet.

b) Förstainstansrättens bedömning

- 566 Med avseende på argumentet att den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet i verkligheten består av två överträdelser, nämligen en överträdelse inom gemenskapen och en interkontinental överträdelse, är det tillräckligt att erinra om att denna överträdelse av de skäl som redovisats ovan i punkterna 370–374 utgör en enda överträdelse. Att anse att samtliga parter haft lika delaktighet i överträdelsen innebär därför inte att den allmänna principen om likabehandling, och inte heller proportionalitetsprincipen, inte beaktas.
- 567 Beträffande anmärkningen avseende de europeiska tillverkarnas delaktighet i den överträdelse som fastställs i artikel 2 i det ifrågasatta beslutet har förstainstansrätten ovan i punkt 557 fastslagit att kommissionen inte tagit dessas delaktighet i beaktande när den beräknade bötesbeloppet i det ifrågasatta beslutet.
- 568 Förstainstansrätten har emellertid ovan i punkt 451 även funnit att de japanska sökandena, tvärtemot vad kommissionen påstått, mycket väl har ett rättsligt intresse av att ifrågasätta kommissionens bedömning i skäl 164 i det ifrågasatta beslutet av förhållandet mellan de två överträdelser som fastställs i detta beslut.
- 569 Förstainstansrätten erinrar om att kommissionen själv, sedan den undersökt leveransavtalens särskilda kännetecken, i skäl 111 i det ifrågasatta beslutet ansett att dessa i sig utgjorde en överträdelse av artikel 81.1 EG och att deras syfte och konkurrensbegränsande inverkan gick längre än att bidra till en förlängning av avtalet mellan Europa och Japan (se ovan punkterna 362–364). Kommissionen ansåg särskilt att denna överträdelse inverkat inte endast på senare omsättningsled på marknaden för OCTG-standardrör, utan även, och på ett direktare och uppenbarare sätt, på tidigare omsättningsled på marknaden för släta rör.

- 570 Det skall konstateras att kommissionen måste dra konsekvenserna av de faktiska omständigheter den fastslagit och den rättsliga kvalificering den gjort i syfte att fastställa bötesbeloppen, samt att kommissionen inte gjort detta.
- 571 Såsom förstainstansrätten funnit ovan i punkt 364 innehåller första meningen i skäl 164 i det ifrågasatta beslutet en oriktig bedömning, eftersom kommissionen ansett att de avtal som utgör den andra överträdelsen endast var "ett uttryck för" att genomföra den första överträdelsen. Den andra meningen i skäl 164, där kommissionen tillkännager avsikten att inte ålägga ytterligare bötesbelopp, saknar därför logisk grund.
- 572 Kommissionen har ett visst utrymme för skönsmässig bedömning när den fastställer bötesbelopp och den kan, för såvitt den inte enligt riktlinjerna för beräkning av böter är skyldig att regelmässigt beakta en viss omständighet (se ovan punkterna 537 och 553 samt anförd rättspraxis), avgöra vilka faktorer som skall beaktas för detta ändamål, vilket medför att den kan anpassa sin bedömning till det aktuella fallet. Kommissionen är emellertid skyldig att göra sin bedömning med iakttagande av gemenskapsrätten, som inte endast omfattar fördragets bestämmelser, utan även de allmänna rättsprinciperna (se, analogt, domstolens dom av den 25 juli 2002 i mål C-50/00 P, Unión de Pequeños Agricultores mot rådet, REG 2002, s. I-6677, punkt 38).
- 573 Genom att kommissionen således underlåtit att ta den överträdelse som fastställs i artikel 2 i det ifrågasatta beslutet i beaktande när den fastställde det bötesbelopp som ålagts de europeiska tillverkarna, har den behandlat olika situationer på ett likadant sätt, utan att anföra objektiva skäl som gör denna inställning befogad. Härav följer att kommissionen åsidosatt den allmänna gemenskapsrättsliga likabehandlingsprincipen (se, för ett motsvarande synsätt, förstainstansrättens dom av den 14 maj 1998 i mål T-311/94, BPB de Eendracht mot kommissionen, REG 1998, s. II-1129, punkt 309, och där anförd rättspraxis).

- 574 Den förevarande grunden avseende åsidosättande av likabehandlingsprincipen skall därför godtas. Förstainstansrätten ändrar därför i kraft av sin fulla prövningsrätt i enlighet med artikel 229 EG och artikel 17 i förordning nr 17 de bötesbelopp som ålagts enligt artikel 4 i det ifrågasatta beslutet.
- 575 Kommissionen har härvid under förhandlingen anfört att de eventuella olikheter i behandlingen som ovan angetts logiskt borde medföra en höjning av de bötesbelopp som ålagts de europeiska tillverkarna, snarare än en sänkning av de bötesbelopp som ålagts de japanska tillverkarna. Förstainstansrätten anger i detta sammanhang att tvärtemot vad JFE-Kawasaki i förevarande mål anfört i samband med en annan grund (se ovan punkt 512) kan kommissionens företrädare, med undantag för uttryckliga, motsatta instruktioner från deras överordnade, rättsenligt yrka att gemenskapsdomstolarna skall utöva sin fulla prövningsrätt för att höja ett bötesbelopp som kommissionens ledamöter fastställt. Att en av kommissionens företrädare yrkar att en gemenskapsdomstol skall utöva sin befogenhet och anföra argument till grund för denna åtgärd, innebär inte att företrädaren sätter sig i kommissionärernas ställe.
- 576 Under föreliggande omständigheter finner förstainstansrätten att den lämpligaste lösningen för att återställa jämvikten mellan dem till vilka det ifrågasatta beslutet riktats, utgörs av att höja det bötesbelopp som ålagts var och en av de europeiska tillverkare som väckt talan och yrkat att förstainstansrätten skall ändra bötesbeloppet och således att ompröva detta belopp, snarare än att sätta ned de bötesbelopp som ålagts de japanska sökandena. Den ovannämnda olikheten i behandlingen har inte medfört att proportionellt alltför stränga sanktionsåtgärder vidtagits mot de japanska tillverkarna, eftersom den beräkningsmetod kommissionen använt för att fastställa deras bötesbelopp i sig varit fullkomligt rättsenlig (se ovan punkterna 531–558). Däremot har olikheten i behandlingen inneburit att helhetsbedömningen av hur allvarligt de europeiska tillverkarnas rättsstridiga agerande var varit mildare än bedömningen av hur allvarligt de japanska tillverkarnas rättsstridiga agerande var.

- 577 Dessutom har sökandena i mål T-44/00, T-48/00 och T-50/00, det vill säga Mannesmann, Corus och Dalmine, i sin talan yrkat att rätten med avseende på dem skall utöva sin fulla prövningsrätt för att ändra det ålagda bötesbeloppet. När en sökande begär att rätten skall utöva denna behörighet har förstainstansrätten, även om detta sker i samband med en begäran om nedsättning av böter, befogenhet att ändra den omtvistade rättsakten, även om den inte ogiltigförklaras, med beaktande av samtliga faktiska omständigheter för att exempelvis ändra det bötesbelopp som påförts (se, för ett motsvarande synsätt, domen i det ovan i punkt 180 nämnda målet Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mot kommissionen, punkt 692). Gemenskapsdomstolarnas fulla prövningsrätt, som i enlighet med artikel 229 EG tillerkänts dessa genom artikel 17 i förordning nr 17, inbegriper uttryckligen befogenhet att i förekommande fall höja ålagda böter.
- 578 I sina svaromål i mål T-44/00, T-48/00 och T-50/00, vilka bifogats förevarande mål inför förhandlingen (se denna dag meddelade domar i målen Mannesmannröhren-Werke mot kommissionen, punkt 38, Corus mot kommissionen, punkt 38 och Dalmine mot kommissionen, punkterna 38 och 245–247), har kommissionen emellertid inte yrkat att förstainstansrätten skall höja de bötesbelopp som ålagts sökandena i dessa mål. Kommissionen meddelade att den möjligen skulle komma att yrka detta, men gjorde inte så ens då det var för sent under förhandlingen. Förstainstansrätten har inte uppmanat sökandena att yttra sig i detta hänseende. Sökandena i de tre ovannämnda målen har därför inte haft tillfälle att ta ställning till att de bötesbelopp som ålagts dem kan komma att höjas eller till vilka faktorer som i förekommande fall kan inverka på dessa belopp. De bötesbelopp som ålagts sökandena i de tre ovannämnda målen har under dessa förhållanden inte höjts (se domslutet i domarna i de ovannämnda målen Mannesmannröhren-Werke mot kommissionen, Corus mot kommissionen, Dalmine mot kommissionen).
- 579 Av vad ovan anförts följer att det lämpligaste sättet att korrigera den olikhet i behandling som angetts i förevarande mål är att sätta ned de belopp kommissionen i skäl 163 i det ifrågasatta beslutet fastställt i förhållande till överträdelsens allvarlighetsgrad för att fastställa de bötesbelopp som skall åläggas var och en av de japanska sökandena. Med stöd av sin fulla prövningsrätt finner förstainstans-

rätten att det ovannämnda beloppet, med hänsyn till samtliga omständigheter i målet skall sättas ned från tio miljoner euro till nio miljoner euro för var och en av de japanska sökandena.

580 Detta nya belopp har beaktats nedan i punkterna 588 och 590 för att fastställa det bötesbelopp som åläggs de japanska sökandena.

581 Vad slutligen avser Nippons argument att avtalen om frivillig exportbegränsning inte bör tas i beaktande när det bötesbelopp beräknas som ålagts de europeiska tillverkarna, eftersom dessa avtal inte påverkade överträdelsernas gemenskapsaspekt i detta avseende, anger förstainstansrätten först och främst att rätten fastställt att det i förevarande mål inte funnits anledning att anse att den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet utgjorde två separata överträdelser, varav den första avser förhållandena mellan de europeiska och de japanska tillverkarna och den andra avser förhållandena inom gemenskapen (se nedan punkt 584).

582 Förstainstansrätten anger därefter att kommissionens beslut att på grund av avtalen om frivillig exportbegränsning inte beakta att en överträdelse förelegat före år 1990 med nödvändighet utgjort en eftergift till både de japanska och de europeiska tillverkarna som kommissionen gjorde av handelspolitiska skäl inom stålsektorn. Enligt kommissionens yttrande över import till gemenskapen av japanska varor hade avtalen om frivillig exportbegränsning inte utgjort något stöd för de japanska tillverkarna i samband med tillämpning av konkurrensrättsliga regler.

583 Det framgår härvid av skäl 27 i det ifrågasatta beslutet att avtalen om frivillig exportbegränsning slöts under sjuttioalet som "ett led i kommissionens handelspolitiska krisåtgärder" i syfte att bemästra den svåra situationen för stålindustrin inom gemenskapen. De japanska sökandena har i förevarande mål inte bestritt detta

påstående, och förstainstansrätten erinrar härvid om att kommissionen medgett att de bötesbelopp som ålagts alla dem till vilka det ifrågasatta beslutet riktats skall sättas ned på grund av förmildrande omständigheter, för att ta i beaktande "att marknaden för järn- och stålror har undergått en mycket långvarig onödig kris" (skäl 168 i det ifrågasatta beslutet).

584 Med hänsyn till dessa omständigheter finner förstainstansrätten att de handelspolitiska skäl som legat till grund för den eftergift som anges i skäl 108 i det ifrågasatta beslutet, med avseende på den tid under vilken avtalen om frivillig exportbegränsning förelåg, inte endast avsåg förhållandena mellan myndigheterna inom gemenskapen och i Japan, utan även hade avseende på den kris som under denna tid påverkade både de japanska stålrorstillverkarna och deras motsvarigheter inom gemenskapen.

585 Kommissionen har i övrigt både i skäl 27 i det ifrågasatta beslutet och inför rätten, utan att härvid motsägas av de japanska sökandena, hävdade att avtalen om frivillig exportbegränsning endast var kvotavtal och att de snarare innebar en begränsning av än ett förbud mot saluföring av japanska stålror inom Europeiska gemenskapen. Den avvikande situation som Nippon åberopat är därmed relativ och inte absolut. De ovannämnda avtalen utgör således inte tillräcklig grund för att förklara de japanska sökandenas passivitet på marknaderna inom gemenskapen.

586 Under dessa förhållanden finner förstainstansrätten att de olikheter i behandlingen som Nippon anfört inte förelegat.

587 Med hänsyn till det sammanhang som redovisats ovan i punkterna 583–585 och till bland annat de politiska dragen i kommissionens eftergift, vars rättsenlighet inte bestritts, saknas anledning för förstainstansrätten att ändra de bötesbelopp som

ålagts de japanska sökandena, eftersom det framgår av det ifrågasatta beslutet att den ovannämnda eftergiften med avseende på kommissionen var befogad på ett politiskt plan.

7. Beräkning av bötesbeloppen

588 Det framgår av vad ovan anförts att de bötesbelopp som ålagts var och en av de japanska sökandena skall sättas ned, för det första med hänsyn till att bötesbeloppen i förhållande till överträdelsens allvarlighetsgrad minskats från tio till nio miljoner euro och för det andra med hänsyn till att överträdelsens varaktighet fastställts till tre och ett halvt år i stället för fem år.

589 Eftersom den metod för beräkning av böter som anges i riktlinjerna för beräkning av böter och som kommissionen använt i förevarande fall inte kritiserats i sig, skall förstainstansrätten, med utövande av sin fulla prövningsrätt, tillämpa denna metod med avseende på slutsatsen i föregående punkt.

590 Grundbeloppet för var och en av de japanska tillverkarna fastställs därför till nio miljoner euro, ökat med tio procent för varje år överträdelsen pågått, det vill säga med totalt 35 procent, vilket resulterar i ett belopp om 12,15 miljoner euro. Detta belopp skall därefter minskas med tio procent med hänsyn till förmildrande omständigheter i enlighet med skälen 168 och 169 i det ifrågasatta beslutet, vilket medför att det slutgiltiga beloppet för var och en av de japanska sökandena uppgår till 10,935 miljoner euro i stället för 13,5 miljoner euro.

Rättegångskostnader

- 591 Enligt artikel 87.3 i rättegångsreglerna kan förstainstansrätten fördela rättegångskostnaderna eller besluta att vardera parten skall bära sin kostnad, om parterna ömsom tappar på en eller flera punkter. Eftersom talan delvis har bifallits finner förstainstansrätten att de japanska sökandena och kommissionen vardera skall bära sin rättegångskostnad.
- 592 Enligt artikel 87.4 andra stycket i rättegångsreglerna skall Eftas övervakningsmyndighet, som har intervenerat i målet, bära sin rättegångskostnad.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (andra avdelningen)

följande dom:

- 1) Artikel 1.2 i kommissionens beslut 2003/382/EG av den 8 december 1999 om ett förfarande enligt artikel 81 i EG-fördraget (Ärende IV/E-1/35.860-B — Sömlösa stålrör) ogiltigförklaras i den del det där slås fast att de fyra sökandena i mål T-67/00, T-68/00, T-71/00 och T-78/00 gjort sig skyldiga till den överträdelse som fastställs i denna artikel före den 1 januari 1991 och efter den 30 juni 1994.
- 2) Det bötesbelopp som åläggs var och en av de fyra sökandena enligt artikel 4 i beslut 2003/382 fastställs till 10 935 000 euro.

- 3) **Talan i de fyra målen ogillas i övrigt.**

- 4) **De fyra sökandena och kommissionen skall bära sina egna rättegångskostnader.**

- 5) **Eftas övervakningsmyndighet skall bära sina egna rättegångskostnader.**

Forwood

Pirrung

Meij

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den

8 juli 2004.

H. Jung

Justitiesekreterare

J. Pirrung

Ordförande

Innehållsförteckning

Bakgrund och förfarande	II - 2516
A — Administrativt förfarande	II - 2517
B — Ifrågavarande varor	II - 2520
C — Överträdelse som kommissionen beaktat i det ifrågasatta beslutet ...	II - 2521
D — Väsentliga omständigheter som kommissionen beaktat i det ifrågasatta beslutet	II - 2523
E — Den bindande delen av det ifrågasatta beslutet	II - 2526
F — Förfarandet vid förstainstansrätten	II - 2528
Parternas yrkanden	II - 2529
Inverkan av samgåendet mellan Kawasaki Steel Corp. och NKK Corp.	II - 2532
Prövning i sak	II - 2534
A — Begäran om ogiltigförklaring av det ifrågasatta beslutet, i synnerhet vad gäller artikel 1	II - 2534
1. Den första grunden: Huruvida kommissionen inte styrkt att den överträdelse som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet förelegat	II - 2535
a) Parternas argument	II - 2535
Inledande synpunkter	II - 2536
Den första delgrunden: Huruvida det rådde en bristande överensstämmelse mellan den påstådda överenskommelsen och förhållandena på den brittiska offshoremärknaden och på de övriga europeiska marknaderna	II - 2538
Den första grundens andra del: Bevisningens avsaknad av bevisvärde .	II - 2555
Den första grundens tredje del: Felaktig bedömning av innebörden av den överträdelse som fastställs i artikel 2 i det ifrågasatta beslutet	II - 2578
b) Förstainstansrättens bedömning	II - 2581
Inledande synpunkter	II - 2581

Den andra delgrunden: Angående huruvida bevisningen saknar bevisvärde och, i andra hand den första delgrunden: Påstått bristande överensstämmelse mellan den påstådda överenskommelsen och förhållandena på den brittiska offshoremarknaden och på de övriga europeiska marknaderna	II - 2586
— Verlucas uttalanden	II - 2586
— Vallourecs anteckningar	II - 2596
— Handlingar på engelska av år 1993	II - 2603
— Handlingen System för stålrör	II - 2610
— Handlingen med fördelningstal ("sharing key")	II - 2611
— De europeiska tillverkarnas svar	II - 2617
— Biasizzos vittnesmål	II - 2623
— Överträdelsens varaktighet	II - 2632
Den tredje grunden: Huruvida kommissionens uppfattning av betydelsen av den överträdelse som fastställs i artikel 2 i det ifrågasatta beslutet var felaktig	II - 2637
2. Den andra grunden: Huruvida den överträdelse som fastställs i artikel 1 i verkligheten borde bedömas utgöra två separata överträdelser	II - 2641
a) Parternas argument	II - 2641
b) Förstainstansrättens bedömning	II - 2642
3. Den tredje grunden: Huruvida avtalet inte skall anses ha haft någon märkbar inverkan på konkurrensen	II - 2644
a) Parternas argument	II - 2644
b) Förstainstansrättens bedömning	II - 2646
4. Den fjärde grunden: Huruvida avtalet inte har haft någon inverkan på handeln mellan medlemsstaterna	II - 2647
a) Parternas argument	II - 2647
b) Förstainstansrättens bedömning	II - 2649
	II - 2713

5. Den femte grunden: Huruvida det föreligger en bristande motivering med avseende på kommissionens uppfattning angående betydelsen av den överträdelse som fastställs i artikel 2 i det ifrågasatta beslutet II - 2651
 - a) Parternas argument II - 2651
 - b) Förstainstansrättens bedömning II - 2651
6. Den sjätte grunden: Huruvida det föreligger en bristande motivering med avseende på ställningen för offshoremärnaderna inom gemenskapen och särskilt i Förenade kungariket II - 2653
 - a) Parternas argument II - 2653
 - b) Förstainstansrättens bedömning II - 2654
7. De sjunde och åttonde grunderna: Huruvida det föreligger en bristande motivering med avseende på kommissionens val att vidta sanktionsåtgärder mot de japanska men inte mot de latinamerikanska tillverkarna och huruvida det varit fråga om olika behandling i detta hänseende II - 2655
 - a) Parternas argument II - 2655
 - b) Förstainstansrättens bedömning II - 2655
8. Den nionde grunden: Huruvida det föreligger en felaktighet med avseende på kommissionens argument beträffande försäljning till ett pris överstigande den rörliga kostnaden II - 2657
 - a) Parternas argument II - 2657
 - b) Förstainstansrättens bedömning II - 2657
9. Tionde grunden: Huruvida rätten till försvar åsidosatts på grund av bristande överensstämmelse mellan meddelandet om anmärkningar och det ifrågasatta beslutet med avseende på den geografiska marknad som avses i artikel 1 i detta beslut II - 2658
 - a) Parternas argument II - 2658
 - b) Förstainstansrättens bedömning II - 2659
10. Den elfte grunden: Huruvida rätten till försvar har åsidosatts genom att det föreligger skillnader mellan meddelandet om anmärkningar och det ifrågasatta beslutet vad avser de varor som avses II - 2660
 - a) Parternas argument II - 2660
 - b) Förstainstansrättens bedömning II - 2661

11. Den tolfte grunden: Huruvida rätten till försvar har åsidosatts genom att inverkan av avtalen om frivillig exportbegränsning bedömts otillräckligt i meddelandet om anmärkningar och genom att det föreligger skillnader mellan meddelandet om anmärkningar och det ifrågasatta beslutet vad avser omfattningen av dessa avtal	II - 2662
a) Parternas argument	II - 2662
b) Förstainstansrättens bedömning	II - 2663
12. Den trettonde grunden: Huruvida rätten till försvar har åsidosatts genom att det föreligger skillnader mellan meddelandet om anmärkningar och det ifrågasatta beslutet vad avser den omfattning som tillskrivits den överträdelse som fastställs i artikel 2 i detta beslut	II - 2665
a) Parternas argument	II - 2665
b) Förstainstansrättens bedömning	II - 2667
13. Den fjortonde grunden: Huruvida kommissionens beslut av den 25 november 1994 att tillåta kontroller den 1 och den 2 december 1994 varit rättsstridigt	II - 2669
a) Parternas argument	II - 2669
b) Förstainstansrättens bedömning	II - 2677
B — Begäran om nedsättning av bötesbeloppen	II - 2680
1. Den första och den andra grunden: Huruvida det föreligger en bristande motivering med avseende på att meddelandet om samarbete inte tillämpats till JFE-NKK:s fördel och huruvida det föreligger en felaktighet i detta avseende	II - 2680
a) Parternas argument	II - 2680
b) Förstainstansrättens bedömning	II - 2681
2. Den tredje grunden: Huruvida det föreligger en bristande motivering med avseende på hur bötesbeloppen beräknats	II - 2684
a) Parternas argument	II - 2684
b) Förstainstansrättens bedömning	II - 2684
3. Den fjärde grunden: Huruvida det skett en oriktig bedömning av överträdelsens varaktighet	II - 2685
a) Parternas argument	II - 2685
b) Förstainstansrättens bedömning	II - 2686
	II - 2715

4. Den femte grunden: Huruvida det skett en oriktig bedömning av de handlingar som lagts till grund för att påvisa att den överträdelse förelegat som fastställs i artikel 1 i det ifrågasatta beslutet	II - 2686
a) Parternas argument	II - 2686
b) Förstainstansrättens bedömning	II - 2687
5. Den femte och den sjätte grunden: Huruvida proportionalitetsprincipen och riktlinjerna för beräkning av böter åsidosatts och huruvida det föreligger en bristande motivering	II - 2687
a) Parternas argument	II - 2687
b) Förstainstansrättens bedömning	II - 2692
6. Den sjätte grunden: Huruvida likabehandlingsprincipen åsidosatts	II - 2700
a) Parternas argument	II - 2700
b) Förstainstansrättens bedömning	II - 2703
7. Beräkning av bötesbeloppen	II - 2709
Rättegångskostnader	II - 2710